

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2017-2018

ΑΘΗΝΑ 2017

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

PANTEION UNIVERSITY/FACULTY OF POLITICAL SCIENCES / DEPARTMENT OF POLITICAL SCIENCE AND
HISTORY — UNIVERSITÉ PANTEION / FACULTÉ DES SCIENCES POLITIQUES / DÉPARTEMENT DE SCIENCE
POLITIQUE ET HISTOIRE — PANTEION UNIVERSITÄT / FAKULTÄT FÜR POLITIKWISSENSCHAFT / ABTEILUNG
POLITIKWISSENSCHAFT UND GESCHICHTE

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ 2017-2018

STUDIES GUIDE / GUIDE DES ÉTUDES / STUDIENFÜHRER

Κύκλωψ, αἶ κέν τίς σε καταθνητῶν ἀνθρώπων
ὀφθαλμοῦ εἴρηται ἀεικελίην ἀλαωτύν,
φάσθαι Ὀδυσσεῖα πτολιπόρθιον ἐξαλαῶσαι.

Ὀδύσσεια, ι', 502-505.

ΑΘΗΝΑ 2017

Εξώφυλλο

Ρέμπραντ, Νυχτερινή περίπολος, 1642.

Προμετωπίδα

«Ἀπ' τοὺς θνητοὺς ἀνθρώπους, Κύκλωπα, κανεῖς ἂν σὲ ρωτήσῃ
τέτοια δουλειὰ ποιὸς σοῦκανε ἄσκημη, καὶ σοῦβγαλε τὸ μάτι,
νὰ πεῖς πὼς ὁ Ὀδυσσεύς σε τύφλωσεν, ὁ καστροπολεμίτης».
(μτφ. Ν. Καζαντζάκη-Ι.Θ. Κακριδῆ, *Ὀμήρου Ὀδύσσεια*, Ἑστία, Ἀθήνα 1986, σ. 131).

© ΤΜΗΜΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ & ΙΣΤΟΡΙΑΣ

<http://polhist.panteion.gr/>

Νοέμβριος 2017

Υπεύθυνος: Γιώργος Φαράκλας

Συνέβαλαν: Βάγια Δερμεντζόγλου, Πηνελόπη Φουντεδάκη

Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας

Πάντειο Πανεπιστήμιο, Λ. Συγγρού 136, Αθήνα 17671

Τηλ.: 210 920 10 43, 210 920 10 44

E-mail: polhist.panteion@gmail.com

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ ΜΕ ΤΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ
ακαδ. έτος 2017-18

<http://polhist.panteion.gr/>

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

Κτήριο Διοίκησης, 1^{ος} όρ.

Βάγια Δερμεντζόγλου (Προϊσταμένη)	210.920.1044	polhist.panteion@gmail.com
Κυριακή Καρατζά	210.920.1043	polhist.panteion@gmail.com
Γιώργος Κατσιφής	210.920.1386	

ΜΕΛΗ ΔΕΠ

Αγγελίδης Εμμανουήλ	emangeli@otenet.gr
Αναγνωστοπούλου Αθανασία	sia.anag@gmail.com
Ανανιάδης Γρηγόρης	grian@otenet.gr
Ανδριάκαινα Ελένη	elandriakaina@gmail.com
Βεντούρα Αικατερίνη	venturas@otenet.gr
Βούλγαρης Γιάννης	y-v@otenet.gr
Γεωργιάδου Βασιλική	vgeorg@panteion.gr
Στέφανος Δημητρίου	sdimitri@uoi.gr
Ηρακλείδης Αλέξης	aherac@gmail.com
Θεοτοκάς Νίκος	ntheotokas@gmail.com
Ιορδάνογλου Χρυσάφης	chi@otenet.gr
Κόλλιας Ανδρέας	an_kollias@yahoo.gr
Κουλούρη Χριστίνα	chkoulou@otenet.gr
Κουντούρη Φανή	fankoun@hotmail.com
Λαγάνη Ειρήνη	lagani@hol.gr
Λαδή Στέλλα	stellaladi@gmail.com
Λούβη Ευαγγελία	llouvi@otenet.gr
Λυμπεράτος Ανδρέας	lyberatos@gmail.com
Μοσχονάς Γεράσιμος	ger.moschonas@gmail.com
Παπαγεωργίου Στέφανος	stpapageo@yahoo.gr
Παπαδημητρίου - Ζώτου Δέσποινα	depapadi@otenet.gr
Σεφεριάδης Σεραφείμ	ssefer@panteion.gr
Τομαρά-Σιδέρη Ματούλα	matoula.sideri@gmail.com
Φαράκλας Γιώργος	gfaraklas@gmail.com
Φουντεδάκη Πηνελόπη	penelope.foundethakis@gmail.com
Φουρτούνης Γιώργος	g.m.fourtounis@gmail.com
Χριστόπουλος Δημήτρης	dimitrischristopoulos@yahoo.gr

ΜΕΛΗ ΕΔΙΠ

Δρ. Κατσάπης Κωνσταντίνος
Δρ. Μητσοπούλου Χρυσούλα
Δρ. Μπογιατζής Βασίλειος

katsapius@gmail.com
xzouli@hotmail.com
vasbogiatzis@gmail.com

ΜΕΛΟΣ ΕΤΕΠ

Αφένδρας Γιώργος

geor68@gmail.com

ΕΠΙΣΚΕΠΤΕΣ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ 2017-18

Αναγνώστου Διαμάντω ΔΕΠ
Δρ. Γιαννακόπουλος Γιώργος
Δρ. Χρήστος Ηλιάδης
Καλτσώνης Δημήτρης ΔΕΠ
Κανελλοπούλου Νέδα ΔΕΠ
Δρ. Καφέ Αναστασία
Δρ. Λιαλιούτη Ζηνοβία
Δρ. Μπαλαμπανίδης Γιάννης
Δρ. Μπαλτσιώτης Λάμπρος
Δρ. Μπιθυμήτρης Γιώργος
Δρ. Πετσίνη Πηνελόπη
Δρ. Φούφας Νίκος

danagnos@eliamep.gr
g.giannakopoulos@qmul.ac.uk
christosiliadis@gmail.com
dkaltsonis@gmail.com
mkanellop@hotmail.co.uk
ankafe@kpe-panteion.gr
jennylialiouti@gmail.com
gbalabanidis@hotmail.com
balts@otenet.gr
geobith@kpe-panteion.gr
ppetsini@gmail.com
nikosfoufas@hotmail.com

Χρωματικός κώδικας

Ελληνικά μαύρα / *English in red* / *Français en bleu* / *Deutsch in grün*

Συντομογραφίες

ΑΕΙ	Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα
ΒΔ	Βασιλικό διάταγμα
ΓΣΤ	Γενική Συνέλευση Τομέα
ΔΕΠ	Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό
ΔΜ	Διδακτικές μονάδες
ΔΜΣ	Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
ΔΣ	Διοικητικό Συμβούλιο
ΕΔΙΠ	Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό
ΕΕΠ	Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό
ΕΤΕΠ	Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό
ΕΑΡ	Εαρινό εξάμηνο
ECTS	European credit transfer and accumulation system (= πιστωτικές μονάδες)
ΕΔΙΠ	Εργαστηριακό διδακτικό προσωπικό
ΕΕ	Μάθημα ελεύθερης επιλογής
ΕΠΣ	Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας
ΕΤΕΠ	Ειδικό τεχνικό εργαστηριακό προσωπικό
MET	Μάθημα εκτός Τμήματος
ΜΔΕ	Μεταπτυχιακό δίπλωμα ειδίκευσης
ΝΠΔΔ	Νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου
ΝΠΙΔ	Νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου
ΟΣ	Οδηγός σπουδών
ΠΑ	Πρακτική άσκηση
ΠΔ	Προεδρικό διάταγμα
ΠΕ	Πτυχιακή εργασία
ΠΕΙ	Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας
ΠΜΣ	Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
ΠΣ	Πρόγραμμα σπουδών
ΣΕΕ	Σεμινάριο ελεύθερης επιλογής
ΣΤ	Συνέλευση Τμήματος
ΤΕΙ	Τεχνολογικό εκπαιδευτικό ίδρυμα
ΥΕ	Μάθημα υποχρεωτικό επιλογής
ΥΠ	Υποχρεωτικό μάθημα
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως
ΧΕΙΜ	Χειμερινό εξάμηνο

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ	9
Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ	11
Σύνθεση Συγκλήτου — Αρμοδιότητες Συγκλήτου — Συγκρότηση συγκλήτου Παντείου Πανεπιστημίου	
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ	12
Διοίκηση — Όργανα του Τμήματος — Όργανα του Τομέα — Όργανα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών — Διδάσκοντες ανά Τομέα και τα γνωστικά τους αντικείμενα — Διδάσκοντες από άλλα Τμήματα — Ανάθεση διδασκαλίας προπτυχιακών μαθημάτων — Φροντιστήρια — Έχουν υπηρετήσει στο Τμήμα — Διατελέσαντες πρόεδροι του Τμήματος	
ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	21
<i>Φοιτητική ιδιότητα και φοιτητική μέριμνα</i>	21
<i>Η φοίτηση στο Τμήμα</i>	21
Εγγραφή φοιτητών — Ακαδημαϊκό έτος και εξάμηνα σπουδών — Δήλωση μαθημάτων — Φοιτητές ειδικών κατηγοριών — Φοιτητές με κατατακτήριες — Συγγράμματα και «Εύδοξος» — Ξένη γλώσσα — Εξετάσεις-βαθμολόγηση — Λήψη πτυχίου — Πιστωτικές μονάδες — Βαθμός πτυχίου — Βελτίωση βαθμού πτυχίου — Βιβλιοθήκη	
Η ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ	26
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ	29
<i>Κατηγορίες μαθημάτων, σεμινάρια ελεύθερης επιλογής, πρακτική άσκηση, πτυχιακή εργασία</i>	29
<i>Διάρθρωση μαθημάτων</i>	33
Μαθήματα ανά έτος — Πίνακας παραμέτρων δηλώσεων μαθημάτων	
<i>Περιγράμματα μαθημάτων / Courses / Cours / Vorlesungen</i>	40
Μαθήματα στα ελληνικά — Μαθήματα σε ξένες γλώσσες Courses in English 93 — Cours en français 98	
ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ	100
ERASMUS ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	106
ERASMUS PLACEMENT	111
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ	113
Εργαστήριο ‘Κέντρο Πολιτικών Ερευνών’ (ΚΠΕ) — Εργαστήριο ‘Κέντρο Έρευνας Πολιτικής Ιστορίας’ (ΚΕΝΙ) — Εργαστήριο Συγκρουσιακής Πολιτικής	
ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ	118
European Political Science Network (EPSNET) — European Consortium for Political Research (ECPR)	

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

- 1911 Ο Ελευθέριος Βενιζέλος συντάσσει νομοσχέδιο «περί Ιδρύσεως Σχολής Πολιτικών Επιστημών». Η προσπάθεια δεν θα ευδοκιμήσει.
- 1924 Ο Γεώργιος Φραγκούδης ιδρύει το Σωματείο Εκπαιδευτική Αναγέννηση, με σκοπό την ίδρυση «Σχολής σκοπούσης εις την μόρφωσιν πολιτικών στελεχών», κατά το πρότυπο της Ελευθέρας Σχολής Πολιτικών Επιστημών των Παρισίων.
- 1927 Με πόρους που συλλέγονται από τον Γ. Φραγκούδη θεμελιώνεται το κεντρικό κτήριο της Σχολής Πολιτικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών.
- 1930 Εγκαθίσταται το πρώτο Συμβούλιο Σπουδών της Σχολής με Πρόεδρο τον καθηγητή Σ. Σεφεριάδη και Διευθυντή τον Γ. Φραγκούδη.
- 1930 Δημοσιεύεται η διαθήκη του Αλέξανδρου Πάντου. Ο Ελ. Βενιζέλος, ως διαχειριστής, προσφέρει το κληροδότημα στη νεοϊδρυμένη Σχολή, η οποία μετονομάζεται σε ΠΑΝΤΕΙΟ ΣΧΟΛΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ. Η Σχολή λειτουργεί ως ΝΠΔ και διοικείται από εξαμελές ΔΣ, πρόεδρος του οποίου είναι ο εκάστοτε Υπουργός Παιδείας και διευθυντής ο Γ. Φραγκούδης.
- 1933 Ψηφίζεται ο πρώτος κανονισμός της Σχολής, με τον οποίο δημιουργούνται το *Πολιτικό-Ιστορικό Τμήμα* (με 16 έδρες) και το *Κοινωνικό-Οικονομικό Τμήμα* (με 14 έδρες). Η διάρκεια σπουδών προβλέπεται τριετής. Η Σχολή απονέμει πτυχία και διδακτορικά διπλώματα.
- 1937 Η σχολή γίνεται ΝΠΔΔ, ονομάζεται ΠΑΝΤΕΙΟΣ ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ (ΠΑΣΠΕ), και συνιστά αυτοτελές ίδρυμα Ανώτατης Εκπαίδευσης, ισότιμο προς τα Πανεπιστήμια.
- 1951 Εισάγεται η Ακαδημαϊκή Οργάνωση του Ιδρύματος, το οποίο έκτοτε διοικείται από Σύγκλητο και Πρύτανη. Πρώτος Πρύτανης εκλέγεται ο καθηγητής Μιχαήλ Στασινόπουλος. Η Πάντειος ΑΣΠΕ απονέμει πλέον διδακτορικά διπλώματα.
- 1963 Με το ΒΔ 672/1963 «Περί οργανώσεως της Παντείου Ανωτάτης Σχολής Πολιτικών Επιστημών και ιδρύσεως παρ' αυτή Ινστιτούτων Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών» η φοίτηση γίνεται τετραετής και ιδρύονται δύο Κατευθύνσεις στο τέταρτο έτος, της *Πολιτικής Επιστήμης* και της *Δημόσιας Διοίκησης*. Η ξένη γλώσσα είναι υποχρεωτική για την λήψη πτυχίου. Στην Πάντειο Σχολή ιδρύεται 'Ινστιτούτον Δημόσιας Διοικήσεως' στο οποίο εισάγονται δημόσιοι υπάλληλοι, μέχρι τα 35, πτυχιούχοι πανεπιστημίου και οι μεταπτυχιακές σπουδές τους διαρκούν ένα έτος.
- 1982 Με τον Ν. 1268/1982 αναδιαρθρώνεται το σύστημα διοίκησης, οργάνωσης και λειτουργίας των ΑΕΙ. Μεταξύ άλλων προβλέπονται: η κατάργηση της καθηγητικής έδρας και η δημιουργία ενιαίου φορέα διδασκόντων με τέσσερις βαθμίδες (λέκτορα, επίκουρο καθηγητή, αναπληρωτή καθηγητή, και καθηγητή), η καθιέρωση τμημάτων και τομέων, η κατάργηση του ακαδημαϊκού έτους με την εισαγωγή εξαμήνων ως βασικής χρονικής ενότητας για τη διάρθρωση του προγράμματος σπουδών. Η Πάντειος ΑΣΠΕ αναδιοργανώνεται πλήρως και από το ακαδημαϊκό έτος 1983-1984 αποκτά τέσσερα Τμήματα: *Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σπουδών*, *Δημόσιας Διοίκησης*, *Κοινωνιολογίας*. Επίσης προβλέπεται και *Γενικό Τμήμα Δικαίου*, που αρχίζει να λειτουργεί από το ακαδ. έτος 1989-90.
- 1989 Η Πάντειος ΑΣΠΕ μετονομάζεται σε ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

- ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ (βάσει του ΠΔ 377/1989) και προστίθενται τέσσερα τμήματα: *Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης* (σήμερα *Επικοινωνίας, Μέσων και Πολιτισμού*), *Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Γεωγραφίας και Πολιτικής* (μετέπειτα *Κοινωνικής Πολιτικής και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας* με διαχωρισμό του πτυχίου του σε δύο κατευθύνσεις, ΠΔ 329/1991), *Ψυχολογίας, Αστικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης* (σήμερα *Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης*).
- 1997 Κατάτμηση του Τμήματος *Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σπουδών* σε δύο τμήματα (ΠΔ 149/1997): *Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας και Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών* (σήμερα *Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών*).
- Το τμήμα *Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας* άρχισε να δέχεται φοιτητές με την αυτοτελή του μορφή από το ακαδημαϊκό έτος 1998-1999.
- 2004 Κατάτμηση του τμήματος *Κοινωνικής Πολιτικής και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας* σε δύο τμήματα *Κοινωνικής Πολιτικής και Κοινωνικής Ανθρωπολογίας* (ΠΔ 106/2004).
- 2013 Ίδρυση τεσσάρων Σχολών, κατάργηση του *Γενικού Τμήματος Δικαίου*, συγχώνευση του τμήματος *Περιφερειακής και Οικονομικής Ανάπτυξης* του καταργούμενου *Πανεπιστημίου Στερεάς Ελλάδας* με το τμήμα *Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης* (ΠΔ 76/2013).

Η ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥ ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Τα ελληνικά πανεπιστήμια είναι ΝΠΔΔ πλήρως αυτοδιοικούμενα, σύμφωνα με το άρθρο 16 του Συντάγματος. Ο νομικός χαρακτηρισμός των πανεπιστημίων ως ΝΠΔΔ έχει ως συνέπεια να ισχύει γι' αυτά ό,τι είναι υποχρεωτικό για όλα τα κρατικά όργανα βάσει της αρχής του κράτους δικαίου· δηλ. τους επιτρέπεται να πράττουν μόνο ό,τι ρητά προβλέπεται από τον νόμο, σε αντίθεση με αυτό που ισχύει για τους ιδιώτες για τους οποίους επιτρέπεται οτιδήποτε δεν απαγορεύεται ρητά. Ανώτατο όργανο διοίκησης του πανεπιστημίου είναι η Σύγκλητος. Η Σύγκλητος διαθέτει το τεκμήριο αρμοδιότητας, δηλ. έχει όλες τις αρμοδιότητες που προβλέπονται αναλυτικά στον νόμο (βλ. κατωτέρω), αλλά επιπλέον ασκεί και όσες δεν προβλέπονται από τον νόμο, εφ' όσον ανακύπτει η ανάγκη άσκησης αρμοδιότητας χωρίς όμως να έχει προβλεφθεί το αρμόδιο όργανο. Ο νόμος που ρυθμίζει τα όργανα διοίκησης των πανεπιστημίων είναι ο Ν. 4485/2017, ενώ το άρθρο 13 ρυθμίζει ειδικότερα τη σύνθεση και τις αρμοδιότητες της Συγκλήτου.

ΣΥΝΘΕΣΗ ΣΥΓΚΛΗΤΟΥ

Η Σύγκλητος απαρτίζεται από:

- α) Τον Πρύτανη
- β) Τους Αντιπρυτάνεις
- γ) Τους Κοσμήτορες των Σχολών
- δ) Τους Προέδρους των Τμημάτων
- ε) Τους εκπροσώπους των φοιτητών σε ποσοστό 10% του συνόλου των μελών της Συγκλήτου των περιπτώσεων α' έως δ', που εκλέγονται, μαζί με τους αναπληρωτές τους, για ετήσια θητεία από τους φοιτητές με δικαίωμα συμμετοχής
- στ) Τρεις (3) εκπροσώπους, έναν (1) ανά κατηγορία από τα μέλη ΕΕΠ (Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό, ΕΔΠΠ (Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό) και ΕΤΕΠ (ΕιδικόΤεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό)
- ζ) Έναν (1) εκπρόσωπο των διοικητικών υπαλλήλων του Ιδρύματος

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΓΚΛΗΤΟΥ

Η Σύγκλητος έχει τις εξής αρμοδιότητες και όσες άλλες προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, του Οργανισμού και του Εσωτερικού Κανονισμού του Ιδρύματος, καθώς και των λοιπών διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας:

- α) χαράσσει τη στρατηγική, αναπτύσσει και εξειδικεύει τις αναγκαίες δράσεις για την ανάπτυξη του Ιδρύματος σε τοπικό, εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο και για τη διαμόρφωση της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας του στο πλαίσιο της αποστολής του, ύστερα από εισήγηση του Πρυτανικού Συμβουλίου,
- β) καθορίζει τις ειδικότερες κατευθύνσεις για την ακαδημαϊκή στρατηγική και ανάπτυξη του Ιδρύματος, επί τη βάσει των οποίων το Πρυτανικό Συμβούλιο καταρτίζει σχέδιο συμφωνιών προγραμματικού σχεδιασμού. Η Σύγκλητος εγκρίνει τα εν λόγω σχέδια και παρακολουθεί και ελέγχει την υλοποίηση των συμφωνιών σε ετήσια βάση,
- γ) έχει τη γενική εποπτεία της λειτουργίας του Α.Ε.Ι.,

δ) διατυπώνει σύμφωνη γνώμη προς τον Πρύτανη για την κατανομή του συνόλου των πιστώσεων στις εκπαιδευτικές, ερευνητικές και λοιπές δραστηριότητες του Ιδρύματος,

ε) υποβάλλει προτάσεις προς τον Πρύτανη για τη συνεργασία του Ιδρύματος με εκπαιδευτικά ή μορφωτικά Ιδρύματα και επιστημονικούς και κοινωνικούς φορείς της ημεδαπής ή της αλλοδαπής,

στ) εγκρίνει τον Εσωτερικό Κανονισμό του Ιδρύματος και τις τροποποιήσεις τους, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 8,

ζ) εγκρίνει τον ετήσιο τακτικό οικονομικό προϋπολογισμό του Α.Ε.Ι. και το πρόγραμμα δημόσιων επενδύσεων, τις τροποποιήσεις του και τον τελικό οικονομικό απολογισμό, ύστερα από εισήγηση του Πρυτανικού Συμβουλίου,

η) εγκρίνει τον ετήσιο απολογισμό των δραστηριοτήτων και της εν γένει λειτουργίας του Ιδρύματος,

θ) εποπτεύει την Εταιρία Διαχείρισης και Αξιοποίησης Περιουσίας του οικείου Α.Ε.Ι. και επιλέγει ή/και παύει από τα καθήκοντά τους τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο,

ι) γνωμοδοτεί για τη συγχώνευση, κατάτμηση, μετονομασία, κατάργηση και μεταβολή έδρας του οικείου Α.Ε.Ι., καθώς και για την ίδρυση, κατάργηση, συγχώνευση, κατάτμηση, μετονομασία και μεταβολή έδρας Σχολής ή Τμήματος του οικείου Α.Ε.Ι.,

ια) αποφασίζει για την ίδρυση Τομέων και για επιγενόμενες μεταβολές σε αυτούς,

ιβ) χαράσσει την εκπαιδευτική και ερευνητική πολιτική του Ιδρύματος, μεριμνώντας για τη διασφάλιση και τη διαρκή αναβάθμιση της ποιότητάς τους, και συγκροτεί τη Μονάδα Διασφάλισης της Ποιότητας του Ιδρύματος (ΜΟ.ΔΙ.Π.),

ιγ) εγκρίνει, ύστερα από εισήγηση της οικείας Κοσμητείας, μετά από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος, τα καταρτιζόμενα για πρώτη φορά και τα επικαιροποιημένα μητρώα εσωτερικών και εξωτερικών μελών, τα οποία τηρούνται για τις διαδικασίες εκλογής, εξέλιξης, μονιμοποίησης και ανανέωσης της θητείας μελών Δ.Ε.Π.,

ιδ) συγκροτεί τα εκλεκτορικά σώματα για τις διαδικασίες εκλογής, εξέλιξης, μονιμοποίησης και ανανέωσης της θητείας μελών Δ.Ε.Π. των μη αυτοδύναμων Τμημάτων του Ιδρύματος, μετά από εισήγηση της προσωρινής Συνέλευσης Τμήματος,

ιε) εγκρίνει τον Κανονισμό Σπουδών πρώτου, δεύτερου και τρίτου κύκλου,

ιστ) αποφασίζει την ίδρυση Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης και εγκρίνει τον Κανονισμό Σπουδών του, ορίζει τον Διευθυντή του Κέντρου ύστερα από εισήγηση του Προέδρου του, που διατυπώνεται ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου του Κέντρου, και εγκρίνει τον ετήσιο οικονομικό προϋπολογισμό και απολογισμό του Κέντρου, και καταρτίζει τον τετραετή αναπτυξιακό προγραμματισμό του,

ιζ) εγκρίνει το περιεχόμενο όλων των προγραμμάτων σπουδών του Ιδρύματος,

ιη) αποφασίζει την ίδρυση προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών, ύστερα από εισήγηση της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος, και αποφαινεται για κάθε ζήτημα ακαδημαϊκού, διοικητικού, οργανωτικού και οικονομικού χαρακτήρα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο νόμο, για τα προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών,

ιθ) αποφασίζει για την ίδρυση και οργάνωση προγραμμάτων δεύτερου και τρίτου κύκλου σπουδών σε συνεργασία με άλλα Α.Ε.Ι. και ερευνητικά κέντρα του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258), συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών,

κ) αποφασίζει, ύστερα από εισήγηση της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος, την οργάνωση προγραμμάτων δεύτερου και τρίτου κύκλου σπουδών σε συνεργασία με

αναγνωρισμένα ως ομοταγή Ιδρύματα και ερευνητικά κέντρα της αλλοδαπής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 43,

κα) αποφασίζει τη διοργάνωση, συνολικά ή εν μέρει, προγραμμάτων πρώτου κύκλου σπουδών σε ξένη γλώσσα, αποκλειστικά για πολίτες χωρών εκτός Ε.Ε., σε συνεργασία με το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος (ΔΙ.ΠΑ.Ε.) ύστερα από εισήγηση της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος ή της οικείας Κοσμητείας με τη σύμφωνη γνώμη των εμπλεκόμενων Τμημάτων,

κβ) αποφασίζει για το ακαδημαϊκό ημερολόγιο συμπεριλαμβανομένων και των εξεταστικών περιόδων,

κγ) αποφασίζει για την προσωρινή διακοπή της λειτουργίας ή του εκπαιδευτικού έργου του Ιδρύματος για εκτάκτους λόγους, όπως ιδίως λόγους ασφάλειας και φυσικών καταστροφών, καθώς και για τη λειτουργία συλλογικών οργάνων κατά τη διάρκεια των διακοπών,

κδ) εγκρίνει μέτρα που λαμβάνονται από τον Πρύτανη για την αντιμετώπιση επειγόντων ζητημάτων,

κε) εισηγείται στον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων τη δημιουργία νέων θέσεων μελών Δ.Ε.Π., ύστερα από πρόταση των Κοσμητειών των οικείων Σχολών που υποβάλλεται ύστερα από εισήγηση των Συνελεύσεων των οικείων Τμημάτων. Επίσης, κατανέμει στα Τμήματα τον συνολικό αριθμό των θέσεων μελών Δ.Ε.Π. που εγκρίνονται,

κστ) εισηγείται στον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων τη δημιουργία νέων θέσεων Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π., ύστερα από πρόταση των Κοσμητειών των οικείων Σχολών και εισήγηση των Συνελεύσεων των οικείων Τμημάτων. Επίσης, κατανέμει και ανακατανέμει στα Τμήματα ή στις Σχολές το συνολικό αριθμό των θέσεων που εγκρίνονται,

κζ) εισηγείται στον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων τη δημιουργία νέων θέσεων διοικητικού προσωπικού, ύστερα από εισήγηση του Πρύτανη,

κη) κατανέμει στα Τμήματα τις θέσεις με τις αντίστοιχες πιστώσεις του διδακτικού και εκπαιδευτικού προσωπικού του άρθρου 5 του π.δ. 407/1980 (Α' 112) και του άρθρου 19 του ν. 1404/1983 (Α' 173), αντίστοιχα,

κθ) ορίζει Κοσμήτορα Σχολής ή Πρόεδρο Τμήματος, προερχόμενο από την οικεία Σχολή ή το οικείο Τμήμα, αντίστοιχα, όταν δεν υπάρχουν υποψηφιότητες για τα αξιώματα αυτά,

λ) συγκροτεί επιτροπές για τη μελέτη ή διεκπεραίωση θεμάτων που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της, ύστερα από εισήγηση του Πρυτανικού Συμβουλίου,

λα) αναθέτει, με αιτιολογημένη απόφασή της, με πλειοψηφία τριών τετάρτων (3/4) του συνόλου των μελών της, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, την άσκηση συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων της, για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, στο Πρυτανικό Συμβούλιο,

λβ) κατανέμει τις πιστώσεις του προϋπολογισμού στις εκπαιδευτικές, ερευνητικές και λοιπές δραστηριότητες του ιδρύματος στο πλαίσιο της αντίστοιχης συμφωνίας προγραμματικού σχεδιασμού και της εισήγησης του Πρυτανικού Συμβουλίου,

λγ) απονέμει τους τίτλους του Επίτιμου Διδάκτορα, του Ομότιμου και του Επίτιμου Καθηγητή, μετά από εισήγηση της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος,

λδ) μεριμνά για τη λήψη μέτρων που διασφαλίζουν την πρόσβαση στους χώρους του Ιδρύματος ατόμων με αναπηρία, καθώς και την προσβασιμότητα των φοιτητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες στη διδασκαλία και τα προτεινόμενα συγγράμματα των τριών κύκλων σπουδών,

λε) αποφασίζει ύστερα από εισήγηση της Κοσμητείας για τη διεξαγωγή κοινών μαθημάτων Τμημάτων των ίδιων ή άλλων Σχολών,

λστ) ασκεί όσες αρμοδιότητες δεν ανατίθενται από το νόμο ειδικώς σε άλλα όργανα του Ιδρύματος.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΣΥΓΚΛΗΤΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΤΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ (από την 1η Δεκεμβρίου 2017)

Πρυτανικές αρχές

Πρύτανης

καθηγήτρια Ισμήνη Κριάρη

Αντιπρύτανης επί Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Προσωπικού

καθηγητής Βασίλειος Κουγέας

Αντιπρύτανης επί Οικονομικού Προγραμματισμού και Ανάπτυξης

καθηγητής Νικόλαος Λεάνδρος

Κοσμητείες – Σχολές – Τμήματα

ΣΧΟΛΗ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Κοσμήτωρ: καθηγητής Ιωάννης Κουζής

Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας

Πρόεδρος: καθηγήτρια Πηνελόπη Φουντεδάκη

Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής

Πρόεδρος: αναπλ. καθηγήτρια Δέσποινα Παπαδοπούλου

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Κοσμήτωρ: καθηγητής Βασίλειος Κέφης

Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης

Πρόεδρος: αναπλ. καθηγήτρια Πολυξένη Παπαδάκη

Τμήμα Οικονομικής και Περιφερειακής Ανάπτυξης

Πρόεδρος: καθηγ. Γιάννης Ψυχάρης

ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΣ

Κοσμήτωρ: καθηγήτρια Αλεξάνδρα Κορωναίου

Τμήμα Κοινωνιολογίας

Πρόεδρος: καθηγήτρια Βασιλική Αρτινοπούλου

Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας

Πρόεδρος: αναπλ. καθηγήτρια Αθηνά Αθανασίου

Τμήμα Ψυχολογίας

Πρόεδρος: καθηγητής Παναγιώτης Κορδούτης

ΣΧΟΛΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Κοσμήτωρ: καθηγητής Χαρίσιος Ταγαράς

Τμήμα Διεθνών Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών

Πρόεδρος: καθηγητής Χάρης Παπασωτηρίου

Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων και Πολιτισμού

Πρόεδρος: αναπλ. καθηγήτρια Μαριάννα Ψύλλα

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης ανήκει στη Σχολή Πολιτικών Επιστημών

Πρόεδρος:	ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΦΟΥΝΤΕΔΑΚΗ
Προϊσταμένη Γραμματείας:	ΒΑΓΙΑ ΔΕΡΜΕΝΤΖΟΓΛΟΥ
Διοικητικό Προσωπικό:	ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΑΡΑΤΖΑ ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΤΣΙΦΗΣ

ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Τα όργανα του Τμήματος είναι:

- α) η Συνέλευση του Τμήματος
- β) το Διοικητικό Συμβούλιο
- γ) ο Πρόεδρος του Τμήματος

Η Συνέλευση του Τμήματος (ΣΤ)

Η Συνέλευση είναι το ανώτατο διοικητικό και ακαδημαϊκό όργανο του Τμήματος και καθορίζει την ερευνητική και εκπαιδευτική του πολιτική. Από την 1η Δεκεμβρίου 2017 (σύμφωνα με το άρθρο 21 του Ν. 4485/2017), η Συνέλευση θα απαρτίζεται από τα 25 μέλη ΔΕΠ του Τμήματος (ένα μέλος ΔΕΠ τελεί σε αναστολή), 2 προπτυχιακούς φοιτητές, 2 μεταπτυχιακούς φοιτητές ή/και 2 υποψήφιους διδάκτορες, 1 μέλος ΕΔΙΠ και 1 μέλος ΕΤΕΠ. Η Συνέλευση του Τμήματος συγκροτείται και λειτουργεί νόμιμα έστω και αν οι εκπρόσωποι των φοιτητών και των λοιπών συμμετεχόντων δεν έχουν εκλεγεί. Οι προπτυχιακοί φοιτητές δεν ψηφίζουν για θέματα που αφορούν στις σπουδές δεύτερου και τρίτου κύκλου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ)

Το Διοικητικό Συμβούλιο απαρτίζεται από α) τον Πρόεδρο και τον Αναπληρωτή Πρόεδρο του Τμήματος, β) τους Διευθυντές των Τομέων, γ) έναν (1) από τους εκλεγμένους εκπροσώπους των ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ, που υποδεικνύεται από τους ίδιους. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Τμήματος συγκροτείται και λειτουργεί νόμιμα έστω και αν δεν έχει υποδειχθεί ο εκπρόσωπος των ΕΔΙΠ και ΕΤΕΠ και ΕΕΠ. Σύμφωνα με το άρθρο 22 του Ν. 4485/2017, αρμοδιότητα του ΔΣ είναι να εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος για ζητήματα της αρμοδιότητάς της και να επεξεργάζεται θέματα που η Συνέλευση του παραπέμπει.

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Από το ακαδ. έτος 2018-19, μαζί με τον Πρόεδρο του Τμήματος θα εκλέγεται και ο Αναπληρωτής Πρόεδρος του Τμήματος. Ο Πρόεδρος και ο Αναπληρωτής εκλέγονται, με θητεία δύο ετών, από το σύνολο των μελών ΔΕΠ του Τμήματος και από ένα ποσοστό των μελών ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ και ΕΕΠ. Η εκλογή γίνεται με ενιαίο ψηφοδέλτιο, που περιλαμβάνει τα ονόματα όλων των υποψηφίων. Ο Πρόεδρος του Τμήματος δεν επιτρέπεται να κατέχει συγχρόνως το αξίωμα άλλου μονοπρόσωπου οργάνου του πανεπιστημίου, με εξαίρεση τη θέση Διευθυντή του ΠΜΣ και των Εργαστηρίων του

Τμήματος. Ο Πρόεδρος του Τμήματος είναι ταυτοχρόνως μέλος της Συγκλήτου και έχει υποχρέωση να ενημερώνει τη Συνέλευση για τις συζητήσεις και τις αποφάσεις της Συγκλήτου.

ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ

Τα όργανα του Τομέα είναι:

- α) η Γενική Συνέλευση του Τομέα
- β) ο Διευθυντής του Τομέα

Το Τμήμα έχει 26 μέλη ΔΕΠ που κατανέμονται σε τρεις Τομείς:

- Τομέας Πολιτικής Κοινωνιολογίας και Συγκριτικής Πολιτικής Ανάλυσης
- Τομέας Κοινωνικής και Πολιτικής Θεωρίας
- Τομέας Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας

Η Γενική Συνέλευση του Τομέα

Η Γενική Συνέλευση του Τομέα απαρτίζεται από:

- α) Τον Διευθυντή του Τομέα
- β) Τα μέλη ΔΕΠ του Τομέα
- γ) Τους εκπροσώπους των φοιτητών σε ποσοστό 15% του συνόλου των μελών του Τομέα. Οι εκπρόσωποι των φοιτητών είναι κατ' ελάχιστον ένας εκπρόσωπος των προπτυχιακών και ένας συνολικά των μεταπτυχιακών φοιτητών και των υποψήφιων διδακτόρων.
- δ) από έναν εκπρόσωπο ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ και ΕΕΠ, εφ' όσον έχουν.

Ο Διευθυντής του Τομέα

Ο Διευθυντής του Τομέα εκλέγεται με θητεία ενός έτους από το σύνολο των μελών ΔΕΠ και των μελών ΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ και ΕΕΠ του οικείου Τομέα. Ο Διευθυντής του Τμήματος δεν επιτρέπεται να κατέχει συγχρόνως το αξίωμα άλλου μονοπρόσωπου οργάνου του πανεπιστημίου, με εξαίρεση τη θέση Διευθυντή του ΠΜΣ και των Εργαστηρίων του Τμήματος. Η εκλογή γίνεται με ενιαίο ψηφοδέλτιο, που περιλαμβάνει τα ονόματα όλων των υποψηφίων. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος, ο Διευθυντής Τομέα αναπληρώνεται από το αρχαιότερο μέλος ΔΕΠ του Τομέα.

ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ (ΠΜΣ)

Η Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ)

Η ΣΕ αποτελείται από επτά μέλη ΔΕΠ που έχουν αναλάβει μεταπτυχιακό έργο και δύο εκπροσώπους των μεταπτυχιακών φοιτητών του ΠΜΣ. Η ΣΕ του ΠΜΣ εκλέγεται από τη Συνέλευση του Τμήματος με θητεία τριών ακαδημαϊκών ετών. Έχει την ευθύνη για τη συνολική λειτουργία και τον συντονισμό του ΠΜΣ και λογοδοτεί στη Συνέλευση του Τμήματος.

Ο Διευθυντής του ΠΜΣ

Ο Διευθυντής του ΠΜΣ εκλέγεται από τη Συνέλευση του Τμήματος με τριετή θητεία και έχει πολλές αρμοδιότητες, μεταξύ των οποίων συγκαλεί τη Συντονιστική Επιτροπή, εισηγείται στη Συνέλευση τα θέματα που αφορούν το ΠΜΣ, εκπροσωπεί το ΠΜΣ σε όλα τα όργανα του Πανεπιστημίου, συντάσσει τον προϋπολογισμό και απολογισμό του ΠΜΣ.

Διευθυντής ΠΜΣ

Μέλη ΣΕ

Στέφανος Παπαγεωργίου

Εμμανουήλ Αγγελίδης

Λίνα Βεντούρα

Χρυσάφης Ιορδάνογλου

Λίνα Λούβη

Σεραφείμ Σεφεριάδης

Πηνελόπη Φουντεδάκη

Επιστημονικός υπεύθυνος γραμματείας

Δρ. Κωνσταντίνος Κατσάπης

ΟΙ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ

ΚΑΙ ΤΑ ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΤΟΥΣ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ

Τομέας Πολιτικής Κοινωνιολογίας και Συγκριτικής Πολιτικής Ανάλυσης

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ, καθηγητής, *Πολιτική Κοινωνιολογία*, y-v@otenet.gr

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ, αναπληρώτρια καθηγήτρια, *Πολιτική Επιστήμη και Πολιτική*

Κοινωνιολογία: Προβλήματα της Νεωτερικότητας, ygeorg@panteion.gr

ΑΛΕΞΗΣ ΗΡΑΚΛΕΙΔΗΣ, καθηγητής, *Διεθνείς Σχέσεις-Πολιτική Επιστήμη: Θεωρία και*

Ανάλυση Διενέξεων, aherac@gmail.com

ΧΡΥΣΑΦΗΣ ΙΟΡΔΑΝΟΓΛΟΥ, επίκουρος καθηγητής, *Οικονομική Θεωρία. Δημόσιες*

Πολιτικές στη Μεταπολεμική Ελλάδα, chi@otenet.gr

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΟΛΛΙΑΣ, επίκουρος καθηγητής, *Οργάνωση και Ανάλυση Ποσοτικών και*

Ποιοτικών Δεδομένων στη Διδασκαλία και Έρευνα των Κοινωνικών Επιστημών,

an_kollias@yahoo.gr

ΦΑΝΗ ΚΟΥΝΤΟΥΡΗ, επίκουρη καθηγήτρια, *Πολιτική Επιστήμη: Κομματικός*

Ανταγωνισμός και Πολιτική Επικοινωνία, fankoun@hotmail.com

ΣΤΕΛΛΑ ΛΑΔΗ, επίκουρη καθηγήτρια, *Πολιτική Επιστήμη, Δημόσιες Πολιτικές:*

Εξευρωπαϊσμός και Ευρωπαϊκή Πολιτική, stellaladi@gmail.com

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΟΣΧΟΝΑΣ, αναπληρωτής καθηγητής, *Πολιτική Επιστήμη, Συγκριτική*

Πολιτική Ανάλυση, ger.moschonas@gmail.com (επιστημονική άδεια χειμερινό
εξάμηνο 2017-18)

ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΣΕΦΕΡΙΑΔΗΣ, αναπληρωτής καθηγητής, *Πολιτική Επιστήμη: Πολιτικά και*

Κοινωνικά Κινήματα στην Ελλάδα και την Ευρώπη, ssefer@panteion.gr

(επιστημονική άδεια εαρινό εξάμηνο 2017-18)

ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΦΟΥΝΤΕΔΑΚΗ, καθηγήτρια, *Συνταγματικό Δίκαιο*,

penelope.foundethakis@gmail.com

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ, αναπληρωτής καθηγητής, *Συγκριτική Πολιτική: Ευρώπη-*

Μειονότητες, dimitrischristopoulos@yahoo.gr

Τομέας Κοινωνικής και Πολιτικής Θεωρίας
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ, καθηγητής, *Πολιτική Θεωρία*, emangeli@otenet.gr

ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΑΝΑΝΙΑΔΗΣ, αναπληρωτής καθηγητής, *Πολιτική Φιλοσοφία: Σύγχρονες τάσεις-20ός αιώνας*, grian@otenet.gr
(επιστημονική άδεια χειμερινό και εαρινό εξάμηνο 2017-18)

ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΑΡΑΚΛΑΣ, καθηγητής, *Πολιτική Φιλοσοφία*, gfaraklas@gmail.com

ΓΙΩΡΓΟΣ ΦΟΥΡΤΟΥΝΗΣ, επίκουρος καθηγητής, *Φιλοσοφία*, g.m.fourtounis@gmail.com

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, αναπληρωτής καθηγητής, *Πολιτική Φιλοσοφία*, sdimitri@uoi.gr
(εκκρεμεί ο διορισμός)

Δρ. ΧΡΥΣΟΥΛΑ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΥ, ΕΔΙΠ, *Κοινωνική Θεωρία*, xzouli@hotmail.com

Τομέας Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΛΙΝΑ ΛΟΥΒΗ

ΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ, καθηγήτρια, *Ιστορία, Όψιμη Οθωμανική και Τουρκική Ιστορία*, sia.anag@gmail.com (αναστολή καθηκόντων από 5-2-2015)

ΕΛΕΝΗ ΑΝΔΡΙΑΚΑΙΝΑ, επίκουρη καθηγήτρια, *Ιστορία*, elandriakaina@gmail.com

ΛΙΝΑ ΒΕΝΤΟΥΡΑ, καθηγήτρια, *Μετανάστευση και Διασπορά: Σύγχρονες και διαχρονικές προσεγγίσεις*, venturas@panteion.gr

ΝΙΚΟΣ ΘΕΟΤΟΚΑΣ, καθηγητής, *Ιστορική και Θεωρητική Κοινωνιολογία*,
ntheotokas@gmail.com (επιστημονική άδεια εαρινό εξάμηνο 2017-18)

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΚΟΥΛΟΥΡΗ, καθηγήτρια, *Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία*, chkoulou@otenet.gr
(επιστημονική άδεια χειμερινό και εαρινό εξάμηνο 2017-18)

ΕΙΡΗΝΗ ΛΑΓΑΝΗ, καθηγήτρια, *Διπλωματική Ιστορία της Μεταπολιτευτικής Ευρώπης*,
lagani@hol.gr (επιστημονική άδεια χειμερινό και εαρινό εξάμηνο 2017-18)

ΛΙΝΑ ΛΟΥΒΗ, αναπληρώτρια καθηγήτρια, *Νεότερη Ιστορία: Πολιτική Ιστορία του Ελληνικού Κράτους: 19ος-20ός αιώνας*, llouvi@otenet.gr

ΑΝΔΡΕΑΣ ΛΥΜΠΕΡΑΤΟΣ, επίκουρος καθηγητής, *Νεότερη Κοινωνική και Οικονομική ιστορία των Βαλκανίων (από τον 19ο αιώνα έως τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο)*,
lyberatos@gmail.com

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, καθηγητής, *Νεότερη Ελληνική Ιστορία*, stpapgeo@yahoo.gr

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, αναπληρώτρια καθηγήτρια, *Ελληνικές και Ευρωπαϊκές Σπουδές: Πολιτικές Ιδεολογίες και Δημοσιότητα*, depapadi@otenet.gr (επιστημονική άδεια χειμερινό εξάμηνο 2017-18)

ΜΑΤΟΥΛΑ ΤΟΜΑΡΑ-ΣΙΔΕΡΗ, καθηγήτρια, *Ιστορική Δημογραφία*,
matoula.sideri@gmail.com

Δρ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΑΠΗΣ, ΕΔΙΠ, *Σύγχρονη Πολιτισμική Ιστορία*,
katsapius@gmail.com

Δρ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, ΕΔΙΠ, *Νεότερη και Σύγχρονη Ιστορία*,
vasbogiatis@gmail.com

ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΦΕΝΔΡΑΣ, ΕΤΕΠ, geor68@gmail.com

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΑΠΟ ΑΛΛΑ ΤΜΗΜΑΤΑ

Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης

ΔΙΑΜΑΝΤΩ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ, επίκουρη καθηγήτρια, danagnos@eliamep.gr

Τμήμα Κοινωνικής Πολιτικής

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΑΛΤΣΩΝΗΣ, επίκουρος καθηγητής, dkaltsonis@gmail.com

Τμήμα Διεθνών, Ευρωπαϊκών και Περιφερειακών Σπουδών

ΝΕΔΑ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ, αναπληρώτρια καθηγήτρια, mkanellop@hotmail.co.uk

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

ΔΡ. ΛΑΜΠΡΟΣ ΜΠΑΛΤΣΙΩΤΗΣ (ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ), balts@otenet.gr

ΔΡ. ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΠΙΘΥΜΗΤΡΗΣ (ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ), geobith@kpe-panteion.gr

ΔΡ. ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ (ΕΣΠΑ), g.giannakopoulos@qmul.ac.uk

ΔΡ. ΖΗΝΟΒΙΑ ΛΙΑΛΙΟΥΤΗ (ΕΣΠΑ), jennylialiouti@gmail.com

ΔΡ. ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΠΑΛΑΜΠΑΝΙΔΗΣ (ΕΣΠΑ), gbalabanidis@hotmail.com

ΔΡ. ΝΙΚΟΣ ΦΟΥΦΑΣ (ΕΣΠΑ), nikosfoufas@hotmail.com

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ

ΔΡ. ΧΡΗΣΤΟΣ ΗΛΙΑΔΗΣ, christosiliadis@gmail.com

ΔΡ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΚΑΦΕ, ankafe@kpe-panteion.gr

ΔΡ. ΠΗΝΕΛΟΠΗ ΠΕΤΣΙΝΗ, ppetsini@gmail.com

ΕΧΟΥΝ ΥΠΗΡΕΤΗΣΕΙ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ

Από το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας έχουν αφυπηρετήσει οι:

Καίτη Αρώνη-Τσίχλη (ομότ.)	Γιάννης Γιανουλόπουλος (ομότ.)
Παναγιώτης Καλογεράτος (ομότ.)	Ηλίας Κατσούλης
Θωμάς Κονιαβίτης (ομότ.)	Γιώργος Κοντογιώργης (ομότ.)
Αλέξανδρος Κούτσης (ομότ.)	Κλεομένης Κουτσούκης (ομότ.)
Θάνος Λίποβατς (ομότ.)	Παντελής Μπασάκος (ομότ.)
Προκόπης Παπαστράτης (ομότ.)	Ιωάννης Στράγγας
Αλκης Ρήγος (ομότ.)	Στ. Πεσμαζόγλου (ομότ.)

Απεβίωσαν ενώ υπηρετούσαν οι:

Ρένα Σταυρίδη-Πατρικίου	Σταύρος Κωνσταντακόπουλος
Σταύρος Ιωαννίδης	

Μετακινήθηκαν σε άλλο τμήμα οι:

Θανάσης Διαμαντόπουλος	Αγγελική Μαζαράκη
------------------------	-------------------

ΔΙΑΤΕΛΕΣΑΝΤΕΣ ΠΡΟΕΔΡΟΙ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Στέφανος Παπαγεωργίου	1997-1999, 1999-2001
Άλκης Ρήγος	2001-2003
Κλεομένης Κουτσούκης	2003-2004
Νίκος Θεοτοκάς	2004-2006
Στέφανος Πεσμαζόγλου	2006-2008
Προκόπης Παπαστράτης	2008-2010
Νίκος Θεοτοκάς	2010-2012
Καίτη Αρώνη-Τσίχλη	2012-2014
Πηνελόπη Φουντεδάκη	2014-2016

*Αφίσα ημερίδας που
διοργανώθηκε
τον Ιούνιο του 2016
στη μνήμη του Σταύρου
Κωνσταντακόπουλου
από το Τμήμα ΠΕΙ του Παντείου
και το Τμήμα Κοινωνιολογίας του
Πανεπιστημίου Κρήτης*

ΦΟΙΤΗΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Προσοχή

Η ενημέρωση των φοιτητών γίνεται από τη Γραμματεία του Τμήματος (2ος όρ. Κτιρίου Διοίκησης), την ιστοσελίδα <http://polhist.panteion.gr/> και ανακοινώσεις αναρτημένες έξω από τη Γραμματεία.

Η Γραμματεία του Τμήματος δέχεται φοιτητές την **Τρίτη, ώρα 10.00-13.00**.

Πιστοποιητικά, βεβαιώσεις κ.λπ. εκδίδει το Κέντρο Εξυπηρέτησης Φοιτητών (ΚΕΦΟΙ, Αίθριο Νέου Κτιρίου, ανοικτό Δευτέρα έως και Παρασκευή, 8.30-14.30).

<http://www.panteion.gr/index.php?p=content§ion=27&id=109&lang=el>.

ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΙΔΙΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

Η φοιτητική ιδιότητα αποκτάται με την εγγραφή στο Τμήμα και παύει να ισχύει με τη λήψη του πτυχίου ή σε περίπτωση που ο φοιτητής ζητήσει τη διαγραφή του.

Όπως σε όλα τα Ελληνικά ΑΕΙ έτσι και στο Πάντειο Πανεπιστήμιο δεν προβλέπονται δίδακτρα στα προπτυχιακά προγράμματα, για τους Έλληνες φοιτητές.

Στους φοιτητές προσφέρονται οι ακόλουθες παροχές:

- ✓ Δωρεάν πρόσβαση στις υπηρεσίες που προσφέρει η βιβλιοθήκη του Παντείου,
- ✓ Ελεύθερο wifi στους χώρους του Πανεπιστημίου,
- ✓ Δωρεάν διδασκαλία ξένων γλωσσών από το αρμόδιο Τμήμα του Ιδρύματος,
- ✓ Δωρεάν διδακτικά βιβλία και/ή άλλα διδακτικά βοηθήματα,
- ✓ Δελτίο ειδικού εισιτηρίου Αστικών Συγκοινωνιών,
- ✓ Πλήρης ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη,
- ✓ Άθληση στο Πανεπιστημιακό Γυμναστήριο,
- ✓ Δωρεάν σίτιση (υπό προϋποθέσεις),
- ✓ Στέγαση (υπό προϋποθέσεις).

Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, οι παροχές φοιτητικής μέριμνας διαρκούν για χρόνο ίσο προς τον χρόνο υποχρεωτικής φοίτησης (οκτώ εξάμηνα από την αρχική εγγραφή στο Πανεπιστήμιο) και), εφόσον ο φοιτητής δεν έλαβε το πτυχίο του στο διάστημα αυτό, παρατείνονται για τέσσερα ακόμη εξάμηνα.

Η ΦΟΙΤΗΣΗ ΣΤΟ ΤΜΗΜΑ

Εγγραφή φοιτητών στο Τμήμα — Η φοίτηση στο Τμήμα εκκινεί με την αρχική εγγραφή του φοιτητή. Η εγγραφή των νεοεισαχθέντων φοιτητών γίνεται στην αρχή του χειμερινού εξαμήνου, σε ημερομηνίες που ανακοινώνει το Υπουργείο Παιδείας για όλα τα ΑΕΙ από τον ημερήσιο Τύπο. Η εγγραφή συνοδεύεται υποχρεωτικά από την κατάθεση όσων δικαιολογητικών ορίζουν ο νόμος και το Υπουργείο. Οι εγγραφές φοιτητών που ανήκουν σε ειδικές κατηγορίες (πτυχιούχοι ΑΕΙ, ΤΕΙ, κατατάξεις με απόφαση του ΔΟΑΤΑΠ, Κύπριοι, αλλοδαποί κλπ.) γίνονται κατά τις εγκυκλίους του Υπουργείου Παιδείας και τις ανακοινώσεις του Τμήματος. Οι μετεγγραφές φοιτητών διέπονται από τη σχετική νομοθεσία.

Ακαδημαϊκό έτος και εξάμηνα σπουδών — Το ακαδημαϊκό έτος ξεκινά την 1η Σεπτεμβρίου κάθε χρόνου και λήγει την 31η Αυγούστου του επόμενου έτους. Το εκπαιδευτικό έργο που συντελείται σε ένα ακαδημαϊκό έτος διαρθρώνεται χρονικά σε 2 διδακτικά εξάμηνα (χειμερινό και εαρινό). Κάθε διδακτικό εξάμηνο περιλαμβάνει 13 πλήρεις εβδομάδες διδασκαλίας και 2 εβδομάδες για τις εξετάσεις. Οι ημερομηνίες έναρξης και λήξης των εξαμήνων ορίζονται με απόφαση της Συγκλήτου.

Δήλωση μαθημάτων — Οι φοιτητές όλων των εξαμήνων οφείλουν να πραγματοποιήσουν *ηλεκτρονική δήλωση μαθημάτων* πρώτα για το χειμερινό εξάμηνο και στη συνέχεια για το εαρινό εξάμηνο. *Θα ανακοινωθεί από τη Γραμματεία του Τμήματος η έναρξη των Ηλεκτρονικών Δηλώσεων καθώς και οι σχετικές οδηγίες για την υποβολή τους.*

Προσοχή

Όλα τα μαθήματα (και τα οφειλόμενα) πρέπει να δηλώνονται σε κάθε εξάμηνο, κανένα μάθημα δεν περνά αυτόματα στην καρτέλα του φοιτητή. Όσοι φοιτητές εξετάζονται σε μάθημα που δεν έχουν δηλώσει, ο βαθμός τους ακυρώνεται.

Οι δηλώσεις μαθημάτων είναι η εγγραφή του φοιτητή σε κάθε εξάμηνο, καθώς και απαραίτητη προϋπόθεση για τη συμμετοχή στην εξεταστική περίοδο Φεβρουαρίου, Ιουνίου και την επαναληπτική Σεπτεμβρίου 2018 (για τη συμμετοχή στην επαναληπτική εξεταστική του Σεπτεμβρίου του ίδιου ακαδ. έτους δεν υποβάλλεται άλλη δήλωση μαθημάτων, αρκεί η δήλωση των δύο εξαμήνων).

Όταν ένας φοιτητής αποτύχει σε ένα μάθημα, πρέπει να επανεγγραφεί σε αυτό για να επανεξεταστεί στο ίδιο. Μπορεί επίσης να το αντικαταστήσει, αν είναι ΥΕ ή ΕΕ, με ένα άλλο ΥΕ ή ΕΕ αντίστοιχα. Μπορεί να γίνει αντικατάσταση οφειλόμενου μαθήματος, το οποίο δεν διδάσκεται πλέον, κατηγορίας ΥΕ και ΕΕ με άλλο ΥΕ και ΕΕ, το νέο όμως μάθημα θα υπολογισθεί στον αριθμό των πρωτοδόλων μαθημάτων που δικαιούται ο φοιτητής ανάλογα με το εξάμηνο φοίτησής του.

Οι δηλώσεις μαθημάτων γίνονται μόνο ηλεκτρονικά και από τους ίδιους τους φοιτητές. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας για τις δηλώσεις, χάνουν το δικαίωμα να δηλώσουν και να εξετασθούν σε μαθήματα του τρέχοντος εξαμήνου.

Φοιτητές ειδικών κατηγοριών — Θεωρούνται φοιτητές ειδικών κατηγοριών όσοι εγγράφονται στο Τμήμα με ειδικές διαδικασίες, άλλες από τις ετήσιες πανελλαδικές εξετάσεις, αφού έχουν προηγουμένως πραγματοποιήσει σπουδές σε ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης του εσωτερικού ή του εξωτερικού. Στους φοιτητές αυτούς θα αναγνωρίζονται μαθήματα κατά περίπτωση, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Φοιτητές με κατατακτήριες — Οι πτυχιούχοι ελληνικών ΑΕΙ ή ομοταγών ΑΕΙ του εξωτερικού (με βεβαίωση ισοτιμίας από τον ΔΟΑΤΑΠ) μπορούν να εισαχθούν μετά από συμμετοχή τους σε κατατακτήριες εξετάσεις σύμφωνα με τον νόμο. Οι αιτήσεις υποβάλλονται κατ' έτος 1-15 Νοεμβρίου, ενώ οι εξετάσεις πραγματοποιούνται 1-20 Δεκεμβρίου και οι υποψήφιοι εξετάζονται σε τρία μαθήματα που ορίζονται από το

Τμήμα. Κατά το ακαδ. έτος 2017-8, οι υποψήφιοι εξετάζονται στα εξής μαθήματα: α/ Πολιτική Επιστήμη Ι, β/ Κοινωνική Θεωρία - Εισαγωγή, γ/ Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία (19ος αι.). Αναλυτική ανακοίνωση είναι αναρτημένη στην ιστοσελίδα του Τμήματος:

http://polhist.panteion.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=569&Itemid=876&lang=el

Στους εισερχομένους με κατατακτήριες εξετάσεις αναγνωρίζονται μόνο τα τρία μαθήματα στα οποία έδωσαν εξετάσεις, χωρίς βαθμό.

Συγγράμματα και «Εύδοξος» — Οι φοιτητές δικαιούνται, επί 6 ακαδημαϊκά έτη, τόσα βιβλία, όσα και ο αριθμός των μαθημάτων που οφείλουν να έχουν επιτύχει για να πάρουν πτυχίο, δηλαδή 40 βιβλία για όσους είναι εισακτέοι από το ακαδημαϊκό έτος 2015-16 και μετά, και 42 βιβλία για όσους ενεγράφησαν ως εισακτέοι σε προηγούμενα έτη. Τα μαθήματα ΥΕ και ΕΕ ενδέχεται να αλλάζουν ανά ακαδημαϊκό έτος, και για τον λόγο αυτό οι φοιτητές θα πρέπει να φροντίζουν να περνούν τα μαθήματα του εξαμήνου, κατά το οποίο έχουν δηλώσει το μάθημα, στις εξετάσεις του ίδιου εξαμήνου ή στην επαναληπτική του επόμενου Σεπτεμβρίου. Σε κάθε εξάμηνο ο φοιτητής δικαιούται να λάβει συγγράμματα για όσα μαθήματα δηλώσει στην ηλεκτρονική Δήλωση Μαθημάτων. Ο συνολικός αριθμός συγγραμμάτων που δικαιούται κάθε φοιτητής είναι ίσος με τον απαιτούμενο αριθμό μαθημάτων για τη λήψη πτυχίου (δεν υπερβαίνει τα 40, 42 για εισακτέους προ του 2015-16). Η επιλογή συγγραμμάτων γίνεται ηλεκτρονικά μέσω του διαδικτυακού τόπου «Εύδοξος»: <https://service.eudoxus.gr> (υπάρχει και υπηρεσία ανταλλαγής συγγραμμάτων, βλ. <http://eudoxus.gr/EudoxusPlus.html>).

Ο φοιτητής θα πρέπει να δηλώσει οπωσδήποτε όλα τα μαθήματα για τα οποία πήρε ή θα πάρει στη συνέχεια συγγράμματα «Εύδοξος». Σε αντίθετη περίπτωση θα ζητηθούν πίσω τα βιβλία μαθημάτων τα οποία δεν δήλωσε.

Ξένη γλώσσα — Για την λήψη πτυχίου είναι απαραίτητη η γνώση μιας ξένης γλώσσας. Η επαρκής γνώση μιας ξένης Γλώσσας από αυτές που διδάσκονται στο Πανεπιστήμιο αποτελεί προϋπόθεση για την λήψη πτυχίου. Η αναγνώριση της γνώσης ξένης γλώσσας μπορεί να γίνει είτε με την κατάθεση πτυχίου στο Τμήμα Ξένων Γλωσσών, είτε με εξέταση σε μία από τις γλώσσες αυτές.

Σύμφωνα με απόφαση της ΣΤ για τη λήψη πτυχίου του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης αναγνωρισμένοι τίτλοι γλωσσικής επάρκειας αφορούν μόνο την **αγγλική, γαλλική και γερμανική γλώσσα**.

Οι φοιτητές κατά την αρχική εγγραφή τους δηλώνουν την υποχρεωτική ξένη γλώσσα από τις τρεις προαναφερόμενες και έχουν τη δυνατότητα να αλλάξουν την επιλογή τους αυτή μόνο μία φορά. Όσοι από τους φοιτητές έχουν αναγνωρισμένο δίπλωμα μιας από τις παραπάνω ξένες γλώσσες, μπορούν να ζητήσουν ισοτιμία και να απαλλαγούν από την εκμάθηση της υποχρεωτικής γλώσσας.

Προσοχή

Φοιτητές χωρίς επάρκεια σε μία τουλάχιστον ξένη γλώσσα δεν μπορούν να ανακηρυχθούν πτυχιούχοι.

Στο Πανεπιστήμιο τη φετινή χρονιά διδάσκονται η αγγλική, η γαλλική, η γερμανική, η ιταλική, η ρωσική και η περσική. Εκτός από την υποχρεωτική, ο φοιτητής μπορεί να επιλέξει, ως προαιρετική, και δεύτερη ξένη γλώσσα από αυτές που διδάσκονται στο Πανεπιστήμιο. Τη διδασκαλία ξένων γλωσσών αναλαμβάνει το Εργαστηριακό Διδακτικό Προσωπικό (ΕΔΠ) του Τμήματος Ξένων Γλωσσών.

Προσοχή

Πληροφορίες για την πιστοποίηση της ξένης γλώσσας δίνονται *μόνο* στο Κέντρο εξυπηρέτησης Φοιτητών (ΚΕΦΟΙ) ισόγειο Νέου Κτιρίου και ώρες 8:30-14:00.

Εξετάσεις-βαθμολόγηση — Οι εξαμηνιαίες εξετάσεις διεξάγονται γραπτά ή προφορικά στο τέλος κάθε εξαμήνου. Κάθε Σεπτέμβριο διεξάγονται επαναληπτικές εξετάσεις στο σύνολο των μαθημάτων στα οποία απέτυχαν ή δεν εξετάστηκαν οι φοιτητές. Οι φοιτητές εξετάζονται και βαθμολογούνται *μόνο* στα μαθήματα που έχουν δηλώσει ηλεκτρονικά στο τρέχον ακαδ. έτος. Ο τρόπος εξέτασης των φοιτητών καθορίζεται από τον διδάσκοντα, ο οποίος οργανώνει κατά την κρίση του γραπτές ή προφορικές εξετάσεις και μπορεί επιπλέον να στηριχθεί σε ενδιάμεσες διαδικασίες αξιολόγησης των φοιτητών (π.χ. ασκήσεις, προόδους, κ.α.). Η βαθμολογία κατατίθεται σε ακέραιο αριθμό της κλίμακας 0-10 και με βάση επιτυχίας τον βαθμό πέντε (5).

Λήψη πτυχίου

— Για τους εισακτέους από το ακαδημαϊκό έτος 2015-16 και μετά, για την λήψη πτυχίου απαιτείται η επιτυχής εξέταση σε τουλάχιστον 40 μαθήματα και λήψη 120 ΔΜ, ως εξής: 12 ΥΠ, 8 ΥΕ και 20 από τις λοιπές κατηγορίες (ΕΕ, ΣΕΕ, ΜΕΤ). Σε περίπτωση που ο φοιτητής εξετασθεί επιτυχώς σε περισσότερα από τα 8 ΥΕ, τα παραπάνω θα προσμετρηθούν στην κατηγορία των μαθημάτων ΕΕ. Σημειώνεται ότι οι φοιτητές καθ' όλη τη διάρκεια της φοίτησης μπορούν να δηλώσουν μέχρι και 6 ΜΕΤ.

— Για τους εισακτέους από το ακαδημαϊκό έτος 2003-04 έως και το 2014-15, για την λήψη πτυχίου απαιτείται η επιτυχής εξέταση σε τουλάχιστον 42 μαθήματα και λήψη 126 ΔΜ, ως εξής: 12 ΥΠ, 8 ΥΕ και 22 από τις λοιπές κατηγορίες (ΕΕ, ΣΕΕ, ΜΕΤ). Σε περίπτωση που ο φοιτητής εξετασθεί επιτυχώς σε περισσότερα από τα 8 ΥΕ, τα παραπάνω θα προσμετρηθούν στην κατηγορία των μαθημάτων ΕΕ. Σημειώνεται ότι οι φοιτητές καθ' όλη τη διάρκεια της φοίτησης μπορούν να δηλώσουν μέχρι και 6 ΜΕΤ.

— Για τους παλαιότερους εισακτέους μέχρι και το ακαδημαϊκό έτος 2002-03, για την λήψη πτυχίου απαιτείται η επιτυχής εξέταση σε τουλάχιστον 42 μαθήματα και λήψη 126 ΔΜ ως εξής: 6 ΥΠ, 6 ΥΕ και 30 από τις λοιπές κατηγορίες (ΕΕ, ΣΕΕ, ΜΕΤ). Σε περίπτωση που ο φοιτητής εξετασθεί επιτυχώς σε περισσότερα από τα 6 Υποχρεωτικής Επιλογής, τα παραπάνω θα προσμετρηθούν στην κατηγορία των μαθημάτων Ελεύθερης Επιλογής. Σημειώνεται ότι οι φοιτητές καθ' όλη τη διάρκεια της φοίτησης μπορούν να δηλώσουν μέχρι και 6 ΜΕΤ.

— Για τους παλαιότερους εισακτέους που είναι εγγεγραμμένοι σε ακαδημαϊκά έτη και αιτούνται την ένταξή τους σε εξάμηνα, για την λήψη πτυχίου απαιτείται η επιτυχής εξέταση στο σύνολο των μαθημάτων που ορίζονται κατά το ακαδημαϊκό έτος της ένταξής τους στην εξαμηνιαία φοίτηση.

Πιστωτικές μονάδες — Κάθε εξάμηνο σπουδών αντιστοιχεί σε 30 πιστωτικές μονάδες ή ECTS. Το πτυχίο αντιστοιχεί σε σύνολο 240 πιστωτικών μονάδων. Οι πιστωτικές μονάδες είναι μονάδα μέτρησης κοινή σε όλο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Ανώτατης Εκπαίδευσης (http://ec.europa.eu/education/policy/higher-education/bologna-process_el), στον οποίον συμμετέχουν 48 κράτη και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Βαθμός πτυχίου — Ο βαθμός του πτυχίου αποτελεί τον μέσον όρο του συνόλου των μαθημάτων ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ και ΜΕΤ στα οποία εξετάστηκε με επιτυχία ο φοιτητής καθ' όλη την διάρκεια των σπουδών του. Για τον υπολογισμό του βαθμού του πτυχίου αθροίζονται οι επί μέρους προβιβάσιμοι βαθμοί και το άθροισμα που προκύπτει διαιρείται με το σύνολο των μαθημάτων στα οποία αντιστοιχούν οι βαθμοί αυτοί.

Μαθήματα που έχει διδαχθεί επιτυχώς ο φοιτητής σε άλλο ΑΕΙ της ημεδαπής ή της αλλοδαπής ή άλλο Τμήμα του Παντείου Πανεπιστημίου και έχουν αναγνωρισθεί και κατοχυρωθεί από το Τμήμα, χωρίς να κατοχυρωθεί ο βαθμός που είχε λάβει ο φοιτητής, λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό των ΔΜ για την λήψη πτυχίου, όχι στον βαθμό πτυχίου.

Βελτίωση βαθμού πτυχίου — Οι φοιτητές που θέλουν να βελτιώσουν τον τελικό βαθμό του πτυχίου τους δεν μπορούν να προσφύγουν σε αναβαθμολόγηση, διότι δεν προβλέπεται ακύρωση εγκεκριμένου βαθμού. Έχουν όμως την δυνατότητα να πάρουν επιπλέον μαθήματα, όπου μπορούν να λάβουν υψηλή βαθμολογία και να βελτιώσουν τον μέσον όρο.

Βιβλιοθήκη — Το Πάντειο Πανεπιστήμιο διαθέτει μια σύγχρονη, οργανωμένη και πλούσια Βιβλιοθήκη που στεγάζεται στο Κτίριο Διοίκησης (Νεοκλασικό) του Πανεπιστημίου.

Η συλλογή της Βιβλιοθήκης είναι ανοικτής πρόσβασης, δηλαδή οι χρήστες μπορούν να αναζητήσουν μόνοι τους το υλικό στα ράφια. Η κυρία συλλογή είναι ταξιθετημένη σύμφωνα με το δεκαδικό ταξινομικό σύστημα Dewey και απόκειται και στους τρεις ορόφους του κτηρίου. Για περισσότερες πληροφορίες, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αποταθούν στις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης από Δευτέρα έως Παρασκευή, ώρες 08:00-20:00. Στην αρχή κάθε ακαδημαϊκής χρονιάς διεξάγονται σεμινάρια για την καλύτερη χρήση των υπηρεσιών που προσφέρει η βιβλιοθήκη.

Η ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου αποτελεί οργανική εξέλιξη του πρώτου στην ιστορία Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης στη χώρα. Με τη σημερινή του ονομασία προήλθε από την κατάτμηση του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σπουδών και ιδρύθηκε το 1997 (ΠΔ 149/12.6.1997, ΦΕΚ 128/12.6.1997). Από το ακαδημαϊκό έτος 1998-1999 λειτουργεί ανεξάρτητα. Σύμφωνα με το ιδρυτικό ΠΔ, αποστολή του τμήματος είναι «η μελέτη και έρευνα της Πολιτικής Επιστήμης και Πολιτικής Ιστορίας, με ιδιαίτερη έμφαση στους επιστημονικούς τομείς της πολιτικής θεωρίας, της πολιτικής φιλοσοφίας και ψυχολογίας, της θεωρίας του κράτους και των πολιτικών πρακτικών, των εμπειρικών μεθόδων στις κοινωνικές επιστήμες, της θεωρίας των πολιτικών συστημάτων, της ευρωπαϊκής και ελληνικής πολιτικής ιστορίας, της συγκρότησης και λειτουργίας θεσμών και της θεωρίας των πολιτικών κομμάτων».

Για την οργάνωση του πρώτου ΠΣ του τμήματος πραγματοποιήθηκε, από κοινού με το Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών, διεθνές συνέδριο με συμμετοχή δεκάδων ειδικών από την ελληνική και τη διεθνή επιστημονική κοινότητα με θέμα *Κατασκευάζοντας ένα πρόγραμμα σπουδών στις κοινωνικές επιστήμες* (Αθήνα, 1998).

Το πρώτο ΠΣ του τμήματος τροποποιήθηκε μερικώς κατά το ακαδημαϊκό έτος 2002-2003, διατηρώντας τη λογική και τους επιστημονικούς προσανατολισμούς υπό τους οποίους συγκροτήθηκε. Μία δεύτερη τροποποίηση του ΠΣ επήλθε κατά το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016, χωρίς να αλλάξει τη φιλοσοφία του τμήματος, δίδοντας περισσότερες ευκαιρίες επιλογών μαθημάτων. Το νέο πρόγραμμα συνεχίζει να προσδιορίζεται μεν από τα υποχρεωτικά μαθήματα, επιτρέπει όμως σε κάθε φοιτητή να διαμορφώσει ένα ατομικό πρόγραμμα επιλογής μαθημάτων, υποχρεωτικών επιλογής και ελεύθερης επιλογής, που θα ανταποκρίνεται στα ιδιαίτερα ενδιαφέροντα και τις κλίσεις του. Χαρακτηριστικό του προγράμματος είναι η ευχέρεια πρόσβασης σε μεμονωμένα μαθήματα, ή ομάδες μαθημάτων, από άλλα τμήματα του Παντείου Πανεπιστημίου, συνολικά έξι, τα λεγόμενα μαθήματα εκτός τμήματος (MET). Αυτή η δυνατότητα, που παρέχει ο νόμος, επιτρέπει στους φοιτητές μας να επιλέξουν αντικείμενα από τα λοιπά Τμήματα του Πανεπιστημίου μας.

Στο ΠΣ του Τμήματος, η πολιτική επιστήμη συνδέεται με τη νεότερη και σύγχρονη ιστορία, καθώς και με την κοινωνική και πολιτική θεωρία και φιλοσοφία, την πολιτική οικονομία, το δημόσιο δίκαιο, την ιστορική δημογραφία. Η πολιτική επιστήμη και η ιστορία, όχι μόνο η πολιτική ιστορία, αντιμετωπίζονται ως κρίσιμες ψηφίδες σε ένα φάσμα αλληλοεπικαλυπτομένων ειδικοτήτων στο πλαίσιο των κοινωνικών επιστημών, χωρίς βεβαίως να επιδιώκεται η εγκατάλειψη της εξειδικευμένης γνώσης ούτε η κατάργηση των διαφορών ανάμεσα στις επιστήμες της κοινωνίας και του ανθρώπου. Το ΠΣ, εκκινώντας από συγκεκριμένες επιστημονικές πειθαρχίες και ενισχύοντας τα μεθοδολογικά εργαλεία της πολιτικής επιστήμης, επιδιώκει συνθέσεις σε συγκεκριμένες θεματικές ενότητες (ελληνικές σπουδές, βαλκανικές σπουδές, ευρωπαϊκές σπουδές). Η διεπιστημονική προσέγγιση επιτρέπει την σε βάθος εξέταση των μεγάλων σύγχρονων προβλημάτων που εκδηλώνονται στην Ελλάδα, την Ευρώπη και τον κόσμο, που είναι πλέον διασυνοριακά και παγκοσμιοποιημένα. Στο επίπεδο της ιδεολογίας μάς απασχολούν ιδιαίτερα τα μεγάλα προβλήματα που επανακάμπτουν ως κοινωνικά και

πολιτικά φαινόμενα, όπως αυτά του εθνικισμού, του θρησκευτικού φονταμενταλισμού, του ρατσισμού. Η διεπιστημονική προσέγγιση επιτρέπει την ανίχνευση ζητημάτων ταυτότητας. Στα θέματα αυτά η ιστορία μπορεί να εντοπίζει κανονικότητες και ιδιαιτερότητες στο παρελθόν της ελληνικής, βαλκανικής και ευρωπαϊκής ιστορίας, ενώ η κοινωνική ανθρωπολογία τις επιζητεί κυρίως στο παρόν. Βασική μέριμνα του προγράμματος είναι η θεμελιωμένη αμφισβήτηση βεβαιοτήτων που διέπνεαν τις κοινωνικές επιστήμες και τις επιπτώσεις τους για τη διδασκαλία και την εκπόνηση ενός ΠΣ. Είναι πλέον συλλογικό κεκτημένο η αδυναμία να μιλάμε για απόλυτες αλήθειες, για ακλόνητες αντικειμενικότητες και μονοσήμαντες ορθολογικότητες. Κι είναι εξίσου αδιέξοδο να υποκύπτουμε στον ανορθολογισμό και τον σχετικισμό που υπονομεύουν την κριτική σκέψη.

Ανακεφαλαιώνοντας — Η λογική του ΠΣ στοχεύει σε πειθαρχημένη σύγκρουση με τις προλήψεις, τις συλλογικές ιδεοληψίες, την επιλεκτική μνήμη, τα στερεότυπα της μισαλλοδοξίας όπως αυτά καλλιεργούνται σε πολλά πεδία της κοινωνίας μας (πολιτικό, δημοσιογραφικό, εκπαιδευτικό). Πρόθεσή μας, λοιπόν, είναι να διδάξουμε την γνώση και κριτική αντιμετώπιση θεωριών, ιδεολογιών και αντιλήψεων. Διεπιστημονική σύγκλιση, θεωρητικός στοχασμός, συγκριτική θεώρηση, συγκριτική πλαίσισωση στους διαφορετικούς ιστορικούς χρόνους και γεωγραφικούς τόπους, πολιτικο-ιδεολογική ανάλυση και ιστορική σύνθεση είναι το μίγμα των εργαλείων που προτείνουμε. Στόχος είναι η κατανόηση και η ερμηνεία της περιπλοκότητας του σύγχρονου κόσμου μέσα από την πειθαρχημένη διεπιστημονικότητα. Οι επιμέρους διδασκόμενες επιστήμες, όπως αυτές εντάσσονται στους τρεις Τομείς του Τμήματος, θεωρούμε πως διευκολύνουν τους φοιτητές μας να διεκδικούν τους ορίζοντές τους και να σκέπτονται σφαιρικά.

Επαγγελματικές προοπτικές — Παρά τις δυσκολίες των καιρών, το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας ενδιαφέρεται έντονα για τις επαγγελματικές προοπτικές των φοιτητών. Στη σημερινή πραγματικότητα, διεθνή, ευρωπαϊκή και ελληνική, κανένα πτυχίο δεν εγγυάται την απασχόληση. Μελέτες συγκριτικές από διεθνείς οργανισμούς έχουν δείξει ότι μονοεπιστημονικά ή αυστηρά εξειδικευμένα προγράμματα σπουδών στις κοινωνικές επιστήμες τείνουν να αποτύχουν στη διασύνδεσή τους με την αγορά εργασίας. Αντίθετα, διεπιστημονικά προγράμματα σπουδών, που θέτουν στο επίκεντρό τους είτε ευρύτερες περιοχές σπουδών (area studies), είτε μεγάλα σύγχρονα προβλήματα-ερωτήματα —όταν μάλιστα συμβαδίζουν με μια παιδαγωγική που εστιάζεται στην μετά γνώσεως αυτενέργεια των φοιτητών, ενισχύουν την ίδια την αποτελεσματικότητα στην εύρεση ικανοποιητικής απασχόλησης. Η λογική αυτή ενισχύεται με την παρατηρούμενη, στην εποχή μας, ανάγκη αλλαγής περισσότερων επαγγελμάτων κατά τη διάρκεια της ζωής στις ανεπτυγμένες χώρες της Δύσης, αλλά και με την συνεχώς διεκρινόμενη διά βίου μάθηση. Η επιστημονική μέθοδος και η ευρύτητα των γνώσεων σε προπτυχιακό επίπεδο συνιστούν τη σταθερή βάση επί της οποίας μπορεί να σωρευθεί νέα γνώση και νέες δεξιότητες.

Η Πρακτική Άσκηση που προσφέρει το Τμήμα βοηθά ιδιαίτερα τους φοιτητές να γνωρίσουν στην πράξη χώρους εργασίας που έχουν σχέση με το πρόγραμμα σπουδών και τις επιλογές τους. Επιπλέον, τα προγράμματα του Erasmus (π.χ. το πρόγραμμα Erasmus Placement) προσφέρει σύγχρονες γνώσεις και δεξιότητες στους φοιτητές μας <http://erasmus.panteion.gr/index.php/homepage/erasmus>.

Τα επαγγελματικά δικαιώματα των πτυχιούχων Πολιτικών Επιστημών είναι

αντίστοιχα του εργασιακού τους περιβάλλοντος και καθεστώτος. Όσον αφορά τα επαγγελματικά δικαιώματα των πτυχούχων Πολιτικής Επιστήμης στη Δευτεροβάθμια Δημόσια Εκπαίδευση, προσδιορίζονται στον Ν. 1566/1985, άρθρο 14 (Κλάδος ΠΕ13 Πτυχιούχων Νομικών και Πολιτικών Επιστημών).

Πέραν της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ο πτυχιούχος του τμήματός μας μπορεί να απασχοληθεί ιδίως:

- ✓ στη δημόσια διοίκηση, στη Νομαρχιακή και Τοπική Αυτοδιοίκηση·
- ✓ σε γραφεία περιφερειών, εθνικούς ή διεθνείς ιδιωτικούς και δημόσιους φορείς·
- ✓ σε ευρωπαϊκούς θεσμούς·
- ✓ σε επιχειρήσεις που ασχολούνται με διεθνείς σχέσεις, ως διπλωμάτες (ιδιαίτερα στην κοινοτική διπλωματία)·
- ✓ σε επιχειρήσεις που ασχολούνται με τα ειδικότερα αντικείμενα του Τμήματος (Τουρκία, Βαλκάνια)·
- ✓ σε φορείς που ασχολούνται με την πολιτική ανάλυση, την πολιτική θεωρία και τις διεθνείς σχέσεις·
- ✓ στα μέσα ενημέρωσης και σε εταιρείες δημοσκοπήσης, δημοσίων σχέσεων και εισαγωγών.

Σε σχέση με όλα τα ανωτέρω, κρίσιμη μπορεί να είναι η συνέχιση των σπουδών σε μεταπτυχιακό επίπεδο και στοχευμένο γνωστικό πεδίο. Επίσης, προαπαιτούμενο κάθε επαγγελματικής προοπτικής είναι η άριστη γνώση της αγγλικής γλώσσας, ως κυρίαρχης γλώσσας στην επιστήμη και την οικονομία, και κάθε άλλης είτε από τις σημαντικές ευρωπαϊκές (γαλλική, γερμανική, ιταλική, ισπανική), είτε άλλης εξειδικευμένης (τουρκική, ρωσική, κινεζική, ιαπωνική). Η καλή γνώση υπολογιστών και χρήσης του διαδικτύου και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης αποτελεί απαραίτητο βοήθημα.

Σχετικές επαγγελματικές οργανώσεις

Ελληνική Εταιρεία Πολιτικής Επιστήμης (<http://hpsa.gr>)

Πανελλήνια Ένωση Νομικών και Πολιτικών Επιστημόνων (<http://penpe13.blogspot.gr/>)

Ομοσπονδία Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης (<http://olme-attik.att.sch.gr/new/>)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ, ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ, ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ένα μάθημα αντιστοιχεί σε 3 ώρες εβδομαδιαίας διδασκαλίας και εξασφαλίζει 3 ΔΜ και 6 ECTS στους φοιτητές που έλαβαν προβιβάσιμο βαθμό (5-10).

Υποχρεωτικά μαθήματα (ΥΠ)

Προσφέρουν βασικές γνώσεις που υποστηρίζουν το σύνολο των γνωστικών περιοχών του ΠΣ.

Μαθήματα υποχρεωτικά επιλογής (ΥΕ)

Συμπληρώνουν τις βασικές γνώσεις και διακλαδώνονται στις κατευθύνσεις του ΠΣ. Τα ΥΕ επιλέγονται από τους φοιτητές με τρόπο που να υπηρετεί τα ατομικά τους γνωστικά ενδιαφέροντα.

Μαθήματα ελεύθερης επιλογής (ΕΕ)

Κατά την εγγραφή στο πέμπτο εξάμηνο, κάθε φοιτητής διαθέτει κατά τεκμήριο τις γνώσεις που υποστηρίζουν την επιλογή μαθημάτων τα οποία ανταποκρίνονται στις ειδικότερα ενδιαφέροντά του. Με τα μαθήματα ΕΕ ο φοιτητής οργανώνει το ατομικό του πρόγραμμα σπουδών, ανάλογα με τα γνωστικά του ενδιαφέροντα και τις μαθησιακές του ανάγκες. Από το πέμπτο εξάμηνο μέχρι τη λήψη του πτυχίου, το πρόγραμμα σπουδών αποτελείται αποκλειστικά από μαθήματα ΕΕ.

Μαθήματα εκτός τμήματος (ΜΕΤ)

Ο φοιτητής μπορεί από το πέμπτο εξάμηνο και μετά να επιλέξει μέχρι 6 μαθήματα από τα λοιπά Τμήματα του Παντείου Πανεπιστημίου με 3 ΔΜ. Ο φοιτητής μπορεί να περάσει επιτυχώς μόνο στο ακαδημαϊκό έτος που τα δηλώνει (στις εξετάσεις του αντίστοιχου εξαμήνου και στην επαναληπτική του Σεπτεμβρίου του ίδιου έτους). Τα ΜΕΤ δεν εμφανίζονται ως οφειλόμενα. Συνεπώς, εάν ο φοιτητής δεν τα περάσει στο ίδιο ακαδημαϊκό έτος, δεν μπορεί να τα δηλώσει ως οφειλόμενα και θα πρέπει να τα αντικαταστήσει.

ΜΕΤ θεωρείται και κάθε μάθημα ομοταγούς πανεπιστημίου της αλλοδαπής στο οποίο μετέβη ο φοιτητής μέσω Erasmus. Προϋπόθεση κατοχύρωσης του ΜΕΤ είναι η επικύρωση των αποτελεσμάτων του μαθήματος με το τυπικό που προβλέπεται από το αρμόδιο Τμήμα ή ΑΕΙ. Είναι, ωστόσο, δυνατόν, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση της ΣΤ, μαθήματα ΜΕΤ να αντιστοιχηθούν κατά περίπτωση με μαθήματα ΥΠ ή ΥΕ. Ως ΜΕΤ αναγνωρίζονται και μαθήματα Erasmus που δεν αντιστοιχούν σε μαθήματα του Τμήματος, αλλά εντάσσονται με παρεμφερή τίτλο στο πρόγραμμα σπουδών άλλων Τμημάτων του Πανεπιστημίου.

Σεμινάρια ελεύθερης επιλογής (ΣΕΕ)

Ο φοιτητής από το πέμπτο εξάμηνο και μετά, μπορεί να παρακολουθήσει έως 2 ΣΕΕ, κατ' ανώτατο όριο, ανά εξάμηνο. Στην περίπτωση που οι υποβάλλοντες δήλωση στον ίδιο διδάσκοντα είναι άνω των 20, επιλέγει κατά κρίσιν ο διδάσκων. Η δήλωση ΣΕΕ δεν

γίνεται ηλεκτρονικά από τον φοιτητή, αλλά από το Τμήμα. Ο φοιτητής μπορεί να τα περάσει επιτυχώς *μόνο* στο ακαδημαϊκό έτος που τα δηλώνει (στις εξετάσεις του αντίστοιχου εξαμήνου και στην επαναληπτική του Σεπτεμβρίου). Τα ΣΕΕ δεν εμφανίζονται ως οφειλόμενα. Συνεπώς, σε περίπτωση που ο φοιτητής δεν τα περάσει στο ίδιο ακαδ. έτος, δεν μπορεί να τα δηλώσει ως οφειλόμενα και θα πρέπει να τα αντικαταστήσει.

Τα Σεμινάρια Ελεύθερης Επιλογής (ΣΕΕ) εντάχθηκαν για πρώτη φορά στο νέο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος, που ισχύει από το ακαδ. έτος 2015-16. Τα ΣΕΕ παρέχονται ως ελεύθερη επιλογή του φοιτητή στο τρίτο και τέταρτο έτος, στο εαρινό και χειμερινό εξάμηνο, και υπολογίζονται όπως τα Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής, με 3 διδακτικές μονάδες και 6 πιστωτικές μονάδες. Έχουν όμως ιδιαιτερότητες, τόσο σε σχέση με την ουσία της διδασκαλίας, όσο και με την διαδικασία και τους κανόνες που πρέπει να ακολουθήσουν οι ενδιαφερόμενοι φοιτητές.

Η ένταξη των Σεμιναρίων στο πρόγραμμα σπουδών, παράλληλα με τα μαθήματα, έχει σκοπό να καλύψει κενά που έχουν διαπιστωθεί στην ικανότητα των φοιτητών να εμπεδώσουν τα εργαλεία της επιστημονικής έρευνας, να δοκιμασθούν στην εκπόνηση εργασιών και να εμβαθύνουν σε συγκεκριμένα ειδικότερα αντικείμενα. Η υποχρεωτική, για τα πανεπιστήμια και τους διδάσκοντες, κρατική επιλογή του μοναδικού συγγράμματος ανά μάθημα συχνότατα δυσχεραίνει την ανάπτυξη ερευνητικών δεξιοτήτων των φοιτητών.

Πολύ συχνά διαπιστώνεται ότι οι φοιτητές που θέλουν να εκπονήσουν εργασία ή πτυχιακή εργασία δεν έχουν τις, μεθοδολογικές κυρίως, προϋποθέσεις, ούτε καν τις στοιχειώδεις τεχνικές γνώσεις για την αναζήτηση βιβλιογραφίας, την μελέτη, καταγραφή, επεξεργασία και παράθεση της βιβλιογραφίας, την σύνταξη επιστημονικού κειμένου, την εν γένει διαχείριση του ερευνητικού έργου.

Για όλους τους ανωτέρω λόγους επιδιώκουμε, μέσω των Σεμιναρίων Ελεύθερης Επιλογής, να διδαχθεί σε βάθος η μέθοδος επιστημονικής έρευνας και η εκπόνηση επιστημονικής εργασίας στον μεγαλύτερο δυνατό αριθμό φοιτητών του Τμήματός μας και προτρέπουμε εντόνως τους φοιτητές μας να επιδιώξουν την συμμετοχή τους σε αυτά.

Οι φοιτητές μπορούν να δηλώσουν τη βούλησή τους για παρακολούθηση σε δύο (2) Σεμινάρια, κατ'ανώτατο όριο, ανά εξάμηνο.

Προβλέπεται περιορισμένος αριθμός φοιτητών που επιλέγονται για να παρακολουθήσουν, έως είκοσι κατ' ανώτατο όριο σε κάθε Σεμινάριο.

Η επιλογή των φοιτητών, στην περίπτωση που οι δηλώσεις υπερβαίνουν τις είκοσι (20), γίνεται με την απόλυτη διακριτική ευχέρεια του Διδάσκοντα. Τα κριτήρια κάθε Διδάσκοντα μπορούν να διαφέρουν αναλόγως του περιεχομένου του Σεμιναρίου. Ως κριτήρια μπορεί να νοούνται: η επιτυχής εξέταση σε μάθημα ή μαθήματα που κρίνεται/ονται ως προαπαιτούμενο/α από τον διδάσκοντα, η βαθμολογία του φοιτητή σε άλλα μαθήματα ή στα συναφή προς το περιεχόμενο του Σεμιναρίου, η γνώση συγκεκριμένης ξένης γλώσσας, η προτεραιότητα των φοιτητών που βρίσκονται στο τέταρτο έτος έναντι όσων βρίσκονται στο τρίτο, η προφορική συνέντευξη.

Προηγούνται οι φοιτητές του Τμήματος ΠΕΙ, φοιτητές από άλλα Τμήματα μπορούν να το δηλώσουν και ενδέχεται να επιλεγούν μόνο εάν δεν έχει συμπληρωθεί ο αριθμός των είκοσι (20) φοιτητών από το Τμήμα ΠΕΙ.

Οι φοιτητές που έχουν έρθει με το πρόγραμμα ERASMUS επιτρέπεται να επιλέξουν ΣΕΕ, ως υπεράριθμοι υπό προϋποθέσεις.

Προβλέπεται υποχρεωτική παρακολούθηση, όπου αιτιολογούνται μόνο τρεις (3) απουσίες στο σύνολο των παραδόσεων του εξαμήνου. Στην περίπτωση περισσότερων απουσιών, ο φοιτητής χάνει το δικαίωμα επιλογής του Σεμιναρίου.

Η βαθμολόγηση στηρίζεται στην απόδοση των φοιτητών κατά την διάρκεια του Σεμιναρίου και σε εργασίες, ενώ δεν προβλέπεται εξέταση στο τέλος του εξαμήνου.

Το Σεμινάριο δεν μεταφέρεται ως επιλογή του φοιτητή στο επόμενο ακαδ. έτος (ισχύει δηλ. ό,τι και στα ΜΕΤ). Συνεπώς ο φοιτητής μπορεί να περάσει το μάθημα είτε στη διάρκεια της εξεταστικής του εξαμήνου που ακολουθεί μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος (εξεταστική Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 2018), εφόσον έχουν εκπληρωθεί οι προϋποθέσεις της αξιολόγησης που έχουν τεθεί από τον Διδάσκοντα στο Σεμινάριο, είτε στην επαναληπτική του Σεπτεμβρίου 2017 του ίδιου ακαδ. έτους, υπό την προϋπόθεση ότι έχει συμφωνηθεί με τον Διδάσκοντα το περιεχόμενο αυτής της αξιολόγησης.

Η ηλεκτρονική δήλωση του Σεμιναρίου ως επιλογή του φοιτητή γίνεται από το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, και όχι από τον ίδιο τον φοιτητή. Για τον λόγο τούτο, οι φοιτητές καλούνται να κάνουν δήλωση των λοιπών μαθημάτων ΜΟΝΟ όταν είναι σίγουροι ότι έχουν επιλεγεί από τον Διδάσκοντα για το Σεμινάριο.

Ειδικότερες δηγίες για τα ΣΕΕ του ακαδ. έτους έτους 2017-18 είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Τμήματος, http://polhist.panteion.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=595&Itemid=877&lang=el#faqnoanchor.

Προσοχή

Όσοι φοιτητές σκοπεύουν να αιτηθούν παρακολούθηση Σεμιναρίου θα πρέπει, αφού επιλεγούν, να δηλώσουν τα αντίστοιχα συγγράμματα από τον Εύδοξο κατά την περίοδο επιλογής των συγγραμμάτων και να υποβάλουν ηλεκτρονική δήλωση μαθημάτων μετά την ανάρτηση των αποτελεσμάτων για τους επιλεγέντες στα Σεμινάρια.

Πρακτική άσκηση (ΠΑ)

Η Πρακτική Άσκηση είναι προαιρετική. Ο φοιτητής που θα πραγματοποιήσει ΠΑ στην Ελλάδα, μετά από σχετική ανακοίνωση της Γραμματείας και αφού περάσει τη διαδικασία επιλογής, όταν την ολοκληρώσει θα απαλλάσσεται από ένα μάθημα ΕΕ, θα λαμβάνει 3 ΔΜ, 6 πιστωτικές μονάδες ECTS, χωρίς να βαθμολογείται.

Οδηγίες για την ΠΑ είναι αναρτημένες στην ιστοσελίδα του Τμήματος, http://polhist.panteion.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=568&Itemid=875&lang=el

Σκοπός της ΠΑ είναι να δημιουργήσει μία γέφυρα μεταξύ της ακαδημαϊκής παιδείας και της αγοράς εργασίας. Η δράση αυτή στοχεύει: α) στην ανάπτυξη των επαγγελματικών δεξιοτήτων των νέων και στην παροχή εφοδίων για την ομαλότερη ένταξή τους στο εργασιακό, αλλά και στο ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον· β) στην υποβοήθηση των φοιτητών να ανακαλύψουν τα συγκριτικά τους πλεονεκτήματα σε χώρους εργασίας και έρευνας, ώστε να υποβοηθηθούν στην επιλογή της κατάλληλης επαγγελματικής κατεύθυνσης ή των μεταπτυχιακών τους σπουδών· γ) στην εξοικείωση με την έρευνα, την τεχνολογία, την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα στα πεδία του δημόσιου τομέα, του ιδιωτικού τομέα και του κοινωνικού χώρου.

Η Πρακτική Άσκηση είναι αμειβόμενη και οι φοιτητές ασφαλίζονται κατά τον χρόνο της άσκησής τους, που διαρκεί τρεις μήνες ανά ακαδ. εξάμηνο.

Στο Τμήμα μας η ΠΑ πραγματοποιείται σε φορείς όπως βιβλιοθήκες (Βιβλιοθήκη της Βουλής, Μπενάκειος Βιβλιοθήκη), αρχεία (Γενικά Αρχεία του Κράτους, Αρχεία Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας, Ιστορικό Αρχείο Εθνικής Τράπεζας), υπουργεία (Διπλωματική Ακαδημία του Υπουργείου Εξωτερικών), ερευνητικά κέντρα, ιδρύματα και μουσεία (Κέντρο Έρευνας Ιστορίας Νεότερης Ελλάδας, Κέντρο Πολιτικών Ερευνών, Ακαδημία Αθηνών, Κέντρο Μικρασιατικών Σπουδών, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Ίδρυμα της Βουλής, Πανελλήνιος Γυμναστικός Σύλλογος, Ινστιτούτο Πουλαντζάς, Ίδρυμα Στρατηγικών και Αναπτυξιακών Μελετών, Ναυτικό Μουσείο, Εθνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες, κ.ά.). Οι φορείς προσδιορίζονται επακριβώς στην εκάστοτε Προκήρυξη.

Πτυχιακή εργασία (ΠΕ)

Η Πτυχιακή Εργασία είναι προαιρετική και προβλέπεται από το 7ο εξάμηνο και μετά. Ο φοιτητής κατ' αρχάς επιλέγει το γνωστικό πεδίο στο οποίο επιθυμεί να συγγράψει πτυχιακή εργασία και επικοινωνεί με τον αρμόδιο καθηγητή, με τον οποίον θα συζητήσει το ενδεχόμενο να αναλάβει ο τελευταίος την επίβλεψη της εργασίας του εφ' όσον συμφωνήσουν επί του θέματος. Στην περίπτωση που θα ολοκληρώσει με επιτυχία την Πτυχιακή Εργασία, θα απαλλάσσεται από δύο μαθήματα ΕΕ, δηλαδή θα λαμβάνει 6 ΔΜ, 12 πιστωτικές μονάδες ECTS και έναν βαθμό. Βλ. αναλυτικά κατωτέρω

Προσοχή

Όσοι φοιτητές θέλουν να δηλώσουν πτυχιακή εργασία, θα πρέπει προηγουμένως να έχουν συνεννοηθεί με επιβλέποντα καθηγητή και να έχουν συμπληρώσει σχετική αίτηση από τη Γραμματεία.

Μετά την ολοκλήρωση της ΠΕ, ο φοιτητής καταθέτει στη Γραμματεία 2 αντίγραφα τυπωμένα και ένα ηλεκτρονικό. Η ημερομηνία υποστήριξης της ΠΕ ανακοινώνεται μία εβδομάδα νωρίτερα και διενεργείται δημόσια. Η εξέταση της ΠΕ διενεργείται κατά τη διάρκεια των τριών εξεταστικών περιόδων (Φεβρουάριο, Ιούνιο, Σεπτέμβριο), ο βαθμός (υποχρεωτικά ακέραιος) συμπληρώνεται σε ειδικό έντυπο που δίδεται στη Γραμματεία. Φοιτητής που αποτυγχάνει στην προφορική παρουσίαση έχει δικαίωμα να αιτηθεί επανεξέταση, μία φορά. Το θέμα και ο βαθμός της ΠΕ αναφέρονται ρητά στον τίτλο σπουδών.

Προσοχή

Σε περίπτωση λογοκλοπής, που επιβεβαιώνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος, ο φοιτητής παραπέμπεται στο Πειθαρχικό για υποβολή των προβλεπόμενων κυρώσεων.

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Οι φοιτητές καθ' όλη τη διάρκεια της φοίτησης μπορούν να δηλώσουν έως και 6 ΜΕΤ, ενώ μπορούν να δηλώσουν μέχρι δύο ΣΕΕ ανά εξάμηνο.

Από τα ΕΕ, 1 έως 6 μπορούν να είναι ΜΕΤ (3-18 ΔΜ, 6-36 ECTS) και 2 μπορούν να αντικατασταθούν από μια ΠΕ (6 ΔΜ, 12 ECTS).

Διάγραμμα προγράμματος σπουδών

Α' έτος	
ΧΕΙΜ	4 ΥΠ, 1 ΥΕ
ΕΑΡ	4 ΥΠ, 1 ΥΕ
Β' έτος	
ΧΕΙΜ	2 ΥΠ, 3 ΥΕ
ΕΑΡ	2 ΥΠ, 3 ΥΕ
Γ' έτος	
ΧΕΙΜ	5 ΕΕ
ΕΑΡ	5 ΕΕ
Δ' έτος	
ΧΕΙΜ	5 ΕΕ
ΕΑΡ	5 ΕΕ

(Στο ανωτέρω διάγραμμα δεν περιλαμβάνονται τυχόν ΜΕΤ, ΣΕΕ ή ΠΕ.)

Μαθήματα ανά έτος

Α' έτος σπουδών, χειμερινό εξάμηνο

Οι φοιτητές εγγράφονται στα 4 προβλεπόμενα ΥΠ

- 110001 Σ. Σεφεριάδης: Πολιτική επιστήμη Ι
- 110005 Γ. Φουρτούνης: Κοινωνική θεωρία - Εισαγωγή
- 110021 Α. Λούβη: Νεότερη Ευρωπαϊκή Ιστορία (19ος αι.)
- 110415 Δ. Χριστόπουλος: Εισαγωγή στην ευρωπαϊκή ιστορία του κράτους και του δικαίου

Οι φοιτητές επιλέγουν 1 από τα κατωτέρω ΥΕ

- 110011 Χρ. Ιορδάνογλου: Πολιτική οικονομία. Μακροοικονομική θεωρία και πολιτική
- 110011 Ch. Iordanoglou: Political Economy. Macroeconomic Theory and Policy
- 110222 Μ. Τομαρά-Σιδέρη: Ιστορική δημογραφία Ι. Βασικές έννοιες
- 110343 Β. Γεωργιάδου: Εισαγωγή στην εκλογική κοινωνιολογία (Φροντιστήριο Α. Καφέ)
- 110360 Α. Κόλλιας/Α. Kollias: Statistical Analyses in Social Research I. Principles, Methods and Computer Applications
- 110436 Γ. Βούλγαρης: Σύγχρονη ελληνική πολιτική Ι. Οι πολιτικές εξελίξεις 1950-2009
- 110455 Στ. Λαδή: Δημόσια πολιτική
- 110461 Στ. Λαδή: Ευρωπαϊκή Ένωση: Θεσμοί και πολιτικές
- 110465 Φ. Κουντούρη: Πολιτική επικοινωνία
- 110473 Α. Βεντούρα: Σύγχρονη ευρωπαϊκή ιστορία (20ός αιώνας)
- 110477 Α. Λυμπεράτος: Νεότερη βαλκανική ιστορία Ι (18ος αιώνας έως 1878)

Α' έτος σπουδών, εαρινό εξάμηνο

Οι φοιτητές εγγράφονται στα 4 προβλεπόμενα ΥΠ

- 110008 Γ. Βούλγαρης: Πολιτική επιστήμη ΙΙ
- 110012 Γ. Φαράκλας: Κοινωνική θεωρία. Μαρξ και Βέμπερ
- 110168 Α. Λούβη: Ιστορία Ελληνικού Κράτους (19ος-20ός αι.)
- 110403 Χρ. Ιορδάνογλου: Οικονομία και κοινωνία

Οι φοιτητές επιλέγουν 1 από τα κατωτέρω ΥΕ

- 110018 Ε. Αγγελίδης: Θεωρίες της πολιτικής. Χομπς, Λοκ, Ρουσσώ
- 110223 Μ. Τομαρά-Σιδέρη: Ιστορική δημογραφία ΙΙ. Μεθοδολογία και εφαρμογές
- 110322 Ε. Ανδριάκαινα: Ιστορικές σχολές και μέθοδοι ΙΙ. Ευρωπαϊκή και ελληνική ιστοριογραφία
- 110376 Δ. Παπαδημητρίου: Ιδεολογία και τύπος (19ος-20ός αιώνας)
- 110377 Α. Κόλλιας: Στατιστικές αναλύσεις στην κοινωνική έρευνα ΙΙ. Αναλύσεις μεγάλων σωμάτων δεδομένων με τη χρήση υπολογιστικών συστημάτων
- 110456 Στ. Λαδή: Διεθνής διακυβέρνηση και διεθνείς οργανισμοί
- 110464 Φ. Κουντούρη: Πολιτικός ανταγωνισμός και ΜΜΕ στην Ελλάδα
- 110478 Α. Λυμπεράτος: Νεότερη βαλκανική ιστορία ΙΙ (1878-1923)

Β' έτος σπουδών, χειμερινό εξάμηνο

Οι φοιτητές εγγράφονται στα 2 προβλεπόμενα ΥΠ

- 110029 Γ. Φαράκλας: Κοινωνική θεωρία. Σύγχρονα ρεύματα
110300 Ε. Ανδριάκαινα: Ιστορικές σχολές και μέθοδοι Ι. Ευρωπαϊκή και ελληνική ιστοριογραφία

Οι φοιτητές επιλέγουν 3 από τα κατωτέρω ΥΕ

- 110011 Χρ. Ιορδάνογλου: Πολιτική οικονομία. Μακροοικονομική θεωρία και πολιτική
110011 Ch. Iordanoglou: Political Economy. Macroeconomic Theory and Policy
110222 Μ. Τομαρά-Σιδέρη: Ιστορική δημογραφία Ι. Βασικές έννοιες
110343 Β. Γεωργιάδου: Εισαγωγή στην εκλογική κοινωνιολογία (Φροντιστήριο Α. Καφέ)
110360 Α. Κόλλιας/A. Kollias: Statistical Analyses in Social Research I. Principles, Methods and Computer Applications
110436 Γ. Βούλγαρης: Σύγχρονη ελληνική πολιτική Ι. Οι πολιτικές εξελίξεις 1950-2009
110455 Στ. Λαδής: Δημόσια πολιτική
110461 Στ. Λαδής: Ευρωπαϊκή Ένωση και δημόσια πολιτική
110465 Φ. Κουντούρη: Πολιτική επικοινωνία
110473 Α. Βεντούρα: Σύγχρονη ευρωπαϊκή ιστορία (20ός αιώνας)
110477 Α. Λυμπεράτος: Νεότερη βαλκανική ιστορία Ι (18ος αιώνας έως 1878)

Β' έτος σπουδών, εαρινό εξάμηνο

Οι φοιτητές εγγράφονται στα 2 προβλεπόμενα ΥΠ

- 110429 Δ. Αναγνώστου: Εισαγωγή στη συγκριτική πολιτική
110430 Α. Ηρακλείδης: Η εξέλιξη της διεθνούς κοινωνίας

Οι φοιτητές επιλέγουν 3 από τα κατωτέρω ΥΕ

- 110018 Ε. Αγγελίδης: Θεωρίες της πολιτικής. Χομπς, Λοκ, Ρουσσώ
110223 Μ. Τομαρά-Σιδέρη: Ιστορική δημογραφία ΙΙ. Μεθοδολογία και εφαρμογές
110322 Ε. Ανδριάκαινα: Ιστορικές σχολές και μέθοδοι ΙΙ. Ευρωπαϊκή και ελληνική ιστοριογραφία
110376 Δ. Παπαδημητρίου: Ιδεολογία και τύπος (19ος-20ός αιώνας)
110377 Α. Κόλλιας: Στατιστικές αναλύσεις στην κοινωνική έρευνα ΙΙ. Αναλύσεις μεγάλων σωμάτων δεδομένων με τη χρήση υπολογιστικών συστημάτων
110456 Στ. Λαδής: Διεθνής διακυβέρνηση και διεθνείς οργανισμοί
110464 Φ. Κουντούρη: Πολιτικός ανταγωνισμός και ΜΜΕ στην Ελλάδα
110478 Α. Λυμπεράτος: Νεότερη βαλκανική ιστορία ΙΙ (1878-1923)

Γ' έτος σπουδών, χειμερινό εξάμηνο: Οι φοιτητές εγγράφονται σε 5 ΕΕ ή ΣΕΕ

Γ' έτος σπουδών, εαρινό εξάμηνο: Οι φοιτητές εγγράφονται σε 5 ΕΕ ή ΣΕΕ

Δ' έτος σπουδών, χειμερινό εξάμηνο: Οι φοιτητές εγγράφονται σε 5 ΕΕ ή ΣΕΕ ή ΠΕ

Δ' έτος σπουδών, εαρινό εξάμηνο: Οι φοιτητές εγγράφονται σε 5 ΕΕ ή ΣΕΕ ή ΠΕ

Γ' και Δ' έτος – Μαθήματα ΕΕ του χειμερινού εξαμήνου

110219	<i>Ε. Αγγελίδης:</i> Πολιτική θεωρία του φιλελευθερισμού
110307	<i>Στ. Παπαγεωργίου:</i> Οθωμανική ιστορία
110308	<i>Γ. Κοντογιώργης:</i> Δημοκρατία και αντιπροσώπευση. Θεωρία και πράξη
110312	<i>Πρ. Παπαστράτης:</i> Ελληνική ιστορία του 20ού αιώνα: Η δεκαετία 1940-50
110355	<i>Δ. Καλτσώνης:</i> Ελληνική συνταγματική ιστορία
110357	<i>Α. Ηρακλείδης:</i> Διεθνείς σχέσεις: Θεωρία και κριτική
110426	<i>Α. Μπαλτσιώτης:</i> Αλβανική ιστορία και πολιτισμός
110433	<i>Χρ. Ιορδάνογλου:</i> Ελληνική οικονομία
110444	<i>Δ. Χριστόπουλος:</i> Τέχνη, ελευθερία και λογοκρισία
(Φροντιστήριο: <i>Π. Πετσίνη</i>)
110451	<i>Γ. Φουρτούνης:</i> Φιλοσοφία των επιστημών Ι. Βασικές σχολές
110453	<i>Μ. Τομαρά-Σιδέρη:</i> Παροικιακός ελληνισμός
110474	<i>Α. Heraclides:</i> International Ethics and War: A History
110497	<i>Γ. Μπαλαμπανίδης:</i> Ευρωπαϊκή Αριστερά
110507	<i>Ν. Φούφας (θέση ΕΣΠΑ):</i> Θεωρίες αλλοτρίωσης στη νεότερη κοινωνική
θεωρία

Γ' και Δ' έτος - ΣΕΕ του χειμερινού εξαμήνου:

110480	<i>Α. Βεντούρα:</i> Ιστορία των ευρωπαϊκών μεταναστεύσεων (19ος-20ός αι.)
110487	<i>Α. Κόλλιας:</i> Γεωγραφικά πληροφοριακά συστήματα στις κοινωνικές
επιστήμες
110488	<i>Ε. Αγγελίδης:</i> Θεωρίες της πολιτικής. Καρλ Μαρξ.
110489	<i>Φ. Κουντούρη:</i> Μέθοδοι και τεχνικές έρευνας στην πολιτική επιστήμη
110508	<i>Ν. Θεοτοκάς:</i> Κείμενα Ελλήνων ιστορικών και κοινωνιολόγων

ΠΕ χειμερινού εξαμήνου:

110438

ΠΑ χειμερινού εξαμήνου:

110463 *Α. Κόλλιας:* Πρακτική άσκηση Ι

Γ' και Δ' έτος - Μαθήματα ΕΕ του εαρινού εξαμήνου

- 110248 *N. Κανελλοπούλου*: Συνταγματικά δικαιώματα
110369 *Γ. Φαράκλας*: Πολιτική φιλοσοφία
110369 *G. Faraklas*: Philosophie politique
110382 *Δ. Παπαδημητρίου*: Φασισμός, ναζισμός:
Θεωρητικές προσεγγίσεις και ζητήματα ιστοριογραφίας
110386 *A. Ηρακλείδης*: Η ελληνοτουρκική διένεξη
110386 *A. Heraclides*: The Greek-Turkish conflict
110418 *B. Γεωργιάδου*: Ευρωπαϊκή Άκρα Δεξιά:
Θεωρία, μεθοδολογία, συγκριτική ανάλυση
110428 *Δ. Χριστόπουλος*: Μειονότητες στην Ευρώπη
(Φροντιστήριο: Χρ. Ηλιάδης)
110442 *Α. Λούβη*: Η ελληνική εξωτερική πολιτική (1830-1930)
110448 *Γ. Βούλγαρης*: Πολιτική στην εποχή της παγκοσμιοποίησης
110452 *Γ. Φουρτούνης*: Φιλοσοφία των επιστημών II. Εναλλακτικές θεωρίες
110454 *Μ. Τομαρά-Σιδέρη*: Ευεργετισμός της ελληνικής διασποράς
110467 *Φ. Κουντούρη*: Δημόσια προβλήματα-κρατικές πολιτικές
110472 *E. Andriakaina*: Historiography in Crisis? Debates, Polemics and
Conversations
110482 *Γ. Μπιθυμήτρης*: Σύγχρονο συνδικαλιστικό κίνημα: Ιδεολογία,
πολιτικές, οργάνωση, θεσμοί
110483 *Α. Βεντούρα*: Κοινωνικοί μετασχηματισμοί στην Ευρώπη
(19ος-20ός αι.)
110499 *Ζ. Λιαλιούτη* (θέση ΕΣΠΑ): Ιστορία, πολιτικό σύστημα και κουλτούρα
των ΗΠΑ (19ος-21ος αιώνας)
110506 *Γ. Γιαννακόπουλος* (θέση ΕΣΠΑ): Βρετανία και Ευρώπη (19ος-20ός αι.)
110509 *Α. Μπαλτσιώτης*: Οι Ρομά στην Ελλάδα και την Ευρώπη: Ιστορία και
πολιτικές τον 19ο-20ό αι.

Γ' και Δ' έτος - ΣΕΕ του εαρινού εξαμήνου

- 110484 *B. Γεωργιάδου*: Εκλογές δεύτερης τάξης: Ευρωεκλογές
110490 *Α. Λυμπεράτος*: Πόλεις των Βαλκανίων και της Ανατολικής Μεσογείου
(15ος-19ος αι.)
110491 *Στ. Παπαγεωργίου*: Ειδικά θέματα νεότερης ελληνικής ιστορίας.
Ανάγνωση ιστορικού λόγου
110494 *Α. Κόλλιας*: Ανάλυση περιεχομένου του πολιτικού λόγου με τη χρήση
υπολογιστικών συστημάτων
110501 *Γ. Μοσχονάς*: Σοσιαλδημοκρατία και ριζοσπαστική Αριστερά:
Ιστορική προσέγγιση, σύγχρονες τάσεις

ΠΕ εαρινού εξαμήνου:

110437

ΠΑ εαρινού εξαμήνου:

110470 *Α. Κόλλιας*: Πρακτική άσκηση II

Πίνακας παραμέτρων δηλώσεων μαθημάτων

Για το τρέχον ακαδημαϊκό έτος 2017-18 οι φοιτητές ανάλογα με το εξάμηνο φοίτησής τους θα μπορέσουν να δηλώσουν ηλεκτρονικά τα μαθήματα, όπως αναγράφονται στον πίνακα που ακολουθεί:

<i>ΕΞΑ- ΜΗΝΟ</i>	<i>ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ - ΥΠ</i>	<i>ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ -ΥΕ</i>	<i>ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΑ</i>	<i>ΣΥΝΟΛΟ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ</i>
1ο	4	1	—	5
2ο	4	1	—	5
3ο	2	3	Έως και 5 (ΥΠ, ΥΕ)	10 μαθήματα = 5 πρωτοδύλωτα + έως 5 οφειλόμενα
4ο	2	3	Έως και 5 (ΥΠ, ΥΕ)	10 μαθήματα = 5 πρωτοδύλωτα + έως 5 οφειλόμενα
5ο	Ο φοιτητής θα δηλώσει 5 πρωτοδύλωτα μαθήματα (ΥΠ,ΥΕ,ΕΕ,ΣΕΕ,MET) και έως 10 οφειλόμενα (ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ).		Έως και 10 (ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ)	15 μαθήματα = 5 πρωτοδύλωτα + έως 10 οφειλόμενα
6ο	Ο φοιτητής θα δηλώσει 5 πρωτοδύλωτα μαθήματα (ΥΠ,ΥΕ,ΕΕ,ΣΕΕ,MET) και έως 10 οφειλόμενα (ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ).		Έως και 10 (ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ)	15 μαθήματα = 5 πρωτοδύλωτα + έως 10 οφειλόμενα
7ο	Ο φοιτητής έχει τις ακόλουθες επιλογές: α) 5 πρωτοδύλωτα μαθήματα (ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ, ΣΕΕ, MET) και έως 15 οφειλόμενα (ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ). β) Ο φοιτητής που θα δηλώσει την Πτυχιακή Εργασία θα δηλώσει ακόμη 4 πρωτοδύλωτα μαθήματα (ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ, ΣΕΕ, MET) και έως 15 οφειλόμενα (ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ). γ) Ο φοιτητής που θα πραγματοποιήσει Πρακτική Άσκηση στην Ελλάδα θα δηλώσει ακόμη 4 πρωτοδύλωτα μαθήματα (ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ, ΣΕΕ, MET) και έως 15 οφειλόμενα (ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ). δ) Ο φοιτητής που θα δηλώσει την Πτυχιακή Εργασία και θα πραγματοποιήσει Πρακτική Άσκηση στην Ελλάδα θα δηλώσει ακόμη 3 πρωτοδύλωτα μαθήματα (ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ, ΣΕΕ, MET) και έως 15 οφειλόμενα (ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ).		20 μαθήματα = α) 5 πρωτοδύλωτα + έως 15 οφειλόμενα β) ΠΕ + 4 πρωτοδύλωτα + έως 15 οφειλόμενα γ) ΠΑ + 4 πρωτοδύλωτα + έως 15 οφειλόμενα δ) ΠΕ + ΠΑ + 3 πρωτοδύλωτα + έως 15 οφειλόμενα	

8ο	Ο φοιτητής έχει τις ακόλουθες επιλογές: α) Θα δηλώσει από τρία 3 και έως 10 πρωτοδήλωτα μαθήματα (ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ, ΣΕΕ, ΜΕΤ) και έως 15 οφειλόμενα (ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ). β) Ο φοιτητής που θα δηλώσει την Πτυχιακή Εργασία θα δηλώσει ακόμη έως 8 πρωτοδήλωτα μαθήματα (ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ, ΣΕΕ, ΜΕΤ) και έως 15 οφειλόμενα (ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ). γ) Ο φοιτητής που θα πραγματοποιήσει Πρακτική Άσκηση στην Ελλάδα θα δηλώσει ακόμη έως 9 πρωτοδήλωτα μαθήματα (ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ, ΣΕΕ, ΜΕΤ) και έως 15 οφειλόμενα (ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ). δ) Ο φοιτητής που θα δηλώσει την Πτυχιακή Εργασία και θα πραγματοποιήσει Πρακτική Άσκηση στην Ελλάδα θα δηλώσει ακόμη έως 7 πρωτοδήλωτα μαθήματα (ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ, ΣΕΕ, ΜΕΤ) και έως 15 οφειλόμενα (ΥΠ, ΥΕ, ΕΕ).	25 μαθήματα = α) 3 έως 10 πρωτοδήλωτα + έως 15 οφειλόμενα β) ΠΕ + έως 8 πρωτοδήλωτα + έως 15 οφειλόμενα γ) ΠΑ + έως 9 πρωτοδήλωτα + έως 15 οφειλόμενα δ) ΠΕ + ΠΑ + έως 7 πρωτοδήλωτα + έως 15 οφειλόμενα
ΕΠΙ ΠΤΥ- ΧΙΩ ‘9ο’	Ο φοιτητής έχει τις ακόλουθες επιλογές: α) Θα δηλώσει έως 21 μαθήματα (πρωτοδήλωτα και οφειλόμενα). β) Ο φοιτητής που θα δηλώσει την Πτυχιακή Εργασία θα δηλώσει ακόμη έως 20 μαθήματα (πρωτοδήλωτα και οφειλόμενα). γ) Ο φοιτητής που θα πραγματοποιήσει Πρακτική Άσκηση στην Ελλάδα θα δηλώσει ακόμη έως 20 μαθήματα (πρωτοδήλωτα και οφειλόμενα). δ) Ο φοιτητής που θα δηλώσει την Πτυχιακή Εργασία και θα πραγματοποιήσει Πρακτική Άσκηση στην Ελλάδα θα δηλώσει ακόμη έως 19 μαθήματα (πρωτοδήλωτα και οφειλόμενα).	21 μαθήματα = α) 21 πρωτοδήλωτα και οφειλόμενα β) ΠΕ+ ως 20 πρωτοδήλωτα και οφειλόμενα γ) ΠΑ+ ως 20 πρωτοδήλωτα και οφειλόμενα δ) ΠΕ + ΠΑ + έως 19 πρωτοδήλωτα και οφειλόμενα

Μαθήματα στα ελληνικά

Ε. Αγγελίδης (E. Angelidis)

Πολιτική θεωρία του φιλελευθερισμού (Political Theory of Liberalism)

ΕΕ ΧΕΙΜ 110219

Εξετάζονται σημαντικές θεωρίες στην παράδοση του κλασικού φιλελευθερισμού με βάση κείμενα των David Hume, Adam Smith, Jeremy Bentham, James Mill, John Stuart Mill, κ.ά. Ιδιαίτερα, εξετάζονται στο πλαίσιο αυτών των θεωριών αντιλήψεις για τη σχέση πολιτικής και οικονομίας, για τη συγκρότηση και μεταρρύθμιση πολιτικού συστήματος, για τη θεμελίωση της δικαιοσύνης, για τη γένεση πλαισίων ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων και τη γένεση κρατικών πολιτικών. Στόχος του μαθήματος είναι να επισημανθεί στις θεωρίες αυτές το αίτημα της ορθολογικής θεμελίωσης του πολιτικού και να ανακατασκευαστεί ως προϋπόθεση για την προσέγγιση και την κατανόηση των σύγχρονων (νεο)φιλελεύθερων επιχειρημάτων.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Αγγελίδης, Μ.-Ψυχοπαίδης, Κ. (επιμ.), *Κείμενα Πολιτικής Οικονομίας και Θεωρίας της Πολιτικής*, Ίδρυμα Σ. Καράγιωργα, Αθήνα, 2015.

Αγγελίδης, Μ., *Φιλελευθερισμός: Κλασικός και νέος. Ζητήματα συνέχειας και ασυνέχειας στο φιλελεύθερο επιχείρημα*, Ίδρυμα Σ.Καράγιωργα, Αθήνα, 1993.

Γράβαρης, Δ., «Φιλελευθερισμός και 'κοινωνικό ζήτημα' στο έργο του Adam Smith», *Ο Φιλελευθερισμός και το Κοινωνικό Ζήτημα*, Ίδρυμα Fr. Naumann, Εστία, Αθήνα, 1993.

Δρόσος, Δ., *Αγορά και κράτος στον Adam Smith. Κριτική στην αναδρομική θεμελίωση του νεοφιλελευθερισμού*, Ίδρυμα Σ.Καράγιωργα, Αθήνα, 1994.

Halevy, E., *The Growth of Philosophic Radicalism*, Faber and Faber, Λονδίνο, 1972.

Ιωαννίδης, Σ., «Η δικαιολόγηση της κοινωνίας της αγοράς στη Θεωρία των Ηθικών Συναισθημάτων του Adam Smith», *Μνήμη Σάκη Καράγιωργα. Τιμητικός Τόμος*. Ινστιτούτο Περιφερειακής Ανάπτυξης ΠΑΣΠΕ, Αθήνα, 1988, σελ. 403-427.

Ψυχοπαίδης, Κ., «Ο Α. Smith και η Κριτική Μέθοδος της Πολιτικής Οικονομίας», *Αξιολογικά*, τ.1, Εξάντας, Αθήνα, 1990, σελ.7-91.

Πλήρης βιβλιογραφία διανέμεται στο μάθημα.

Ε. Αγγελίδης (E. Angelidis)

Θεωρίες της πολιτικής. Καρλ Μαρξ (Theories of Politics: Karl Marx)

ΣΕΕ ΧΕΙΜ 110488

Εξετάζονται σημαντικές διαστάσεις της μαρξικής θεωρίας της πολιτικής, όπως αυτές συγκροτήθηκαν στα έργα της όψιμης περιόδου του Καρλ Μαρξ. Θα επιχειρηθεί να διευκρινισθούν οι γραμμές συνέχειας μεταξύ της πρώιμης και ώριμης περιόδου, με αφετηρία τη διαμόρφωση της πρώιμης κριτικής προβληματικής, και ιδιαίτερα με αναφορά σε κείμενα προγενέστερα των *Χειρογράφων του 1844*. Στόχος του μαθήματος είναι η διερεύνηση, αφενός, των προβλημάτων που θέτει η παραγωγή του χειραφετητικού ιδεώδους της ελεύθερης κοινωνικότητας των ανθρώπων, όπως

συλλαμβάνεται στο πλαίσιο μιας θεωρίας της κοινωνικής υλικότητας και, αφετέρου, των όρων υπό τους οποίους διασώζονται στη μαρξική κριτική οι ελευθεριακές κανονιστικές προϋποθέσεις της διαφωτιστικής παράδοσης.

Θεματικές ενότητες

Η κριτική στο *Παλαιό καθεστώς* και η διασφάλιση της διαφωτιστικής παράδοσης (Κριτική στην ιστορική σχολή του δικαίου, κριτική στις ρυθμίσεις για τη λογοκρισία, δημοσιότητα και ελευθερία του τύπου, οι ρυθμίσεις για τους λαθρούλοτόμους).

Η προβληματική της αλλοτρίωσης και η πρώιμη πολιτικο-οικονομική προβληματική.

Πολιτική και Ιστορία στη *Γερμανική Ιδεολογία*. Θέσεις για τον Feuerbach.

Προϋποθέσεις για τη συγκρότηση της κοινωνικής θεωρίας. Προϋποθέσεις της ανθρώπινης ύπαρξης ως ιστορικής πράξης. Καταμερισμός της εργασίας και κράτος. Ιστορική εξέλιξη και κράτος.

Η εργάσιμη μέρα και ο ρόλος του νόμου και του κράτους, *Κεφάλαιο*, τομ. Α', κεφ. 8.

Η πρωταρχική συσώρευση και η εξέλιξη του πολιτικού συστήματος, *Κεφάλαιο*, τομ. Α', κεφ. 24.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

K. Marx, *Κείμενα από τη δεκαετία του 1840. Μια ανθολογία*, επιμ. Θ. Γκιούρας, ΚΨΜ, Αθήνα, 2014 (διανέμεται).

Backhaus, Hans-Georg, «Για τη διαλεκτική της αξιακής μορφής», *Τεύχη Πολιτικής Οικονομίας* 7, Αθήνα, 1990.

Backhaus, Hans-Georg, «Το μαρξικό σχέδιο για μια 'διαλεκτική μέθοδο ανάπτυξης' ως θεματοποίηση του εσωτερικού στοιχείου της πολιτικής οικονομίας», *Αξιολογικά* 5, Οκτώβριος 1993, Εξάντας, Αθήνα.

Καραγιώργος, Γ., «Προβλήματα κατασκευής διαλεκτικών κατηγοριών στο ώριμο μαρξικό έργο», εις *Αξιολογικά* 7, 1994, Εξάντας, Αθήνα.

Νουτσόπουλος, Θ., *Διαλεκτική και αξίες. Προβλήματα ανάλυσης διαλεκτικών εννοιών στο έργο των Hegel και Marx*, Ίδρυμα Σ. Καραγιώργα, Αθήνα, 2005.

Ψυχοπαίδης, Κ., *Ιστορία και μέθοδος*, Σμίλη, Αθήνα, 1994.

—, *Κανόνες και αντινομίες στην πολιτική*, Πόλις, Αθήνα, 1999.

—, *Όροι, αξίες, πράξεις*, Πόλις, Αθήνα, 2004.

Πλήρης βιβλιογραφία διανέμεται στο μάθημα.

Ε. Αγγελίδης (E. Angelidis)

Θεωρίες της πολιτικής. Χομπς, Λοκ, Ρουσσώ

(Theories of Politics: Hobbes, Locke, Rousseau)

ΥΕ ΕΑΡ 110018

Εξετάζονται σημαντικές θεωρίες για το κράτος και την πολιτική της διαμορφούμενης αστικής κοινωνίας του 17ου και του 18ου αιώνα με βάση τα κείμενα των Thomas Hobbes, John Locke και Jean-Jacques Rousseau.

Ιδιαίτερα, αναλύονται οι θεωρίες περί πρωταρχικού κοινωνικού συμβολαίου και κοινωνικής βούλησης, στις οποίες περιέχονται αντιλήψεις για την πολιτική κυριαρχία, τη συναίνεση στο πολιτικό σώμα και τη σχέση των εξουσιών. Διδακτικός στόχος είναι να καταδειχτούν οι διαφορετικές αντιλήψεις περί κράτους και πολιτικής που

συνδέονται με διαφορετικές αντιλήψεις για το τι είναι και τι επιδιώκει η πολιτική επιστήμη.

Αντιπαρά τίθενται δύο μοντέλα πολιτικής επιστήμης: α. Το ατομικιστικό, που έχει ως αφετηρία του τις εγωιστικές σκοποθεσίες των δρώντων, και, β. Το αξιολογικό, που είναι προσανατολισμένο προς τις ιδέες της ελευθερίας και της ισότητας.

Βιβλιογραφία

Αγγελίδης, Μ., *Η Γένεση του Φιλελευθερισμού. Προβλήματα σύστασης του πολιτικού σε θεωρίες του κοινωνικού συμβολαίου: Thomas Hobbes-John Locke*, Ίδρυμα Σ. Καράγιωργα, Αθήνα, 1994.

Αγγελίδης, Μ./Γκιούρας, Θ. (επιμ.), *Θεωρίες της πολιτικής και του κράτους: Hobbes, Locke, Rousseau, Kant, Hegel*, Σαββάλας/Ίδρυμα Σ.Καράγιωργα, Αθήνα, 2005 (διανέμεται).

Βανδώρος, Σωτήρης, *Σιωπηλό βλέμμα. Για την πολιτική θεωρία του Ρουσσώ*, Σαββάλας, Αθήνα, 2012.

Bloch, Ernst, *Φυσικό δίκαιο και ανθρώπινη αξιοπρέπεια*, ΚΨΜ, Αθήνα 2015.

Γρηγοροπούλου, Β., «Επιστήμη και αξίες στον Hobbes», *Αξιολογικά* 16, 2006, Νήσος/Ίδρυμα Σ. Καράγιωργα.

Δρίτσας, Θ., «Η σχέση νόμου και δικαιωμάτων στις ερμηνείες της πολιτικής φιλοσοφίας του Hobbes τον 20^ο αιώνα», *Αξιολογικά* 16, 2006, Νήσος/Ίδρυμα Σ. Καράγιωργα.

Habermas, J., *Φυσικό Δίκαιο και Επανάσταση*, Έρασμος, Αθήνα, 1978.

Hobbes, T., *Λεβιάθαν*, Τομ. Α΄-Β΄, Γνώση, Αθήνα, 1989.

Horkheimer, M., *Απαρχές της Αστικής Φιλοσοφίας της Ιστορίας: Μακιαβέλι, Χομπς, Μώρος, Καμπανέλλα, Βίκο, Κάλβος*, Αθήνα, 1971 (ιδ. σελ. 40-78).

Locke, J., *Two Treatises of Government*, (επιμ) P. Laslett, Cambridge University Press, 1980.

Λοκ, Τζον, *Δεύτερη πραγματεία περί κυβερνήσεως*, (επιμ.) Π. Κιτρομηλίδης, Γνώση, Αθήνα, 1990.

Macpherson, C.B., *Ατομικισμός και Ιδιοκτησία. Η πολιτική θεωρία του πρώιμου φιλελευθερισμού από τον Hobbes ως τον Locke*, Γνώση, Αθήνα, 1986.

Πατέλλη, Ι., *Η Φιλοσοφία του Hobbes. Λόγος και αιτιότητα στη νέα φυσική και πολιτική επιστήμη*, Ίδρυμα Σ.Καράγιωργα, Αθήνα, 1995.

Σαγκριώτης, Γ., «Φυσικό δίκαιο και λόγος του κράτους στην πολιτική φιλοσοφία του Hobbes», *Αξιολογικά* 16, 2006, Νήσος/Ίδρυμα Σ. Καράγιωργα.

Starobinski, Jean, *Jean-Jacques Rousseau. Transparency and Obstruction*, University of Chicago Press, Σικάγο 1988.

Strauss, L., *Φυσικό Δίκαιο και Ιστορία*, Γνώση, Αθήνα, 1988.

Strauss, L., *The Political Philosophy of Hobbes, Its Basis and its Genesis*, University of Chicago Press, 1984.

Ψυχοπαίδης, Κ., *Κανόνες και αντινομίες στην πολιτική*, Πόλις, Αθήνα, 1999 (Ιδ. σελ. 22-79, 116-258).

Πλήρης βιβλιογραφία και θεματικές ενότητες διανέμονται στο μάθημα.

E. Ανδριάκαϊνα (E. Andriakaina)
Ιστορικές σχολές και μέθοδοι I. Ευρωπαϊκή και ελληνική ιστοριογραφία
(*Historiography I. Habits of Historical Work, Main Schools of Thought*)
ΥΠ ΧΕΙΜ 110300

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στην ιστοριογραφία. Σκοπός του είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την περιπέτεια της ιστορικής σκέψης από την αρχαιότητα έως τους νεώτερους χρόνους.

Η γέννηση και η ανάπτυξη της Ιστορίας στην Αρχαιότητα. Χριστιανισμός και Ιστορία. Ιστορικοί και χρονογράφοι στο Βυζάντιο. Οι Νεώτεροι Χρόνοι – Αναγέννηση. Φιλοσοφία της Ιστορίας – Διαφωτισμός. Η αντικειμενικότητα στην Ιστορία. Μαρξισμός και Ιστοριογραφία. Σχολή των Annales. Νεοελληνική ιστοριογραφία

Διδακτικό Σύγγραμμα

Καίτη Αρώνη-Τσίχλη, *Ιστορικές σχολές και μέθοδοι. Εισαγωγή στην ευρωπαϊκή ιστοριογραφία*, Παπαζήσης, Αθήνα, 2008.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Αντώνης Λιάκος, *Πώς το παρελθόν γίνεται ιστορία*, Πόλις, Αθήνα, 2007.

Karl Löwith, *Το νόημα της ιστορίας*, Γνώση, Αθήνα, 1985.

E. Ανδριάκαϊνα (E. Andriakaina)
Ιστορικές σχολές και μέθοδοι II. Ευρωπαϊκή και ελληνική ιστοριογραφία
(*Historiography II. Case Studies, Main Trends in Historical Writing*)
ΥΕ ΕΑΡ 110322

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στην ιστορία της ιστοριογραφίας του 20ού αιώνα. Οι μετασχηματισμοί της ιστοριογραφικής πρακτικής, οι συνέχειες και οι ασυνέχειες της ιστορικής γραφής εξετάζονται σε συνάρτηση με ευρύτερες κοινωνικο-πολιτικές και πολιτισμικές αλλαγές. Στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τη ζωή και το έργο ορισμένων στοχαστών των οποίων οι αναζητήσεις παραμένουν επίκαιρες καθώς προσδιορίζουν τις σύγχρονες συζητήσεις σχετικά με το παρόν και το μέλλον της ιστορικής έρευνας.

Θεματικές ενότητες: Σχολή των Annales: ιδρυτές, διάρκειες του ιστορικού χρόνου, νοοτροπίες· Αγγλική Κοινωνική Ιστορία και Νέα Αριστερά· Ιστορία από τα κάτω· Σιωπές της ιστορίας και Στροφή στην εμπειρία· Μικρο-ιστορία, Ιστορίες ζωής και Βιογραφία· Μεταμοντέρνα πρόκληση, Γλωσσική στροφή και Πολιτική Ταυτοτήτων· Ιστορία γυναικών, Έμφυλη ιστορία και Ιδιωτική σφαίρα· Πολιτισμικές σπουδές και Μετα-αποικιακή κριτική· Ο ιστορικός και η Γεύση του Αρχείου· Η Αναστοχαστική στροφή: ο ιστορικός μπροστά στον καθρέπτη

Διδακτικό σύγγραμμα

Ιγκερς Γκεοργκ, *Η Ιστοριογραφία στον 20ό αιώνα*, Νεφέλη, Αθήνα, 1999.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Burke, Peter, *The French Historical Revolution*, Stanford Univ. Press, California, 1990.

Braudel, Fernand, *Μελέτες για την Ιστορία*, ΕΜΝΕ Μνήμων, Αθήνα, 1986.

Chartier, Roger, LaCapra, Dominique, White Hayden, *Διανοητική Ιστορία*, 1996.

Ginzburg, Carlo, *Το τυρί και τα σκουλήκια*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 1994

- Hobsbawm, Eric, *Συναρπαστικά χρόνια*, Θεμέλιο, Αθήνα, 2003.
- Κιτρομηλίδης, Πασχάλης/Σκλαβενίτης, Τριαντάφυλλος, *Ιστοριογραφία της νεότερης και σύγχρονης Ελλάδας 1833-2002*, τόμ. Α και Β', Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Αθήνα 2004.
- Κόκκινος, Γιώργος, *Από την Ιστορία στις Ιστορίες*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα, 1998.
- Tosh, John, *Historians on History*, Pearson-Longman, Great Britain, 2009.

Α. Βεντούρα (L. Venturas)
Σύγχρονη ευρωπαϊκή ιστορία (20ός αιώνας)
Contemporary European History (20th c.)
 YE XEIM 110473

Περιεχόμενο και σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή στη μελέτη της ευρωπαϊκής ιστορίας από το τέλος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου μέχρι την πτώση του τείχους του Βερολίνου και τη λήξη του Ψυχρού Πολέμου. Διεξοδικότερα, εξετάζονται τα αίτια που οδήγησαν στη διάψευση των προσδοκιών μετά την υπογραφή της Συνθήκης των Βερσαλλιών και στη δημιουργία μιας εύθραυστης ισορροπίας μεταξύ νικητών και ηττημένων στην Ευρώπη του Μεσοπολέμου. Αναλύεται ο αντίκτυπος της Οκτωβριανής Επανάστασης στην Ευρώπη, οι επαναστάσεις και αντεπαναστάσεις καθώς και η εξάπλωση του ναζισμού –φασισμού. Στη συνέχεια, εξετάζεται ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος υπό το πρίσμα της σύγκρουσης των δυνάμεων του Άξονα και της φασιστικής /ναζιστικής ιδεολογίας με την αντιφασιστική συμμαχία. Διερευνάται η στάση των ευρωπαϊκών κρατών απέναντι στο δίπολο της αντίστασης και του δοσιλογισμού καθώς και τα αίτια της διάλυσης της αντιφασιστικής συμμαχίας μετά τον πόλεμο. Αναλύονται οι λόγοι που κατέστησαν την Ευρώπη όμηρο του ανταγωνισμού της ΕΣΣΔ και των ΗΠΑ κατά την διάρκεια του Ψυχρού Πολέμου καθώς και οι επιπτώσεις από την «κούρσα» των εξοπλισμών και την εγκατάσταση πυρηνικών όπλων στο έδαφος της «γηραιάς ηπείρου». Τέλος, εξετάζονται οι δυσχέρειες και τα εμπόδια που συνέβαλαν στη διατήρηση της διαίρεσης της Ευρώπης μέχρι το 1989 και οι μεγάλες προσδοκίες από την προοπτική της ευρωπαϊκής ενοποίησης.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- E. Hobsbawm, *Η εποχή των Άκρων, Ο σύντομος Εικοστός Αιώνας 1914-1991*, Θεμέλιο, Αθήνα, 2004.
- S. Bernstein, P. Milza, *Ιστορία της Ευρώπης, Διάσπαση και Ανοικοδόμηση της Ευρώπης 1919 έως Σήμερα*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 1997.
- E.M. Burns, *Εισαγωγή στην Ιστορία και τον Πολιτισμό της νεώτερης Ευρώπης*, Τόμος Β', Παρατηρητής, Αθήνα, 1984.
- T. Judt, *Η Ευρώπη μετά τον πόλεμο*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 2012.
- J. Joll, *Europe since 1870*, London, Penguin Books, 1990 (ελληνική μετάφραση Βάνιας, Θεσσαλονίκη, 2007)
- M. Mazower, *Σκοτεινή ήπειρος. Ο ευρωπαϊκός εικοστός αιώνας*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 2001.
- E. Χατζηβασιλείου, *Εισαγωγή στην ιστορία του μεταπολεμικού κόσμου*, Πατάκης, Αθήνα, 2001.

Λ. Βεντούρα (L. Venturas)
Ιστορία των ευρωπαϊκών μεταναστεύσεων (19ος-20ός αιώνας)
(*History of European Migrations [19th-20th centuries]*)
ΣΕΕ ΧΕΙΜ 110480

Θεματικές ενότητες

Εννοιολογικές αποσαφηνίσεις. Περιοδολογήσεις. Εσωτερικές μετακινήσεις και αστυφιλία. Εθνικά κράτη, ενδοηπειρωτικές μετακινήσεις και υπερπόντιες αποδημίες Ευρωπαίων. Τόποι καταγωγής και εγκατάστασης. Δημογραφικά, κοινωνικά και οικονομικά δεδομένα. Αγορά εργασίας και τομείς απασχόλησης. Κρατικές πολιτικές και νόμοι. Κοινωνίες υποδοχής, τάξεις και εθνοτικές ομάδες. Στιγματισμός και ξενοφοβία. Κοινωνική θέση και μεταβολή στο χρόνο. Η διάσταση του φύλου και των γενεών. Παλιννόστηση.

Οι δύο παγκόσμιοι πόλεμοι και οι προσφυγικές ροές. Διεθνείς οργανισμοί και πρόσφυγες.

Μεταναστεύσεις προς τη Δυτική Ευρώπη κατά τη μεταπολεμική περίοδο. Μετακινήσεις προς τη Νότια και Ανατολική Ευρώπη μετά το 1989. Μετανάστευση προς την Ελλάδα. Πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο και εκτοπισμένοι. Ανεπίσημοι μετανάστες. Παγκοσμιοποίηση και μετανάστευση. Πολιτογράφηση και διπλή υπηκοότητα.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Ι. Γκόλντιν, Τζ. Κάμερον, Μ. Μπαλαρατζάν, *Αυτοί δεν είναι σαν εμάς. Το παρελθόν και το μέλλον της μετανάστευσης*, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, Ηράκλειο, 2013.
N.L. Green, *Οι δρόμοι της μετανάστευσης. Σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις*, Σαββάλας, Αθήνα, 2004.
Σ. Σάσσην, *Κοινωνιολογία της παγκοσμιοποίησης*, Μεταίχμιο, Αθήνα, 2009, σ. 190-238.
D. Schnapper, S. Allemand, *Κρίνοντας το ρατσισμό*, Πατάκης, Αθήνα, 2006.

Λ. Βεντούρα (L. Venturas)
Κοινωνικοί μετασχηματισμοί στην Ευρώπη (19ος-20ός αιώνας)
(*Social Transformations in Europe [19th-20th c.]*)
ΕΕ ΕΑΡ 110483

Θεματικές ενότητες

Η κληρονομιά της Γαλλικής Επανάστασης: ελευθερία, ισότητα, αδελφότητα. Οι έννοιες του πολίτη, της λαϊκής κυριαρχίας και του εθνικού κράτους.

Κράτη και γραφειοκρατία. Ελίτ και δομές εξουσίας.

Θρησκεία και εκκοσμίκευση.

Βιομηχανική Επανάσταση. Επιστήμη, τεχνολογία, μεταφορές και επικοινωνία. Πληθυσμιακή αύξηση και μετακινήσεις. Αγροτική έξοδος και ανάπτυξη αστικών κέντρων. Νέες κοινωνικές τάξεις, νέοι τρόποι συλλογικής δράσης και νέες πολιτικές ιδεολογίες. Εργασία, εκδημοκρατισμός της εκπαίδευσης και κοινωνική κινητικότητα.

Αυτοκρατορίες εντός και πέραν της Ευρώπης, εθνικισμός και ιμπεριαλισμός.

Πρώτος Παγκόσμιος πόλεμος. Οκτωβριανή επανάσταση στη Ρωσία. Άνοδος του φασισμού και του ναζισμού. Οικονομική κρίση. Δεύτερος Παγκόσμιος πόλεμος.

Ψυχρός πόλεμος.

Οικονομική ανάπτυξη και κράτος πρόνοιας.

Η αποαποικιοποίηση.

Κατάρρευση των κομμουνιστικών καθεστώτων.
Τεχνολογία, μαζική παραγωγή και κατανάλωση. Μέσα μαζικής ενημέρωσης.
Οικογένεια και σεξουαλικότητα. Σχέσεις των δύο φύλων.
Η έννοια του ελεύθερου χρόνου. Ψυχαγωγία. Τουρισμός.
Παγκοσμιοποίηση, νεοφιλελευθερισμός.
Παγκόσμιες ανισότητες και πληθυσμιακές μετακινήσεις.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

T.C.W. Blanning (επιμ.), *Ιστορία της σύγχρονης Ευρώπης*, Τουρίκη, Αθήνα, 2009.
E. Hobsbawm, *Η εποχή των άκρων. Ο σύντομος εικοστός αιώνας 1914-1991*, Θεμέλιο, Αθήνα, 1995.
M. Mazower, *Σκοτεινή ήπειρος. Ο ευρωπαϊκός εικοστός αιώνας*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 2001
N. Davies, *Ιστορία της Ευρώπης*, Νεφέλη, Αθήνα, 2010.
A.S. Lindemann, *Ιστορία της νεώτερης Ευρώπης. Από το 1815 μέχρι σήμερα*, Κριτική, Αθήνα, 2014.

Γ. Βούλγαρης (Y. Voulgaris)

Σύγχρονη ελληνική πολιτική Ι. Οι πολιτικές εξελίξεις 1950-2009
(*Contemporary Greek Politics I. The Political Developments 1950-2009*)

ΥΕ ΧΕΙΜ 110436

Θα εξετασθούν οι πολιτικές εξελίξεις της μετεμφυλιακής περιόδου 1950-1967, της δικτατορίας 1967-1974 και της μεταπολιτευτικής Ελλάδας 1974-2009.

Για την μετεμφυλιακή περίοδο θα εξεταστούν τα ακόλουθα θέματα: Το μετεμφυλιακό πολιτικό σύστημα, τα θεσμικά και εξωθεσμικά κέντρα εξουσίας. Ο χαρακτήρας και οι αντιφάσεις της «ελεγχόμενης δημοκρατίας». Οι πολιτικές διαιρετικές τομές και ο πολιτικός ανταγωνισμός των τριών ιστορικών παρατάξεων της δεξιάς, του κέντρου και της αριστεράς. Ο ρόλος του κυπριακού. Η διολίσθηση στη δικτατορία.

Στη συνέχεια θα εξεταστεί ο χαρακτήρας της δικτατορίας στο πλαίσιο της τυπολογίας των αυταρχικών καθεστώτων. Θα αναλυθούν οι εξελίξεις και οι διαφορετικές φάσεις του καθεστώτος, οι αντιφάσεις του και η διαπλοκή του με το κυπριακό ζήτημα. Θα εξεταστούν επίσης οι αντιστασιακές προς το καθεστώς δυνάμεις και εκδηλώσεις.

Η πραγμάτευση της μεταπολιτευτικής περιόδου θα είναι εκτενέστερη και πιο λεπτομερειακή. Θα εξεταστούν η μετάβαση από τη δικτατορία στη δημοκρατία κι η νέα νομιμοποιητική βάση της Ελλάδας της Μεταπολίτευσης, το νέο κομματικό σύστημα, οι δυναμικές και η εξέλιξη του κομματικού ανταγωνισμού. Οι πολιτικές εξελίξεις θα περιοδολογηθούν με βάση τις κυβερνήσεις και τις βασικές πολιτικές που αυτές έκαναν.

Γ. Βούλγαρης (Y. Voulgaris)

Πολιτική επιστήμη ΙΙ (Political Science II)

ΥΠ ΕΑΡ 110008

Το Μάθημα συνδέεται οργανικά και συνεχίζει το αντίστοιχο του χειμερινού εξαμήνου στο οποίο εξετάστηκαν βασικά θέματα που αφορούν στο περιεχόμενο της Πολιτικής Επιστήμης / Κοινωνιολογίας, στις κύριες πολιτικές θεωρητικές παραδόσεις, στη

Δημοκρατία, στα κόμματα και τα κομματικά συστήματα, στους θεσμούς και στις δομές διακυβέρνησης. Το Μάθημα Πολιτική Επιστήμη II θα επικεντρωθεί στις σύγχρονες τάσεις παγκοσμιοποίησης της πολιτικής, και στις επιπτώσεις που αυτή έχει στο εθνικό κράτος, στην πολιτική δράση και τις πολιτισμικές ταυτότητες. Στόχος του μαθήματος είναι να παρουσιάσει το πλαίσιο συζήτησης του πλέον επίμαχου πολιτικού φαινομένου της εποχής μας, αλλά και να καταδείξει την ιστορικότητα των θεμελιακών «αντικειμένων» της Πολιτικής. Με αυτό το πνεύμα εξετάζονται: (1) Οι θεωρίες και τα αντιθετικά επιχειρήματα για την παγκοσμιοποίηση και το νέο παγκόσμιο σύστημα. (2) Οι ιστορικές διαδικασίες συγκρότησης του σύγχρονου κράτους – έθνους και οι συνθήκες επικράτησής του. (3) Οι μορφές και οι θεσμοί διακυβέρνησης της παγκοσμιοποίησης. (4) Οι ανισότητες στην εποχή της παγκοσμιοποίησης.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- D. Held, «Η εξέλιξη του σύγχρονου κράτους», στο St. Hall/ B Gieben. (επιμ.), *Η διαμόρφωση της Νεωτερικότητας*, Σαββάλας, Αθήνα, 2003
St. Hall, «Το ζήτημα της πολιτισμικής ταυτότητας», στο St. Hall/ A. McGrew (επιμ.), *Η Νεωτερικότητα σήμερα*, Σαββάλας, Αθήνα, 2003
Ι. Βαλλερστάιν, *Ιστορικός καπιταλισμός*, Θεμέλιο, Αθήνα, 1987
Ούλ. Μπεκ, *Τι είναι παγκοσμιοποίηση;* Καστανιώτης, Αθήνα, 2002
Γ. Χάμπερμας, *Ο μετα-εθνικός αστερισμός*, Πόλις, Αθήνα, 2003

Γ. Βούλγαρης (Y. Voulgaris)

Πολιτική στην εποχή της παγκοσμιοποίησης (Politics in the Global Era)

EE EAP 110448

Το μάθημα εξετάζει τις αλλαγές της Πολιτικής στην εποχή των σύγχρονων μεγάλων κοινωνικών μετασχηματισμών και της πολυδιάστατης παγκοσμιοποίησης. Το ερώτημα γύρω από το οποίο περιστρέφεται είναι πώς μεταβάλλεται, πώς ανακατανέμεται η εξουσία και η ισχύς στον σύγχρονο Κόσμο και στις εθνικές κοινωνίες. Θα πραγματευτούμε το θέμα υπό δύο οπτικές: (α) την ιστορική ανάλυση των κοινωνικοπολιτικών μετασχηματισμών, (β) την αλλαγή των θεωρητικών εννοιών που διαμορφώθηκαν στη Νεωτερικότητα σε συνάρτηση με το κράτος-έθνος. Θα εξετάσουμε έτσι, τους μετασχηματισμούς που εκδηλώθηκαν στο επίπεδο της πολιτικής και του κράτους, των οικονομικών-κοινωνικών δομών, του πολιτισμού και των πολιτικών ιδεολογικών. Επίσης, θα μελετήσουμε τις μεταβολές βασικών εννοιών της πολιτικής κοινωνιολογίας, όπως η κυριαρχία, η πολιτική κοινότητα, η κυβέρνηση και η διακυβέρνηση, οι πολιτισμικές αντιλήψεις και ταυτίσεις. Έμφαση θα δοθεί στις αλλαγές του διεθνούς κρατικού συστήματος που σηματοδοτούν «την μετάβαση από τις διεθνείς σχέσεις στην παγκόσμια πολιτική», όπως επίσης και στο πρόβλημα της δημοκρατικής διακυβέρνησης της παγκοσμιοποίησης. Η όλη ανάπτυξη θα γίνει υπό το πρίσμα της πρόσφατης παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης, ή όπως αποκλήθηκε, της πρώτης παγκόσμιας κρίσης της παγκοσμιοποίησης.

Το γνωστικό ενδιαφέρον του μαθήματος επικεντρώνεται στην ανάλυση της εκλογικής συμπεριφοράς. Ειδικότερα μας ενδιαφέρει να διερευνήσουμε

- πώς διαμορφώνονται οι εκλογικές προτιμήσεις των ψηφοφόρων·
- ποιοι παράγοντες επιδρούν στη μείωση της εκλογικής συμμετοχής και στην αύξηση της αποχής·
- πότε και γιατί μεταβάλλονται οι κομματικές επιλογές των εκλογέων·
- γιατί ολόένα και περισσότεροι εκλογείς εμφανίζονται αναποφάσιστοι να διαμορφώσουν γνώμη σχετικά με το ποιο κόμμα θα ψηφίσουν·
- την κοινωνική δημογραφία της ψήφου: πώς ψηφίζουν οι άνδρες και πώς οι γυναίκες, πώς οι εκλογείς διαφορετικών ηλικιών και εκπαιδευτικού επιπέδου, αναλόγως της θέσης τους στο σύστημα της απασχόλησης ή του θρησκευματός τους, κ.λπ.·
- τα υλικά, συναισθηματικά, πολιτισμικά, κ.ά. κίνητρα της εκλογικής επιλογής των ψηφοφόρων.

Προκειμένου να αναζητήσουμε απαντήσεις στα ερωτήματα αυτά, θα εξετάσουμε την ανάπτυξη της εκλογικής έρευνας υπό το πρίσμα των θεωρητικών υποδειγμάτων (“σχολών”) της εκλογικής συμπεριφοράς. Οι σχολές της εκλογικής συμπεριφοράς θέτουν στο επίκεντρο της ανάλυσης ζητήματα που αναφέρονται στους παράγοντες της αποκρυστάλλωσης της εκλογικής προτίμησης, στις προϋποθέσεις της κομματικής ταύτισης, αλλά και στις αιτίες της εκλογικής μεταστροφής. Αναζητώντας απαντήσεις στο ερώτημα «Ποιος ψηφίζει τι, ποιον και γιατί», έμφαση θα δοθεί στην παρουσίαση:

- του μικρο-κοινωνιολογικού μοντέλου (σχολή Columbia),
- του μακρο-κοινωνιολογικού υποδείγματος (θεωρία των διαιρετικών τομών),
- του κοινωνικο-ψυχολογικού εξηγητικού μοντέλου (σχολή Michigan) της εκλογικής συμπεριφοράς,
- στη θεωρία της ορθολογικής επιλογής (rational choice theory).

Επίσης, το γνωστικό ενδιαφέρον μας θα στραφεί σε νεότερες προσεγγίσεις της εκλογικής έρευνας, όπως στη λεγόμενη “θεματική ψήφο” (issue voting) και την “οικονομική ψήφο” (economic voting), προκειμένου να μελετηθεί το περιεχόμενο και η κατεύθυνση των παρατηρούμενων μεταβολών στην εκλογική συμπεριφορά.

Κατάλογος συγγραμμάτων

Nonna Mayer κ.ά., *Εκλογική Συμπεριφορά. Ιστορικές διαδρομές και μοντέλα ανάλυσης*, Αθήνα: Σαββάλας, 2005.

Rudolf Wildenmann, *Η Εκλογική Έρευνα. Συμπεριφορά του εκλογικού σώματος και ανάλυση εκλογών*, Μετάφραση-Πρόλογος-Σχολιασμός Βασιλική Γεωργιάδου, Αθήνα: Παπαζήσης, 1998.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Agnus Campbell, Paul E. Converse, Warren E. Miller, Donald E. Stokes, *The American Voter*, New York-London-Sydney: Wiley, 1960.

Επιστήμη και Κοινωνία, τεύχος 27 (Καλοκαίρι 2011), Εκλογές πρώτης, δεύτερης και τρίτης τάξης. Κόμματα, ηγεσία, αποχή (εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα).

Robert E. Goodin, Hans-Dieter Klingemann, *A New Handbook of Political Science*, Oxford-New York: Oxford University Press, 1998.

- Martin Harrop, William L. Miller, *Elections and Voters*, London: MacMillan, 1987.
- Paul F. Lazarsfeld, Bernard Berelson, Hazel Gaudet, *The People's Choice. How the voter makes up his mind in a presidential campaign*, New York-London: Columbia University Press, 1965 (1944¹).
- Seymour Martin Lipset, Stein Rokkan, *Party Systems and Voter Alignments*, Cross-national perspectives, New York: The Free Press, 1967.
- Μάρω Μαλούτα, *Πολιτική Συμπεριφορά*, Αθήνα: Σάκκουλας, 1993.
- Ηλίας Νικολακόπουλος, *Η Καχεκτική Δημοκρατία. Κόμματα και εκλογές 1946-1967*, Αθήνα: Πατάκης, 2001.

B. Γεωργιάδου (V. Georgiadou)

Εκλογές δεύτερης τάξης: Ευρωεκλογές (Second Order Elections: European Elections)

ΣΕΕ ΕΑΡ 110484

Οι εκλογές στα δημοκρατικά πολιτικά συστήματα συνιστούν μια πολυεπίπεδη διαδικασία. Στην έρευνα του εκλογικού φαινομένου διακρίνουμε μεταξύ των «εθνικών εκλογών πρώτης τάξης» (βουλευτικές εκλογές στα κοινοβουλευτικά συστήματα και εκλογές για την εκλογή προέδρου στα προεδρικά συστήματα) και των «εθνικών εκλογών δεύτερης τάξης» (Ευρωεκλογές). Στις εκλογές «δεύτερης τάξης» ανήκει, επίσης, ένα πλήθος άλλων εκλογικών αναμετρήσεων, στις οποίες συγκαταλέγονται οι «ενδιάμεσες εκλογές» (π.χ. εκείνες για το Αμερικανικό Κογκρέσο), οι «μικρότερης σημασίας εκλογές» (π.χ. εκείνες για τα ομόσπονδα κρατίδια στη Γερμανία ή για τα καντόνια στην Ελβετία), αλλά και οι περιφερειακές και τοπικές εκλογές. Επιπλέον, μπορούμε να διακρίνουμε και ένα τρίτο επίπεδο εκλογικών αναμετρήσεων, που είναι εκείνο το οποίο πλαισιώνει τη διεξαγωγή των πάσης φύσεως προκριματικών εκλογών επιλογής υποψηφίων για την πλήρωση μιας κομματικής θέσης (αρχηγός/επικεφαλής κόμματος) ή εθνικής εμβέλειας θέσης (π.χ. κομματικός υποψήφιος για τη θέση του προέδρου ή για τη θέση του βουλευτή).

Στόχος του σεμιναρίου είναι *κατά πρώτον* η εξοικείωση με τη σχετική βιβλιογραφία των εκλογών ως μιας πολυεπίπεδης διαδικασίας, στο πλαίσιο της οποίας ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί σε εκείνη των «εθνικών εκλογών δεύτερης τάξης». *Κατά δεύτερον*, το ενδιαφέρον μας θα επικεντρωθεί στις εκλογές για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο από το 1979 μέχρι το 2014, ένα χρονικό διάστημα στη διάρκεια του οποίου διεξήχθησαν οκτώ (άμεσες) εκλογικές αναμετρήσεις για την εκλογή αντιπροσώπων των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ, ΕΟΚ) στα έδρανα της Ευρωβουλής. Ευρωκόμματα και πολιτικές ομάδες του Ευρωκοινοβουλίου θα βρεθούν στο επίκεντρο του ενδιαφέροντός μας. *Κατά τρίτον*, θα επικεντρωθούμε σε ζητήματα εκλογικής κοινωνιολογίας όσον αφορά τις «(εθνικές) εκλογές δεύτερης τάξης» προκειμένου να αναδείξουμε τα κίνητρα της εκλογικής συμπεριφοράς των ψηφοφόρων που μετέχουν σε αυτές τις εκλογές, τους λόγους της εκλογικής αποχής (μιλώντας γενικά η αποχή είναι υψηλότερη σε εκλογές «δεύτερης τάξης» από ό,τι σε «πρώτης τάξης»), καθώς και τη σημασία του «εκλογικού κύκλου» που συνδέεται με τον χρόνο διεξαγωγής των πάσης φύσεως εκλογών «δεύτερης τάξης» και τον τρόπο που αυτός επηρεάζει την εκλογική επιλογή των ψηφοφόρων.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

Tim Bale, *Πολιτική στις Χώρες της Ευρώπης. Πολυεπίπεδη διακυβέρνηση και αλληλεπιδράσεις*, επιμέλεια Γ. Κωνσταντινίσης, μτφ. Γ. Μπαρουξής, Αθήνα:

- Κριτική, 2011.
- Régis Dandoy & Arjan H. Schakel (eds.), *Regional and National Elections in Western Europe*. Palgrave Macmillan, 2013.
- Lorenzo De Sio, Vincenzo Emanuele, Nicola Maggini (eds.), *The European Parliament Elections of 2014*, CICE 2014, <http://cise.luiss.it>
- Florian Hartleb, *A Thorn in the Side of European Elites: The New Euroscepticism*, Centre for European Studies, 2011.
- Karlheinz Reif & Hermann Schmitt, "Nine Second Order Elections – A conceptual framework for the Analysis of European Election Results", *European Journal of Political Research*, 8(1980), pp. 3-44.
- Hermann Schmitt, "The European Parliament Elections of June 2004: Still Second Order?", *West European Politics*, 28:3(2005), pp. 650-679.
- Σταύρος Σκρίνης, «Οι εκλογές για το βασικό κοινοβούλιο: κύριες εκλογές 'δεύτερης τάξης'», *Επιστήμη και Κοινωνία*, 27(2011), σελ. 102-124.
- Ευτυχία Τεπέρογλου, *Οι Άλλες «Εθνικές» Εκλογές. Αναλύοντας τις Ευρωεκλογές στην Ελλάδα (1981-2014)*, Αθήνα: Παπαζήσης, 2016.
- Sofia Vasilopoulou, "Varieties of Euroscepticism: The case of the European extreme Right", *Journal of Contemporary European Research*, 5:1(2009), pp. 3-23.

B. Γεωργιάδου (V. Georgiadou)

Ευρωπαϊκή Άκρα Δεξιά: Θεωρία, μεθοδολογία, συγκριτική ανάλυση
(The European Far Right: Theory, Methodology, Comparative Analysis)
 EE EAP 110418

Στο μάθημα αναλύεται το φαινόμενο της μεταπολεμικής άκρας δεξιάς. Οι παραδόσεις διαρθρώνονται σε τρία μέρη:

Στο πρώτο μέρος το ενδιαφέρον μας στρέφεται στην αποσαφήνιση του περιεχομένου των εννοιών («άκρα δεξιά», «εξτρεμισμός», «εθνικολαϊκισμός», κ.ά.) που είναι κεντρικές στη μελέτη του αντικειμένου, καθώς και στην ανάδειξη της πολιτικής και της ιδεολογικής φυσιογνωμίας της άκρας δεξιάς. Τα ερωτήματα που θα μας απασχολήσουν αφορούν το τι αυτή πρεσβεύει, ποιες είναι οι αιτίες που προκαλούν την εμφάνισή της, ποιες οι μορφολογικές παραλλαγές της, αν διατηρεί εκλεκτικές συγγένειες με ολοκληρωτικές ιδεολογίες και αυταρχικά καθεστώτα, πώς οικοδομεί τις σχέσεις της με τις αντιπροσωπευτικές δημοκρατίες και τον κοινοβουλευτισμό, ποια είναι τα μέσα της πολιτικής δράσης που χρησιμοποιεί και πώς αντιμετωπίζει το φαινόμενο της πολιτικής βίας.

Στο δεύτερο μέρος θα σταθούμε στις κυριότερες μεθοδολογικές προσεγγίσεις που εφαρμόζονται στη μελέτη του αντικειμένου. Θα διακρίνουμε δηλαδή μεταξύ των προσεγγίσεων που έχουν ως αφετηρία τους την πολιτική και εκλογική «ζήτηση» και το ιστορικό και κοινωνικό-οικονομικό πλαίσιο εντός του οποίου αναδεικνύεται η άκρα δεξιά, καθώς και των αναλύσεων που δίνουν έμφαση σε παράγοντες της «προσφοράς», δηλαδή στον πολιτικό λόγο, τις στρατηγικές, τον παράγοντα της ηγεσίας και τις οργανωτικές δομές της άκρας δεξιάς. Συγκριτικές μελέτες και μελέτες περίπτωσης συνιστούν επίσης δύο βασικές κατευθύνσεις της έρευνας για το φαινόμενο της μεταπολεμικής άκρας δεξιάς, στις οποίες θα δώσουμε έμφαση επιχειρώντας να προσδώσουμε αναλυτικό βάθος αλλά και εύρος στην προσέγγιση του αντικειμένου.

Στο τρίτο μέρος το ενδιαφέρον θα στραφεί στην κομματική οικογένεια της ευρωπαϊκής άκρας δεξιάς, στην οποία περιλαμβάνεται και η ελληνική εκδοχή της, καθώς και στην

ανάλυση της εκλογικής κοινωνιολογίας της ακροδεξιάς ψήφου. Με άλλα λόγια, θα επιχειρήσουμε να εξηγήσουμε την εκλογική επιρροή της άκρας δεξιάς και να διερευνήσουμε σε ποιους αυτή απευθύνεται, καθώς και ποιοι εκλογείς την ψηφίζουν, αλλά και τους λόγους της εκλογικής τους επιλογής. Θα εξετάσουμε αν η εκλογική επιλογή της άκρας δεξιάς από τους ψηφοφόρους είναι κυρίως ευκαιριακή ή εάν εμφανίζονται σημάδια σταθεροποίησης της επιρροής της στους εκλογείς, ενώ θα επιχειρήσουμε να διερευνήσουμε πιθανές συσχετίσεις μεταξύ της κοινωνικο-οικονομικής συγκυρίας και της εκλογικής επιρροής της άκρας δεξιάς σήμερα.

Κατάλογος συγγραμμάτων

B. Γεωργιάδου, *Η Άκρα Δεξιά και οι συνέπειες της συναίνεσης. Δανία, Νορβηγία, Ολλανδία, Ελβετία, Αυστρία, Γερμανία*, Αθήνα : Καστανιώτης, 2008.

Ralf Melzer-Sebastian Serafin, (επιμ.), *Ο δεξιός εξτρεμισμός στην Ευρώπη*, Αθήνα: Πόλις-Friedrich Ebert Stiftung, 2014.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Hans-Georg Betz, *Radical right-wing populism in Western Europe*. Basingstoke: MacMillan, 1994.

Elias Dinas / Vasiliki Georgiadou / Yannis Konstantinidis / Lamprini Rori, «From Dusk to Dawn. Local party organization and party success of right-wing extremism», *Party Politics*, 22:1(2016), pp. 80-92.

Αντώνης Έλληνας, *Τα μέσα ενημέρωσης και η Άκρα Δεξιά στη Δυτική Ευρώπη*. εκδ. Επίκεντρο, Αθήνα, 2012 (Cambridge 2010).

Antonis Ellinas, «The Rise of Golden Dawn: The new face of the far right in Greece», *South European Society and Politics*, 18:4(2013), pp. 543-565.

Paul Hainsworth (επιμ.), *Η ακροδεξιά. Ιδεολογία, πολιτική, κόμματα* Αθήνα: Παπαζήσης, 2004.

Piero Ignazi, *Extreme Right Parties in Western Europe*, New York: Oxford University Press, 2003.

Herbert Kitschelt / Anthony J. McGann, *The radical right in Western Europe. A comparative analysis*. Ann Arbor: The University of Michigan Press, 1995.

Yves Mény / Ynes Surel (eds.), *Democracies and the populist challenge*, Palgrave, 2002.

Chantal Mouffe, *Το δημοκρατικό παράδοξο*, προλ.-επιμ. Γιάννης Σταυρακάκης, εκδ. Πόλις, Αθήνα, 2004.

Cas Mudde, *Populist radical right parties in Europe*, Cambridge University Press, 2007.

Pippa Norris, *Radical Right. Voters and parties in the electoral market*, Cambridge University Press, 2005.

Γ. Γιαννακόπουλος (G. Giannakopoulos)

Βρετανία και Ευρώπη (19ος-20ός αι.)

(Britain and Europe. 19th-20th c.)

EE EAP 110506

Το μάθημα εστιάζει στην ιστορία των αμφίδρομων σχέσεων της Μεγάλης Βρετανίας με την Ευρωπαϊκή Ήπειρο από τον δέκατο ένατο αιώνα μέχρι σήμερα. Το μάθημα απευθύνεται σε προπτυχιακούς φοιτητές που ενδιαφέρονται να διερευνήσουν τις

πολιτικές, πολιτισμικές σχέσεις και διανοητικές επαφές ανάμεσα στην Βρετανία και την Ευρώπη και να έρθουν σε επαφή με αγγλόφωνα ρεύματα σκέψης και ιδέες για την Ευρώπη και τον κόσμο. Το μάθημα ακολουθεί μια συμβατική περιοδολόγηση και αρθρώνεται γύρω από θεματικούς άξονες που αφορούν στις συναρθρώσεις ιμπεριαλισμού και διεθνισμού, στις αντιλήψεις για την Ευρώπη και την εξιστόρηση της σταδιακής εμπλοκής του Ηνωμένου Βασιλείου στις ευρωπαϊκές υποθέσεις κατά την διάρκεια του δέκατου ένατου και εικοστού αιώνα.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- D. Gowland, *Britain and the European Union* (Routledge, 2016)
Jonathan Parry, *The Politics of Patriotism: English Liberalism, National Identity and Europe, 1830–1886*.
J. G. A. Pocock, “British History: A Plea for a New Subject,” *The Journal of Modern History*, Vol. 47, No. 4 (1975).
Brendan Simms, *Britain's Europe: A Thousand Years of Conflict and Cooperation* (Allen Lane, 2016)
W.A. Speck, *Συνοπτική Ιστορία της Βρετανίας* (Κάτοπτρο, 2003)
James Vernon, *Modern Britain, 1750 to the Present* (Cambridge University Press, 2017)

A. Ηρακλείδης (A. Heraclides)

Διεθνείς σχέσεις: Θεωρία και κριτική (International Relations: Theory and Criticism)
EE XEIM 110357

Το μάθημα «Διεθνείς Σχέσεις: θεωρία και κριτική» αποτελείται από δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος εξετάζονται (α) οι κλασικές σχολές σκέψης των Διεθνών Σχέσεων και οι πατέρες τους, (β) οι τρεις (από τις τέσσερις) «μεγάλες συζητήσεις» (great debates) και (γ) από τρεις από τις σύγχρονες σχολές των Διεθνών Σχέσεων και οι κύριες τους θέσεις: ο ρεαλισμός, ο πλουραλισμός ή φιλελευθερισμός και ο στρουκτουραλισμός. Στο δεύτερο μέρος εξετάζονται, με κριτικό τρόπο, πέντε θεματικές των Διεθνών Σχέσεων (ή «νησίδες γνώσης»): (α) η εξωτερική πολιτική, (β) η ισχύς, η ισορροπία ισχύος, η στρατηγική και η ασφάλεια, (γ) οι συγκρούσεις και η επίλυση τους από τη σκοπιά τριών σχολών των Διεθνών Σχέσεων (του ρεαλισμού, του πλουραλισμού και του δομισμού), (δ) τα ανθρώπινα δικαιώματα ιστορικά και (ε) η γεωπολιτική και οι διάφορες θεωρίες της.

Συγγραμματα

- A. Ηρακλείδης, *Διεθνείς Σχέσεις και διεθνής πολιτική* (2015) (Kallipos e-book).
A. Ηρακλείδης, *Η διεθνής κοινωνία και οι θεωρίες των Διεθνών Σχέσεων* (2000).

Βιβλιογραφία

- Baylis, John & Steve Smith (επιμ.), *The Globalization of World Politics: An Introduction to International Relations* (2001). Ελληνική έκδοση: *Η παγκοσμιοποίηση της διεθνούς πολιτικής: Μία εισαγωγή στις διεθνείς σχέσεις* (ελληνική έκδοση του 2013).
Heywood, Andrew, *Διεθνείς Σχέσεις και πολιτική στην παγκόσμια εποχή* (2013).
Jackson, Robert & Georg Sorensen, *Θεωρία και Μεθοδολογία των Διεθνών Σχέσεων* (2006).

Olson, William & A.J.R. Groom, *International Relations Then and Now* (1991).
 Smith, Steve κ.ά (επιμ.), *International Theory: Positivism and Beyond* (1996).
 Viotti, Paul & Mark V. Kauppi, *International Relations Theory: Realism, Pluralism, Globalism* (1993).
 Vasquez, John A., *Classics of International Relations* (1996).

Α. Ηρακλείδης (Α. Heraclides)
Η ελληνοτουρκική διένεξη (The Greek-Turkish Conflict)
 ΕΕ ΕΑΡ 110386

Στο μάθημα αυτό εξετάζονται πέντε θεματικές: (Α) οι εθνικοί μύθοι (αφηγήσεις) και τα πραγματικά ιστορικά γεγονότα της πορείας της ελληνοτουρκικής διένεξης, (Β) οι ελληνοτουρκικές διαφορές και το Αιγαίο και η απαρχή της διένεξης του Αιγαίου, (Γ) η νομική διάσταση των διαφορών του Αιγαίου, (Δ) η διπλωματική διάσταση: οι κρίσεις στο Αιγαίο και οι διάλογοι για επίλυση, και (Ε) η ουσία της ελληνοτουρκικής αντιπαλότητας. Πιο συγκεκριμένα τα εξής:

- Α. Ελληνοτουρκική σύγκρουση: εθνικοί μύθοι και πραγματικά ιστορικά γεγονότα
 Η σύγκρουση προαιώνια (1071-σήμερα) — Η σύγκρουση νεωτερική (1821-σήμερα)
 Η σύγκρουση σύγχρονη (1912-σήμερα) — Από τη Λωζάννη μέχρι σήμερα.
 Ένας απολογισμός των ελληνοτουρκικών σχέσεων.
- Β. Οι ελληνοτουρκικές διαφορές και το Αιγαίο, και η απαρχή της διένεξης του Αιγαίου.
 Οι διαφορές — Η διένεξη του Αιγαίου και η απαρχή της (1973-1974)
- Γ. Η διένεξη του Αιγαίου: η νομική διάσταση
- Ο γενικές θέσεις των δύο πλευρών
 Υφαλοκρηπίδα — Αιγιαλίτιδα ζώνη (χωρικά ύδατα) — Εθνικός εναέριος χώρος —
 Αποστρατικοποίηση Ίμια/Καρντάκ και «γκρίζες ζώνες» — Έλεγχος εναερίου
 κυκλοφορίας (FIR)
- Δ. Οι κρίσεις στο Αιγαίο και οι διάλογοι για επίλυση: η διπλωματική διάσταση
 Πρόταση για Διεθνές Δικαστήριο και συνάντηση Βρυξελλών — Η 1η κρίση του
 Αιγαίου (Αύγουστος 1975) — Συμφωνία Βέρνης — Συνάντηση Μοντραί και
 διάλογος στο πνεύμα του Μοντραί — Η 3η κρίση του Αιγαίου (Φεβρουάριος
 1996) — Ελσίνκι (1999) και ερευνητικές επαφές
- Ε. Η ελληνοτουρκική αντιπαλότητα
 Οι προφανείς λύσεις στις διαφορές του Αιγαίου — Ορισμένες νηφάλιες αναλύσεις
 — Η ουσία της ελληνοτουρκικής αντιπαλότητας

Σύγγραμμα

Α. Ηρακλείδης, *Άσπονδοι γείτονες. Ελλάδα-Τουρκία: Η διένεξη του Αιγαίου* (Αθήνα: Ι. Σιδέρης, 2007).

Βιβλιογραφία

Aydin, M. & K. Ifantis (επιμ.), *Turkish-Greek Relations: The Security Dilemma in the Aegean* (Routledge, 2004).
 Bahcheli, T., *Greek-Turkish Relations since 1955* (Westview, 1990).
 Bertrand, G., *Le conflit helléno-turc: la confrontation des deux nationalismes à l'aube du XXIe siècle* (Maisonneuve & Larose, 2003).

- Clark, B., *Twice a Stranger : How Mass Expulsion Forged Modern Greece and Turkey* (Granta, Books, 2006). Ελληνική έκδοση: *Δυο φορές ξένος: οι μαζικές απελάσεις που διαμόρφωσαν την σύγχρονη Ελλάδα και Τουρκία* (Ποταμός, 2007).
- Couloumbis, T.A., *The United States, Greece, and Turkey: The Troubled Triangle* (Praeger, 1983).
- Firat, M., *Οι τουρκο-ελληνικές σχέσεις και το Κυπριακό* (Ι. Σιδέρης, 2012).
- Heraclides, A., *The Greek-Turkish Conflict in the Aegean: Imagined Enemies* (Palgrave Macmillan, 2010).
- Ηρακλείδης, Α., *Η Ελλάδα και ο “εξ ανατολών κίνδυνος* (Πόλις, 2001).
- Θεοδωρόπουλος, Β., *Οι Τούρκοι και εμείς* (Φυτράκης, 1988).
- Μήλλας, Η., *Εικόνες Ελλήνων και Τούρκων* (Αλεξάνδρεια, 2001).
- Ozirimli, U. & S.A. Sofos, *Tormented by History: Nationalism in Greece and Turkey* (Hurst, 2008). Ελληνική έκδοση: *Το βάσανο της ιστορίας: ο εθνικισμός στην Ελλάδα και την Τουρκία* (Καστανιώτης, 2008).

Α. Ηρακλείδης (A. Heraclides)
Η εξέλιξη της διεθνούς κοινωνίας (The Evolution of International Society)
 ΥΠ ΕΑΡ 110430

Το αντικείμενο του μαθήματος αυτού είναι η διεθνής κοινωνία και οι θεσμοί και λειτουργίες του. Στην αρχή εξετάζεται η έννοια της διεθνούς κοινωνίας. Στη συνέχεια εξετάζεται η ιστορική εξέλιξη της διεθνούς κοινωνίας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, με ορόσημο το καθεστώς που δημιουργήθηκε με τη Συνθήκη της Βεσφαλίας (1648). Κατόπιν γίνεται λεπτομερής εξέταση των τριών βασικών θεσμών και λειτουργιών της διεθνούς κοινωνίας: της διπλωματίας και της εξέλιξης της από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα· του διεθνούς δικαίου και της εξέλιξης του από τον 16ο αιώνα μέχρι σήμερα· και της διεθνούς οργάνωσης και των διεθνών οργανισμών, από τις αρχικές ιδέες περί διεθνούς οργάνωσης μέχρι τις μέρες μας.

Συγγράμματα

- Α. Ηρακλείδης, *Η εξέλιξη της διεθνούς κοινωνίας* (2014)
 —, *Διεθνής κοινωνία: ιστορία, δίκαιο, θεσμοί, διαχείριση ένοπλης βίας* (2005)

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

- Arend, Anthony Clark & Beck, Robert J., *International Law and the Use of Force* (Λονδίνο: Routledge, 1993).
- Bull, Hedley, *The Anarchical Society: A Study of Order in World Politics* (Νέα Υόρκη: Columbia University Press, 1977).
- Hamilton, K. & Langhorne, R., *The Practice of Diplomacy* (Λονδίνο: Routledge, 1995).
- Shaw, Malcolm N., *International Law* (Κέιμπριτζ: CUP, 1997).
- Smouts, Marie-Claude, *Les organizations internationales* (Παρίσι: A. Colin, 1995).
- Stern, Geoffrey, *The Structure of International Society* (Λονδίνο: Pinter, 1995).
- Taylor, Paul & Groom, A.J.R. (επιμ.), *The United Nations at the Millennium* (Λονδίνο: Continuum, 2000).
- Wallace, Rebecca, *International Law* (Λονδίνο: Sweet & Maxwell, 2002).
- Watson, Adam, *The Evolution of International Society* (Λονδίνο: Routledge, 1992).
- Θεοδωρόπουλος, Βύρων, *Εξωτερική πολιτική, διπλωματία, διπλωμάτες* (Αθήνα:

Φυτράκης/Ο Τύπος, 1990).
Στεφανίδης, Γ. *Ο τελευταίος Ευρωπαϊκός αιώνας: Διπλωματία και πολιτική των Δυνάμεων (1871-1945)*.
Watson Adam, *The Evolution of International Society*, Routledge, Λονδίνο, 1992.

Νίκος Θεοτοκάς (N. Theotokas)
Κείμενα Ελλήνων Ιστορικών και Κοινωνιολόγων
(*Reading Greek Historians and Sociologists*)
ΣΕΕ ΧΕΙΜ 110508

Το σεμινάριο αποτελεί εισαγωγή σε προβλήματα της έρευνας και η θεματολογία του ανανεώνεται κάθε έτος. Οι συζητήσεις επικεντρώνονται στην κριτική ανάγνωση κειμένων Ελλήνων Ιστορικών και Κοινωνιολόγων. Κατά τα ακαδημαϊκό έτος 2017-2018 θα μελετηθεί η προσέγγιση της νεοελληνικής κοινωνίας από τον Δημοσθένη Δανιηλίδη. Κατά την πρώτη συνάντηση διανέμεται περίγραμμα εργασιών και ενδεικτική βιβλιογραφία. Δεν προβλέπονται εξετάσεις. Το μάθημα βαθμολογείται αποκλειστικά βάσει ατομικής ή συλλογικής εργασίας, που παρουσιάζεται υποχρεωτικά στην αίθουσα διδασκαλίας.

Βοηθήματα

Δημοσθένης Δανιηλίδης, *Η νεοελληνική κοινωνία και οικονομία*, Λιβάνης, Αθήνα χ.χ.

Συμπληρωματικά κείμενα και σημειώσεις σε ηλεκτρονική μορφή.

Χρ. Ιορδάνογλου (Chr. Iordanoglou)
Πολιτική οικονομία. Μακροοικονομική θεωρία και πολιτική
(*Political Economy. Macroeconomic Theory and Policy*)
ΥΕ ΧΕΙΜ 110011

Το μάθημα είναι μια εισαγωγή στην Μακροοικονομική θεωρία και πολιτική. Το περίγραμμα των διαλέξεων έχει ως εξής:

Η Μακρο-οικονομική θεωρία και οι στόχοι της. Τα βασικά μακροοικονομικά μεγέθη: πώς ορίζονται και πώς μετρούνται. Τα κύρια στατιστικά μεγέθη της ελληνικής οικονομίας.

Το εθνικό εισόδημα στη *μακροχρόνια* περίοδο. Η παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών και πώς προσδιορίζεται. Τα συστατικά μέρη της ζήτησης για αγαθά και υπηρεσίες. Ο προσδιορισμός της μακροχρόνιας ισορροπίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης.

Τα οικονομικά μιας μικρής ανοιχτής οικονομίας.

Οικονομική Μεγέθυνση. Παλιές και νέες προσεγγίσεις.

Χρήμα και πληθωρισμός στη βραχεία και μακρά περίοδο.

Κευνσιανά οικονομικά: Το εθνικό εισόδημα στη *βραχυχρόνια* περίοδο και οι βραχυχρόνιες οικονομικές διακυμάνσεις. Συνολική ζήτηση στην κλειστή και στην μικρή ανοικτή οικονομία.

Συνολική προσφορά της οικονομίας και η ισορροπία στην αγορά εργασίας. Ανεργία στη βραχεία και μακρά περίοδο.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Mankiw Gregory, *Μακροοικονομική Θεωρία*, 4^η αναθ. έκδ., 2002, Gutenberg, Αθήνα.
Krungman Paul-Wells Robin, *Μακροοικονομική*, Επίκεντρο, 2010.

Χρ. Ιορδάνογλου (Chr. Iordanoglou)
Οικονομία και κοινωνία (Economy and Society)
ΥΠ ΕΑΡ 110403

Η ανάλυση και η εξήγηση της οικονομικής πλευράς κάθε ιστορικής μορφής κοινωνίας, των τρόπων δηλαδή με τους οποίους παράγει και διανέμει τα υλικά αγαθά ανάμεσα στα μέλη της, αποτελεί βασικό στοιχείο για την κατανόηση της μορφής και της λειτουργίας της. Για παλαιότερες κοινωνίες, η οικονομική σφαίρα μπορεί να προσεγγιστεί και να αναλυθεί σχετικά εύκολα, δεδομένου ότι βασιζόταν εναλλακτικά σε μία από δύο εύκολα διακριτές και αναγνωρίσιμες αρχές οργάνωσης και λειτουργίας: την διαταγή ή την παράδοση. Κατά τους τελευταίους πέντε αιώνες αρχίζει όμως βαθμιαία να κάνει την εμφάνισή του ένα νέο θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας της οικονομικής δραστηριότητας: το θεσμικό πλαίσιο της αγοράς. Το νέο και επαναστατικό χαρακτηριστικό του είναι ότι, καθώς πλησιάζουμε τη σύγχρονη εποχή, αυτονομείται όλο και περισσότερο από τις σφαίρες της πολιτικής και της ιδεολογίας (από τους μηχανισμούς της διαταγής και της παράδοσης δηλαδή). Το θεσμικό πλαίσιο της αγοράς εμφανίζεται λοιπόν να έχει τη δυνατότητα τόσο της αυτορρύθμισης, όσο και του επηρεασμού της πολιτικής και της ιδεολογίας. Είναι ακριβώς η αυτονόμηση των οικονομικών διεργασιών από τις υπόλοιπες κοινωνικές διεργασίες που δημιουργεί την ανάγκη για μια νέα κοινωνική επιστήμη αφιερωμένη ειδικά σε αυτήν: την Πολιτική Οικονομία. Στόχος του μαθήματος είναι η εξέταση των ιδεών των μεγάλων διανοητών της Πολιτικής Οικονομίας των δύο τελευταίων αιώνων, από τον Adam Smith μέχρι τον John Maynard Keynes, σχετικά με τη φύση της σύγχρονης κοινωνίας και ιδιαίτερα γύρω από τη σχέση της σφαίρας της οικονομίας με τη σφαίρα της πολιτικής.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Heilbroner L. Robert, *Οι Φιλόσοφοι του Οικονομικού Κόσμου*, Κριτική, Αθήνα 2000.
Keynes John Maynard, *Η Γενική Θεωρία της Απασχόλησης, του Τόκου και του Χρήματος*, Παπαζήσης, Αθήνα 2001.
Ricardo David, *Αρχές Πολιτικής Οικονομίας και Φορολογίας*, Παπαζήσης, Αθήνα 2002.
Alois Joseph Schumpeter, *Καπιταλισμός, Σοσιαλισμός και Δημοκρατία*, ΚΕΠΕ, Αθήνα 1972.
Adam Smith, *Έρευνα για τη Φύση και τις Αιτίες του Πλούτου των Εθνών*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2000.

Χρ. Ιορδάνογλου (Chr. Iordanoglou)
Ελληνική οικονομία (Economy of Greece)
ΕΕ ΧΕΙΜ 110433

Ο στόχος του μαθήματος είναι να παρουσιάσει την εξέλιξη της ελληνικής οικονομίας στη διάρκεια της μετεμφυλιακής περιόδου. Η παρουσίαση περιλαμβάνει τις παρακάτω ενότητες:

Πρώτη ενότητα. Τα βασικά μεγέθη της οικονομίας και η εξέλιξή τους: ΑΕΠ, ΑΕΠ κατά

κεφαλή και διανομή του εισοδήματος. Ανεργία. Πληθωρισμός. Εξέλιξη της κατανάλωσης, των επενδύσεων και των εξωτερικών συναλλαγών της χώρας.

Δεύτερη ενότητα. Οι τρεις μείζονες τομείς της οικονομίας: αγροτικός, βιομηχανικός τομέας και υπηρεσίες.

Τρίτη ενότητα. Αγορά εργασίας και χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Τέταρτη ενότητα. Η εξέλιξη της κρατικής οικονομικής πολιτικής: δημόσια οικονομικά και δημοσιονομική πολιτική. Νομισματική - συναλλαγματική πολιτική. Επιδράσεις της ένταξης και της συμμετοχής της Ελλάδας στην ΕΕ.

Πέμπτη ενότητα: σύνθεση όλων των προηγούμενων και ερμηνεία. Η σχέση ανάμεσα στις επιδόσεις της οικονομίας από τη μια μεριά και τους θεσμούς και τις αποφάσεις πολιτικής από την άλλη. α) Η περίοδος της ανάπτυξης, 1954-73. β) Επιβράδυνση των ρυθμών μεγέθυνσης και στασιμότητα της οικονομίας, 1974-94. γ) Πορεία προς την ΟΝΕ, σταθεροποίηση και ανάκαμψη της οικονομίας (1991-2003).

Διδακτικό βιβλίο

Ιορδάνογλου Χρ., *Η Ελληνική οικονομία στη «μακρά διάρκεια» 1954-2005*, Πόλις, 2008.

Δ. Καλτσώνης (D. Kaltsonis)
Ελληνική συνταγματική ιστορία
(*Constitutional History of Greece*)
ΕΕ ΧΕΙΜ 110355

Το μάθημα εξοικειώνει τους φοιτητές με τα Συντάγματα και την εξέλιξη των συνταγματικών θεσμών της Ελλάδας, από το σχέδιο Συντάγματος του Ρήγα Φεραίου και τα επαναστατικά Συντάγματα της περιόδου του 1821. Εξετάζονται οι βασικοί πολιτειακοί θεσμοί, τα ατομικά δικαιώματα, τα κοινωνικά δικαιώματα στη διαλεκτική αλληλεπίδρασή τους με την κοινωνική, οικονομική και πολιτική πραγματικότητα.

Αντικείμενο του μαθήματος είναι η μελέτη των συνταγματικών θεσμών της Ελληνικής Πολιτείας, σε άμεση συνάρτηση με την πολιτική πραγματικότητα της εποχής τους. Ειδικότερα εξετάζονται η τριπλή μορφή κρατικής εξουσίας στη διάρκεια του πολέμου (κυβέρνηση κατοχής, εξωτερικού και αντίστασης), το προβληματικό θεσμικό πλαίσιο στη διάρκεια του Εμφυλίου, το Σύνταγμα του 1952, η περίοδος της δικτατορίας και το σύνταγμα του 1975 με τις αναθεωρήσεις του.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Αλιβιζάτος, Ν., *Το Σύνταγμα και οι εχθροί του στη νεοελληνική ιστορία 1800-2010*, Αθήνα, Πόλις, 2011

—, *Οι πολιτικοί θεσμοί σε κρίση (1922-1974)*, Αθήνα, Θεμέλιο 1995.

Αναστασιάδης Γ., *Πολιτική και Συνταγματική Ιστορία της Ελλάδας (1940-1986)*, Αθήνα-Θεσ/νίκη, Σάκκουλας 2001.

Σύγγραμμα

Καλτσώνης Δ., *Συνταγματική Ιστορία της Ελλάδας (1821-2001)*, Αθήνα, ΚΨΜ, 2017.

Συστηματικά, η ύλη των «θεμελιωδών δικαιωμάτων» ανήκει στο Συνταγματικό Δίκαιο, γι' αυτό και υιοθετείται εδώ ο τίτλος «συνταγματικά δικαιώματα» ως τίτλος του μαθήματος. Ειδικότερα, η ύλη των «θεμελιωδών» ή συνταγματικών δικαιωμάτων αναφέρεται στη θεματική του Συντάγματος και του Συνταγματικού Δικαίου που αφορά τη σχέση ατόμου και κοινωνικών ομάδων με την πολιτειακή εξουσία.

Παραδοσιακά, η ύλη του μαθήματος των «θεμελιωδών» ή «συνταγματικών» δικαιωμάτων κατατέμενεται σε δύο μέρη, το Γενικό Μέρος και στο Ειδικό Μέρος. Το Ειδικό Μέρος πραγματεύεται τη συστηματική ανάπτυξη των κατ' ιδίαν δικαιωμάτων που προβλέπει το Σύνταγμα, π.χ. την αξία του ανθρώπου, την αρχή της ισότητας, την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας, την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, την ελευθερία του συνέρχεσθαι κ.ο.κ. Το Γενικό Μέρος πραγματεύεται τις συνταγματικές αρχές που καθορίζουν την ερμηνεία και άρα και την εφαρμογή όλων αυτών των κατ' ιδίαν δικαιωμάτων που κατοχυρώνει το Σύνταγμα. Ζητήματα που πραγματεύεται το Γενικό Μέρος είναι, π.χ. ποιες είναι οι πηγές των θεμελιωδών δικαιωμάτων, ποιες είναι οι εγγυήσεις προστασίας τους, ποιες είναι οι κατηγορίες θεμελιωδών δικαιωμάτων, υπό ποιες προϋποθέσεις είναι θεμιτός ο περιορισμός τους κ.λπ.

Στο εξάμηνο αυτό θα ασχοληθούμε με το Γενικό Μέρος, που καλείται επίσης, γενική θεωρία των θεμελιωδών δικαιωμάτων, αφ' ενός επειδή είναι η βάση για την κατανόηση, την ερμηνεία και την εφαρμογή των συνταγματικών διατάξεων για τα κατ' ιδίαν δικαιώματα και αφ' ετέρου επειδή η συστηματική ανάπτυξη των κατ' ιδίαν δικαιωμάτων θα απαιτούσε γνώσεις και άλλων κλάδων του δικαίου, όπως π.χ. το Διοικητικό, το Ποινικό Δίκαιο και την Ποινική Δικονομία, το Αστικό Δίκαιο κ.λπ.

Τα θεμελιώδη δικαιώματα αντιμετωπίζονται συνεπώς στο μάθημα ως νομική έννοια. Στο δίκαιο και στη νομική επιστήμη η έννοια «δικαίωμα» αφορά τις σχέσεις που αναπτύσσονται μέσα στην κοινωνία και, ειδικότερα, τις σχέσεις εξουσίας, και αποσκοπεί στην προστασία του ανθρώπου από κάθε μορφής εξουσίας μέσα στην κοινωνία. Ως νομική έννοια, το «δικαίωμα» είναι η μορφοποίηση στο δίκαιο της προστασίας του ανθρώπου από τις ποικίλες μορφές εξουσίας μέσα στην κοινωνία.

Δεν μπορούμε όμως να αγνοήσουμε το γεγονός ότι, ακόμη και ως νομική έννοια, τα θεμελιώδη δικαιώματα έχουν μείζονα κοινωνική και πολιτική σημασία. Αποτέλεσμα κοινωνικών διεκδικήσεων, που κατακτήθηκαν και κατοχυρώθηκαν νομικά, σταδιακά και με παλινδρομήσεις, από την εποχή της Γαλλικής και της Αμερικανικής Επανάστασης και μετά, τα θεμελιώδη δικαιώματα εξακολουθούν να αποτελούν πεδίο έντασης όχι μόνο στο κράτος αλλά και στο διεθνές επίπεδο. Ο πολλαπλασιασμός και η διάχυση των πηγών διακινδύνευσης στις σύγχρονες δυτικές κοινωνίες γεννούν νέα δεδομένα και αποτελούν νέες προκλήσεις για την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων σήμερα. Ενδεικτικά, κάποια παραδείγματα των νέων διλημμάτων είναι η σύγκρουση ελευθερίας και ασφάλειας, που αποκτά νέες διαστάσεις ιδιαίτερα λόγω της ανάπτυξης της επιστήμης και της τεχνολογίας, της ψηφιακότητας της τεχνολογίας, της διεθνούς τρομοκρατίας, της οικολογίας και του περιβάλλοντος, η σύγκρουση ελευθερίας και παροχών, που καταδεικνύεται με τραγικούς όρους σήμερα, με την οικονομική κρίση που πλήττει την Ευρώπη και, πολύ εντονότερα, τη χώρα μας, οι διεθνείς ανακατατάξεις και το «τέλος» των ιδεολογιών, που ανακύπτουν στο διεθνές περιβάλλον μετά την πτώση του Τείχους του Βερολίνου (1989) και τη λεγόμενη «δημοκρατική μετάβαση» των πρώην λαϊκών δημοκρατιών, η παγκοσμιοποίηση και ο

μετασχηματισμός της πολιτικής εξουσίας, που σήμερα διασπάται υπέρ φορέων της τοπικής αυτοδιοίκησης και των περιφερειών, διαχέεται σε ποικίλους ιδιωτικούς φορείς και επιμερίζεται στο πλαίσιο των νέων μορφωμάτων περιφερειακής ολοκλήρωσης, όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση. Την κοινωνική και πολιτική αυτή διάσταση της νομικής λειτουργίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων, καθώς και τις θεωρητικές και ιδεολογικές σκέψεις που γεννούν, λαμβάνουμε ασφαλώς υπόψιν μας στην ανάπτυξη του μαθήματος, πολλώ μάλλον που το μάθημα δεν απευθύνεται σε νομικούς αλλά πρωτίστως σε πολιτικούς επιστήμονες.

A. Kollias (Α. Κόλλιας)

Applied Statistics in Social Research I. Principles, Methods and Computer Applications

(Εφαρμογή στατιστικών αναλύσεων στην κοινωνική έρευνα με τη χρήση υπολογιστών I:

Αρχές και μέθοδοι) Το μάθημα παραδίδεται στην αγγλική γλώσσα

ΥΕ ΧΕΙΜ 110360

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τους φοιτητές-ριες στις μεθόδους και τεχνικές στατιστικής ανάλυσης δεδομένων εμπειρικών ερευνών με τη χρήση εξειδικευμένων στατιστικών εφαρμογών. Το μάθημα προσφέρεται στην Αγγλική γλώσσα αλλά θα υπάρχει μετάφραση βασικών όρων και εννοιών στα ελληνικά. Απευθύνεται στους φοιτητές-ριες εκείνους-ες που επιθυμούν να γνωρίσουν με εφαρμοσμένο τρόπο βασικά ζητήματα και προκλήσεις στατιστικής ανάλυσης ποσοτικών δεδομένων στις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες και γενικότερα επιθυμούν να εξοικειωθούν με πρακτικό τρόπο πάνω σε βασικές απαιτήσεις της εμπειρικής επιστημονικής έρευνας. Για παράδειγμα, πώς μπορούν να κωδικοποιήσουν δεδομένα εμπειρικών επιστημονικών ερευνών για στατιστική ανάλυση (όπως δεδομένα ερωτηματολογίων) και να εφαρμόσουν τις κατάλληλες στατιστικές αναλύσεις με τη χρήση σύγχρονων υπολογιστικών εφαρμογών. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές-ριες θα μπορούν:

- να προσδιορίζουν την έννοια και τις χρήσεις της μέτρησης στις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες,
- να προσδιορίζουν τι είναι κλίμακα μέτρησης και διακρίνουν διαφορετικά είδη κλιμάκων μέτρησης,
- να κατανοούν τις έννοιες του δείγματος και του πληθυσμού στα πλαίσια δειγματοληψίας, αντιλαμβάνονται τη σημασία της αντιπροσωπευτικότητας του δείγματος, διακρίνουν βασικά είδη τυχαίας δειγματοληψίας και κατανοούν τις έννοιες της δειγματοληπτικής κατανομής και του δειγματοληπτικού σφάλματος,
- να κατανοούν τη σημασία και τη χρήση των στατιστικών υποθέσεων,
- να κωδικοποιούν ποσοτικά δεδομένα για στατιστική ανάλυση με τη χρήση εξειδικευμένων στατιστικών εφαρμογών,
- να εφαρμόζουν περιγραφική στατιστική ανάλυση δεδομένων,
- να γνωρίζουν τις προϋποθέσεις εφαρμογής στατιστικών ελέγχων σχέσεων διμεταβλητών,
- να επιλέγουν και εφαρμόζουν τον κατάλληλο στατιστικό έλεγχο της σχέσης ανάμεσα σε δυο μεταβλητές,
- να ερμηνεύουν τα αποτελέσματα στατιστικών ελέγχων διμεταβλητών
- να συγγράφουν σύντομες ερευνητικές αναφορές ποσοτικών ερευνών.

Το μάθημα είναι εργαστηριακού χαρακτήρα και η τακτική παρακολούθηση, αν και όχι τυπικά υποχρεωτική, είναι *επιβεβλημένη*. Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου θα ζητηθεί

από τους φοιτητές-ριες να παραδώσουν περίπου 7 με 8 εβδομαδιαίες εργασίες, στη βάση των οποίων κατά κύριο λόγο θα αξιολογηθούν. Για την επιτυχή παρακολούθηση οι φοιτητές-ριες χρειάζεται να γνωρίζουν σε βασικό επίπεδο τη χρήση υπολογιστών, αλλά δεν απαιτούνται ιδιαίτερες γνώσεις μαθηματικών. Θα διανεμηθούν διδακτικές σημειώσεις σε ψηφιακή μορφή. Βλ. Κόλλιας, Α. (2007). *Σημειώσεις στατιστικής με τη χρήση του SPSS*. Πάντειο Πανεπιστήμιο. Βλ. <http://goo.gl/OBP9LS>.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Johnson, J. B., & Reynolds, H. T. (2011). *Political science research methods*. Cq Press.
Pennings, P., Keman, H., & Kleinnijenhuis, J. (2006). *Doing research in political science: An introduction to comparative methods and statistics*. Sage.

Εγχειρίδια στατιστικής με τη χρήση εφαρμογών

Γναρδέλλης, Χ. (2009). *Ανάλυση δεδομένων με το PASW Statistics 17.0*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήση.
Δαφέρμος, Β. (2011). *Κοινωνική στατιστική και μεθοδολογία έρευνας με το SPSS*. Αθήνα: Εκδόσεις Ζήτη.
Δημητριάδης, Ε. (2010). *Στατιστικές εφαρμογές με SPSS 17.0 και LISREL 8.7*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.
Ρούσσος, Π. Α. και Τσαούσης, Γ. (2011). *Στατιστική στις επιστήμες της συμπεριφοράς με τη χρήση του SPSS*. Αθήνα: Εκδόσεις Τόπος.
Χάλκος, Γ.Ε. (2011). *Στατιστική*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Α. Κόλλιας (A. Kollias)

Εφαρμογή στατιστικών αναλύσεων στην κοινωνική έρευνα με τη χρήση υπολογιστών II: Αναλύσεις μεγάλων σωμάτων δεδομένων με τη χρήση υπολογιστικών συστημάτων (Statistical Analyses in Social Research II: Big Data Analyses)

ΥΕ ΕΑΡ 110377

Το μάθημα αυτό απευθύνεται σε φοιτητές που ενδιαφέρονται να εισαχθούν τόσο θεωρητικά όσο και πρακτικά στο διεπιστημονικό πεδίο μελέτης των μεγάλων δεδομένων (big data). Στη διάρκεια του μαθήματος θα εξεταστούν κριτικά τα βασικά χαρακτηριστικά και ιδιότητες των μεγάλων δεδομένων σε σύγκριση με συμβατικά δεδομένα που αξιοποιούνται στην πολιτική έρευνα. Επίσης θα συζητηθούν μελέτες που εστιάζονται στην αξιοποίηση μεγάλων σωμάτων δεδομένων για την διερεύνηση πολιτικών συμπεριφορών ή ακόμα και χειραγώγηση πολιτών σε μαζική κλίμακα. Στο μάθημα θα αναδειχθούν κοινωνικές, πολιτισμικές και ηθικές διαστάσεις πάνω στην αξιοποίηση μεγάλων δεδομένων για πολιτικούς σκοπούς ενώ θα θιχθούν αντίστοιχα ερωτήματα που αφορούν στην πολιτική έρευνα με τη χρήση μεγάλων δεδομένων. Σε πρακτικό επίπεδο οι φοιτητές θα έχουν την ευκαιρία να διερευνήσουν σώματα μεγάλων δεδομένων από κοινωνικά δίκτυα στον παγκόσμιο ιστό, γνωρίζοντας μέσα από την εφαρμογή τους βασικές στατιστικές και ευρύτερα υπολογιστικές μεθόδους ανάλυσης μεγάλων δεδομένων. Το μάθημα προϋποθέτει ότι οι φοιτητές-ριες έχουν δεξιότητες χρήσης υπολογιστών και είναι καλά εξοικειωμένοι με τον παγκόσμιο ιστό και τα κοινωνικά δίκτυα.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Boyd, D., & Crawford, K. (2012). Critical questions for big data: Provocations for a cultural, technological, and scholarly phenomenon. *Information, communication &*

- society, 15(5), 662-679.
- Colleoni, E., Rozza, A., & Arvidsson, A. (2014). Echo chamber or public sphere? Predicting political orientation and measuring political homophily in Twitter using big data. *Journal of Communication*, 64(2), 317-332.
- Cukier, K., & Mayer-Schoenberger, V. (2013). The rise of big data: How it's changing the way we think about the world. *Foreign Aff.*, 92, 28.
- Gandomi, A., & Haider, M. (2015). Beyond the hype: Big data concepts, methods, and analytics. *International Journal of Information Management*, 35(2), 137-144.
- Grimmer, J. (2015). We are all social scientists now: how big data, machine learning, and causal inference work together. *PS: Political Science & Politics*, 48(1), 80-83.
- Guo, L., & Vargo, C. (2015). The power of message networks: A big-data analysis of the network agenda setting model and issue ownership. *Mass Communication and Society*, 18(5), 557-576.
- Lewis, S. C., Zamith, R., & Hermida, A. (2013). Content analysis in an era of big data: A hybrid approach to computational and manual methods. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 57(1), 34-52.
- Lyon, D. (2014). Surveillance, Snowden, and big data: Capacities, consequences, critique. *Big Data & Society*, 1(2), 2053951714541861.
- Russell Neuman, W., Guggenheim, L., Mo Jang, S., & Bae, S. Y. (2014). The dynamics of public attention: Agenda-setting theory meets big data. *Journal of Communication*, 64(2), 193-214.
- Tufekci, Z. (2014). Big Questions for Social Media Big Data: Representativeness, Validity and Other Methodological Pitfalls. *ICWSM*, 14, 505-514.
- Tufekci, Z. (2014). Engineering the public: Big data, surveillance and computational politics. *First Monday*, 19(7).
- Van Dijck, J. (2014). Datafication, dataism and dataveillance: Big Data between scientific paradigm and ideology. *Surveillance & Society*, 12(2), 197.

A. Κόλλιας (A. Kollias)

Γεωγραφικά Πληροφοριακά Συστήματα στις Κοινωνικές Επιστήμες
(Geographical Information Systems in Social Sciences)

ΣΕΕ ΧΕΙΜ 110487

Το διδακτικό/μαθησιακό ενδιαφέρον στο σεμινάριο αυτό εστιάζεται συγκεκριμένα στην εφαρμογή Γεωγραφικών Πληροφοριακών Συστημάτων (Geographical Information Systems -GIS) στις κοινωνικές επιστήμες. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές-ριες θα μπορούν:

- να κατανοούν κριτικά τη γεωγραφική οπτική κοινωνικών / πολιτικών / πολιτισμικών / ιστορικών φαινομένων,
- να εισάγουν και απεικονίζουν δεδομένα κοινωνικών/ανθρωπιστικών ερευνών σε γεωγραφικούς χάρτες με τη χρήση συστημάτων GIS και
- να κατασκευάζουν χάρτες για την απεικόνιση δεδομένων κοινωνικών / ανθρωπιστικών ερευνών.

Κατά τη διάρκεια του εξαμήνου θα ζητηθεί από τους φοιτητές-ριες να παραδώσουν περίπου 7-8 εβδομαδιαίες εργασίες, στη βάση των οποίων κατά κύριο λόγο θα αξιολογηθούν. Για την επιτυχή παρακολούθηση οι φοιτητές-ριες χρειάζεται να γνωρίζουν σε βασικό επίπεδο τη χρήση υπολογιστών. Θα διανεμηθούν διδακτικές σημειώσεις

σε ψηφιακή μορφή, όπως και έντυπο σύγγραμμα μέσω της υπηρεσίας «Εύδοξος».

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Cope, M., & Elwood, S. (Eds.). (2009). *Qualitative GIS: a mixed methods approach*. Sage.
- Dunn, C. E. (2007). Participatory GIS—a people's GIS?. *Progress in human geography*, 31(5), 616-637.
- Elwood, S. (2010). Thinking outside the box: engaging critical geographic information systems theory, practice and politics in human geography. *Geography Compass*, 4(1), 45-60.
- Kwan, M. P., & Ding, G. (2008). Geo-Narrative: Extending Geographic Information Systems for Narrative Analysis in Qualitative and Mixed-Method Research. *The Professional Geographer*, 60(4), 443-465.
- Kwan, M.P. (2007). Affecting Geospatial Technologies: Toward a Feminist Politics of Emotion . *The Professional Geographer*, 59(1), 22-34.
- Leszczynski, A., & Elwood, S. (2015). Feminist geographies of new spatial media. *The Canadian Geographer/Le Géographe canadien*, 59(1), 12-28.

A. Κόλλιας (A. Kollias)

*Ανάλυση περιεχομένου του πολιτικού λόγου με τη χρήση υπολογιστικών συστημάτων
(Content analysis of political communication)*

ΣΕΕ ΕΑΡ 110494

Σκοπός του σεμιναρίου αυτού είναι η εφαρμογή ποσοτικών και ποιοτικών αναλύσεων περιεχομένου στην πολιτική επικοινωνία. Στο πλαίσιο του σεμιναρίου αυτού θα γίνει συστηματική παρουσίαση των γενικότερων θεωρητικών-μεθοδολογικών ζητημάτων που αφορούν σε μεθόδους ανάλυσης περιεχομένου και θα προχωρήσουμε στη διενέργεια ερευνών ανάλυσης περιεχομένου πολιτικής επικοινωνίας με την αξιοποίηση εξειδικευμένων λογισμικών. Βασική απαίτηση του σεμιναρίου είναι η διενέργεια ποσοτικής ή ποιοτικής έρευνας ανάλυσης περιεχομένου πολιτικών «κειμένων» (π.χ. ομιλίες, δελτία ειδήσεων, διαφημίσεις, δημοσιεύματα σε κοινωνικά δίκτυα, άρθρα κ.τ..) γύρω από κάποιο αμφιλεγόμενο ζήτημα και η παρουσίαση της έρευνας σε μια τεκμηριωμένη ερευνητική αναφορά. Θα διανεμηθούν διδακτικές σημειώσεις σε ψηφιακή μορφή, όπως και έντυπο σύγγραμμα μέσω της υπηρεσίας «Εύδοξος».

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Bardin, L. (1986). *L'analyse de contenu*. Σειρά: Le Psychologue , 69, 4η έκδ. Παρίσι: Presses Universitaires de France.
- Berelson, B. (1952). *Content analysis in communication research*. Glencoe: Free Press.
- Holsti, O. R. (1969). *Content Analysis for the Social Sciences and Humanities*. Reading, Mass: Addison-Wesley.
- Κόλλιας, Α. (2014). *Ανάλυση Περιεχομένου*. Αθήνα: Εκδ. Παπαζήση.
- Krippendorff, Klaus (1989). *Content analysis: An Introduction to its Methodology*, Beverly Hills, Calif.: Sage.
- Lebart, L. και Salem, A. (1994). *Statistique textuelle*, πρόλ. Christian Baudelot. Παρίσι: Dunod.
- Neuendorf, K. A. (2002). *The content analysis guidebook*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Pool, I.S. (1970). *The prestige press: a comparative study of political symbols*, Σειρά:

M.I.T. studies in comparative politics. Cambridge, Mass.: M.I.T. Press.
Weber, R. P. (1990). *Basic content analysis*, 2η έκδ. Newbury Park, Calif.: Sage.

A. Κόλλιας (A. Kollias)
Πρακτική άσκηση I. ΕΕ ΧΕΙΜ 110463
Πρακτική άσκηση II. ΕΕ ΕΑΡ 110470

Βασικός στόχος της Πρακτικής Άσκησης του Τμήματός είναι η γνωριμία και η εξοικείωση των φοιτητών με τους όρους λειτουργίας ενός ερευνητικού κέντρου ή οργανισμού, υπουργείου, ενός αρχείου, μιας βιβλιοθήκης καθώς και η εκπαίδευση τους και η συμμετοχή τους στις επιστημονικές δραστηριότητες και στα ερευνητικά προγράμματα των φορέων υποδοχής, π.χ. αποδελτίωση και ευρετηρίαση αρχειακών εγγράφων, περιοδικών εκδόσεων και εφημερίδων, καταγραφή, ταξινόμηση αρχειοθέτηση, καθώς και αναπαραγωγή του αρχειοθετημένου υλικού σε ψηφιακό περιβάλλον. Εκτός από την εμπειρία που παρέχει η Πρακτική Άσκηση στους φοιτητές, θεωρείται ένα σημαντικό βήμα για την ομαλή ένταξη στην αγορά εργασίας, καθώς και για την επιλογή της κατάλληλης κατεύθυνσης στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

Γ. Κοντογιώργης (G. Contogiorgis)
Δημοκρατία και αντιπροσώπευση. Θεωρία και πράξη
(*Democracy and Representation: Theory and Practice*)
ΕΕ ΧΕΙΜ 110308

Εξετάζονται οι κατά καιρούς απόπειρες συγκρότησης μιας αξιόπιστης τυπολογίας του πολιτικού φαινομένου. Διαπιστώνονται οι αδυναμίες της νεώτερης πολιτικής επιστήμης στο μέτρο που επιχειρεί να αναγάγει δευτερεύουσες πολιτικές εκδηλώσεις της εποχής μας σε φαινόμενα καθολικής αναφοράς και διαχρονίας.

Η δομή του μαθήματος υπαγορεύεται από την παραδοχή ότι η αποκατάσταση μιας αξιόπιστης τυπολογίας των πολιτικών συστημάτων συνδέεται με την αποκάθαρση των εννοιών από τις ιδεολογικές αναγομώσεις της νεοτερικότητας οι οποίες κατατείνουν να ταξινομήσουν στη δημοκρατία ή στην αντιπροσώπευση πολιτικά συστήματα που ανήκουν στις μοναρχευόμενες ολιγαρχίες. Η εμπειρική και θεωρητική θεμελίωση του επιχειρήματος αυτού θα επικεντρώσει το ενδιαφέρον, κατά προτεραιότητα, στις δύο μεγάλες στιγμές της ανθρωποκεντρικής εξέλιξης, που συνάδουν με την “κοινωνία πολιτών” και την “πολιτική κοινωνία”. Η “κοινωνία πολιτών”, καθώς εκφράζει μια πρώιμη φάση της ανθρωποκεντρικής εξέλιξης, αποδίδει συστήματα κυρίαρχης εξουσίας με μια σχετική κοινωνική νομιμοποίηση (π.χ. η εκλόγιμη μοναρχία). Σκοπός των συστημάτων αυτών είναι η μονοσήμαντη ατομική ελευθερία και ένα σώμα κοινωνικών και πολιτικών δικαιωμάτων, ενώ ο φορέας της πολιτικής εξουσίας κατέχει αδιαίρετα τις ιδιότητες του εντολέα και του εντολοδόχου. Η αντιπροσώπευση αποδίδει την ιδιότητα του εντολέα στην κοινωνία και εμφανίζεται ως η γέφυρα της μοναρχευομένης ολιγαρχίας με τη δημοκρατία. Η δημοκρατία διακρίνεται για το σκοπό της, την εμπραγμάτωση της καθολικής (ατομικής, κοινωνικής, πολιτικής) ελευθερίας, η δε πολιτεία της ενσαρκώνεται από την κοινωνία των πολιτών η οποία κατέχει τις ιδιότητες του εντολέα και του εντολοδόχου. Πέραν της εννοιολογίας των πολιτικών φαινομένων, εξετάζεται η τυπολογία τους και η περιοδολόγησή τους, δηλαδή ο χρόνος της κάθε πολιτείας. Υπό το πρίσμα αυτό αναδεικνύεται το ιστορικό βάθος καθώς και το μέλλον

της εποχής μας με σημείο αναφοράς τη μετάβαση από τη μοναρχευομένη ολιγαρχία στην αντιπροσώπευση και στο βάθος στη δημοκρατία.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Κοντογιώργης Γ., *Η δημοκρατία ως ελευθερία*, Πατάκης, Αθήνα, 2007

—, *Το ελληνικό κοσμοσύστημα*, τ. Α και Β, Σιδέρης, Αθήνα, 2006, 2014

—, *Πολίτης και πόλις. Έννοια και τυπολογία της πολιτειότητας*, Παπαζήσης, Αθήνα, 2003

—, *Η Θεωρία των Επαναστάσεων στον Αριστοτέλη*, Νέα Σύνορα, Αθήνα 1982

—, *Κοινωνική δυναμική και πολιτική αυτονομία. Οι ελληνικές κοινότητες της τουρκοκρατίας*, Σιδέρης, Αθήνα 1982.

—, *Η Ελληνική δημοκρατία του Ρήγα Βελεστινλή*, Παρουσία, Αθήνα, 2008

Φ. Κουντούρη (F. Kountouri)

Πολιτική επικοινωνία (Political Communication)

ΥΕ ΧΕΙΜ 110465

Στόχος του μαθήματος είναι η διερεύνηση των θεωριών και των πρακτικών που συγκροτούν το αντικείμενο της πολιτικής επικοινωνίας. Προσεγγίζουμε το εν λόγω αντικείμενο μέσα από την οπτική της συνύφανσης της επικοινωνίας με την πολιτική στα βαθμό που οι ποικίλες πολιτικές δράσεις και συμπεριφορές προσφεύγουν αναγκαστικά σε μορφές και τρόπους επικοινωνίας. Η οπτική αυτή αντιμετωπίζει κριτικά την ιδιαίτερα διαδεδομένη αντίληψη σύμφωνα με την οποία η πολιτική επικοινωνία εξομοιώνεται με το σύνολο των τεχνικών και των μεθόδων που οι πολιτικοί δρώντες χρησιμοποιούν για να χειραγωγήσουν την κοινή γνώμη (δημοσκοπήσεις, πολιτική διαφήμιση, δημόσιες σχέσεις, πολιτικό μάρκετινγκ).

Το μάθημα οργανώνεται σε δύο βασικές ενότητες από τις οποίες η πρώτη αφορά στις θεωρίες και η δεύτερη στις πρακτικές της πολιτικής επικοινωνίας. Η πρώτη ενότητα περιλαμβάνει τις ιστορικές και θεωρητικές καταβολές (μελέτες για την προπαγάνδα και την εκλογική συμπεριφορά), τα σύγχρονα θεωρητικά παραδείγματα (θεωρίες πρόσληψης και έμμεσων επιδράσεων) και τα ειδικά ζητήματα (μεσοποίηση της πολιτικής ζωής, διαμόρφωση της πολιτικής ατζέντας) της πολιτικής επικοινωνίας. Η δεύτερη ενότητα προσεγγίζει τις πρακτικές της πολιτικής επικοινωνίας μέσα από την κριτική ανάλυση των τεχνικών επικοινωνίας (ο ρόλος των δημοσκοπήσεων και του πολιτικού μάρκετινγκ, η διαμόρφωση της κοινής γνώμης), των προεκλογικών πολιτικών εκστρατειών (θεωρητικές προσεγγίσεις και ανάλυση δεδομένων προεκλογικών εκστρατειών) αλλά και της καθημερινής κυβερνητικής και κομματικής πολιτικής επικοινωνίας.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Gerstlé J., *Πολιτική Επικοινωνία*, Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός, 2014.

Mac Nair Br., *Εισαγωγή στην Πολιτική Επικοινωνία*, Αθήνα: Κατάρτι, 2008.

Champagne P., *Η κατασκευή της κοινής γνώμης : το νέο πολιτικό παιχνίδι*, 1η έκδ. Αθήνα : Πατάκης, 2004.

Δεμερτζής Ν. (επιμ.), *Η πολιτική επικοινωνία στην Ελλάδα*, Αθήνα: Παπαζήση, 2002.

Μάνινγκ Π., *Κοινωνιολογία της ενημέρωσης. Ειδήσεις και πηγές ειδήσεων*, Καστανιώτης, Αθήνα 2007.

Βώβου Ι. (επιμ.), *Ο Κόσμος της τηλεόρασης. Θεωρητικές προσεγγίσεις, ανάλυση*

Φ. Κουντούρη (F. Kountouri)

Μέθοδοι και τεχνικές έρευνας στην πολιτική επιστήμη
(*Methods and Techniques of Research in Political Science*)

ΣΕΕ ΧΕΙΜ 110489

Το σεμιναριακό αυτό μάθημα έχει στόχο να εισαγάγει τους φοιτητές/τριες στις βασικές μεθόδους και τεχνικές έρευνας στην πολιτική επιστήμη και στην κατανόηση των σταδίων σχεδιασμού και διεξαγωγής μιας εμπειρικής έρευνας. Στο πλαίσιο του σεμιναρίου γίνεται αναλυτική παρουσίαση όλων των σταδίων μίας εμπειρικής έρευνας από το στάδιο της επεξεργασίας των ερωτημάτων και των υποθέσεων εργασίας στο στάδιο επιλογής και εφαρμογής μίας μεθόδου έρευνας, έως το στάδιο συγγραφής. Η αξιολόγηση του σεμιναρίου γίνεται στη βάση της συγγραφής και παρουσίας από τους φοιτητές ενός μίνι ερευνητικού σχεδίου που περιλαμβάνει θεωρητικά θεμελιωμένη ερευνητική πρόταση, εμπειρική διερεύνηση (με τη χρήση μεθόδων που παρουσιάζονται στο σεμινάριο). Το σεμινάριο διαρθρώνεται στη βάση δύο αξόνων έρευνας: της αναλυτικής παρουσίασης των σταδίων έρευνας και των ποσοτικών και ποιοτικών μεθόδων και τεχνικών έρευνας όπως το ερωτηματολόγιο, η συνέντευξη και η ανάλυση περιεχομένου πολιτικού και μιντιακού λόγου. Η διερεύνηση των μεθόδων και τεχνικών έρευνας γίνεται μέσα από την παράλληλη ανάλυση ενός παραδείγματος έρευνας ενώ ειδική αναφορά γίνεται στην στατιστική αποτύπωση στοιχείων πολιτικής κουλτούρας των Ελλήνων μέσα από χρονοσειρές εμπειρικών δεδομένων.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Babbie E., *Εισαγωγή στην κοινωνική έρευνα*, Αθήνα: Κριτική, 2011.

Robson C., *Η έρευνα του πραγματικού κόσμου. Ένα μέσον για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες*, Αθήνα: Gutenberg- Γιώργος και Κώστας Δαρδανός, 2007.

Κυριαζή Ν., *Η Κοινωνιολογική Έρευνα: Κριτική Επισκόπηση των Μεθόδων και των Τεχνικών*, Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα Α.Ε. Εκδόσεις - Βιβλιοπωλείο, 2001.

Φ. Κουντούρη (F. Kountouri)

Πολιτικός ανταγωνισμός και ΜΜΕ στην Ελλάδα
(*Political Competition and the Media in Greece*)

ΥΕ ΕΑΠ 110464

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η παράλληλη διερεύνηση πολιτικών κομμάτων και ΜΜΕ στην Ελλάδα της μεταπολίτευσης και ειδικά στη διάρκεια της τελευταίας εικοσαετίας. Κατά την περίοδο αυτή, η μιντιακή κυριαρχία επέφερε αλλαγές στις κομματικές στρατηγικές και τροφοδότησε τη σύγχρονη κρίση νομιμοποίησης και εκπροσώπησης των πολιτικών κομμάτων.

Η θεωρητική και εμπειρική ανατομία των σχέσεων ΜΜΕ και πολιτικών κομμάτων διαρθρώνεται σε τρεις άξονες.

Ο πρώτος αφορά την εξέταση των θεωρητικών ζητημάτων που αφορούν στη σχέση ΜΜΕ και πολιτικών κομμάτων όπως οι επιδράσεις των ΜΜΕ στο πολιτικό πεδίο, η συνδιαμόρφωση της πολιτικής θεματολογίας και η υπαγωγή των πολιτικών πρακτικών στην επικοινωνιακή δυναμική.

Ο *δεύτερος* αφορά τη διερεύνηση των μετασχηματισμών του πεδίου της πολιτικής δημοσιότητας στη διάρκεια των είκοσι τελευταίων ετών: πιο ειδικά, μελετούμε τους μετασχηματισμούς του θεσμικού πλαισίου των ΜΜΕ, τις μεταβολές των ποσοστών αναγνωσιμότητας και τηλεθέασης, τις συγκρούσεις εκδοτών και πολιτικών και τη διαμόρφωση της ελληνικής πολιτικής θεματολογίας.

Ο *τρίτος* άξονας αφορά την εμπειρική διερεύνηση των επικοινωνιακών στρατηγικών των ελληνικών κυβερνήσεων της τελευταίας εικοσαετίας με αναφορά και στις κυβερνήσεις των προηγούμενων ετών. Πιο ειδικά θα διερευνηθούν οι κυβερνητικές και κομματικές επικοινωνιακές πρακτικές στη διάρκεια τόσο των προεκλογικών εκστρατειών όσο και των καθημερινών στιγμών.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Κουντούρη Φ., *Πολιτική Δημοσιότητα και εξουσία. Κόμματα και ΜΜΕ στην Ελλάδα τη δεκαετία του 2000*, Αθήνα: Τυπωθήτω –Γ. Δαρδανός, 2011.

Meyers Th., Hinchman L., *Από τη δημοκρατία των κομμάτων στη δημοκρατία των ΜΜΕ*, Αθήνα: Πολύτροπον, 2008.

Habermas J., *Αλλαγή της δομής της δημοσιότητας*, Αθήνα: Νήσος, 1997.

Λεάνδρος Ν., *Πολιτική οικονομία των ΜΜΕ : η αναδιάρθρωση της βιομηχανίας των ΜΜΕ στην εποχή της πληροφοριακής επανάστασης*, Αθήνα: Καστανιώτης, 2000.

Φ. Κουντούρη (F. Kountouri)

Δημόσια προβλήματα-κρατικές πολιτικές (Public Problems-Public Policy)

ΕΕ ΕΑΡ

110467

Στόχος του μαθήματος είναι η κατανόηση των διαδικασιών ανάδειξης των δημόσιων προβλημάτων μέσα από τη συνάρθρωση διαφορετικών ερευνητικών παραδόσεων που εγγράφονται στα αντικείμενα των δημόσιων πολιτικών, της κοινωνιολογίας των ΜΜΕ, της πολιτικής κοινωνιολογίας των ομάδων συμφερόντων και των πολιτικών κομμάτων. Το σεμινάριο θα διερευνήσει πιο ειδικά τις διαδικασίες μέσα από τις οποίες ορισμένα μόνο από τα γεγονότα ή τα θέματα που ανακύπτουν στο δημόσιο χώρο συγκροτούνται σε προβλήματα, δημοσιοποιούνται από τα ΜΜΕ και αξιολογούνται από ειδικούς, γίνονται μέρος του πολιτικού ανταγωνισμού και τελικά μετατρέπονται σε αντικείμενο πολιτικών αποφάσεων και δημόσιων πολιτικών.

Στο πλαίσιο αυτό θα εξεταστούν ζητήματα που σχετίζονται με τους φορείς που εμπλέκονται στη διαπραγμάτευση των δημόσιων προβλημάτων (δημόσιοι φορείς, κοινωνικά κινήματα, ΜΜΕ), τους τρόπους που χρησιμοποιούν για να εννοιολογήσουν ή να «πλαισιώσουν» τα προβλήματα, τις ρητορικές και τα σχήματα αιτιολόγησης που χρησιμοποιούν για να αναδείξουν όψεις των προβλημάτων αυτών αλλά και τις πολιτικές λύσεις που τελικά επιλέγονται. Παράλληλα θα εξεταστούν ορισμένα παραδείγματα διαδικασιών συγκρότησης και εξέλιξης δημόσιων προβλημάτων από τον ελληνικό χώρο όπως η μετανάστευση, οι πυρκαγιές, διατροφικά σκάνδαλα, εκπαιδευτικά ζητήματα κ.α.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Muller P., Surel Y., *Η ανάλυση των πολιτικών του Κράτους*, Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός, 2002.

Κουντούρη, Φ., *Τα δημόσια προβλήματα στην πολιτική ατζέντα. Θεωρητικές και εμπειρικές προσεγγίσεις*. [ηλεκτρ. βιβλ.] Αθήνα:Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών

Βιβλιοθηκών. Διαθέσιμο στο: <http://hdl.handle.net/11419/4426>, 2015.
Dearing J. W., Rogers E.M., *Ορίζοντας τα θέματα. Τα ΜΜΕ, οι πολιτικοί και το κοινό*, εκδ. Παπαζήση, Αθήνα: 2005.
Cobb W. R., Elder C. D., *Participation in American politics. The dynamics of Agenda-building*. Baltimore/ Londres, Johns Hopkins University Press, 2^η έκδοση, 1983.

Στ. Λαδή (St. Ladi)
Δημόσια πολιτική (Public Policy)
ΥΕ ΧΕΙΜ 110455

Σκοπός του μαθήματος είναι να θέσει τη βάση για την κατανόηση των θεωρητικών πλαισίων και των εμπειρικών πρακτικών στο πεδίο της Δημόσιας Πολιτικής. Αρχικά, θα εξετασθούν οι βασικές έννοιες και οι βασικές θεωρητικές τάσεις της Δημόσιας Πολιτικής. Στη συνέχεια θα αναλυθούν τα στάδια του «κύκλου της Δημόσιας Πολιτικής», οι θεωρητικές προσεγγίσεις που φωτίζουν τις διάφορες όψεις του κάθε σταδίου και τα αναλυτικά εργαλεία που έχουν αναπτυχθεί για τη μελέτη του. Επίσης, θα παρουσιασθούν οι βασικές αξίες, τάσεις και πρακτικές των σύγχρονων μεταρρυθμίσεων στη δημόσια πολιτική διεθνώς. Τέλος, θα συζητηθούν οι εξωγενείς παράγοντες που επηρεάζουν τις σύγχρονες μεταρρυθμίσεις.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Λαδή, Σ.-Νταλάκου, Β. (2016), *Ανάλυση Δημόσιας Πολιτικής*, Αθήνα: Εκδ. Παπαζήση
Muller, P.-Surel, Y. (2002), *Η Ανάλυση των Πολιτικών του Κράτους*, Αθήνα: Τυπωθήτω.

Στ. Λαδή (St. Ladi)
Ευρωπαϊκή Ένωση: Θεσμοί και πολιτικές (European Union: Institutions and Policies)
ΥΕ ΧΕΙΜ 110461

Το μάθημα αυτό αποτελεί μια εισαγωγή στους θεσμούς και στις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Θα ξεκινήσουμε με μια ιστορική αναδρομή και μια συζήτηση των βασικών θεωριών της Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης. Στη συνέχεια θα αναλυθεί ο τρόπος λειτουργίας και ο ρόλος των βασικών θεσμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης δηλαδή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Συμβουλίου των Υπουργών, του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Έμφαση θα δοθεί και σε άλλους δρώντες όπως είναι τα κράτη-μέλη που παίζουν διαφορετικό ρόλο ανάλογα με την ιστορία και το μέγεθος τους αλλά και ομάδες συμφερόντων οι οποίες δραστηριοποιούνται πλέον κατευθειάν στις Βρυξέλλες. Στη συνέχεια, θα εξετασθεί πως οι θεσμοί και οι πολιτικές της ΕΕ επηρεάζουν τους θεσμούς και τις δημόσιες πολιτικές των κρατών-μελών. Θα συζητηθούν δηλαδή τα θεωρητικά υποδείγματα που έχουν συνδεθεί με την έννοια του εξευρωπαϊσμού. Στη συνέχεια η συζήτηση θα επικεντρωθεί σε συγκεκριμένες πολιτικών όπως η περιβαλλοντική πολιτική και η πολιτική συνοχής, αλλά και σε πολιτικές που έχουν βρεθεί στο επίκεντρο των κρίσεων της ΕΕ όπως η μεταναστευτική πολιτική και η ΟΝΕ. Τέλος, θα συζητηθούν πτυχές του από-ευρωπαϊσμού και πως αυτές ενισχύονται από τις πρόσφατες κρίσεις της ΕΕ (π.χ. κρίση της Ευρωζώνης, μεταναστευτική κρίση, Brexit).

Ενδεικτική βιβλιογραφία

N. Nugent (2012), *Πολιτική και Διακυβέρνηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση*, Γ' Έκδοση, Αθήνα: Εκδόσεις Σαββάλας.

Λ. Τσούκαλης (2016), *Υπεράσπιση της Ευρώπης*, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαδόπουλος.

Σ. Βέρνυ και Αντ. Κόντης (2017), *Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση: Οι Πολλαπλές Κρίσεις και οι Προκλήσεις του Μέλλοντος*, Αθήνα: Εκδόσεις Παπαζήσης.

Στ. Λαδή (St. Ladi)

Διεθνής διακυβέρνηση και διεθνείς οργανισμοί
(*International Governance and International Organizations*)

YE EAP 110456

Το μάθημα εξετάζει την έννοια της παγκοσμιοποίησης καθώς και τις εξελισσόμενες δομές της διεθνούς διακυβέρνησης. Η πολιτική, κοινωνική και οικονομική διάσταση της παγκοσμιοποίησης παρουσιάζονται και τα επιχειρήματα αμφισβήτησης της ύπαρξης της αναδύονται. Οι τυπικές (π.χ. διεθνής περιβαλλοντική διακυβέρνηση) και άτυπες (π.χ. μεταφορά της αρχής της χρηστής διακυβέρνησης) μορφές της διεθνούς διακυβέρνησης συζητούνται. Έμφαση δίνεται επίσης στην ενδυνάμωση των διεθνών οργανισμών όπως το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και των περιφερειακών οργανισμών όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση και στη συσχέτιση τους με το φαινόμενο της παγκοσμιοποίησης. Στόχος του μαθήματος είναι να κατανοηθούν οι βασικές έννοιες της παγκοσμιοποίησης και της διεθνούς διακυβέρνησης και να αναλυθούν κριτικά σημαντικά ιστορικά γεγονότα και εξελίξεις που συχνά αποδίδονται στην παγκοσμιοποίηση.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Baylis, J., Smith, S. και Owens, P. (2013), *Η Παγκοσμιοποίηση της Διεθνούς Πολιτικής*, Γ' έκδοση για την ελληνική γλώσσα, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

Mazower, M. (2013), *Κυβερνώντας τον Κόσμο*, Αθήνα: Εκδόσεις Αλεξάνδρεια.

Ζ. Λιαλιούτη (Z. Lialiouti)

Ιστορία, πολιτικό σύστημα και κουλτούρα στις ΗΠΑ
(*History, Political System and Culture in the USA*)

EE EAP 110499

Στόχος του μαθήματος είναι να προσφέρει εισαγωγικές γνώσεις για την αμερικανική ιστορία, πολιτική και κουλτούρα (με έμφαση στη λογοτεχνία και τον κινηματογράφο), όπως διαμορφώνονται στη διάρκεια του 19ου-21ου αιώνα, μες από μια διεπιστημονική προσέγγιση. Τα επιμέρους ζητήματα που θα εξετασθούν είναι η εδαφική και πληθυσμιακή εξέλιξη των Ηνωμένων Πολιτειών, η διαμόρφωση και εξέλιξη της αμερικανικής εθνικής ταυτότητας, οι βασικές πολιτικές ιδέες που επηρέασαν τα χαρακτηριστικά της αμερικανικής δημοκρατίας και το περιεχόμενο του πολιτικού διαλόγου, η διαμόρφωση του πολιτικού συστήματος, καθώς και επιλεγμένα ορόσημα της κοινωνικής και πολιτιστικής ζωής.

Λ. Λούβη (L. Louvi)

Νεώτερη ευρωπαϊκή ιστορία (19ος αιώνας)
(Modern European History [19th c.]
ΥΠ ΧΕΙΜ 110021

Η διαμόρφωση της Ευρώπης μετά τη Γαλλική και τη Βιομηχανική Επανάσταση. Η νέα τάξη πραγμάτων μετά την ήττα του Ναπολέοντα και τα πρώτα φιλελεύθερα κινήματα. Οι επαναστάσεις του 1848 στην Ευρώπη. Η δημιουργία των εθνών κρατών. Η ενοποίηση της Ιταλίας και της Γερμανίας. Οι συγκρούσεις των ευρωπαϊκών εθνικισμών και η πορεία προς τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Η διαμόρφωση της οικονομίας και της κοινωνίας και η μετάβασή τους από την παράδοση στη νεωτερικότητα. Ο βιομηχανικός καπιταλισμός, οι κοινωνικές ανακατατάξεις, η μετανάστευση, ο συνδικαλισμός και ο σοσιαλισμός, οι αστοί και τα νέα στρώματα. Η ανάδυση της νέας Ευρώπης μετά τον Μεγάλο Πόλεμο.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Αρβελέρ Ε.-Aymard Μ., Οι Ευρωπαίοι. *Νεώτερη και Σύγχρονη Εποχή*. Τόμος Β, Σαββάλας, Αθήνα
- Burns E.M., Ευρωπαϊκή Ιστορία. *Ο Δυτικός πολιτισμός: Νεώτεροι χρόνοι*, Επίκεντρο, Θεσσαλονίκη 2006
- Hobsbawm E.J., *Η εποχή των επαναστάσεων. 1789-1848*, ΜΙΕΤ, Αθήνα 1992
- , *Η εποχή του κεφαλαίου. 1848-1875*, ΜΙΕΤ, Αθήνα 1994
- , *Η εποχή των αυτοκρατοριών. 1975-1914*, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2000
- , *Η εποχή των άκρων. Ο Σύντομος Εικοστός Αιώνας: 1914-1991*, Θεμέλιο, Αθήνα 1995
- Joll James, *Η Ευρώπη 1870-1970*, Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2006
- Milza P.- Berstein S., *Ιστορία της Ευρώπης. Η Ευρωπαϊκή Συμφωνία και η Ευρώπη των Εθνών. 1815-1919*, τ. 2, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1997

Λ. Λούβη (L. Louvi)
Ιστορία ελληνικού κράτους (19ος-20ός αι.)
(History of the Greek State [19th-20th c.]
ΥΠ ΧΕΙΜ 110168

Οι διαδικασίες μέσα από τις οποίες συγκροτήθηκε το ελληνικό κράτος και οι σπουδαιότερες πολιτικές εξελίξεις που σημειώθηκαν τον 19ο αιώνα και τις πρώτες δεκαετίες του 20ου. Τα πολιτικά κόμματα την περίοδο της απόλυτης και της συνταγματικής μοναρχίας. Η Μεγάλη Ιδέα και η αλυτρωτική πολιτική. Το νέο πολιτικό τοπίο που διαμορφώνεται την περίοδο της βασιλείας του Γεωργίου Α΄· η ανάπτυξη των νέων κομματικών σχηματισμών στο πλαίσιο του Συντάγματος του 1864, οι παρεμβάσεις του στέμματος, οι πολιτικές κρίσεις και οι κομματικές διενέξεις έως την επικράτηση του δικομματισμού. Οι δικομματικές αντιπαράθεσεις και ο ρόλος των μικρών κομμάτων. Ο αντίκτυπος της χρεοκοπίας και της ήττας του 1897 στην πολιτική και την κοινωνία. Η μεγάλη τομή της επανάστασης του 1909 και η είσοδος του Ελ. Βενιζέλου στην πολιτική ζωή της χώρας.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Dakin, D., *Η ενοποίηση της Ελλάδας, 1770-1923*, ΜΙΕΤ, Αθήνα 1984.
- Hering, G., *Τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα 1821-1936*, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2004.

- Βερέμης, Θ. - Κολιόπουλος, Γ. (επιμ.), *Ελλάς η σύγχρονη συνέχεια. Από το 1821 έως σήμερα*, Καστανιώτης, Αθήνα 2006.
- Δερτιλής, Γ.Β. – Κωστής, Κ. (επιμ.), *Θέματα Νεοελληνικής Ιστορίας (18ος – 20ος αιώνας)*, Σάκκουλας, Αθήνα – Κομοτηνή 1991.
- Λιάκος, Αντ. - Γαζή, Έφη (επιμ.), *Η συγκρότηση του ελληνικού κράτους. Διεθνές πλαίσιο, εξουσία και πολιτική τον 19ο αιώνα*, Νεφέλη, Αθήνα 2008.
- Μουσιδής, Αντ. - Σακελλαρόπουλος, Σπ. (επιμ.), *Η Ελλάδα στον 19ο και 20ο αιώνα. Εισαγωγή στην Ελληνική Κοινωνία*, Τόπος, Αθήνα 2010.
- Παναγιωτόπουλος, Βασ. (επιμ.), *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, 1770- 2000*, τ. 4, 5, 6, *Ελληνικά Γράμματα*, Αθήνα 2003.
- Παπαγεωργίου, Στ., *Από το Γένος στο Έθνος. Η θεμελίωση του ελληνικού κράτους. 1821-1862*, Παπαζήσης, Αθήνα 2004.
- Πετρόπουλος, Ι.-Α. - Κουμαριανού Αικατερίνη, *Η θεμελίωση του ελληνικού κράτους. Οθωνική περίοδος, 1833-1843*, Παπαζήσης, Αθήνα 1982.
- Χατζιωστήφ, Χρ. (επιμ.), *Ιστορία της Ελλάδας του 20ου αιώνα*, τ. Α1, Α2, Β1, Β2, Βιβλιόραμα, Αθήνα 1999-2002.
- Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1977, τ. ΙΓ', ΙΔ'.

Λ. Λούβη (L. Louvi)
Η ελληνική εξωτερική πολιτική (1830-1930)
(Greek Foreign Policy [1830-1930])
 ΕΕ ΕΑΡ 110442

Στο πλαίσιο αυτού του μαθήματος εξετάζονται οι προσπάθειες του νεαρού ελληνικού βασιλείου να επεκτείνει τα σύνορά του. Η αντίφαση ανάμεσα στις διεκδικήσεις των «ιστορικών ορίων» του ελληνισμού και στις πραγματικές δυνατότητες του ελληνικού κράτους να ασκήσει αυτόνομη εξωτερική πολιτική. Δίνεται έμφαση στο ρόλο των Μεγάλων Δυνάμεων και στις κρίσεις του Ανατολικού Ζητήματος, οι οποίες έδωσαν την ευκαιρία στην Ελλάδα να επιδιώξει την εδαφική της επέκταση, αλλά και στα διλήμματα που δημιούργησε στην ελληνική εξωτερική πολιτική η εμφάνιση του σλαβικού παράγοντα και του Μακεδονικού Ζητήματος. Εξετάζονται επίσης οι προσανατολισμοί της πολιτικής του Βενιζέλου και η νέα διάσταση της Μεγάλης Ιδέας. Οι Βαλκανικοί Πόλεμοι, οι χειρισμοί και οι διαπραγματεύσεις που οδήγησαν στη διεκδίκηση και, τελικά, στην απώλεια της Μικράς Ασίας. Η απομόνωση της Ελλάδας μετά τη συνθήκη της Λωζάννης, η πολιτική της στην Κοινωνία των Εθνών, οι αποτυχημένες και επιτυχημένες προσεγγίσεις με τα γειτονικά της κράτη.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Γιανουλόπουλος Γ., «*Η ευγενής μας τύφλωσις...*» *Εξωτερική πολιτική και «εθνικά θέματα» από την ήττα του 1897 έως τη Μικρασιατική Καταστροφή*, Αθήνα 1999.
- Driault Ed. Το Ανατολικό Ζήτημα. Από τις αρχές έως τη συνθήκη των Σεβρών, Αθήνα 1997.
- Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ. ΙΓ', ΙΔ', ΙΕ', Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1977.
- Παναγιωτόπουλος Βασ. (επιμ.), *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, 1770-2000*, Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, τ. 5, 6.
- Σβολόπουλος Κ., *Η ελληνική εξωτερική πολιτική 1900-1945*, Εστία, Αθήνα 2008.
- Σκοπετέα Έλλη, «*Το Πρότυπο Βασίλειο*» και η Μεγάλη Ιδέα. *Όψεις του εθνικού προβλήματος στην Ελλάδα (1830-1880)*, Αθήνα 1988.

Χατζηιωσήφ Χ. (επιμ.), *Ιστορία της Ελλάδας του 20^{ου} αιώνα 1900-1922. Οι απαρχές*, τ. Α2, Αθήνα χ.χ. 1922-1940. *Ο Μεσοπόλεμος*, τ. Β2, Αθήνα 2003.

Α. Λυμπεράτος (A. Lyberatos)
Νεώτερη βαλκανική ιστορία Ι (18ος αι. έως 1878)
(*Modern History of the Balkans I [18th c.-1878]*)
ΥΕ ΧΕΙΜ 110477
Νεώτερη βαλκανική ιστορία ΙΙ (1878-1923)
(*Modern History of the Balkans II [1878-1923]*)
ΥΕ ΕΑΡ 110478

Τα μάθημα έχει ως στόχο να εισαγάγει τους φοιτητές στην νεώτερη βαλκανική ιστορία και να παρακολουθήσει τις πολιτικές, οικονομικές, κοινωνικές και ιδεολογικές εξελίξεις στην ιστορία της περιοχής και των λαών της από την ύστερη οθωμανική περίοδο (18ος αιώνας) ως την Ανατολική Κρίση (1875-1878) [Ι], και από το Συνέδριο του Βερολίνου 1878 ως τον μεσοπόλεμο [ΙΙ.]

Οι εκπαιδευτικοί στόχοι του μαθήματος είναι οι φοιτητές:

- α) να αποκτήσουν επαρκή γνώση του χώρου των Βαλκανίων και των βασικών ιστορικών γεγονότων και διεργασιών στην περιοχή κατά την παραπάνω περίοδο.
- β) να μπορέσουν να εντάξουν την ελληνική ιστορία στο ευρύτερο βαλκανικό, οθωμανικό και διεθνές πλαίσιο και να αναπτύξουν τον προβληματισμό τους για τις παράλληλες διεργασίες και τις ιδιαιτερότητες στην ιστορική εξέλιξη των λαών και των κρατών της περιοχής, καθώς και για τις μεταξύ τους σχέσεις.
- γ) να εξοικειωθούν με τις διάφορες ιστοριογραφικές προσεγγίσεις και να αναπτύξουν ευαισθησία και κριτική στάση έναντι των ιδεολογικών χρήσεων της ιστορίας που κυριαρχούν στο εν λόγω ιστοριογραφικό πεδίο.

Ενδεικτική Βιβλιογραφία

Jelavich, Barbara, *Ιστορία των Βαλκανίων, Τ. Ι & ΙΙ*, Αθήνα : Πολύτροπον, 2006.
Mazower, Mark, *Τα βαλκάνια*, Αθήνα: Πατάκης, 2003.
Pavlowitch, Stevan, *Ιστορία των βαλκανίων 1804-1945*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 2005.
Stavrianos, Leften Stavros, *Τα βαλκάνια από το 1453 και μετά*, Θεσσαλονίκη: Βάνιας, 2007.
Todorova Maria, *Βαλκάνια. Η δυτική φαντασίωση*, Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο, 2005.

Α. Λυμπεράτος (A. Lyberatos)
Πόλεις των Βαλκανίων και της Ανατολικής Μεσογείου (15ος-19ος αι.)
(*Cities of the Balkans and Eastern Mediterranean [15th-19th c.]*)
ΣΕΕ ΕΑΡ 110490

Στόχος του μαθήματος είναι να δώσει τους βασικούς άξονες της εξέλιξης του αστικού φαινομένου στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και της Ανατολικής Μεσογείου από την οθωμανική κατάκτηση μέχρι τον αστικό μετασχηματισμό (τέλη 19^{ου} αρχές 20ού αιώνα). Να εξοικειώσει τους φοιτητές με τις διάφορες όψεις της εξέλιξης των πόλεων από την προνεωτερική στη νεωτερική εποχή ως ακολούθως: α) δημογραφικά μεγέθη, σύνθεση και εξέλιξη της β) οικονομική και κοινωνική δομή και αστικοποίηση, γ) θεσμοί διοίκησης και αυτοδιοίκησης δ) εξέλιξη του αστικού τοπίου ε)

σχέση πόλης-υπαίθρου και θέση της πόλης στους διάδοχους κοινωνικούς σχηματισμούς. Τέλος να εξοικειώσει τους φοιτητές με τα διάφορα ρεύματα ή τάσεις στην ιστοριογραφία της πόλης στον προαναφερθέντα χώρο.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- F. Braudel, *Υλικός πολιτισμός, οικονομία και καπιταλισμός (15^{ος}-18^{ος} αι.)*, Αθήνα: ΜΙΑΤΕ, 1985, Τ. Α', σ. 519-568.
- N. Τόντοροφ, *Η Βαλκανική Πόλη (15^{ος}-19^{ος} αι.)*, μτφρ. Έ. Αβδελά, Γ. Παπαγεωργίου, Τ. Α' & Β', Θεμέλιο: Αθήνα, 1986.
- Σπ. Ασδραχάς (επ.), *Η οικονομική δομή των βαλκανικών χωρών, 15^{ος} -19^{ος} αι.*, Αθήνα: Μέλισσα, 1979.
- Αλ. Γερολύμπου, *Μεταξύ Ανατολής και Δύσης. Βορειοελλαδικές πόλεις στην περίοδο των Οθωμανικών Μεταρρυθμίσεων*, Θεσσαλονίκη: Τροχαλία, 1997.
- Νεοελληνική πόλη. Οθωμανικές κληρονομίες και ελληνικό κράτος*, Πρακτικά Διεθνούς Συμποσίου Ιστορίας, Αθήνα: ΕΜΝΕ - Μνήμων, 1985, Τ. Α' & Β.
- Η πόλη στους νεότερους χρόνους μεσογειακές και βαλκανικές όψεις (19^{ος}-20^{ος} αι.)*. Πρακτικά του β' διεθνούς συνεδρίου, Αθήνα, 27-30 Νοεμβρίου 1997, Αθήνα: ΕΜΝΕ: Μνήμων, 2000.
- D. Stevenson, *Πόλεις και αστικοί πολιτισμοί*, Αθήνα: Κριτική, 2007.
- Ç. Keyder, E.Özveren & D. Quataert, "Port-Cities in the Ottoman Empire: Some Theoretical and Historical Perspectives", *Review (Fernand Braudel Center)*, Vol. 16, No. 4, Port-Cities of the Eastern Mediterranean 1800-1914 (Fall, 1993).
- B. Kuluoğlu & M. Toksöz (eds.), *Cities of the Mediterranean: from the Ottomans to the Present Day*, London: I.B. Tauris, 2011.
- A. Lyberatos (ed.), *Social transformation and Mass Mobilization in the Balkan and Eastern Mediterranean Cities, 1900-1923*, Rethymno: Crete University Press, 2013.

Γ. Μοσχονάς (G. Moschonas)

Σοσιαλδημοκρατία και ριζοσπαστική Αριστερά: Ιστορική προσέγγιση, σύγχρονες τάσεις (Social Democracy and Radical Left: Historical Approach, Contemporary Trends)

ΣΕΕ ΕΑΡ 110501

Το σεμινάριο έχει ως αντικείμενο την μελέτη των δύο κεντρικών κομματικών οικογενειών (σοσιαλδημοκράτες, κομμουνιστές) που συναποτελούν την Αριστερά στις χώρες της Δυτικής Ευρώπης.

Θεματικές του Σεμιναρίου

1. Πώς διεξάγεται η επιστημονική έρευνα, κανόνες συγγραφής ακαδημαϊκής εργασίας.
2. Η Αριστερά και το εργατικό κίνημα στον 19ο αιώνα.
3. 1890-1914: Η περίοδος αποκρυστάλλωσης της οργανωτικής και προγραμματικής φυσιογνωμίας των αριστερών κομμάτων.
4. Ο Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος, η Οκτωβριανή Επανάσταση και η μεγάλη διαίρεση: η γέννηση και εδραίωση της κομμουνιστικής οικογένειας.
5. Η Σοσιαλδημοκρατία στον Μεσοπόλεμο.
6. Η πρώτη μεταπολεμική περίοδος: σοσιαλδημοκράτες και κομμουνιστές μετά το 1945.

7. Παγκοσμιοποίηση, Ευρωπαϊκή Ένωση και ο μεγάλος μετασχηματισμός της Σοσιαλδημοκρατίας.
8. Η πτώση του υπαρκτού σοσιαλισμού και η διαμόρφωση της νέας Ριζοσπαστικής Αριστεράς.
9. Οι εκλογικές επιδόσεις των αριστερών κομμάτων στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
10. Θεωρητικές επεξεργασίες, διανοούμενοι και η σύγχρονη Αριστερά.
11. Το σχέδιο του κοινωνικού μετασχηματισμού στην μακρά διάρκεια.

Γ. Μπαλαμπανίδης (G. Balabanidis)
Ευρωπαϊκή Αριστερά (European Left)
 ΕΕ ΧΕΙΜ 110497

Αντικείμενο του προτεινόμενου μαθήματος είναι η εξέταση της πορείας της αριστερής πολιτικής στην Ευρώπη από τις απαρχές της, στη διάρκεια του 20ού αιώνα και μέχρι τις μέρες μας. Μέσα από μια ιστορική και ταυτόχρονα συγκριτική οπτική, η ευρωπαϊκή Αριστερά προσεγγίζεται ως ένα πληθυντικό πολιτικό ρεύμα που γνωρίζει μια σειρά μετασχηματισμούς, από την κλασική κομμουνιστική μήτρα έως τη σύγχρονη μετα-κομμουνιστική ριζοσπαστική Αριστερά.

Η μακροσκοπική παρουσίαση της ευρωπαϊκής Αριστεράς κινείται παράλληλα με την εστίαση σε επιμέρους οργανωτικές, ιδεολογικές και στρατηγικές όψεις της, που άπτονται κεντρικών θεματικών και προβλημάτων της πολιτικής επιστήμης.

Σε αυτό το πλαίσιο, η ευρωπαϊκή Αριστερά εξετάζεται καταρχάς από τη σκοπιά της εξέλιξης του κομματικού φαινομένου, ως μια άλλοτε συνεκτική και άλλοτε ανομοιογενής οικογένεια ή ομάδα κομμάτων. Παρουσιάζονται οι οργανωτικές της καινοτομίες (κόμμα νέου τύπου, δημοκρατικός συγκεντρωτισμός, κοινωνικά κινήματα) καθώς και η δυνατότητα ή αδυναμία προσαρμογής στις κρίσεις και τους μετασχηματισμούς των κομματικών τύπων, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο (από την Κομμουνιστική Διεθνή στις ευρω-ομάδες).

Επίσης, προσεγγίζεται η ιδεολογική της φυσιογνωμία μέσα από τα βασικά ρεύματα ιδεών που την επικαθόρισαν, από τη μήτρα του επαναστατικού και αναθεωρητικού σοσιαλισμού στον ορθόδοξο κομμουνισμό και κατόπιν στις πιο σύγχρονες ποικιλίες του δυτικού μαρξισμού. Ειδικότερα, εξετάζονται καθοριστικές ιδεολογικές και προγραμματικές θεματικές, όπως η στάση απέναντι στο ζήτημα της δημοκρατίας και του κράτους, το ερώτημα της εξουσίας από την επαναστατική κατάκτησή της και τη λαϊκομετωπική στρατηγική έως τον μεταπολεμικό μεταρρυθμιστικό «δημοκρατικό δρόμο» και τις αναζητήσεις της σημερινής ριζοσπαστικής Αριστεράς, το πρόβλημα του κοινωνικού υποκειμένου, η ανταγωνιστική-συμβιωτική σχέση με τη σοσιαλδημοκρατία.

Ακόμη, μελετάται ο τρόπος που η ευρωπαϊκή Αριστερά ανταποκρίθηκε στη μετάβαση από την εποχή του εθνικού κράτους στη δι-εθνική εποχή. Η μετάβαση αυτή προσεγγίζεται μέσα από την επίδραση που είχαν στη μετεξέλιξη της φυσιογνωμίας της δύο επιμέρους αλλά καθοριστικές μακρές ιστορικές διεργασίες: οι καπιταλιστικές κρίσεις και η διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Τέλος, βασική επιδίωξη του προτεινόμενου μαθήματος είναι να αναζητηθούν τα ίχνη, η κληρονομιά, οι συνέχειες και τομές στη διαδρομή από τις ποικίλες εκδοχές της κομμουνιστικής μήτρας στο σημερινό «μωσαϊκό» της μετα-κομμουνιστικής ριζοσπαστικής Αριστεράς. Με άλλα λόγια, να εξεταστεί η μετά το 1989 εξέλιξη της ιδεολογικής, προγραμματικής και πολιτικής φυσιογνωμίας της ευρωπαϊκής Αριστεράς

ως μια πορεία «παρακμής ή/και μετάλλαξης» (Marc Lazar, *Maisons Rouges*, 1992· Luke March, Cas Mudde, «What's Left of the Radical Left? The European Radical Left After 1989», 2005), ακόμη και αναγέννησης μέσα στο περιβάλλον της παγκόσμιας και ευρωπαϊκής κρίσης του 2008.

Η συζήτηση των παραπάνω όψεων του αντικειμένου του μαθήματος θα συμπληρώνεται σε κάθε συνάντηση από τη μελέτη και επεξεργασία μιας σειράς σημαντικών κειμένων της σχετικής βιβλιογραφίας (που θα περιλαμβάνονται στον Φάκελο Κειμένων Εργασίας του μαθήματος), από πρωτογενείς πηγές πρωταγωνιστών του κομμουνιστικού και αριστερού κινήματος, καθώς και από αναπαραστάσεις του στη λογοτεχνία ή τον κινηματογράφο. Τέλος, στο πλαίσιο του μαθήματος θα προτείνεται στους συμμετέχοντες και τις συμμετέχουσες η εκπόνηση εργασιών ερευνητικού χαρακτήρα πάνω σε θεματικές που εμπίπτουν στο υπό εξέταση αντικείμενο.

Λ. Μπαλτσιώτης (L. Baltsiotis)

Αλβανική ιστορία και πολιτισμός (History and Culture of Modern Albania)

ΕΕ ΕΑΡ

110426

Στο μάθημα γίνεται μια προσπάθεια εξοικείωσης με τους ανθρώπους και τη χώρα που είναι εντελώς άγνωστη στην Ελλάδα και, κατά κάποιον τρόπο, πολύ γνωστή. Μεταξύ άλλων, γιατί στην Ελλάδα κατοικούν πάνω μισό εκατομμύριο αλβανοί υπήκοοι.

Στόχος του μαθήματος είναι η προώθηση της επιστημονικής έρευνας με σκοπό την γνώση της ιστορίας και του πολιτισμού της νεώτερης Αλβανίας. Η θεματική του εκτείνεται από την ύστερη οθωμανική περίοδο και τη δημιουργία της αλβανικής εθνικής ταυτότητας μέχρι και τη μετά Χότζα εποχή. Παράλληλα, εξετάζονται και θεματικές που αφορούν τις ελληνοαλβανικές σχέσεις -κάποιες με πολιτική σημασία ακόμη και σήμερα-, όπως οι Αρβανίτες της Νότιας Ελλάδας και ο ρόλος τους στο σχήμα των «αδελφών λαών», το εκκλησιαστικό ζήτημα, το «βορειοηπειρωτικό» ζήτημα, αυτό των Τσάμηδων. Ειδικές ενότητες αφιερώνονται στις γλωσσικές και θρησκευτικές ομάδες και μειονότητες στην Αλβανία και τη μετανάστευση αλβανών πολιτών στην Ελλάδα. Τα παραπάνω εντάσσονται σε μια δεύτερη στόχευση του μαθήματος που αφορά εν τέλει την ελληνική και βαλκανική ιστορία και τις ιδιαίτερες δυσκολίες που υπάρχουν όταν οι φοιτητές καλούνται να «χρησιμοποιήσουν» την ακαδημαϊκή ιστορία και τη μεθοδολογία της στους γειτονικούς εθνικούς σχηματισμούς.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Κοκολάκης Μιχάλης, *Το ύστερο Γιαννιώτικο Πασαλίκι (1820-1913)*, ΚΝΕ/ΕΙΕ, Αθήνα 2003.

Ψιμούλη Βάσω, *Σούλι και Σουλιώτες*, ΚΝΕ/ΕΙΕ, Αθήνα 1998

Clayer Nathalie, *Οι απαρχές του αλβανικού εθνικισμού*, Ισνάφι, 2009

Fischer Bernd, J., *Albania at War*, Hurst, Λονδίνο 1999

Schazandner-Sievers S. & Fischer B. J. (επιμ.), *Albanian Identities, Myth and History*, Hurst. Λονδίνο 2002, διανέμεται στην ελληνική μετάφραση

Τσιτσελίκης Κ.-Χριστόπουλος Δ. (επιμ.), *Η ελληνική μειονότητα της Αλβανίας*, Κριτική, 2003

Baltsiotis L., "The Muslim Chams of Northwestern Greece. The grounds for the expulsion of a "non-existent" minority community", *EJTS*, 12, 2011.

Η εισαγωγή του μαθήματος εδράζεται στην απουσία των αποκαλούμενων Romani/Gypsy Studies στα ελληνικά πανεπιστήμια. Η απουσία αυτή σχετίζεται με την ακαδημαϊκή υστέρηση που παρουσιάζεται στην Ελλάδα σε ότι αφορά τους Ρομά, παρά τις εξαιρετικές δουλειές που έχουν εκπονηθεί σε επιμέρους τομείς. Το μάθημα σκοπεύει να συγκεντρώσει τις μέχρι τώρα γνώσεις μας, εισάγοντας στους φοιτητές σε ένα ζήτημα παραγνωρισμένο, με ιδιαίτερο ιστορικό ενδιαφέρον και πολιτική σημασία.

Το μάθημα θα διαρθρωθεί στις εξής επιμέρους ενότητες:

Α. Ιστορία των Ρομά στην Ελλάδα, τα Βαλκάνια και στην Ευρώπη.

Ειδικότερα θα εξεταστούν ζητήματα όπως: 1. Εγκαταστάσεις, μετακινήσεις, πληθυσμιακές εισροές, κοινωνικοοικονομικές διαφοροποιήσεις των εδραίων και μετακινούμενων Ρομά στην Ελλάδα από την ίδρυση του ελληνικού κράτους μέχρι τη Βαλκανική μετανάστευση Ρομά από το 1990 2. Βασικά στοιχεία της ιστορίας των Ρομά στα Βαλκάνια και η συμμετοχή (ή αποχή) τους από τις εθνοποιητικές διαδικασίες μέχρι και σήμερα. Θα εξεταστούν οι περιπτώσεις της Τουρκίας, της Αλβανίας, του Κοσόβου, της Βουλγαρίας και της πΓΔΜ 3. Σημαντικά στοιχεία από την ιστορία των Ρομά στην Ευρώπη αλλά και σχετιζόμενα ζητήματα όπως οι επιμέρους ομάδες και οι διαφοροποιήσεις, η ρευστότητα μεταξύ Ρομά και μη Ρομά, η μετανάστευση

Β. Θεσμική αντιμετώπιση

Ειδικότερα θα εξεταστούν ζητήματα όπως: 1. Θεσμική αντιμετώπιση και λύσεις σε κρατικό και τοπικό επίπεδο στην Ελλάδα (19 ος αιώνας, Ρομά πρόσφυγες από τη Μικρά Ασία, δεκαετία του 1950, 1977 έως σήμερα) 2. Το μοντέλο της Οκτωβριανής Επανάστασης και των σοσιαλιστικών καθεστώτων 3. Η αντιμετώπιση στις χώρες της Δυτικής Ευρώπης (ειδικά τον 20 ο αιώνα) 4. Οι θεσμικές προτάσεις και οι πολιτικές στην Ε.Ε.

Γ. Πολιτική και ιδεολογία

1. Ο Γύφτος/Ρομά στην Ελλάδα: προσλήψεις και «επιστημονικές θεωρίες» 2. Η πολιτική σημασία των Ρομά στα μετασοσιαλιστικά Βαλκάνια (Βουλγαρία, Κόσοβο, Αλβανία) 3. Οι νέες αφηγήσεις «από τα πάνω» (Ε.Ε.) και της ίδια της ομάδας. Το κίνημα των Ρομά 4. Η κατάσταση στην Ελλάδα από τη δεκαετία του 1980: Τα επίσημα σχήματα, ο ακτιβισμός, οι πολιτικές 5. Κριτική των πολιτικών της Ελλάδας και της Ε.Ε.. -Στόχος είναι μερικές ενότητες να διδαχθούν από προσκεκλημένους.

Προσωρινή βιβλιογραφία

Μιράντα Τερζοπούλου-Γ. Γεωργίου, *Οι Τσιγγάνοι στην Ελλάδα. Ιστορία-Πολιτισμός*, ΓΓΛΕ-ΥΠΕΠΘ, Αθήνα, 1998.

Σεβαστή Τρουμπέτα (επιμέλεια-συλλογικό), *Οι Ρομά στο σύγχρονο ελληνικό κράτος. Συμβιώσεις, αναιρέσεις, απουσίες*, Κριτική, 2008.

Γ. Μαυρομάτης, *Τα παιδιά της Καλκάντζας*, Μεταίχμιο, 2004.

Σεβαστή Τρουμπέτα, *Κατασκευάζοντας ταυτότητες για τους μουσουλμάνους της Θράκης. Το παράδειγμα των Πομάκων και των Τσιγγάνων*, Κριτική, 2001.

Ευρωπαϊκό Κέντρο για τα Δικαιώματα των Ρομά-Ελληνικό Παρατήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι, *Επιχειρήσεις καθαριότητας. Ο αποκλεισμός των Ρομά στην Ελλάδα*, Σειρά Εκθέσεων Χωρών Νο 12, 2004.

— (συλλογικό) *Εκπαίδευση Τσιγγάνων*. Ανάπτυξη διδακτικού υλικού, ΓΓΛΕ-ΥΠΕΠΘ,

- 1996 (ιδίως τα άρθρα των M. Couthiade, N. J. González, G. Waring, A. Rusakov). Roma Rights. Access to Justice, Roma Rights Center, 1, 2001.
- J.- P Liégeois & N. Gheorghe, *Roma/Gypsies. A European Minority*, MRG, 4/95 (<https://www.synigoros.gr/resources/roma/sxetika-genika-eggrafa/romareport.pdf>).
- J.-P Liégeois, *Roma, Gypsies, Travellers*, Council of Europe, 1994.
- Γ. Κουτσακιώτης, «Φλάμπουρο: Η «αναζήτηση» ενός χωριού» (<http://epth.sfm.gr/articles/quest.pdf>)
- Ασπασία Θεοδοσίου, «Όταν έγινε ελληνικό». Γύφτοι, μουσική και «αυθεντικότητα» στα ελληνοαλβανικά σύνορα», *Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών*, 128, Α', 2009, σσ. 115-142 (<https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/ekke/article/viewFile/9884/9985.pdf>)
- Elena Marushiakova & V. Popov, *Gypsies in Ottoman Empire, Council of Europe* (https://www.academia.edu/1132441/Roma_Gypsies_in_Ottoman_Empire).
- L. Baltiotis, "Balkan Roma immigrants in Greece", *EJLTIC*, 2/2014 (<http://epublishing.ekt.gr/el/9626/International-Journal-of-Language-Translation-and-Intercultural-Communication/13348>)
- Manchester University, Romani Project (Coordinator Prof. Yaron Matras) (διάφορα άρθρα, <http://romani.humanities.manchester.ac.uk/>).

Μέρος της βιβλιογραφίας θα αναρτηθεί στον Πάνδημο.

Γ. Μπιθυμήτρης (G. Bithymitris)

Σύγχρονο συνδικαλιστικό κίνημα: Ιδεολογία, πολιτικές, οργάνωση, θεσμοί
(*Contemporary Trade Union Movement: Ideology, Politics, Organization, Institutions*)
EE EAP 110482

Το παρόν μάθημα εξετάζει όψεις του σύγχρονου συνδικαλιστικού κινήματος, στην Ελλάδα και στην Ευρώπη, εστιάζοντας σε συγκροτητικά στοιχεία της ταυτότητάς του όπως η ιδεολογία, οι πολιτικές, η οργανωτική υλικότητα και η θεσμική υπόστασή του. Τα μεθοδολογικά εργαλεία με τα οποία θα εξετάσουμε το αντικείμενό μας, προέρχονται κυρίως από γνωστικές περιοχές της Πολιτικής Επιστήμης, όπως τα κοινωνικά κινήματα, η θεωρία των οργανώσεων, η συγκριτική πολιτική ανάλυση, ενώ ταυτόχρονα θα επιχειρήσουμε μία κατά το δυνατόν διεπιστημονική προσέγγιση, ώστε να καθίσταται ευκολότερη η διερεύνηση πολυαιτιακών φαινομένων όπου εμπλέκονται δυναμικά συλλογικές ταυτότητες, ιδεολογίες, θεσμοί, οργανώσεις, τοπικοί, εθνικοί-υπερεθνικοί δρώντες, κ.λπ.

Η συστηματική αναφορά στο ελληνικό συνδικαλιστικό κίνημα και στα κεντρικά χαρακτηριστικά του, αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών με έννοιες και κατηγορίες ανάλυσης που υπερβαίνουν την εθνική περίπτωση και αξιοποιούνται στη διεθνή βιβλιογραφία για τη μελέτη του Ευρωπαϊκού και διεθνούς συνδικαλιστικού κινήματος.

Συνοψίζοντας, το μάθημα επιδιώκει τους παρακάτω στόχους:

- Να εξοικειώσει τους φοιτητές με τη χρήση εργαλείων και μεθόδων της Πολιτικής Επιστήμης για τη μελέτη του σύγχρονου συνδικαλιστικού κινήματος.
- Να παρουσιάσει ένα σύστημα πλοήγησης του μελετητή του σύγχρονου εργατικού συνδικαλισμού στο τοπικό, εθνικό και διεθνικό επίπεδο.
- Να διαμορφώσει εκείνες τις γνωστικές και μεθοδολογικές προϋποθέσεις, ώστε να καθίσταται δυνατή η κριτική προσέγγιση τόσο των παθογενειών του εγχώριου και

διεθνούς συνδικαλιστικού κινήματος, όσο και των προοπτικών αναζωογόνησής του.

Ενδεικτική βιβλιογραφία για μελέτη

- Κουζής, Γ. (2007) *Τα χαρακτηριστικά του ελληνικού συνδικαλιστικού κινήματος: αποκλίσεις και συγκλίσεις με τον Ευρωπαϊκό χώρο*, Αθήνα: Gutenberg.
- Κουζής, Γ., (2001), *Εργασιακές σχέσεις και ευρωπαϊκή ενοποίηση. Ευελιξία και απορύθμιση ή αναβάθμιση της εργασίας;*, Αθήνα : INE/ΓΣΕΕ.
- Κουκουλές, Γ. (1994) *Για μια ιστορία του ελληνικού συνδικαλιστικού κινήματος: εισαγωγή στην παιδαγωγική της ιστορικής έρευνας*, Αθήνα: Οδυσσέας.
- Μαυρογορδάτος, Γ. (2001) *Ομάδες πίεσης και δημοκρατία*, Αθήνα: Πατάκης.
- Μπιθυμήτρης, Γ. και Καφέ, Α. (2014) «Η κρίση εκπροσώπησης στο ελληνικό συνδικαλιστικό κίνημα πριν και μετά την οικονομική κρίση: η περίπτωση των ανέργων και ευέλικτα απασχολούμενων», στο Σ. Σεφεριάδης (επιμ.), *Η δημοκρατική λειτουργία σε καμπή: Προκλήσεις και Απειλές στον πρώιμο 21ο αι.*, Αθήνα: Νήσος.
- Παλαιολόγος, Ν. (2006) *Εργασία και Συνδικάτα στον 21ο αιώνα*, Μελέτες INE/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ, Αθήνα: INE/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ.
- Σεφεριάδης, Σ. (2007) «Διεθνισμός: Εννοιολογήσεις για το σύγχρονο συνδικαλισμό», στο *Εργασία και Πολιτική: Συνδικαλισμός και οργάνωση συμφερόντων στην Ελλάδα 1974-2004*, Αθήνα: Ίδρυμα Σάκη Καράγιωργα.
- Connolly, H. and Darlington, R. (2012), “Radical political unionism in France and Britain: A comparative study of SUD Rail and the RMT”, *European Journal of Industrial Relations*, Vol. 18 No. 3, pp. 235–248.
- Frege, C. And Kelly, J.(eds) *Varieties of Unionism: Strategies for Union Revitalization in a Globalizing Economy*, Oxford: Oxford University Press.
- Gall, G. (ed) *Union Revitalisation in Advanced Economies: Assessing the Contribution of Union Organising*, Palgrave: MacMillan.
- Hyman, R. (2001) *Understanding European Trade Unionism: Between Market, Class and Society*, London: SAGE.
- Jacobi, O., Jessop, B., Kastendiek H. and Regini M. (edt) *Economic Crisis, Trade Unions and the State*, London: Croom Helm.
- Kelly, J. (1988) *Trade unions and socialist politics*, London: Verso.
- Lipset, S.M. (1983) ‘Radicalism or Reformism: The Sources of Working-Class Politics’, *The American Political Science Review*, 77: 1-18.
- Shorter, E. and Tilly, C. (1971) ‘The Shape of Strikes in France, 1830-1960’, *Comparative Studies in Society and History*, 13 (1): 60-86.

Στ. Παπαγεωργίου (St. Papageorgiou)
Οθωμανική ιστορία (Ottoman History)
EE XEIM 110307

Καλύπτονται κυρίως :

Η περίοδος που ακολουθεί της μάχης του Ματζικέρτ και της κατάληψης της Μ. Ασίας από τους Σελτζούκους Τούρκους.

Η περίοδος των τουρκομενικών μπεηλικιών.

Το οθωμανικό μπεηλίκι.

Η πορεία από τη συνοριακή ηγεμονία στην αυτοκρατορία.

Η περίοδος των μεγάλων κατακτήσεων. Ειδικότερα θα εξεταστούν:

Το σύστημα των Millet.

Κοινωνική διαστρωμάτωση.
Οι στρατιωτικοί και διοικητικοί οθωμανικοί θεσμοί.
Το σύστημα δικαίου.
Οι μουσουλμανικές θρησκευτικές ελίτ.
Το οθωμανικό σύστημα χρήσης γης (Dirlik).
Οι μηχανισμοί ενσωμάτωσης των πληθυσμών στο οθωμανικό σύστημα.
Οι αλλόθρησκες κοινότητες.
Αλλαξοπιστία και κρυπτοχριστιανισμός.
Το σύστημα Dersirne.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Norman Itzkowitz, *Οθωμανική Αυτοκρατορία και Ισλαμική Παράδοση*, Παπαζήσης, Αθήνα 2008.

Körpülü M. F., *Οι απαρχές της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας*, Παπαζήσης, Αθήνα 2001

Kunt I.M., *Οι υπηρέτες του Σουλτάνου. Ο μετασχηματισμός της Οθωμανικής επαρχιακής διακυβέρνησης*, Παπαζήσης, Αθήνα 2001

Στ. Παπαγεωργίου (St. Papageorgiou)

*Ειδικά θέματα νεώτερης ελληνικής ιστορίας. Ανάγνωση ιστορικού λόγου
(Special Issues of Greek Modern History. Reading of Historical Discourse)*

ΣΕΕ ΕΑΡ 110491

Το σεμινάριο, του οποίου το χρονικό ανάπτυγμα έχει ως αφετηρία την ύστερη οθωμανική περίοδο, θα επιχειρήσει, κατά το εαρινό εξάμηνο του ακαδ. έτους 2016–17, μία ερμηνευτική προσέγγιση ορισμένων πολιτικών, κοινωνικών και ιδεολογικών πτυχών του ελληνικού κράτους (19^{ος} αιώνας) μέσα από τη μελέτη ιστορικών και λογοτεχνικών κειμένων. (Η επιλογή των κειμένων θα γίνει μέσα από κατάλογο που θα δοθεί στο εναρκτήριο μάθημα του σεμιναρίου).

Περαιτέρω, θα εξεταστούν -μέσα από τους εκλογικούς καταλόγους της οθωνικής περιόδου, και των αρχών της βασιλείας του Γεωργίου- (*ΓΑΚ, Συλλογή Γεωργίου Λαδά & Συλλογή Γιάννη Βλαχογιάννη*) τα επαγγέλματα των Ελλήνων της Πρώτης Βασιλείας καθώς και οι ονοματολογικές τους προτιμήσεις. Η ονοματολογία εντάσσεται στα ενδιαφέροντα μίας σειράς επιστημονικών πειθαρχιών, μεταξύ αυτών και της επιστήμης της Ιστορίας, και συνδράμει στην κατανόηση των κοινωνικών, πολιτισμικών και αισθητικών συνθηκών και επιλογών μίας ιστορικής περιόδου

Δ. Παπαδημητρίου (D. Papadimitriou)

*Ιδεολογία και τύπος (19ος-20ός αι.)
(Ideology and the Press [19th-20th c.]*

ΥΕ ΕΑΡ 110376

Συζητώντας για τις ιδεολογίες, αναφερόμαστε σε πανταχού παρούσες νοητικές κατασκευές που νοηματοδοτούν τους πολιτικούς και κοινωνικούς ορίζοντες που μας περιβάλλουν. Ως σύνολο ιδεών, απόψεων και αξιών συγκροτούν ένα επανερχόμενο σχήμα του οποίου κάνουν χρήση συγκεκριμένες ομάδες διαμορφώνοντας τις δημόσιες πολιτικές. Η είσοδος της μαζικής πολιτικής στην Ευρώπη συνέπεσε με την παγίωση των μεγάλων παραδόσεων της πολιτικής σκέψης, όπως ο φιλελευθερισμός, ο

συντηρητισμός και ο σοσιαλισμός που έθεσαν τα πλαίσια για τη δημόσια συζήτηση. Οι μοντέρνες ιδεολογίες είναι εξάλλου συνυφασμένες με την εμφάνιση του τύπου και την οριοθέτηση του χώρου δόμησης μιας μαζικής ιδεολογικής σκέψης. Δείχνοντας την σύνδεση των εννοιών που συγκροτούν τις διαφορετικές ιδεολογίες, το μάθημα επιχειρεί να εισάγει μια παιδαγωγική της κατανόησης των ιδεολογιών, όπως υπάρχουν και αλλάζουν και να εξοικειώσει τους φοιτητές με την ανάλυση της ιδεολογίας ως ζώσας εμπειρίας.

Θα εξεταστούν επίσης ζητήματα όπως: η ανάδυση της δημόσιας σφαίρας και η νεωτερικότητα, ο ρόλος του Τύπου στην ενοποίηση του κατακερματισμένου χώρου τον 17ο και 18ο αι., η ενημέρωση ως αγαθό και εμπόρευμα και η κοινή γνώμη σε σχέση με τη δημοκρατία και την ελευθερία του ατόμου, η διάκριση μεταξύ παραδοσιακών και νέων μαζικών μέσων, η δυναμική του διαδικτύου να διευρύνει τη δημόσια σφαίρα αλλά και να αναπαράγει τις ανισότητες της πρόσβασης στην πληροφορία (*ψηφιακό χάσμα* και *ψηφιακή συνοχή* του πλανήτη), το ερώτημα σχετικά με την ηγεμονία στο χώρο των μέσων των ισχυρών κρατών σε σχέση με το ρόλο των εθνικών μεντιακών συστημάτων και της πολλαπλής κουλτούρας, ο τρόπος που το γεγονός μετασχηματίζεται σε είδηση, η κρίση αξιοπιστίας του Τύπου και των παραδοσιακών μέσων και οι δομές της ενημέρωσης στην εποχή των διαδραστικών μέσων και της παγκοσμιοποίησης.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Ιστορία των εννοιών. Διαδρομές της ευρωπαϊκής ιστοριογραφίας (2006), Θεωρία και Μελέτη της ιστορίας 20, Ε.Μ.Ν.Ε.-Μνήμων.

Bourdieu, P. (1992), *Language and symbolic power* (επιμ.-εισαγ. J.B. Thompson, μτφ. G. Raymond-M. Adamson), Cambridge : Polity Press.

Cotterrell, R. (1999), 'Transparency, mass media, ideology and community', *Journal for Cultural Research*, 3: 4, pp.414-426.

URL: <http://dx.doi.org/10.1080/14797589909367176>

Dahlgren, Peter (2005), The Internet, Public Spheres, and Political Communication: Dispersion and Deliberation, *Political Communication*, 22:2, pp.147-162.

URL: <http://dx.doi.org/10.1080/10584600590933160>

Debray, Régis (1991), *Cours de médiologie générale*, Gallimard, Paris.

Freedon, Michael (1996), *Ideologies and political theory. A conceptual approach*, Oxford.

— (2003), *Ideology: A very short introduction*, Oxford.

Graber, Doris A. (1996), The 'New' Media and Politics: What Does the Future Hold?, *Political Science and Politics*, Vol. 29, No. 1, pp. 33-36. Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/420188> .Accessed: 21/02/2014 16:01.

Habermas, Jürgen (1991), *The structural transformation of the public sphere: An Inquiry into a Category of Bourgeois Society* (μτφ. από τα γερμανικά έκδ.1989), The MIT Press.

Harcup, Tony-O'Neill, Deindre (2001), What Is News? Galtung and Ruge revisited, *Journalism Studies*, 2:2, pp.261-280.

URL: <http://dx.doi.org/10.1080/14616700118449>

Κιουπκιολής, Αλέξανδρος, Κοσμά, Υβόν, Πεχτελίδης, Γιάννης (επιμ.) (2015), Θεωρία του Λόγου. Δημιουργικές Εφαρμογές, Gutenberg, Αθήνα.

Κομνηνού, Μαρία, *Από την αγορά στο θέαμα. Μελέτη για τη συγκρότηση της δημόσιας σφαίρας και του κινηματογράφου στη σύγχρονη Ελλάδα, 1950-2000*.

Lule, Jack (2011), *Globalization and Media: Global Village of Babel*, Rowman & Littlefield Publishers.

Poulet, Bernard (2009), *Το τέλος των εφημερίδων και το μέλλον της ενημέρωσης*, Πόλις,

Αθήνα.

- Mauro, Roberto M. (2008), 'Political science education and the conceptual analysis of ideology: A pedagogy and curriculum of understanding', *Journal of Political Ideologies*, 13:1, 55-72.
- Tunstall, Jeremy (2007), *The Media were American. U.S. Media Decline*, Oxford Univ.Press.
- Παπαδημητρίου, Δέσποινα (2006), *Από το λαό των νομιμοφρόνων στο έθνος των εθνικοφρόνων. Η συντηρητική σκέψη στην Ελλάδα, 1922-67*, Σαββάλας, Αθήνα.
- Ψυχογιός, Δημήτρης Κ. (2004), *Τα έντυπα μέσα επικοινωνίας. Από τον πληρό στο Δίκτυο*, Καστανιώτης, Αθήνα .

Δ. Παπαδημητρίου (D. Papadimitriou)

Φασισμός, ναζισμός: Θεωρητικές προσεγγίσεις και ζητήματα ιστοριογραφίας
(Fascism, nazism: Theoretical Approaches and Historiographical Issues)

ΕΕ ΕΑΡ

110382

Το μάθημα περιλαμβάνει τις εξής θεματικές:

1. Θεωρίες περί φασισμού. Ζητήματα ιστοριογραφίας του φασισμού.
2. Ιστορία του φασισμού και του ναζισμού (μεσοπόλεμος και Β' Παγκ.Πόλεμος). Η συγκυρία.
3. Η διάσταση των μακροχρόνιων συνθηκών και οι ρίζες της ναζιστικής βίας.
3. Περί των ιδεολογικών καταβολών και της ιδεολογίας του φασισμού-ναζισμού.
4. Διανοούμενοι υπέρ ή κατά του καθεστώτος. Συνεργασία και αντιφασισμός.
5. Ολοκληρωτικός χαρακτήρας του ναζιστικού κράτους και μηχανισμοί άσκησης της εξουσίας.
6. Φυλετική ιδεολογία, νομοθετικό πλαίσιο και διώξεις εναντίον των Εβραίων. Η εξόντωση των Εβραίων της Ευρώπης και η μνήμη της Shoah.
7. Τα κίνητρα που οδήγησαν τους ανθρώπους ως άτομα και συλλογικότητες στην συμπόρευση με τους φασίστες και τους Ναζί και το ζήτημα της εμπλοκής των κοινωνιών.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Richard J.Evans. *Η έλευση του Γ' Ράιχ*, Αθήνα 2013.
- Richard J.Evans. *Το Γ' Ράιχ στην εξουσία*, Αθήνα 2014.
- Emilio Gentile. *Φασισμός. Ιστορία και ερμηνεία*, Αθήνα 2013.
- Γιώργος Κόκκινος. *Το ολοκαύτωμα*, Αθήνα 2015.
- Mark Mazower. *Η Αυτοκρατορία του Χίτλερ*, Αθήνα 2009.
- Pierre Milza. *Οι μελανοχίτωνες της Ευρώπης*, Αθήνα 2006.
- Robert Paxton. *Η Ανατομία του Φασισμού*, Αθήνα 2006.
- Στάνλεϊ Πέιν. *Η ιστορία του Φασισμού*, Αθήνα 2000.
- Enzo Traverso. *Οι ρίζες της ναζιστικής βίας. Μια ευρωπαϊκή γενεαλογία*, Αθήνα 2013.
- Peter Davies and Derek Lynch (επιμ.). *The Routledge Companion to Fascism and the Far Right*, Λονδίνο 2002.
- Roger Griffin. *The Nature of Fascism*, Λονδίνο 1993.
- Michael Mann. *Fascists*, Cambridge Univ.Press 2004.
- Pascal Ory, *Du Fascisme*. Παρίσι 2003.
- Antonio Costa Pinto. *The Blue Shirts:Portuguese fascists and the new state*, Boulder 2000.

Η δεκαετία 1940-1950 χαρακτηρίζεται από πυκνή αλληλουχία γεγονότων και εξελίξεων με βασικό χαρακτηριστικό ότι το ελληνικό κράτος λειτουργεί κάτω από εξαιρετικές συνθήκες δικτατορίας, πολέμου, τριπλής κατοχής και εμφυλίου πολέμου.

Η Ελλάδα αντιμετωπίζει την απρόκλητη επίθεση της Ιταλίας, τον Οκτώβριο 1940, και της Γερμανίας τον Απρίλιο 1941 κάτω από καθεστώς δικτατορίας που έχει επιβάλει ο Ι. Μεταξάς με τη σύμφωνη γνώμη του βασιλιά Γεωργίου Β'.

Στο μάθημα εξετάζεται:

Η διαδικασία συγκρότησης της Κυβέρνησης, μετά την κατάρρευση του μετώπου και την αυτοκτονία του πρωθυπουργού Αλ. Κορυζή, και την εγκατάστασή της στη Μέση Ανατολή και στο Λονδίνο για να συνεχίσει τον πόλεμο. Ο ρόλος και η λειτουργία της ελληνικής κυβέρνησης εξορίας και η αντικατάσταση της από την Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας μετά το Συνέδριο του Λιβάνου το Μάιο του 1944. Η ανασυγκρότηση των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων στη Μ. Ανατολή, η συμμετοχή τους στα πολεμικές επιχειρήσεις και η παρέμβαση τους στις ελληνικές πολιτικές εξελίξεις. Η κατάσταση στην κατεχόμενη Ελλάδα: οι κυβερνήσεις συνεργασίας, ο καταστρεπτικός λιμός και οι συνέπειες του, η ανάπτυξη του αντιστασιακού κινήματος στα αστικά κέντρα και στην ύπαιθρο και η εξέλιξη του, η πολιτική και τα σκληρά αντίποινα των δυνάμεων κατοχής και των ελληνικών ενόπλων τμημάτων που συνεργάζονται μαζί τους. Τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ελλάδα όταν απελευθερώνεται. Η εμφύλια σύγκρουση του Δεκέμβρη 1944, η Συμφωνία της Βάρκιζας που ακολούθησε και οι συνέπειες της αποτυχίας εφαρμογής της. Οι εκλογές του 1946 και οι πολιτικές συνέπειες τους. Οι λόγοι για τους οποίους οξύνεται η κατάσταση με αποτέλεσμα την εμπλοκή στον εμφύλιο πόλεμο και οι μακροχρόνιες συνέπειες των δεινών που φέρνει στην ελληνική κοινωνία αυτός ο πόλεμος. Ένα βασικό χαρακτηριστικό της δεκαετίας 1940-50 είναι ο καθοριστικός ρόλος που έχει ο ξένος παράγοντας με σειρά αποκάλυπτων επεμβάσεων.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Αθανασιάδης Γ., *Η Πρώτη Πράξη της Ελληνικής Τραγωδίας. Τα γεγονότα στη Μέση Ανατολή*. (Σύγχρονη Εποχή, Αθήνα 2004 και Ελεύθερη Ελλάδα, Ρώμη, 1971)

Baerentzen L./ Ιατρίδης Ι./ Smith L.O. (επιμ.), *Μελέτες για τον Εμφύλιο Πόλεμο 1945-1949* (Ολκός, Αθήνα, 1992)

Ζέπου Ι.Δ., *Η Λαϊκή Δικαιοσύνη εις τας ελευθέρας περιοχάς της υπό κατοχήν Ελλάδος*. (Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας, Αθήνα, 1986 και Αθήνα, 1945).

Λυμπεράτος Μ., *Στα Πρόθυρα του Εμφυλίου Πολέμου. Από τα Δεκεμβριανά στις Εκλογές του 1946*. (Βιβλιόραμα, Αθήνα, 2006).

Λυμπεράτος Μ./ Παπαστράτης Π. (επ.), *Αριστερά και αστικός πολιτικός κόσμος, 1940-1960*, Βιβλιόραμα, Αθήνα, 2014.

Mazower M., *Στην Ελλάδα του Χίτλερ. Η Εμπειρία της Κατοχής* (Αλεξάνδρεια, Αθήνα, 1994).

Papastratis P., *British Policy towards Greece, 1941-1944* (Cambridge University Press, 1984.)

Richter H., *British Intervention in Greece. From Varkiza to Civil War, February 1945 to August 1946* (Merlin Press, London, 1985)

Σφήκας Θ., *Οι Αγγλοι Εργατικοί και ο Εμφύλιος Πόλεμος στην Ελλάδα* (Φιλίστωρ,

- Αθήνα, 1997)
 Fleischer H., *Στέμμα και Σβάστικα. Η Ελλάδα της Κατοχής και της Αντίστασης. 2 τόμοι* (Παπαζήσης, Αθήνα, 1995)
 Χατζηϊωσήφ Χ. (επιμ), *Η Ιστορία της Ελλάδας στον 20ό αιώνα, τόμοι Δ1 και Δ2.* (Βιβλιόραμα, Αθήνα, 2009)
 Hondros L.J., *Occupation and Resistance: The Greek Agony 1941- 1944* (Pella, New York, 1983)

Σ. Σεφεριάδης (S. Seferiades)
Πολιτική επιστήμη Ι (Political Science I)
 ΥΠ ΕΑΡ 110001

Συστατικός κλάδος των κοινωνικών επιστημών, η πολιτική επιστήμη αποσκοπεί στην ιδιαίτερη μελέτη και διερεύνηση του πολιτικού φαινομένου, τόσο των πηγών όσο και - κυρίως- των συνεπειών του. Όμως η ακριβής «φύση του πολιτικού» και οι διάφορες σημασίες που αποδίδονται στον όρο, αποτελούν αντικείμενο διαρκούς συζήτησης και, όχι σπάνια, αντιπαράθεσης μεταξύ των πολιτικών επιστημόνων. Κατά τη μεταπολεμική περίοδο, όταν ο κλάδος έτεινε να αυτονομηθεί από τους άμεσους επιστημονικούς προπάτορές του, τη γερμανική -νομική- Επιστήμη του Κράτους και τη γαλλική θετικιστική κοινωνιολογία, τα γνωστικά ενδιαφέροντα της πολιτικής επιστήμης διευρύνθηκαν πολύ πέρα από την αρχική τους εστία, τη μελέτη των κρατικών θεσμών και της διαδικασίας της διακυβέρνησης.

Επιδιώκοντας τη συστηματική παρατήρηση, ερμηνεία, και επεξήγηση κανονικωτήτων στο πλαίσιο γενικευτικών προτάσεων, η πολιτική επιστήμη διερευνά στις μέρες μας κάθε τι που επιτελεί πολιτική λειτουργία, εμπεριέχει σχέσεις εξουσίας (επιρροής ή επιβολής), και ενέχει πολιτική διάσταση: κάθε τι, δηλαδή, που αφορά τη διαδικασία παραγωγής λόγου και έργου δεσμευτικού για τις διάφορες ανθρώπινες συλλογικότητες, καθώς και τις θεσμικές αποτυπώσεις του -είτε αυτές αφορούν τη διαδικασία επιμερισμού αγαθών, είτε τον προσδιορισμό συμμάχων/ αντιπάλων. Ενδιαφέρεται έτσι, π.χ., τόσο για τη λειτουργία κρατικών και δια-κρατικών θεσμών δημόσιας διοίκησης όσο και για τις βάσεις, τη δυναμική, και τα αποτελέσματα κινήσεων αμφισβήτησης· τόσο για τα κόμματα, τους συνταγματικούς και εκλογικούς θεσμούς και την εκλογική συμπεριφορά, όσο και για τους μηχανισμούς και τις διάφορες πηγές σύμπτυξης συλλογικών υποκειμένων· τόσο για την ανάδυση παγκόσμιων οικονομικών και γεωπολιτικών συστημάτων όσο και για τις αιτίες και τα χαρακτηριστικά της εθνοτικής βίας, των εμφυλίων συγκρούσεων, και των καθεστωτικών καταρρεύσεων· τόσο για τις μορφές, τα προβλήματα, και τις προοπτικές των σύγχρονων δημοκρατιών όσο και για τις μεταβαλλόμενες διεθνοπολιτικές ισορροπίες και τις πολλαπλές μορφές κρίσης που αντιμετωπίζουν -και βέβαια η απαρίθμηση δεν είναι εξαντλητική.

Στο πλαίσιο της πολιτικής φιλοσοφίας και θεωρίας, οι πολιτικοί επιστήμονες μελετούν επίσης την ιστορία των πολιτικών ιδεών που συνέχουν και σηματοδοτούν το πολιτικό φαινόμενο, ενώ στους βασικούς στόχους του κλάδου συγκαταλέγεται ακόμη η συστηματική διερεύνηση των ιστορικών πηγών της τρέχουσας κοινωνικής και πολιτικής πραγματικότητας: οι πηγές του καπιταλισμού, η διαδικασία ανάδυσης του σύγχρονου κράτους, η κατάρρευση των μεσοπολεμικών δημοκρατιών και η έλευση του ολοκληρωτισμού, η μετάβαση στον μετα-αποικιακό κόσμο -όλα είναι ζητήματα που έχουν απασχολήσει και απασχολούν τους πολιτικούς επιστήμονες.

Το εισαγωγικό αυτό μάθημα αποσκοπεί στη γενική παρουσίαση βασικών εννοιών και προβλημάτων που ανακύπτουν στη σύγχρονη πολιτική ανάλυση.

M. Τομαρά-Σιδέρη (M. Tomara-Sideris)
Παροικιακός ελληνισμός (Greek Communities Abroad)
ΕΕ ΧΕΙΜ 110453

Ο 19ος και οι αρχές του 20ού αιώνα αποτελούν την «εποχή της αυτοκρατορίας», δηλαδή την παγκόσμια επέκταση του αποικιοκρατικού συστήματος με κέντρο τις δυτικές μητροπόλεις. Η δυναμική του και οι αντιφάσεις του κορυφώνονται και παίρνουν μορφές που οδηγούν στην κρίση και διάλυση του εν λόγω συστήματος κατά τον «βραχύ εικοστό αιώνα» 1914-1991.

Η λειτουργία του παροικιακού Ελληνισμού στην ιστορική αυτή περίοδο υπήρξε ουσιαστική, η δε επίπτωσή της τόσο στις τοπικές πραγματικότητες όσο και στη συγκρότηση του Νέου Ελληνισμού, ήταν καθοριστική.

Οι παραδόσεις του μαθήματος στη διάρκεια του χειμερινού εξαμήνου εστιάζονται στην πορεία εγκατάστασης των Ελλήνων στην Αίγυπτο και στη διαδικασία δημιουργίας και ανάπτυξης της εκεί Ελληνικής παροικίας. Επομένως, πέρα από τα ζητήματα που συνδέονται με την ιστορική και οικονομική διάσταση της αποδημίας, τίθενται και ζητήματα αναφορικά με τη θέση και τον λειτουργικό ρόλο των Ελλήνων παροίκων καθώς και των σχέσεων που ανέπτυξαν με τους δυτικούς αποίκους, στην πολυπολιτισμική Αίγυπτο εκείνης της εποχής.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο τρίπτυχο (παροικία - ιδιαίτερη πατρίδα - Εθνικό Κέντρο) της λειτουργίας των Ελλήνων ευεργετών και στην ιδεολογία του ευεργετισμού.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Γιαλουράκης Μ., *Η Αίγυπτος των Ελλήνων*, εκδ. Καστανιώτης, Αθήνα, 2005.

Πολίτης Αθ., *Ο Ελληνισμός και η νεωτέρα Αίγυπτος*, τόμοι Α' - Β', εκδ. Γράμματα, Αλεξάνδρεια - Αθήνα, 1928 - 1930.

Τομαρά-Σιδέρη Ματ., *Αλεξανδρινές Οικογένειες. Χωρέμη - Μπενάκη - Σαλβάγου*, εκδ. Κέρκυρα, Αθήνα, 2004.

—, *Ευεργετισμός και προσωπικότητα. Ευεργέτες Έλληνες του Καΐρου* (τόμος Α'), εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 2002.

—, *Το φαινόμενο του Ευεργετισμού στη Νεώτερη Ελλάδα*, Πρακτικά Ημερίδας Μουσ. Μπενάκη, Αθήνα, 2004.

—, *Οι Έλληνες του Καΐρου*, Κέρκυρα, Αθήνα, 2007.

—, *Ο Αιγυπτιώτης Ελληνισμός στους δρόμους του βαμβακιού*, Κέρκυρα, Αθήνα, 2011.

Τσίρκας Στρ., *Ο Καβάφης και η εποχή του*, εκδ. Κέδρος, Αθήνα, 1995, 9η έκδοση.

R. Clogg, *Η Ελληνική Διασπορά στον 20ό αιώνα*, εκδ. Ελληνικά γράμματα, Αθήνα, 2004.

E. Hobsbawm, *Age of Empire και Age of Extremes - The Short Twentieth Century 1914 - 1991*, Abacus, London, 1995.

Journal of the Hellenic Diaspora

M. Τομαρά-Σιδέρη (M. Tomara-Sideris)
Ιστορική δημογραφία Ι. Βασικές έννοιες
(*Historical Demography I. Basic Notions*)
ΥΕ ΧΕΙΜ 110222

Ορισμός του πεδίου Δημογραφία – Ιστορική Δημογραφία. Δημογραφικά συμβάντα, δυναμική του πληθυσμού. Ορισμός του αντικειμένου: οι πληθυσμοί του παρελθόντος και η ένταξη της δυναμικής των πληθυσμών αυτών στην ιστορική διαδικασία. Πληθυσμός “παλαιού” τύπου, πληθυσμός “σύγχρονου” τύπου, δημογραφική μετάβαση. Μεθοδολογία: μελέτη των δημογραφικών συμβάντων [γέννηση, γάμος, θάνατος, μετανάστευση].

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Τομαρά-Σιδέρη Μ., *Ιστορική Δημογραφία. Από τις δημογραφικές διαδικασίες στις συλλογικές νοοτροπίες και συμπεριφορές*, Παπαζήσης, Αθήνα, 1998
Τ.-Σ. Μ.–Σιδέρης Ν., *Συγκρότηση και διαδοχή των γενεών στην Ελλάδα του 19ου αιώνα*, Αθήνα, 1986
Τομαρά-Σιδέρη Μ., *Αλεξανδρινές Οικογένειες. Χωρέμη-Μπενάκη- Σαλβάγου, Κέρκυρα*, Αθήνα, 2004
Saury A., *La population. Que sais-je?*, PUF, Παρίσι, No. 148
Pressat R., *Κοινωνική Δημογραφία*, Ε.Κ.Κ.Ε., Αθήνα, 1975
Guillaume P.–Poussou S.P., *Démographie Historique*, Armand Colin, Παρίσι, 1970
Dupaquier J., *Introduction a la Démographie Historique*, Gamma, Παρίσι, 1975
Henry L., *Manuel de Démographie Historique*, Droz, Γενεύη, 1967

M. Τομαρά-Σιδέρη (M. Tomara-Sideris)
Ιστορική δημογραφία ΙΙ. Μεθοδολογία και εφαρμογές
(*Historical Demography II. Methods and Applications*)
ΥΕ ΕΑΡ 110223

Εφαρμογή των εννοιών και μεθόδων της Ιστορικής Δημογραφίας στο πεδίο της κοινωνικής, πολιτικής και ιστορικής πραγματικότητας. Δημογραφική διαδικασία και κοινωνική δυναμική. Συσχετίσεις και αλληλοεπιδράσεις. Ιστορική Δημογραφία και κατάσταση νοοτροπιών. Αλληλοεπιδράσεις μεταξύ δημογραφικής δυναμικής και εξέλιξης των νοοτροπιών. Ποσοτικές τεχνικές στη μελέτη της γεννητικότητας, της γαμηλιότητας, της θνησιμότητας και των μεταναστευτικών κινήσεων.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Τομαρά-Σιδέρη Μ., *Ιστορική Δημογραφία. Από τις δημογραφικές διαδικασίες στις συλλογικές νοοτροπίες και συμπεριφορές*, Παπαζήσης, Αθήνα, 1998
Τ.-Σ. Μ.–Σιδέρης Ν., *Συγκρότηση και διαδοχή των γενεών στην Ελλάδα του 19ου αιώνα*, Αθήνα, 1986
Τ.-Σ. Μ., *Ανώτατη εκπαίδευση και κοινωνική επιλογή*, Παπαζήσης, Αθήνα, 1991
—, *Ενεργητισμός και Προσωπικότητα. Ενεργέτες Έλληνες του Καΐρου*, 2 τόμοι, Παπαζήσης, Αθήνα, 2002
—, *Αλεξανδρινές Οικογένειες. Χωρέμη-Μπενάκη- Σαλβάγου, Κέρκυρα*, Αθήνα 2004
Τζιαφέτας Γ., *Το δημογραφικό πρόβλημα της Ελλάδας. Η σημερινή κατάσταση και η προοπτική των εξελίξεων*, Ι.Α.ΔΗ.Π., Αθήνα, 1990
Ταπεινός Γ., *Στοιχεία δημογραφίας*, Παπαζήσης, Αθήνα, 1993

Πολύζος Ν., *Δημογραφική πρόκληση. Υπογεννητικότητα και γήρανση στην Ελλάδα*, Ι.Α.ΔΗ.Π., Αθήνα, 1996

Μ. Τομαρά-Σιδέρη (M. Tomara-Sideris)
Ευεργετισμός της ελληνικής διασποράς (Benefaction and Greek Diaspora)
ΕΕ ΕΑΡ 110454

Εποποιΐα και ευποιΐα είναι τα δύο εμβληματικά σημαίνοντα που συνοψίζουν το ιστορικό αποτύπωμα του περάσματος των Ελλήνων από τη χώρα του Νείλου στο πλαίσιο της συγκρότησης, ανάπτυξης, ακμής και παρακμής του Αιγυπτιώτη Ελληνισμού. Μια πορεία, που οδηγός της και δεσπόζουσα πτυχή της – μεταξύ άλλων – ήταν και «ο δρόμος του βαμβακιού». Αυτός ο δρόμος ένωνε τη βιομηχανική κυριαρχική Ευρώπη με την αγροτική αποικιοκρατούμενη Μέση Ανατολή, μέσα από δίκτυα και μηχανισμούς όπου οι Αιγυπτιώτες Έλληνες αποτελούσαν αποφασιστικό κρίκο στην αλυσίδα των αλληλεξαρτήσεων, αλληλεπιδράσεων, αντιφάσεων, συγκρούσεων, συνθέσεων και τραγωδιών που διέτρεχαν την παγκόσμια οικονομική, πολιτική και ιδεολογική σκηνή στην ιστορική της εξέλιξη: εδώ εντοπίζεται η διάσταση της εποποιΐας. Παράλληλα, οι ιδέες και οι πολιτισμοί που πλαισίωναν τις τροχιές και τις συναντήσεις στους δρόμους του βαμβακιού, διαμόρφωσαν και υποστήριξαν ένα στοιχείο αποφασιστικό για την πολιτισμική, κοινωνική και θεσμική συγκρότηση του σύγχρονου Ελληνισμού: Την ιδεολογία και πρακτική του ευεργετισμού, όπου ακριβώς εδράζεται η διάσταση της ευποιΐας. Η θεσμική συγκρότηση, η κοινωνική και η οικονομική δραστηριότητα του παροικιακού Ελληνισμού της Αιγύπτου, η διαμόρφωση ιδιαίτερης ταυτότητας μαζί με την ανάδειξη της αστικής ιδεολογίας του ευεργετισμού, που εγκαλεί τα άτομα ως «χρηματοφόρα υποκείμενα» ικανά να αναλάβουν με όρους ατομικού έργου αντικείμενα «συλλογικά», αποτελούν τα κυριότερα σημεία που εστιάζεται το μάθημα.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Τομαρά-Σιδέρη Μ., *Οι Έλληνες του Καίρου*, εκδ. Κέρκυρα, Αθήνα, 2007.
—, *Ο Αιγυπτιώτης Ελληνισμός στους δρόμους του βαμβακιού*, εκδ. Κέρκυρα, Αθήνα, 2011.
—, *Ευεργετισμός και προσωπικότητα. Ευεργέτες Έλληνες του Καίρου* (τόμος Β'), εκδ. Παπαζήση, Αθήνα, 2002.
—, *Ευεργετισμός και νεοελληνική πραγματικότητα*, Κέρκυρα, Αθήνα, 2016.
Χασιώτης Ι.Κ., *Επισκόπηση της Ιστορίας της Νεοελληνικής Διασποράς*, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη, 1993
Owen E.R.J., *Cotton and the Egyptian Economy 1820–1914*, Oxford, 1969.
Matoula Tomara-Sideris, «Women's Status in the Greek Colonies of Egypt», στο συλλογικό *Women, Gender, and Diasporic Lives*, Lexington Books, 2009.
Journal of the Hellenic Diaspora.

Το μάθημα έχει εισαγωγικό χαρακτήρα και αποσκοπεί στην εξοικείωση των φοιτητών με βασικές έννοιες της σύγχρονης κοινωνικής θεωρίας και την κατανόηση των διαμαχών που την διαπερνούν. Υπό το πρίσμα του εννοιολογικού δίπολου δράση-δομή εξετάζονται ορισμένες από τις βασικές «σχολές» της κοινωνικής θεωρίας που διαμορφώθηκαν κατά την τελευταία πεντηκονταετία: δομολειτουργισμός, θεωρίες της ορθολογικής επιλογής, θεωρίες της συμβολικής διάδρασης, κριτική θεωρία, δομισμός, μεταδομισμός.

Θεματική εισαγωγή στην πολιτική φιλοσοφία με σκοπό της προσέγγιση της ιστορικής αλλαγής από το αρχαίο στο νεώτερο εννοιολογικό πλαίσιο. Ενώ ο Αριστοτέλης θεωρεί τη δουλεία νόμιμη επειδή υπάρχει φυσική ανισότητα, ο Ρουσσώ θεωρεί ότι είμαστε ίσοι δια του νόμου ως μέλη της κοινωνίας, όσο κι αν είμαστε άνισοι από τη φύση μας. Πώς εξηγείται αυτή η αντιστροφή του τρόπου με τον οποίο σχετίζονται οι αρχαίοι και οι νεώτεροι το τι είναι νόμιμο με το τι είναι φυσικό;

Θέματα: φύσει/νόμω· οίκος/πόλις· πλούτος/ιδιότητα πολίτη· ιστορικό/κανονιστικό· έκπτωση/πρόοδος· ουτοπία/ρεαλισμός· κοινωνία πολιτών και πολιτική οικονομία· αστός/πολίτης· εμπόριο/πόλεμος· πολιτική επανάσταση/εθνικοαπελευθερωτικός.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

Πλάτων, *Πολιτεία*, Πόλις, Αθήνα 2002.

Αριστοτέλης, *Πολιτικά*, Ζαχαρόπουλος, Αθήνα χ.χ.

Μακιαβέλλι, *Έργα*, Κάλβος, Αθήνα 1972.

Μόρους, *Η ουτοπία*, Κάλβος, Αθήνα 1984.

Λοκ, *Δεύτερη πραγματεία περί κυβερνήσεως*, Γνώση, Αθήνα 1990.

Χομπς, *Λεβιάθαν*, Γνώση, Αθήνα 1989.

Σπινόζα, *Πολιτική πραγματεία*, Πατάκης, Αθήνα 1996.

Ρουσσώ, *Κοινωνικό συμβόλαιο*, Πόλις, Αθήνα 2004.

Καντ, *Η διένεξη των σχολών*, Σαββάλας, Αθήνα 2004.

Χέγκελ, *Βασικές κατευθύνσεις της φιλοσοφίας του δικαίου*, Δωδώνη, Αθήνα 2004.

Χ. Άρεντ, *Ανθρώπινη κατάσταση*, Γνώση, Αθήνα 1986.

—, *Υπόσχεση πολιτικής*, Κέδρος, Αθήνα 2009.

Κ. Ψυχοπαίδης, *Κανόνες και αντινομίες στην πολιτική*, Πόλις, Αθήνα 1999.

Γ. Φαράκλας, *Νόημα και κυριαρχία*, Εστία, Αθήνα 2007.

R. Azizoglu-Γ. Φαράκλας, *Η δημοκρατία στην εξορία*, Νήσος, Αθήνα 2012.

Γ. Φαράκλας (G. Faraklas)
Κοινωνική θεωρία. Μαρξ και Βέμπερ (Social Theory. Marx and Weber)
ΥΠ ΕΑΡ 110012

Το μάθημα έχει ως στόχο την εισαγωγή στην προβληματική του Καρλ Μαρξ (K. Marx, 1818-1883) και του Μαξ Βέμπερ (M. Weber, 1864-1920).

Ενότητες: 1. Διαλεκτική/ιδεοτυπική μέθοδος· 2. Κριτική του υπαρκτού· 3. Κοινωνία / κράτος· 4. Αλλοτριώση, δημοκρατία· 5. Βάση/ εποικοδόμημα· 6. Πάλη των τάξεων, ιστορία· 7. Αξία, κεφάλαιο· 8. Φετιχισμός, αυτοαξιοποίηση· 9. Πολυθεϊσμός αξιών, αξιολογική ουδετερότητα· 10. Ορθολογικότητα κατά τον σκοπό/κατά την αξία, ηθική του φρονήματος/της ευθύνης· 11. Τύποι κυριαρχίας, γραφειοκρατία· 12. Καλβινισμός και κεφαλαιοκρατία· 13. Εξορθολογισμός και ιστορία.

Το μάθημα διαιρείται σε 2ωρη παράδοση και 1 ώρα φροντιστηρίου, όπου σχολιάζονται τα έργα: 1. Κ. Μαρξ, *Κριτική της εγγελιανής φιλοσοφίας του δικαίου*, Παπαζήσης, Αθήνα 1978, σ. 17-31· 2. Μαρξ-Ένγκελς, *Γερμανική ιδεολογία*, Gutenberg, Αθήνα 1979, τ. Α', σ. 55-131· 3. *Μανιφέστο κομμουνιστικού κόμματος*, ΣΕ, Αθήνα 1994 ή Θεμέλιο, Αθήνα 1994 ή Νεφέλη, Αθήνα 2002· 4. Μ. Βέμπερ, *Οικονομία και κοινωνία*, τ. Α', Σαββάλας, Αθήνα 2005, σ. 3-59 (διανέμεται πρόγραμμα διδασκαλίας).

Ενδεικτική βιβλιογραφία (πέραν των κειμένων του φροντιστηρίου)

Κ. Μαρξ, *Το κεφάλαιο*, ΣΕ, Αθήνα 1978.

—, *Εμπόρευμα και χρήμα*, Κριτική, Αθήνα 1991.

—, *Ο εμφύλιος πόλεμος στη Γαλλία, 1871*, Στοχαστής, Αθήνα 1976.

Μ. Βέμπερ, *Η προτεσταντική ηθική και το πνεύμα του καπιταλισμού*, Κάλβος, Αθήνα 1978 ή Gutenberg, Αθήνα 1997.

—, *Η πολιτική ως επάγγελμα*, Παπαζήσης, Αθήνα 1987.

—, *Οικονομία και κοινωνία*, Σαββάλας, Αθήνα 2005-2008.

Ρ. Αρόν, *Η εξέλιξη της κοινωνιολογικής σκέψης*, Γνώση, Αθήνα 1984.

Τ. Κραμπ, *Κλασική κοινωνική θεωρία*, Κατάρτι, Αθήνα 2009.

Γ. Φαράκλας, *Η λογική του κεφαλαίου*, Εστία, Αθήνα 2017.

Γ. Φουρτούνης (G. Fourtounis)
Κοινωνική θεωρία. Εισαγωγή (Social Theory. Introduction)
ΥΠ ΧΕΙΜ 110005

Το μάθημα έχει ως στόχο να εισαγάγει και να εξοικειώσει τους φοιτητές με κλασικούς στοχαστές της κοινωνικής και πολιτικής σκέψης.

Στο πλαίσιο μιας τέτοιας προσπάθειας εξετάζονται διαδοχικά οι Χομπς, Λοκ και Ρουσσώ, για να αναδειχθεί η σημασία των εννοιών της κυριαρχίας, του κοινωνικού συμβολαίου, της ισχύος, του δικαιώματος, της αντιπροσώπευσης, της αντίστασης κατά της εξουσίας, της γενικής βούλησης, και οι διενέξεις που αντιπαραθέτουν τους κλασικούς αυτούς στοχαστές γύρω από αυτές τις έννοιες ανάλογα με το πολιτικό πιστεύω τους (απολυταρχισμός, αντιπροσωπευτική μοναρχία, δημοκρατία).

Σύγγραμμα

Θεωρίες της Πολιτικής και του Κράτους (μετάφραση-εισαγωγή: Αγγελίδης - Γκιούρας).

Γ. Φουρτούνης (G. Fourtounis)
Φιλοσοφία των επιστημών Ι. Βασικές σχολές
(*Philosophy of Science I. Mainstream Approaches*)
ΕΕ ΧΕΙΜ 110451

Το μάθημα θα επιχειρήσει μια κατά βάση ιστορική ανασυγκρότηση της αγγλοσαξονικής Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης (History and Philosophy of Science: HPS) κατά τον 20ο αιώνα. Αρχικώς θα συζητηθεί η προβληματική του Λογικού Θετικισμού, η οποία θεμελιώθηκε με τη φιλοσοφική δραστηριότητα του λεγόμενου Κύκλου της Βιέννης (κυρίως), στον μεσοπόλεμο, για να μεταναστεύσει, με τον ναζισμό και τον πόλεμο, στα βρετανικά και αμερικανικά πανεπιστήμια. Η προβληματική αυτή (Carnap, Neurath, Schlick, Hempel κ.ά) θα αποτελέσει τη βάση του μαθήματος, επειδή, λόγω της κυριαρχίας της στο αγγλο-αμερικανικό ακαδημαϊκό τοπίο για αρκετές δεκαετίες, κάθε διακριτή θεωρητική κατάθεση εκεί αρθρώθηκε ως επεξεργασία, τροποποίηση, κριτική ή και ανατροπή της εν λόγω προβληματικής. Το μάθημα θα επιχειρήσει να διατρέξει αυτήν την πορεία, με πλέον ευδιάκριτους σταθμούς αυτούς που σηματοδοτούν τα ονόματα των Popper, Quine και Hanson, η οποία θα ολοκληρωθεί με την κομβική παρέμβαση του Kuhn, που θα αποτελέσει και το σταυροδρόμι προς το αντικείμενο του δεύτερου συναφούς μαθήματος.

Γ. Φουρτούνης (G. Fourtounis)
Φιλοσοφία των επιστημών ΙΙ. Οι εναλλακτικές προσεγγίσεις
(*Philosophy of Science II. Alternative Approaches*)
ΕΕ ΕΑΠ 110452

Με αφετηρία την τομή που απετέλεσε η θεωρητική παρέμβαση του Kuhn, θα διερευνηθεί το εναλλακτικό ως προς την Ιστορία και Φιλοσοφία της Επιστήμης ρεύμα των Σπουδών Επιστήμης και Τεχνολογίας (Science and Technology Studies: STS), όπως αναπτύχθηκε στον αγγλο-αμερικανικό ακαδημαϊκό χώρο από τη δεκαετία του 1970 και μετά. Θα συζητηθεί αρχικά το αίτημα της νέας κοινωνιολογίας της επιστημονικής γνώσης, όπως τέθηκε από τη Σχολή του Εδιμβούργου (Bloor, Barnes, MacKenzie, κ.ά.), που έδωσε λαβή για τη διατύπωση του συναφούς Ισχυρού Προγράμματος (Strong Program). Στη συνέχεια θα εξετασθούν ορισμένες χαρακτηριστικές τάσεις στο εσωτερικό αυτού του ευρύτερου ρεύματος, με έμφαση στην κοινωνική κατασκευασιοκρατία, στην ανθρωπολογική προσέγγιση, στις μελέτες εργαστηρίου κ.λ.π. (Latour, Woolgar, Knorr Cetina, Galison κ.ά.). Αντιστικτικά προς αυτό το ρεύμα, θα διερευνηθεί στη συνέχεια η σχολή της γαλλικής Ιστορικής Επιστημολογίας (Bachelard, Canguilhem, Althusser, Foucault κ.ά), η οποία αναπτύχθηκε παράλληλα προς την αγγλοσαξονική θεωρία επιστήμης, συχνά πρωτοπορώντας αποφασιστικά, και η οποία έχει να προσφέρει κρίσιμες διαισθήσεις επί των προβλημάτων και αδιεξόδων της δεύτερης.

Ο πρωταρχικός σκοπός του παρόντος μαθήματος, έγκειται στην κατά το δυνατόν πληρέστερη εξοικείωση των φοιτητριών και των φοιτητών – μέσα στα χρονικά όρια ενός πανεπιστημιακού εξαμήνου – με τους πολλαπλούς θεωρητικούς και φιλοσοφικούς ρόλους τους οποίους διαδραμάτισε κατά τον δέκατο όγδοο αλλά κυρίως τον δέκατο ένατο και εικοστό αιώνα, η έννοια της αλλοτρίωσης. Ειδικότερα, θα επιχειρήσουμε να εξετάσουμε την εξέλιξη, τις μεταμορφώσεις, τις θεωρητικές συνέχειες και ασυνέχειες αυτής της τόσο κεντρικής και ταυτοχρόνως αμφιλεγόμενης έννοιας, μέσω της κριτικής ανάγνωσης και ερμηνευτικής προσέγγισης συγκεκριμένων αποσπασμάτων, επιλεγμένων από θεμελιώδη κείμενα της νεώτερης γερμανικής και γαλλικής φιλοσοφίας, όπου η εν λόγω κατηγορία έχει καταλυτική θέση.

Ως εκ τούτου, θα ασχοληθούμε σε έναν πρώτο χρόνο με την εισαγωγή της αλλοτρίωσης, ως *πολιτική πλέον έννοια* η οποία έχει διττή σημασία, στο έργο του Rousseau. Εν συνεχεία, κύριο μέλημα μας θα είναι η κατανόηση της πολλαπλότητας και της κεντρικότητας της αλλοτρίωσης στη φιλοσοφία του Hegel, έως και την περίοδο της *Φαινομενολογίας του νου*. Πώς ο συγγραφέας της *Φιλοσοφίας του Πνεύματος*, χρησιμοποιεί την αλλοτρίωση αφενός για να ασκήσει κριτική στον καταμερισμό της εργασίας στα πλαίσια της αστικής κοινωνίας, ή την θέτει στο κέντρο εκείνων των ιστορικών διαδικασιών οι οποίες θα οδηγήσουν σε αυτό που αποκαλούμε Διαφωτισμό και νεωτερικότητα και αφετέρου, ως αναπόσπαστο στοιχείο της ύπαρξης της συνείδησης και του πνεύματος (*Geist*);

Επόμενη κύρια στιγμή στην ανάλυση της αλλοτρίωσης, θα είναι η ενασχολησή μας με τη νεανική σκέψη του Marx, όπου θα εξετάσουμε πώς η παραπάνω έννοια μεταμορφώνεται σε θεωρητική βάση, για την κριτική και την αποδόμηση της αστικής κοινωνίας και του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής. Τι είναι η αλλοτριωμένη εργασία και πώς επηρεάζει την ολότητα της ύπαρξης του εργάτη, τη σχέση του με τον εαυτό του, τους άλλους, τη φύση και το αντικείμενο το οποίο παράγει, αλλά επίσης και το σύνολο του αστικού κοινωνικού μηχανισμού; Υπάρχουν «επιβιώσεις» της αλλοτρίωσης στο ύστερο έργο του Marx, και αν ναι, υπό ποιές μορφές;

Τα τελευταία μαθήματα θα είναι αφιερωμένα σε λιγότερο γνωστές, αλλά σημαντικές και καινοτόμες προσεγγίσεις της αλλοτρίωσης κατά την διάρκεια του εικοστού αιώνα. Τουτέστιν, θα εξετάσουμε με ποιούς τρόπους φιλόσοφοι όπως ο Lukács, μέσω της πρωτότυπης θεώρησης του της οντολογίας του κοινωνικού είναι, ο Adorno και ο Horkheimer διαμέσου της Κριτικής Θεωρίας, καθώς και ο Lefebvre – ο οποίος διευρύνει την μαρξιστική κριτική πέραν της αλλοτρίωσης στα πλαίσια της βιομηχανικής εργασίας – θέτουν την αλλοτρίωση στο επίκεντρο της κατανόησης του ιστορικού και κοινωνικού τους παρόντος.

Βιβλιογραφία

- Rousseau, *Το κοινωνικό συμβόλαιο*, Πόλις, 2004
Hegel, *Η φιλοσοφία του πνεύματος*, Παπαζήσης, 2015
—, *Φαινομενολογία του νου*, Εστία, 2007
Feuerbach, *Η ουσία του χριστιανισμού*, ΚΨΜ, 2012
Marx, *Κείμενα από τη δεκαετία του 1840*, ΚΨΜ, 2014
—, *Το κεφάλαιο. Πρώτο βιβλίο*, ΚΨΜ, 2016

Δ. Χριστόπουλος (D. Christopoulos)

Εισαγωγή στην ευρωπαϊκή θεωρία του κράτους και του δικαίου
(*Introduction to the European Legal and State theory*)

ΥΠ ΧΕΙΜ 110415

Το μάθημα αυτό, υποχρεωτικό πρώτου εξαμήνου για τους νεοεισερχόμενους φοιτητές του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, είναι μια εισαγωγή στο χώρο και το χρόνο της συνάντησης δικαίου και Πολιτικής Επιστήμης. Λίγα χρόνια πίσω θα ονομάζονταν Εισαγωγή στην Πολιτειολογία, καθώς η Πολιτειολογία εξέφραζε το σημείο συνάντησης δημοσίου δικαίου και πολιτικής επιστήμης. Δεν πάνε πολλά χρόνια που η ίδια η πολιτική επιστήμη ήταν ενσωματωμένη στις έδρες δημοσίου δικαίου των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων. Το γεγονός ότι σταδιακά η πολιτική επιστήμη απέκτησε την δική της αυτοτέλεια ως γνωστικό αντικείμενο δεν σημαίνει ότι μπορεί και γίνεται να κόψει τους δεσμούς της με το δημόσιο δίκαιο. Το μάθημα αυτό, παρουσιάζει αυτούς τους δεσμούς για αρχάριους.

Μια εισαγωγή στην ιστορική και θεωρητική διάρθρωση των θεμελιακών εννοιών πάνω στις οποίες τροχοδρομούνται οι σχέσεις εξουσίας της πολιτικής ευρωπαϊκής Νεωτερικότητας, από την εμφάνιση των σύγχρονων συνταγματικών κρατών έως τις σύγχρονες προσπάθειες συγκρότησης μιας υπερεθνικής ευρωπαϊκής πολιτείας. Το μάθημα προσπαθεί να δώσει μια εισαγωγική απάντηση στα ερωτήματα:

- ✓ Τι είναι δίκαιο; Το δέον και το είναι.
- ✓ Ποιος είναι ο δημόσιος και ο ιδιωτικός χώρος;
- ✓ Τι είναι σύνταγμα;
- ✓ Τι είναι φιλελεύθερος και δημοκρατικός συνταγματισμός;
- ✓ Τι είναι κράτος και ποια τα στοιχεία του;
- ✓ Τι είναι κυριαρχία;
- ✓ Τι είναι τα ατομικά, πολιτικά και κοινωνικά δικαιώματα;
- ✓ Τι είναι πολίτευμα;
- ✓ Τι είναι λαός και έθνος;
- ✓ Τι είναι κράτος δικαίου;

Τέλος, με ποιόν τρόπο οι προηγούμενοι όροι εννοιολογούνται μέσω στο πλαίσιο των εθνικών συνταγματικών κρατών και με ποιόν σε αυτό της *Ευρωπαϊκής Ένωσης*, στους θεσμούς της οποίας εισάγονται οι φοιτητές.

Οι έννοιες που παρουσιάζονται και αναλύονται - πέραν του ότι συνθέτουν το πεδίο της νεωτερικής πολιτειακής τομής – αποτελούν τα θεμελιώδη αναλυτικά εργαλεία πρόσβασης των σύγχρονων ανθρώπων στην κατανόηση του πολιτικού γίνεσθαι. Σκοπός του μαθήματος είναι να παράσχει στους φοιτητές τη δυνατότητα μιας θεωρητικής και ιστορικής διάρθρωσης των όρων εκείνων πάνω στους οποίους δομείται η πολιτική επιστήμη και το δημόσιο δίκαιο από τις καταβολές τους έως τη συγκυρία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης.

Δ. Χριστόπουλος (D. Christopoulos)
Τέχνη, ελευθερία, λογοκρισία (Art, Freedom and Censorship)
Φροντιστήριο: Π. Πετσίνη
ΕΕ ΧΕΙΜ 110444

Το ιερό αποτελεί κατεξοχήν έμπνευση καλλιτεχνικής δημιουργίας και αιτία αριστουργημάτων στο χώρο όλων των τεχνών. Από την άλλη, στο όνομα θρησκευτικών κυρίως πεποιθήσεων, η ελευθερία της τέχνης έχει βάνανυσα παραβιαστεί, τόσο στο παρελθόν όσο και σήμερα. Τα δύο αυτά μεγέθη – θρησκευτική ελευθερία και ελευθερία της τέχνης – καλείται να σταθμίσει κάθε κοινωνία. Η σύγκρουση τους είναι κατεξοχήν πολιτική υπόθεση και δεν αποτελεί θεολογικό ή αισθητικό ζήτημα.

Μπορούν οι ευαισθησίες των θρησκευτικών κοινοτήτων να περιορίσουν την ελευθερία του ανθρώπου να ορίζει ο ίδιος τι είναι τέχνη; Σε τι βαθμό η ελεύθερη τέχνη μπορεί να προκαλεί τις αντιλήψεις περί του θείου μιας θρησκευτικής κοινότητας; Υπάρχουν όρια και εάν ναι πώς τίθενται; Σε τελευταία ανάλυση, τι σταθμίσεις καλείται κάνει η δημοκρατία; Πώς εκδηλώνεται η λογοκρισία στο όνομα του θρησκευτικά ιερού, του εθνικά θέσφατου ή ακόμη και του πολιτικά ορθού; Πώς έχει διαμορφωθεί ιστορικά το πρόσωπο της λογοκρισίας στην τέχνη;

Νησίδες της παραδοσιακής μορφής καταστολής της ελευθερίας της τέχνης ή του τύπου από δημόσιες αρχές, επιβιώνουν ακόμη και σήμερα. Ωστόσο, αυτό που περισσότερο από ποτέ χαρακτηρίζει τη σύγχρονη συγκυρία, είναι οι λιγότερο ορατές, αλλά ενίοτε πιο δραστικές, εκδοχές αυτοπεριορισμού του ανθρώπινου λόγου, στο όνομα πολλαπλών και ετερόκλητων σκοπιμοτήτων. Το μάθημα επιχειρεί να δώσει μια διεπιστημονική, αναλυτική και βιωματική, απάντηση στα παραπάνω ερωτήματα και θεματικές. Είναι ελεύθερης επιλογής και σεμιναριακού χαρακτήρα. Διδάσκουν νομικοί, πολιτικοί επιστήμονες, κοινωνικοί ανθρωπολόγοι, πολιτικοί ψυχολόγοι, κοινωνιολόγοι, και εικαστικοί καλλιτέχνες και σκιτσογράφοι ενώ θα επιχειρηθεί να υπάρξουν και προβολές εικαστικών ή άλλων έργων που κατά καιρούς έχουν λογοκριθεί στο όνομα θρησκευτικών ή άλλων δοξασιών.

Δ. Χριστόπουλος (D. Christopoulos)
Μειονότητες στην Ευρώπη (Minorities in Europe)
Φροντιστήριο: Χρ. Ηλιάδης
ΕΕ ΕΑΡ 110428

Στο μάθημα αυτό οι φοιτήτριες και φοιτητές εισάγονται στο ζήτημα των μειονοτήτων στην Ευρώπη με όρους διεπιστημονικούς στο χώρο της πολιτικής επιστήμης και ιστορίας. Το μάθημα στοχεύει σε μια διττή παρουσίαση της πορείας του μειονοτικού ζητήματος στην Ευρώπη τόσο σε επίπεδο ιστορίας των ιδεών όσο και των γεγονότων καθ'αυτών. Με κεντρικό άξονα τη πολιτική φιλοσοφία και νομική θεωρία, εστιάζει καταρχάς στη διαμόρφωση του μειονοτικού φαινομένου από τη συστατική σκέψη της ευρωπαϊκής Νεωτερικότητας. Την ίδια στιγμή, το διεθνές δίκαιο προστασίας των μειονοτήτων και η ιστορία των ευρωπαϊκών διεθνών σχέσεων, από τον 17^ο αιώνα έως σήμερα, επικυρώνει τις θεωρητικές προϋποθέσεις ανάδυσης του φαινομένου που συμβάλλουν στην εννοιολόγηση της «μειονότητας» από τη σύγχρονη νομική θεωρία. Με τη συνδρομή της πολιτικής ανθρωπολογίας και κοινωνιολογίας δίνονται επιπρόσθετα αναλυτικά εργαλεία για την κατανόηση των πολυδιάστατων πτυχών του φαινομένου των μειονοτήτων στην Ευρώπη. Το μάθημα αντιμετωπίζει τη στρατηγική

των διεθνών ευρωπαϊκών παραγόντων και θεσμών σχετικά με τις μειονότητες μετά το τέλος του ψυχρού πολέμου, συμβάλλοντας στην απάντηση ενός θεμελιώδους επίκαιρου ερωτήματος : «πώς τίθεται το ζήτημα των μειονοτήτων στους καιρούς μας;». Το μάθημα χωρίζεται σε τρεις ενότητες.

A' Ενότητα: οι μειονότητες ως γνωστικό αντικείμενο και υποκείμενο δικαιωμάτων

B' Ενότητα: Η μειονότητα ως ομάδα. Η ομάδα ως τάξη. Η μειονοτική διεκδίκηση

Γ' Ενότητα: Μειονότητες στην Ελλάδα

Courses in English

E. Andriakaina
Historiography in Crisis? Debates, Polemics and Conversations
Spring semester 110472

This course is an invitation to explore some key issues about the “crisis in humanities and social/ cultural sciences” that are of direct concern to the members of the academic community nowadays. The selected texts for discussion, centered chiefly around the relevant discourses in the field of historiography, will introduce us to a number of questions, problems and anxieties regarding the value and worth of our common interdisciplinary culture, namely, the significance of historical understanding and critical reflection. According to the schedule below, each thematic area will be covered in two sessions.

That '70s Coming Crisis — The critical understanding of our past and present cannot be divorced from self-criticism, from the critical approach of our theories and every day academic practices; this is the call of Alvin Gouldner’s radical, reflexive sociology that is proposed as a way out of the crisis caused by the dominance of instrumental thinking and utilitarian culture in the postwar era.

Gouldner, Alvin. “Towards a Reflexive Sociology”, in Alvin Gouldner, *The Coming Crisis of Western Sociology*, New York: Basic Books 1970.

The Rhetoric of Crisis — There is no crisis in history, this is Joan Scott’s reply to a number of American historians who claim the opposite. Scott speaks in favour of a new “democratic history” and challenges the arguments of the “conservative” historians who, according to her, are threatened by the agents of renewal and change. Written in the same period, in the late 90’s, James Vernon’s article maps out the discourses about the crisis of history in Britain, scrutinizes the changes in the culture of historical research and teaching brought about by the dominance of the managerial spirit, and urges us to consider the crisis not only as an institutional, but as an epistemological problem as well.

Scott, Joan. “History in Crisis? The other’s side of the story”, *The American Historical Review*, 94: 3, Jun., 1989, 680-692.

—. “Border Patrol,” contribution to “Forum” A Crisis in History? On Gérard Noiriel’s *Sur la Crise de l’Histoire*,” *French Historical Studies* 21:3, Summer 1998, 383-397.

Vernon, James. “Thoughts on the Present ‘Crisis of History’ in Britain”, *History in Focus*, 2, 2001.

Who is Mr Everyman? — Who is this *Mr Everyman* whom the American historians are especially fond of and to whom they often refer? The lay person, the general public or the privileged and highly esteemed audience of historians –however we define him, the certain thing is that the relation between the professional historian and Mr Everyman is of great interest today. By reading and discussing the relevant articles below and some extracts from John Tosh’s book *Why History Matters* we will gain an understanding of the rationale for the practical relevance of historiography and of the dangers that spring

from an unreflexive advocacy of “a gross and direct utility” of history.

Tosh, John. *Why History Matters*, Palgrave Macmillan, 2008.

Jordanova, Ludmilla. “Public history”, *History Today*, 50: 5, 2000.

Becker, Carl. “Everyman His own Historian”, *AHA Presidential Addresses*/ Dec. 29, 1931.

Ulrich, Laurel Thatcher. “Mr. Everyman Buys Coal”, From the President Column -Perspectives on History, *AHA* 2009.

Stories of Becoming a historian — “I don’t think I knew, in those days, what intellectual passion meant; ... I began to see the importance of ideas ... the pleasure finding of pursuing them. Alice following the rabbit into unknown, unforeseen territory. Thrilled” –this is an excerpt from Joan Scott’s account of how she become a historian. In an era of rapid extensive bureaucratization of academic life where the entrepreneurial spirit subverts the foundations of humanities and social/cultural sciences, the personal memories of two prominent historians acquire a special significance. Scott’s and Gordon’s life stories on how they became historians will give us the opportunity to follow their intellectual adventures and to consider passion, cognitive curiosity, love for learning, academic friendships, mutual admiration between teachers and students as motivating forces for engagement in scholarship and as antidotes to technocracy and scientism.

Gordon, Linda. “History Constructs a Historian”, in James Banner-John Gillis (ed.), *Becoming historians*, The University of Chicago Press, London 2009, 76-100.

Scott, Joan. “Finding Critical History”, *ibid.*, 26-53.

Style Matters: on Polemics and Conversations — “Isn’t television doomed to never have anything but fast-thinkers, thinkers who think faster than a speeding bullet ...?”. Lately there is a lot of talk about the need for a Slow Science Manifesto that will protect humanities and social/cultural sciences from the speed pressures of the market and the media. Under the guidance of Pierre Bourdieu’s writings on television we ll familiarize ourselves with some questions and problems regarding: the temporality of researching, studying, writing, re-writing and revising; the differences between the journalist and the academic culture; the connection between time pressures and critical thinking. Michael Foucault’s interview on polemics will give us the opportunity to reflect on our conversational style, its difference from political rhetoric and public debates, the values of doubt and uncertainty, the need to postpone hasty decisions and to avoid ill-considered final statements.

Bourdieu, Pierre. *On Television*, The New Press, New York 1996.

Foucault, Michael. “Polemics, Politics and Problematizations”, in Paul Rabinow (ed.), *Essential Works of Foucault*, Vol. 1 “Ethics”, The New Press, New York 1998.

Writing, Thinking and Learning — Can one become a competent cook by reading recipes, learning the rules of cooking and consuming cookery books? Before we rush to our favourite tavern and ask the publican, we ll spend the last sessions in two prominent scholars who, drawing from their personal practical experience, share their thoughts on academic research and writing.

Hunt, Lynn. “How Writing leads to Thinking (And not the other way around)”, *The Art of History / Perspectives on History*, AHA, February 2010.

Chakrabarti, Dipesh. “Crafting Histories: For Whom Does One Write?”, *The Art of History / Perspectives on History*, AHA, March 2010.

Student’s Writing Assignment — “Something ineffable happens when you write down a thought” Lynn Hunt writes. So, let’s fathom the mystery. Students who choose to attend

this course and participate in the discussions undertake to write a short review essay (approximately 3000-4000 words) on the works discussed during the course. The reading material will be at their disposal by the second week of the term.

A. Heraclides
International Ethics and War: A History
Winter semester 110474

This course will focus on two main themes of the history of international ethics and war: just war and in particular humanitarian intervention. The course is presented as a set of eight lectures as follows:

Lecture 1: Introduction to international ethics (the views against ethics and norms in international politics and the views in support of ethics and norms in international politics).

Lecture 2: The just war doctrine from antiquity until today, with emphasis on Aristotle, Cicero, Augustine, Aquinas, Vitoria, Gentili, Suarez and Grotius, and concluding with Walzer.

Lecture 3: The roots of humanitarian intervention: just war against tyranny, with emphasis on Vitoria, Gentili, Suarez, Grotius, the monarchomachs and Bodin, and Vattel.

Lecture 4: International law: the humanitarian intervention juridical debate from the 1830 until the 1930s.

Lecture 5: Intervention and non-intervention in political theory during the long nineteenth century: the views of Kant, Hegel, Cobden, Mazzini and J.S. Mill.

Lecture 6: Case studies of humanitarian intervention in the nineteenth century: the Greeks (1821-1831), Lebanon and Syria (1860-1861) and the Bulgarians (1876-1878).

Lecture 7: Humanitarian intervention today: (a) humanitarian intervention cases during the Cold War, (b) humanitarian interventions cases from 1990 until today.

Lecture 8: the humanitarian intervention debate: in search of the appropriate international reaction in humanitarian plights and the key issues in the recent debate on humanitarian intervention.

The eight lectures are in e-version available for the students (title: *International Ethics and War: a History. Lectures on Just War and Humanitarian Intervention*).

Bibliography

Bass, Garry. J., *Freedom's Battle: The Origins of Humanitarian Intervention* (2009).

Chesterman, Simon, *Just War or Just Peace? Humanitarian Intervention and International Law* (2001).

Christopher, Paul, *The Ethics of War and Peace* (2004).

Fixdal, Mona and Dan Smith, 'Humanitarian Intervention and Just War', *Mershon International Studies Review*, 42:2 (1998).

Heraclides, Alexis, 'Humanitarian Intervention Yesterday and Today: A History', *European Review of International Studies*, 2:1 (2015).

Heraclides, Alexis and Ada Dialla, *Humanitarian Intervention in the Long Nineteenth Century: Setting the Precedent* (2015).

Hoffmann, Stanley, 'The Politics and Ethics of Military Intervention', *Survival*, 37:4 (1995-1996).

Rodogno, Davide, *Against Massacre: Humanitarian Intervention in the Ottoman*

Empire, 1815-1914. The Emergence of a European Concept and International Practice (2012).

Tuck, Richard, *The Rights of War and Peace: Political Thought and the International Order from Grotius to Kant* (1999).

Walzer, Michael, *Just and Unjust Wars* (1977).

A. Heraclides
The Greek-Turkish Conflict
 Spring Semester 110386

Main themes examined in this course:

1. Greeks and Turks: history, myth and reality
 - 1A. The perennial imagination
 The Greek and Turkish narratives — Beyond the idea of a perennial conflict
 - 1B. The modernist imagination: A 19th century conflict
 - 1C. The contemporary perspective (1912-today)
 The Greek-Turkish War (1919-1922)
 - 1D. From Lausanne to the 1974 Cyprus Crisis
2. Introduction: The wider Greek-Turkish conflict and the various Aegean disputes
 The first years of the Aegean dispute (1973-1974)
3. The legal dimension of the Aegean dispute
 Continental shelf — Territorial sea — National airspace — Demilitarization
 — Imia/Kardak and grey zones — Flight Information Region (FIR)
4. Conflict and diplomacy
 The years 1974-1977 — The Montreux summit — The Greek-Turkish dialogue (1978-1981) — Greek-Turkish Relations at the nadir (October 1981-1989) — The 1996 Imia/Kardak crisis and its aftermath — The 1999 détente and the renewed dialogue on the Aegean dispute
5. The Crux of the Greek-Turkish conflict
 The Aegean dispute on ice: emphasis on economic cooperation — The short cut: resolving the Aegean conflict — The long haul: identity and national narratives

Main book

Heraclides, A., *The Greek-Turkish Conflict in the Aegean: Imagined Enemies* (Palgrave Macmillan, 2010).

Bibliography

Aydın, M. & K. Ifantis (ed.), *Turkish-Greek Relations: The Security Dilemma in the Aegean* (Routledge, 2004).

Bahcheli, T., *Greek-Turkish Relations since 1955* (Westview, 1990).

Bertrand, G., *Le conflit helléno-turc: la confrontation des deux nationalismes à l'aube du XXIe siècle* (Maisonneuve & Larose, 2003).

Clark, B., *Twice a Stranger : How Mass Expulsion Forged Modern Greece and Turkey* (Granta, Books, 2006).

Couloumbis, T.A., *The United States, Greece, and Turkey: The Troubled Triangle* (Praeger, 1983).

Heraclides, A., “‘What Will Become of Us Without Barbarians?’ The Enduring Greek-Turkish Rivalry as an Identity-based Conflict’, *Southeast European and Black Sea Studies*, 12, 1 (2012).

Ozкимrli, U. & S.A. Sofos, *Tormented by History: Nationalism in Greece and Turkey* (Hurst, 2008).

Chr. Iordanoglou
Political Economy. Macroeconomic Theory and Policy
Winter Semester 110011

The course is an introduction to Macroeconomics. The outline of the lectures is the following:

Macroeconomic theory and its objectives.

The fundamental macroeconomic magnitudes: Gross Domestic Product (GDP), inflation, unemployment. Their definition and measurement.

The classical model: a) The determinants of the economy’s aggregate supply of goods and services. b) The economy’s aggregate demand and its basic components. c) How and why the aggregate demand and supply of a closed economy are equalized in the classical model.

The macroeconomics of a small open economy.

Economic growth. Old and new approaches.

Money and inflation.

Keynesian economics. The national product in the short period, the Keynesian explanations of the economic cycles and the role of macroeconomic policy.

The determination of the economy’s aggregate demand in the Keynesian model.

The determinants of the economy’s aggregate supply in the short-run. Unemployment in the short and the long run. The unemployment – inflation trade-off.

Textbooks

Mankiw G., *Macroeconomics*.

Krugman P. and Wells R., *Macroeconomics*.

A. Kollias
Applied Statistics in Social Research I. Principles, Methods and Computer Applications
Winter Semester 110360

The course aims to introduce students to the methods and techniques of statistical analysis of research data using specialized statistical applications. The course is offered in English but key terms and concepts will also be translated in Greek if needed. In this course students learn in an applied way key issues and challenges of statistical data analysis in social sciences and humanities and become familiar in a practical way on essential requirements of empirical scientific research (for example, how can we encode survey data for statistical analysis -such as questionnaire data- and apply the appropriate statistical analysis using modern computer applications?). Upon successful completion of the course students will be able:

- To define the meaning and uses of measurement in the social sciences and humanities,
- Indicate what measurement scale is and distinguish different types of measurement

scales

- To understand the concepts of sample and population in sampling, realize the importance of the representativeness of the sample, distinguish basic types of random sampling and understand the concepts of sample distribution and the sampling error,
- To understand the importance and use of statistical hypotheses,
- To code quantitative data for statistical analysis using specific statistical applications,
- To apply descriptive statistical data analysis,
- To become aware of the data requirements when applying statistical tests on bivariate relationships,
- To select and apply appropriate statistical test(s) to examine the relationship between two variables,
- To interpret the statistical analysis results
- To write short research reports based on the statistical results.

The course is laboratory-based and regular class attendance, although not formally required, is essential. During the semester students will be asked to deliver about 7-8 weekly projects on the basis of which they will be assessed and graded. For the successful completion students need to know how to use computers (basic level at least), but no specific knowledge of statistics is required. Lecture notes will be distributed in digital form. See also Kollias, A. (2007). *Statistics notes using SPSS*. Panteion University (in Greek, <http://goo.gl/OBP9LS>).

Suggested readings

Johnson, J. B., & Reynolds, H. T. (2011). *Political science research methods*. Cq Press.
Pennings, P., Keman, H., & Kleinnijenhuis, J. (2006). *Doing research in political science: An introduction to comparative methods and statistics*. Sage.

Cours en français

G. Faraklas
<i>Philosophie politique</i>
Semestre de printemps 110369

Les hommes doivent-ils être égaux dans la cité en raison de leur égalité naturelle ou bien en dépit de leur inégalité naturelle? Un changement politique est-il justifié dans la mesure où il rétablit la communauté originelle ou bien en tant qu'il instaure une nouvelle origine? L'économie politique étudie-t-elle la gestion de la maison (oikonomia) ou celle de l'État (politikè)? Ce cours propose une approche thématique de l'histoire de la philosophie politique et s'intéresse à l'évolution de certains concepts tels que *nature et convention*, *l'apparition de la société entre la famille et l'État*, *changement politique et histoire*. Nous lisons et commentons en cours des passages de Platon, *République*, *Politique*; Aristote, *Politiques*; Machiavel, *Le prince*, *Discours sur la première décade de Tite-Live*; Hobbes, *Léviathan*, *Le citoyen*; Spinoza, *Traité politique*; Locke, *Discours du gouvernement civil*; Rousseau, *Discours sur l'origine de l'inégalité*, *Contrat social*; Kant, *Projet de paix perpétuelle*; Hegel, *Philosophie du droit*, *La raison dans l'histoire*.

Bibliographie indicative

M. Abensour, *La démocratie contre l'État*, PUF, Paris 1997.

- H. Arendt, *Condition de l'homme moderne*, Calmann-Lévy, «Agora», Paris 1983.
- , *Qu'est-ce que la politique?*, Seuil, «Points», Paris 1995.
- Caillé-M. Senellart-Chr. Lazzeri (dir.), *Histoire raisonnée de la philosophie morale et politique*, Flammarion, «Champs», Paris 2001, 2 tomes.
- G. Faraklas, *Machiavel. Le pouvoir du prince*, PUF, "Philosophies", Paris 1997.
- F. Heidenreich-G. Schaal, *Introduction à la philosophie politique*, CNRS, Paris 2012.
- J.-Fr. Kervégan, *L'effectif et le rationnel. Hegel et l'esprit objectif*, Vrin, Paris 2007.
- Bl. Kriegel, *Cours de philosophie politique*, LGF, «Le livre de poche», Paris 1996.
- Cl. Lefort, *Écrire à l'épreuve du politique*, Calmann-Lévy, «Agora», Paris 1992.
- P. Manent, *Cours familial de philosophie politique*, Gallimard, "Tel", Paris 2001.
- J. Rancière, *Aux bords du politique*, La Fabrique, «Folio», Paris 1998.

ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

Ο νέος νόμος 4485/2017, που ισχύει από τον Σεπτέμβριο 2017, προβλέπει ένα πλέγμα διατάξεων, διαφορετικό από το προηγούμενο για την οργάνωση των διδακτορικών σπουδών.

Το Τμήμα σε αυτή την χρονική περίοδο προετοιμάζει τον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος, με συνέπεια να έχουν ανασταλεί οι διαδικασίες έγκρισης διδακτορικών διατριβών, μέχρι να ολοκληρωθούν οι προϋποθέσεις για την υποδοχή νέων υποψηφίων. Ο νέος Κανονισμός Διδακτορικών Σπουδών θα εγκριθεί από την Συνέλευση του Τμήματος έως την 1^η Φεβρουαρίου 2018.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του νέου νόμου:

Άρθρο 38: Διδακτορικές σπουδές, διαδικασία επιλογής υποψήφιων διδασκόντων

1. Δικαίωμα υποβολής αίτησης για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής έχει ο κάτοχος Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή αναγνωρισμένου ως ισότιμου της αλλοδαπής ή ενιαίου και αδιάσπαστου τίτλου σπουδών μεταπτυχιακού επιπέδου του άρθρου 46. Σε ειδικές περιπτώσεις που προβλέπονται από τον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών, γίνεται αιτιολογημένα δεκτός ως υποψήφιος διδάκτορας και μη κάτοχος Δ.Μ.Σ..

2. Ο υποψήφιος υποβάλλει κατά τη διάρκεια κάθε ακαδημαϊκού έτους, και ειδικότερα στις ημερομηνίες που προβλέπονται στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών, σχετική αίτηση στη Γραμματεία του Τμήματος, στο οποίο επιθυμεί να εκπονήσει τη διδακτορική διατριβή. Στην αίτηση αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος, η προτεινόμενη γλώσσα εκπόνησης, η οποία μπορεί να είναι διάφορη της ελληνικής, αν αυτό προβλέπεται στον οικείο Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών και ο προτεινόμενος ως επιβλέπων της διδακτορικής διατριβής, ο οποίος ανήκει σε όσους έχουν δικαίωμα επίβλεψης διδακτορικής διατριβής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 39. Η αίτηση συνοδεύεται από αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα του υποψηφίου, προσχέδιο διδακτορικής διατριβής και ό,τι άλλο ορίζεται στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών.

3. Η Συνέλευση του Τμήματος, αφού λάβει υπόψη τις αιτήσεις που έχουν υποβληθεί, τις κατηγοριοποιεί με βάση την συνάφεια του ερευνητικού αντικειμένου, και ορίζει μία τριμελή επιτροπή ανά κατηγορία αιτήσεων. Κάθε τριμελής επιτροπή, που αποτελείται από μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, εξετάζει τις αντίστοιχες αιτήσεις και τα συνυποβαλλόμενα έγγραφα και καλεί τους υποψηφίους σε συνέντευξη. Κατόπιν υποβάλλει στη Συνέλευση του Τμήματος αναλυτικό υπόμνημα, στο οποίο αναγράφονται οι λόγοι για τους οποίους κάθε υποψήφιος πρέπει ή δεν πρέπει να γίνει δεκτός, καθώς και ο προτεινόμενος επιβλέπων, εφόσον αυτός δεν έχει προταθεί από τον υποψήφιο. Η Συνέλευση του Τμήματος, αφού λάβει τη γνώμη του προτεινόμενου επιβλέποντος, τη συνεκτιμά με το υπόμνημα της επιτροπής και εγκρίνει ή απορρίπτει αιτιολογημένα την αίτηση του υποψηφίου. Στην εγκριτική απόφαση ορίζεται και η γλώσσα συγγραφής της διδακτορικής διατριβής.

Άρθρο 39: Επίβλεψη διδακτορικής διατριβής

1. Δικαίωμα επίβλεψης διδακτορικών διατριβών έχουν τα μέλη Δ.Ε.Π. α' βαθμίδας, αναπληρωτή και επίκουρο του οικείου ή άλλου Α.Ε.Ι. ή ερευνητές Α', Β' ή Γ' βαθμίδας από ερευνητικά κέντρα του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών.

2. Η Συνέλευση του Τμήματος αναθέτει στον προτεινόμενο επιβλέποντα, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 38, την επίβλεψη της διδακτορικής διατριβής και ορίζει τριμελή συμβουλευτική επιτροπή, με αρμοδιότητα να πλαισιώνει και να υποστηρίζει την εκπόνηση και συγγραφή της. Στην επιτροπή του προηγούμενου εδαφίου μετέχουν ως μέλη, ο επιβλέπων και δύο ακόμη μέλη Δ.Ε.Π. α' βαθμίδας, αναπληρωτή και επίκουρο από το οικείο ή άλλο Α.Ε.Ι. ή καθηγητές αναγνωρισμένων ως ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, οι οποίοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, ή ερευνητές των βαθμίδων Α', Β' ή Γ' από ερευνητικά κέντρα του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών ή από αναγνωρισμένα ερευνητικά κέντρα ή ινστιτούτα της αλλοδαπής και έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με την υπό κρίση διδακτορική διατριβή. Στη συμβουλευτική επιτροπή μετέχει τουλάχιστον ένα (1) μέλος Δ.Ε.Π. από τις τρεις πρώτες βαθμίδες του οικείου Τμήματος.

3. Αν για οποιονδήποτε λόγο ο επιβλέπων εκλείπει ή διαπιστωμένα αδυνατεί να τελέσει χρέη επιβλέποντος για μεγάλο χρονικό διάστημα κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών, η Συνέλευση του Τμήματος, εκτιμώντας τις περιστάσεις, αναθέτει σε άλλον την επίβλεψη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις προηγούμενες παραγράφους, ύστερα από αίτηση του υποψήφιου διδάκτορα και γνώμη του προτεινόμενου επιβλέποντος, διαφορετικά σε ένα από τα άλλα δύο (2) μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, ακόμη και καθ' υπέρβαση του μέγιστου αριθμού υποψήφιων διδακτόρων που μπορεί να επιβλέπεται από κάθε επιβλέποντα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών. Αν ο αρχικός επιβλέπων μετακινηθεί σε άλλο Α.Ε.Ι. ή Τμήμα Α.Ε.Ι. ή συνταξιοδοτηθεί, συνεχίζει να τελεί χρέη επιβλέποντος των διδακτορικών διατριβών που έχει αναλάβει, και ο τίτλος απονέμεται από το Α.Ε.Ι., στο οποίο ανήκει το Τμήμα, όπου ξεκίνησε η εκπόνηση της διατριβής.

4. Τα ονόματα των υποψήφιων διδακτόρων, των επιβλεπόντων μελών Δ.Ε.Π. ή ερευνητών, οι τίτλοι των εκπονούμενων διδακτορικών διατριβών και σύντομη περίληψη αυτών, καθώς και τα μέλη των συμβουλευτικών επιτροπών αναρτώνται στον διαδικτυακό τόπο του Ιδρύματος στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα.

Άρθρο 40: Ελάχιστη διάρκεια, δικαιώματα και υποχρεώσεις υποψήφιων διδακτόρων

1. Η χρονική διάρκεια για την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος είναι τουλάχιστον τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 39.

2. Ο υποψήφιος διδάκτορας, κάθε έτος, στην προθεσμία που ορίζεται από τον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών, παρουσιάζει προφορικά και υποβάλλει και εγγράφως αναλυτικό υπόμνημα ενώπιον της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής

σχετικά με την πρόοδο της διδακτορικής του διατριβής. Αντίγραφο του υπομνήματος, καθώς και σχόλια επ' αυτού από τον επιβλέποντα ή την τριμελή επιτροπή και εκθέσεις προόδου σύμφωνα με όσα ορίζονται στον οικείο Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών, καταχωρίζονται στον ατομικό φάκελο του υποψηφίου.

3. Οι διδακτορικές σπουδές προσφέρονται δωρεάν. Οι υποψήφιοι διδάκτορες έχουν μέχρι πέντε (5) πλήρη ακαδημαϊκά έτη από την πρώτη εγγραφή τους, όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του δεύτερου κύκλου σπουδών, όπως ορίζονται στους οικείους Κανονισμούς. Μέχρι και πέντε (5) έτη μετά την ολοκλήρωση της διδακτορικής τους διατριβής, διατηρούν δικαιώματα πρόσβασης, δανεισμού και χρήσης των ηλεκτρονικών υπηρεσιών των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών.

Άρθρο 41: Συγγραφή, υποστήριξη και αξιολόγηση της διδακτορικής διατριβής

1. Μετά την ολοκλήρωση της συγγραφής της διδακτορικής διατριβής, η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή δέχεται ή απορρίπτει αίτηση του υποψηφίου για τη δημόσια υποστήριξη και την αξιολόγησή της. Στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών μπορεί να προβλέπονται πρόσθετες προϋποθέσεις για τη δυνατότητα δημόσιας υποστήριξης της διατριβής. Αν η τριμελής συμβουλευτική επιτροπή αποδεχθεί την αίτηση του υποψηφίου, συντάσσει αναλυτική εισηγητική έκθεση και την υποβάλλει στη Συνέλευση του Τμήματος ζητώντας τον ορισμό επταμελούς εξεταστικής επιτροπής για την κρίση της διδακτορικής διατριβής.

2. Στην επταμελή εξεταστική επιτροπή μετέχουν τα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, εκτός από τα αφυπηρετήσαντα μέλη αυτής, τα οποία με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος αντικαθίστανται από ισάριθμα μέλη που πληρούν τα κριτήρια του δεύτερου και τρίτου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 39, καθώς και τέσσερα (4) επιπλέον μέλη, που πληρούν τα κριτήρια του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 39.

3. Η διδακτορική διατριβή υποστηρίζεται δημόσια από τον υποψήφιο διδάκτορα. Η διαδικασία της δημόσιας υποστήριξης προϋποθέτει τη φυσική παρουσία των τεσσάρων (4) τουλάχιστον μελών της εξεταστικής επιτροπής, ενώ τα λοιπά μέλη μπορούν να συμμετέχουν και μέσω τηλεδιάσκεψης. Στη συνέχεια, η εξεταστική επιτροπή συνεδριάζει χωρίς την παρουσία τρίτων, κρίνει την εργασία ως προς την ποιότητα, την πληρότητα, την πρωτότυπη σκέψη και τη συμβολή της στην επιστήμη και με βάση αυτά τα κριτήρια την εγκρίνει, με πλειοψηφία πέντε (5) τουλάχιστον από τα μέλη της. Τα αφυπηρετήσαντα μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής, που έχουν αντικατασταθεί σύμφωνα με την παράγραφο 2, μπορεί να παρίστανται κατά τη συνεδρίαση χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Άρθρο 42: Προκήρυξη ή Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής

1. Τα Πανεπιστήμια μπορούν να προκηρύσσουν θέσεις υποψήφιων διδασκόντων, υποτρόφων ή όχι, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών. Οι σχετικές προκηρύξεις αφορούν σε συγκεκριμένο Τμήμα, δημοσιοποιούνται δια του ημερήσιου τύπου και αναρτώνται στους οικείους διαδικτυακούς τόπους των Ιδρυμάτων.

2. Οι προϋποθέσεις, οι όροι, οι προθεσμίες και οι διαδικασίες κατάθεσης

υποψηφιοτήτων και επιλογής υποψήφιων διδασκόντων, καθώς και πρόσθετες υποχρεώσεις αυτών, ρήτρες, παραδοτέα και χρονικά όρια ολοκλήρωσης των διατριβών, μνημονεύονται ρητά στις σχετικές προκηρύξεις και προσκλήσεις.

3. Η ανάθεση επίβλεψης των διδακτορικών διατριβών του παρόντος άρθρου μπορεί, βάσει της προκήρυξης, να υπόκειται σε επιπλέον διαδικασίες και κριτήρια από εκείνα που προβλέπονται στον παρόντα νόμο και τους οικείους Κανονισμούς Διδακτορικών Σπουδών.

Άρθρο 43: Διατμηματικά ή διδρυματικά ΠΜΣ-Διδακτορικές διατριβές με συνεπίβλεψη

...

3. Τα Τμήματα Α.Ε.Ι. συνεργάζονται με ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών, για την εκπόνηση διδακτορικών διατριβών με συνεπίβλεψη. Στην περίπτωση αυτή, τη διοικητική ευθύνη της εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής αναλαμβάνει ένα από τα συνεργαζόμενα Ιδρύματα, ορίζεται ένας επιβλέπων από κάθε συνεργαζόμενο Ίδρυμα/φορέα και η εκπόνηση της διατριβής διαρκεί τουλάχιστον τρία (3) έτη από τον ορισμό των επιβλεπόντων μελών Δ.Ε.Π./ερευνητών. Τα σχετικά με τη διαδικασία εκπόνησης της διατριβής, από την επιλογή του υποψήφιου διδάκτορα έως και την απονομή του διδακτορικού τίτλου, καθώς και η χορήγηση ενιαίου ή χωριστού τίτλου σε περίπτωση συνεργασίας μεταξύ Ιδρυμάτων, προβλέπονται στο οικείο Ε.Π.Σ., που καταρτίζεται από τα συνεργαζόμενα Τμήματα/φορείς και εγκρίνεται από την οικεία Σύγκλητο και τα συλλογικά όργανα διοίκησης των Ερευνητικών Κέντρων. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθορίζεται κάθε σχετικό θέμα σχετικά με την εκπόνηση διδακτορικών διατριβών με συνεπίβλεψη με αναγνωρισμένα ως ομοταγή Ιδρύματα ή ερευνητικά κέντρα και ινστιτούτα της αλλοδαπής.

Άρθρο 44: Αξιολόγηση

...

3. Εκτός από τις διαδικασίες εσωτερικής και εξωτερικής αξιολόγησης, καθώς και διασφάλισης και πιστοποίησης της ποιότητας, οι οποίες προβλέπονται στο ν. 4009/2011 (Α' 189), εξωτερική ακαδημαϊκή αξιολόγηση των Π.Μ.Σ. και των διδακτορικών σπουδών κάθε Σχολής, διενεργεί εξαμελής Επιστημονική Συμβουλευτική Επιτροπή (Ε.Σ.Ε.). Τα πέντε (5) μέλη είναι μέλη Δ.Ε.Π. α' βαθμίδας, αναπληρωτή και επίκουρο άλλων Α.Ε.Ι. ή ερευνητές από ερευνητικά κέντρα του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, συμπεριλαμβανομένων των Ερευνητικών Κέντρων της Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών, ή επιστήμονες της αλλοδαπής ή της ημεδαπής, οι οποίοι έχουν τα προσόντα που προβλέπονται για τους επισκέπτες διδάσκοντες στην παράγραφο 5 του άρθρου 36, του αντίστοιχου επιστημονικού πεδίου, και με την προϋπόθεση ότι δεν υπηρετούν ως διδάσκοντες σε Π.Μ.Σ. της Σχολής. Το έκτο μέλος είναι μεταπτυχιακός φοιτητής της Σχολής. Η θητεία των μελών είναι πενταετής, με δυνατότητα ανανέωσης, εκτός από τον φοιτητή, του οποίου η θητεία είναι ετήσια. Η ιδιότητα του Προέδρου, ο τρόπος επιλογής του μεταπτυχιακού φοιτητή, καθώς και κάθε ειδικότερο θέμα που αφορά στη συγκρότηση, τη λειτουργία και τη διοικητική υποστήριξη της Επιτροπής, σύμφωνα με

τις παραγράφους 4 έως 6, καθορίζονται με απόφαση της Συγκλήτου που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4. Με απόφαση της οικείας Κοσμητείας συγκροτείται μία Ε.Σ.Ε. για τα Π.Μ.Σ. και τις διδακτορικές σπουδές κάθε Τμήματος και τα μέλη της επιλέγονται από σχετικό μητρώο αξιολογητών που τηρείται σε κάθε Σχολή. Για την κατάρτιση του μητρώου κάθε Τμήμα προτείνει, με τεκμηριωμένη εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος, τρία (3) μέλη από την ημεδαπή ή την αλλοδαπή. Λοιπές λεπτομέρειες ως προς την κατάρτιση και επικαιροποίηση του μητρώου, ορίζονται με απόφαση της Συγκλήτου που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η απόφαση συγκρότησης της Ε.Σ.Ε. εκδίδεται ύστερα από διαβούλευση με τους Προέδρους των Τμημάτων, αφού προηγουμένως έχει διερευνηθεί η διαθεσιμότητα των υποψηφίων, και αφορά, κατά προτίμηση, σε υποψηφίους ίδιου ή συναφούς γνωστικού αντικείμενου με τα γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύουν τα υπό αξιολόγηση προγράμματα σπουδών και που έχουν διακριθεί για το ερευνητικό τους έργο.

5. Τα μέλη των Ε.Σ.Ε. στην αρχή της θητείας τους ενημερώνονται για κάθε θέμα που αφορά στα Π.Μ.Σ., καθώς και στις διδακτορικές σπουδές που εκπονούνται στα αντίστοιχα Τμήματα της Σχολής, όπως τα γνωστικά αντικείμενα που θεραπεύουν, τον αριθμό των φοιτητών, τους κανόνες επιλογής, το λειτουργικό κόστος και τα τέλη φοίτησης. Ειδικότερα, ο απολογισμός της παραγράφου 2 με ευθύνη της Κοσμητείας αποστέλλεται αμελλητί στα μέλη της οικείας Ε.Σ.Ε..

6. Ανά πενταετία τα μέλη των Ε.Σ.Ε. επισκέπτονται τις εγκαταστάσεις του οικείου Τμήματος για επαρκές χρονικό διάστημα, κατά το οποίο συναντώνται και συζητούν με εκπροσώπους των διδασκόντων και των φοιτητών, καθώς και με τους Διευθυντές και τα μέλη των συλλογικών οργάνων των Π.Μ.Σ., προκειμένου να διαμορφώσουν την τελική έκθεση αξιολόγησης. Η τελική έκθεση αξιολόγησης, η οποία περιέχει και προτάσεις για τη συνεχή βελτίωση των προγραμμάτων σπουδών, υποβάλλεται στην Κοσμητεία, στο οικείο Τμήμα και στη Σύγκλητο, προκειμένου να τη συνεκτιμήσει για τη συνέχιση ή μη της λειτουργίας των Π.Μ.Σ., σύμφωνα με την παράγραφο 8 του άρθρου 32.

7. Στα μέλη των Ε.Σ.Ε. καταβάλλονται δαπάνες μετακίνησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υποπαράγραφο Δ9 της παρ. Δ' του άρθρου 2 του ν. 4336/2015.

8. Ο απολογισμός και οι αξιολογήσεις του παρόντος άρθρου δημοσιοποιούνται στο διαδικτυακό τόπο των Ιδρυμάτων και κοινοποιούνται, με ευθύνη της Κοσμητείας, στον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, λαμβάνονται δε υπόψη στις διαδικασίες εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης της ποιότητας του ν. 4009/2011.

Άρθρο 45: Εξουσιοδοτικές διατάξεις

...

2. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος καταρτίζεται ο Κανονισμός Διδακτορικών Σπουδών του Τμήματος, ο οποίος εγκρίνεται από τη Σύγκλητο, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αναρτάται στο διαδικτυακό τόπο του Τμήματος και κοινοποιείται στο Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, και στον οποίον καθορίζονται:

α) οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις οργάνωσης διδακτορικών σπουδών, καθώς και εκπόνησης διδακτορικής διατριβής ακόμη και από μη κάτοχο Δ.Μ.Σ.,

β) ο χρόνος υποβολής αίτησης για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, οι γλώσσες υποβολής του προτεινόμενου τίτλου και προσχεδίου της διατριβής, η γλώσσα εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής,

γ) η διαδικασία ανάθεσης επίβλεψης διδακτορικής διατριβής και ο μέγιστος αριθμός υποψήφιων διδασκόντων που μπορεί να επιβλέπεται από κάθε επιβλέποντα,

δ) ειδικότεροι λόγοι και προϋποθέσεις αντικατάστασης επιβλέποντος σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 39,

ε) η προθεσμία και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την ετήσια προφορική παρουσίαση αναφορικά με την πρόοδο της διατριβής, την υποβολή του υπομνήματος της παραγράφου 2 του άρθρου 40,

στ) η υποχρέωση ανανέωσης εγγραφής των υποψήφιων διδασκόντων ανά ακαδημαϊκό έτος, μέγιστος χρόνος ολοκλήρωσης της διατριβής, η υποχρέωση παρακολούθησης ή συμμετοχής σε μαθήματα, εργαστήρια ή σεμινάρια σχετικά με τη διδακτορική διατριβή, πρόσθετες υποχρεώσεις των υποψήφιων διδασκόντων, όπως (ενδιάμεσα παραδοτέα) και των επιβλεπόντων αυτών, όπως (περιοδικές εκθέσεις προόδου), λόγοι και διαδικασία διαγραφής από τα μητρώα υποψήφιων διδασκόντων,

ζ) λεπτομέρειες σχετικά με την οριστικοποίηση του προσωρινού τίτλου, τη δημόσια υποστήριξη της διδακτορικής διατριβής, πρόσθετες προϋποθέσεις σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 41, τα σχετικά με την απονομή του διδακτορικού τίτλου, η μορφή και το περιεχόμενο του διδακτορικού τίτλου,

η) κάθε άλλο θέμα σχετικό με την οργάνωση και λειτουργία του τρίτου κύκλου σπουδών του Τμήματος.

ERASMUS ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΤΑΛΛΑΓΗΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Τμηματικός συντονιστής προγραμμάτων Erasmus: Δ. Παπαδημητρίου.
Αναπληρωτής συντονιστής: Α. Λυμπεράτος.

Στο πλαίσιο της ανταλλαγής φοιτητών μέσω του προγράμματος ERASMUS +, είναι δυνατή η υποδοχή φοιτητών του Τμήματος σε Ευρωπαϊκά Πανεπιστήμια με τα οποία συνεργάζεται το Πάντειο Πανεπιστήμιο. Στις συγκεκριμένες ανταλλαγές φοιτητών μπορούν να συμμετέχουν προπτυχιακοί φοιτητές του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας (αφού ολοκληρώσουν το δεύτερο έτος σπουδών και έχουν εξεταστεί επιτυχώς σε 6 υποχρεωτικά μαθήματα), μεταπτυχιακοί φοιτητές, καθώς και υποψήφιοι διδάκτορες. Ο αριθμός των φοιτητών που μπορούν να συμμετέχουν στο πρόγραμμα αυτό, αλλά και η διάρκεια σπουδών καθορίζονται από τις διμερείς συμφωνίες που έχουν υπογραφεί από το Πανεπιστήμιό μας και τα αντίστοιχα Πανεπιστήμια στο πλαίσιο του προγράμματος ERASMUS +.

Για τα κριτήρια επιλογής των φοιτητών οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να απευθυνθούν στο Τμήμα Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκής Ένωσης του Παντείου Πανεπιστημίου (ισόγειο του νέου κτιρίου, τηλ. 210 9201483-86), όπου θα βρουν και θα καταθέσουν τη σχετική αίτηση συμμετοχής και τα απαραίτητα δικαιολογητικά. Στην επιλογή των υποτρόφων θα ληφθούν υπόψη η επίδοση στις σπουδές τους και το επίπεδο γλωσσομάθειας. Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να επισκεφθούν τον διαδικτυακό ιστότοπο: <http://erasmuspanteion.blogspot.gr/>

Μετά την επιλογή, ο φοιτητής θα ενημερωθεί για τη χρηματική ενίσχυση που θα λάβει από το Πανεπιστήμιο καθώς και για τον τρόπο στέγασης, η οποία δεν είναι εξασφαλισμένη εκ των προτέρων. Τα ποσά της μηνιαίας υποτροφίας ορίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, βάσει του κόστους ζωής της χώρας όπου μετακινούνται οι φοιτητές και κυμαίνονται από 400 έως 500 € μηνιαίως. Στο πλαίσιο του προγράμματος ERASMUS +, το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας συνεργάζεται στο τρέχον ακαδημαϊκό έτος με τα εξής Πανεπιστήμια ανά χώρα:

Αίγυπτος

Ακαδημαϊκή υπεύθυνος Ματούλα Τομαρά-Σιδέρη.

University of Cairo, ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ, ΙΣΤΟΡΙΑ (2 φοιτ., 4-6 μήνες)
Azhar University, ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ (2 φοιτ. [μόνον άρρενες], 4-6 μήνες/φ.)

Αυστρία

Ακαδημαϊκός υπεύθυνος Προκόπης Παπαστράτης.

Johannes Kepler Universität, LINZ (14.0), ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ, ΔΙΕΘΝΕΙΣ
ΣΠΟΥΔΕΣ (2 φοιτ., 6 μήνες/φ.)

Βέλγιο

Ακαδημαϊκός υπεύθυνος Γιώργος Κοντογιώργης

University of GHENT, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (1 φοιτ., 9 μήνες)

Βουλγαρία

Ακαδημαϊκός υπεύθυνος Γιώργος Κοντογιώργης

New Bulgarian University (ΣΟΦΙΑ), ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτ., 6 μήνες)

Γαλλία

Ακαδημαϊκός υπεύθυνος Γιώργος Κοντογιώργης

Université de MONTPELLIER, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (1 φοιτ., 9 μήνες)

Université de CAEN, ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ (2 φοιτ., 9 μήνες/φ.)

Université de CAEN, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ-ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ ΤΗΣ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ
(2 φοιτ., 9 μήνες/φ.)

Université de PARIS-Dauphine, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ, (2 φοιτ., 9 μήνες/φ.)

Συνεργασία με την Μαριάννα Ψύλλα

Institut d'Études Politiques de PARIS, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτ., 9 μήνες/φ.)

Université de LA ROCHELLE, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ
(2 φοιτ., 6 μήνες/φοιτ.)

Institut d'Études Politiques de BORDEAUX, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτ., 6 μήνες/φ.)

Institut d'Études Politiques de TOULOUSE, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (7 φοιτ., 5-9 μήνες/φ.)

Institut d'Études Politiques de LILLE, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτ., 10 μήνες/φ.)

Ακαδημαϊκός υπεύθυνος Προκόπης Παπαστράτης.

Université R. Schuman de STRASBOURG (14.1), ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (1 φοιτ., 9 μήνες)

Ακαδημαϊκή υπεύθυνος: Φανή Κουντούρη

Université LYON II, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτ., 5 μήνες/φ.)

Ακαδημαϊκή υπεύθυνος: Χριστίνα Κουλούρη

Université PARIS 1-Panthéon-Sorbonne, ΙΣΤΟΡΙΑ (2 φοιτ., 10 μήνες)

Γερμανία

Ακαδημαϊκός υπεύθυνος Προκόπης Παπαστράτης

Friedrich Schiller Universität, JENA (14.0), ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτ., 5 μήνες/φ.)

Justus-Liebig Universität GIESSEN (14.1), ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτ., 10 μήνες/φ.)

Leibniz Universität HANNOVER (14.1), ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (4 φοιτ., 5 μήνες/φ.)

Ακαδημαϊκός υπεύθυνος Γιώργος Φαράκλας

Freie Universität, BERLIN, ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΗΘΙΚΗ (1 φοιτ., 10 μήνες/φ.)

Ακαδημαϊκή υπεύθυνος Δέσποινα Παπαδημητρίου
Freie Universität, BERLIN, ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ (22 φοιτ., 5 μήνες)
Freie Universität, BERLIN, ΙΣΤΟΡΙΑ (2 φοιτ., 10 μήνες)

Ακαδημαϊκός υπεύθυνος Γιώργος Κοντογιώργης
Universität SIEGEN, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΙΣΤΟΡΙΑ, ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ
(4 φοιτ., 6 μήνες/φ.)

Ισλανδία

Ακαδημαϊκή υπεύθυνος Στέλλα Λάδη
Háskólinn á Bifröst/BIFRÖST University (1 φ. εξερχόμενο και 1 φ. εισερχόμενο
προπτυχιακού, μεταπτυχιακού ή διδακτορικού επιπέδου, 6 μήνες/φοιτητή)

Ισπανία

Ακαδημαϊκός υπεύθυνος Γιώργος Κοντογιώργης
Universidad Autónoma de MADRID (02), ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτ., 10 μήνες/φ.)

Ακαδημαϊκός υπεύθυνος Σεραφείμ Σεφεριάδης
Universitat Pompeu Fabra, BARCELONA, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2φοιτ., 5 μήνες/φ.)

Ακαδημαϊκός υπεύθυνος Προκόπης Παπαστράτης.
Universidad Jaime I de CASTELLON (08.0), ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ
(3 φοιτ., 9 μήνες/φ.)
Universidad Jaime I de CASTELLON (14.4), ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ (2 φοιτ., 9 μήνες/φ.)
Universidad de SALAMANCA (14.1), ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτ. 10 μήνες/φ.)
Universidad de SALAMANCA (14.4), ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ (1 φοιτ., 9 μήνες).
Universidad de VALENCIA (08.1), ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ (2 φοιτ., 6 μήνες/φ.)
Universidad de GRANADA (08.3), ΙΣΤΟΡΙΑ (2 φοιτ., 6 μήνες/φ.)
Universidad de GRANADA (14.1), ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτ., 9 μήνες/φ.)

Ιταλία

Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Γιώργος Κοντογιώργης
Università degli studi di MACERATA, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (5 φοιτ., 9 μήνες/φ.)
Università degli studi di MESSINA, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (1 φοιτ., 6 μήνες/φ.)
Università degli studi di FIRENZE, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτ., 6 μήνες/φ.)
Università degli Studi di SALERNO, ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ (1 φοιτ., 6 μήνες)
Università di BOLOGNA, ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ (2 φοιτ., 5 μήνες/φ.)

Ακαδημαϊκή υπεύθυνος Καίτη Αρώνη-Τσίχλη
Università di CATANIA, Facoltà di Lettere, ΙΣΤΟΡΙΑ (2 φοιτ., 6 μήνες/φ.)

Ακαδημαϊκός υπεύθυνος Προκόπης Παπαστράτης
Università degli studi di FIRENZE (14.6), ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ (1 φοιτ., 6 μήνες)
Università degli studi di PERUGIA (08.3/14.2), ΙΣΤΟΡΙΑ-ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ

(4 φοιτ., 6 μήνες/φ.)
Università degli studi de SIENNA (14.1/08.3) ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΙΣΤΟΡΙΑ
(2 φοιτ., 9 μήνες/φ.)

Ακαδημαϊκός υπεύθυνος Σεραφεΐμ Σεφεριάδης
Universita degli Studi di TRENTO, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτ., 6 μήνες/φ.)

Ακαδημαϊκή υπεύθυνος Χριστίνα Κουλούρη
Universita di BOLOGNA, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτ., 5 μήνες/φ.)

Ακαδημαϊκή υπεύθυνος Σία Αναγνωστοπούλου
University of SASSARI, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ, ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΕΣ
ΣΠΟΥΔΕΣ (4 φοιτ., 9 μήνες/φ.)

Κύπρος

Ακαδημαϊκός υπεύθυνος: Σία Αναγνωστοπούλου
Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΛΕΥΚΩΣΙΑ), ΤΟΥΡΚΙΚΕΣ-ΜΕΣΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ
(2 φοιτ., 6 μήνες/φ.)

Πορτογαλία

Ακαδημαϊκός υπεύθυνος Προκόπης Παπαστράτης
Universidade de COIMBRA (08.3), ΙΣΤΟΡΙΑ (2 φοιτ., 6 μήνες/φ.)
Universidade de COIMBRA (14.7), ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ (1 φοιτ., 9 μήνες/φ.)
Universidade Nova de LISBOA (08.3) ΙΣΤΟΡΙΑ (προ/μεταπτυχ/διδ. 1 φοιτ., 5 μήνες/φ.)
Universidade dos AZORES (14.1), ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (Πρ/Μεταπτυχ. 2 φοιτ., 9
μήνες)

Πολωνία

Ακαδημαϊκός υπεύθυνος Προκόπης Παπαστράτης
University of JAGIELLONSKI (08.3/14.1/14.6) ΙΣΤΟΡΙΑ-ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ-ΔΙΕΘΝΕΙΣ
ΣΧΕΣΕΙΣ (προ/μεταπτυχ. 2 φοιτ. 9 μήνες/φ.)
Polish Naval Academy, GDYNIA (08.3/14.0) ΙΣΤΟΡΙΑ/ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ
(προ/μεταπτυχ/διδ. 8 φοιτ., 5 μήνες/φ.)

Ακαδημαϊκός υπεύθυνος Γιώργος Κοντογιώργης
Pedagogical University of CRACOW, ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΧΕΣΕΙΣ (2 φοιτ., 10 μήνες/φ.)
University of WARSAW, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτ., 5 μήνες/φ.)

Ρουμανία

Ακαδημαϊκός υπεύθυνος Γιώργος Κοντογιώργης
University of ORADEA, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτ., 10 μήνες/φ.)

Σλοβενία

Ακαδημαϊκός υπεύθυνος Γιώργος Κοντογιώργης

University of MARIBOR, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (3 φοιτ., 5 μήνες/φ.)

University of MARIBOR, ΙΣΤΟΡΙΑ (3 φοιτ., 6 μήνες/φ.)

Τουρκία

Ακαδημαϊκή υπεύθυνος Σία Αναγνωστοπούλου

Πανεπιστήμιο ΒΟΣΠΟΡΟΥ, ΙΣΤΟΡΙΑ (2 φοιτ., 5 μήνες/φ.)

Πανεπιστήμιο Bilgi (ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ), ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτ., 6 μήνες/φ.)

Πανεπιστήμιο ΑΓΚΥΡΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (5 φοιτ., 5 μήνες/φοιτ.)

Πανεπιστήμιο KIRKLARELI, ΙΣΤΟΡΙΑ (3 φοιτ., 10 μήνες/φ.)

Ακαδημαϊκός υπεύθυνος Στέφανος Παπαγεωργίου

Πανεπιστήμιο ΑΓΚΥΡΑΣ, ΙΣΤΟΡΙΑ-ΔΥΤΙΚΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ-ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ
(2 φοιτ./5 μήνες)

Ακαδημαϊκή υπεύθυνος Στέλλα Λάδη

Πανεπιστήμιο Bilkent (ΑΓΚΥΡΑ), ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ (2 φοιτ.. 5 μήνες/φ.).

Προσοχή

Φοιτητές του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας μπορούν να μετακινηθούν σε ιδρύματα της αλλοδαπής στο πλαίσιο του ERASMUS + και μέσω των συμφωνιών που έχουν συνάψει *άλλα Τμήματα* του πανεπιστημίου μας.

Το πρόγραμμα ERASMUS + είναι μια δυναμική διαδικασία στην οποία προστίθενται καθ' όλη τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους νέες συμφωνίες. Επομένως ο παραπάνω κατάλογος αφορά τις συμφωνίες του τμήματός μας που ενδέχεται να έχουν τροποποιηθεί.

Για τους λόγους αυτούς, οι ενδιαφερόμενοι φοιτητές καλούνται να επικοινωνήσουν με το Τμήμα Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκής Ένωσης του Παντείου Πανεπιστημίου για επιβεβαίωση και επικαιροποίηση των πληροφοριών του ενδιαφέροντός τους.

ERASMUS PLACEMENT

Το πρόγραμμα Erasmus Placement της Ευρωπαϊκής Ένωσης για πρακτική άσκηση φοιτητών μπορεί να πραγματοποιηθεί σε όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές χώρες για διάστημα 3 έως 12 μηνών. Φοιτητές μπορούν, έτσι, να εργαστούν σε μια εταιρία, ένα πανεπιστήμιο, ένα ερευνητικό κέντρο ή σε έναν άλλο οργανισμό στο εξωτερικό και να αποκτήσουν επαγγελματική εμπειρία. Η πρακτική άσκηση αναγνωρίζεται ως μέρος των σπουδών, ενώ παράλληλα παρέχεται και μερική χρηματοδότηση (400 -800 ευρώ τον μήνα).

Το Erasmus Placement διαφέρει από το Erasmus, εφ' όσον το πρώτο αφορά πρακτική άσκηση, ενώ το δεύτερο σπουδές. Οι φοιτητές μπορούν να κάνουν και τα δύο σε διαφορετικές όμως περιόδους.

Erasmus Placement μπορούν να κάνουν προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί ή υποψήφιοι διδάκτορες. Εννοείται ότι οι ασκούμενοι οφείλουν να γνωρίζουν άριστα την γλώσσα του φορέα στον οποίο θα απασχοληθούν. Το πρόγραμμα Erasmus καλύπτει όλες τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και τη Νορβηγία, το Λίχτενστάϊν, την Ισλανδία και τη Τουρκία.

Η πρακτική άσκηση μπορεί να γίνει σε μια εταιρία, ένα πανεπιστήμιο, ένα ερευνητικό κέντρο ή σε έναν άλλο οργανισμό. Δεν μπορεί όμως να γίνει σε όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε ιδρύματα/οργανισμούς που διαχειρίζονται ευρωπαϊκά προγράμματα ή σε ελληνικές πρεσβείες/προξενεία. Σε αντίθεση με το πρόγραμμα σπουδών Erasmus, στο Erasmus Placement δεν χρειάζεται να συνεργάζεται το Πανεπιστήμιο με τον φορέα υποδοχής. Συχνά οι φοιτητές πρέπει να ψάξουν μόνοι τους για φορείς υποδοχής.

Για περισσότερες πληροφορίες, οι φοιτητές καλούνται να επισκεφθούν το γραφείο Erasmus του Παντείου Πανεπιστημίου <http://erasmus.panteion.gr/>

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ

Για τους προπτυχιακούς φοιτητές

Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας όταν θα φύγουν για την πρακτική άσκηση (όχι κατά την υποβολή της αίτησης):

- ✓ Να είναι φοιτητές από το 3ο έτος φοίτησής τους και μετά (5ο εξάμηνο- 6ο εξάμηνο και 7ο και 8ο εξάμηνο)
- ✓ Να έχουν περάσει τα μισά μαθήματα ανά κατηγορία (6 ΥΠ, 4 ΥΕ, 10 ΕΕ)
- ✓ Να έχουν άριστη γνώση της γλώσσας του φορέα όπου θα απασχοληθούν
- ✓ Στους φοιτητές που θα συμμετάσχουν στην πρακτική άσκηση και θα απασχολούνται 5 τουλάχιστον ώρες ημερησίως θα χορηγηθούν: 3 ECTS για πρακτική διάρκειας 3 μηνών, 6 ECTS για πρακτική διάρκειας 6 μηνών, 12 ECTS για πρακτική διάρκειας 12 μηνών.

Για τους μεταπτυχιακούς φοιτητές

Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας όταν θα φύγουν για την πρακτική άσκηση (όχι κατά την υποβολή της αίτησης):

- ✓ Να έχουν περάσει όλα τα μαθήματα του 1ου και 2ου εξαμήνου
- ✓ Να έχουν άριστη γνώση της γλώσσας του φορέα που θα απασχοληθούν
- ✓ Η διάρκεια της πρακτικής άσκησης θα είναι από 3 μήνες και μέχρι 6 μήνες και δεν θα προσμετράται στο χρόνο φοίτησης
- ✓ Στους φοιτητές που θα συμμετάσχουν στην πρακτική άσκηση και θα απασχολούνται 5 τουλάχιστον ώρες ημερησίως θα χορηγηθούν 3 ECTS για πρακτική διάρκειας 3 μηνών 6 ECTS για πρακτική διάρκειας 6 μηνών

Για τους υποψήφιους διδάκτορες

Οι προϋποθέσεις θα καθορίζονται από τον επιβλέποντα καθηγητή.

Η τελική επιλογή γίνεται από τους υπευθύνους ERASMUS του Τμήματος, Δέσποινα Παπαδημητρίου και Ανδρέα Λυμπεράτο.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ

Το Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας επέλεξε να ενώσει τις δυνάμεις και τα ενδιαφέροντα των μελών του και να διαρθρώσει την ερευνητική του δραστηριότητα σε τρία Εργαστήρια πλήρως οργανωμένα, με ερευνητές, μεταδιδάκτορες, διδάκτορες και υποψ. διδάκτορες. Στις δραστηριότητες των Εργαστηρίων μπορούν να συμμετέχουν μεταπτυχιακοί και προπτυχιακοί φοιτητές.

Τα Εργαστήρια προβλέπονται πλέον από τον πολύ πρόσφατο νόμο 4485/4.8.2017, στα άρθρα του 28 και 29.

Εργαστήριο:

ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ (ΚΠΕ)

Αίθουσα ΣΤ-12, 6ος όρ. Νέου Κτιρίου

<http://www.kpe-panteion.gr/>

Το ΚΠΕ ιδρύθηκε με την από 19.4.1989 απόφαση της Συγκλήτου υπό την επωνυμία *Ελληνικό Κέντρο Πολιτικών Ερευνών* και το 2006 μετονομάστηκε σε *Κέντρο Πολιτικών Ερευνών*. Το 2015 (ΦΕΚ 1722/18.8.2015) μετεξελίχθηκε σε Εργαστήριο Πολιτικής Κοινωνιολογίας και Συγκριτικής Πολιτικής Ανάλυσης, διατηρώντας τον παλιότερο τίτλο του

Σκοπός

Το Εργαστήριο έχει ως σκοπό τη μετεξέλιξη του Κέντρου Πολιτικών Ερευνών με συνεχή ερευνητική και εκδοτική δραστηριότητα· το σχεδιασμό και την εκπόνηση ειδικών προγραμμάτων πολιτικής κοινωνιολογίας και συγκριτικής πολιτικής ανάλυσης, της ανάδειξης τους και της διάδοσής τους στο επιστημονικό και το ευρύτερο κοινό· τη διοργάνωση επιστημονικών διαλέξεων, ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων επιστημονικών εκδηλώσεων, καθώς και την πραγματοποίηση δημοσιεύσεων και εκδόσεων· τη συνεργασία με άλλα εκπαιδευτικά, ερευνητικά και εν γένει επιστημονικά ιδρύματα και άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς από την Ελλάδα και την αλλοδαπή, σε αντικείμενα κοινού ενδιαφέροντος που αφορούν στην έρευνα στο πεδίο της πολιτικής επιστήμης και την ανάδειξη και διάδοση των αποτελεσμάτων της· την κάλυψη σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο διδακτικών και ερευνητικών αναγκών του Τμήματος, καθώς και άλλων ακαδημαϊκών μονάδων του Παντείου Πανεπιστημίου σε θέματα που εμπίπτουν στα αντικείμενα του Εργαστηρίου, και μέσω του σχεδιασμού σεμιναρίων και κύκλων μαθημάτων, την υποδοχή μεταδιδακτορικών ερευνητών από την Ελλάδα και το εξωτερικό και την παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες και σε κάθε νομικής μορφής οργανισμούς κατά τα προβλεπόμενα στο ΠΔ 159/1984 (Α'53).

Διοίκηση

Το ΚΠΕ διοικείται από τριμελή Διοικούσα Επιτροπή (ΔΕ), η οποία ορίζεται από την Κοσμητεία ύστερα από εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος μετά από πρόταση του Τομέα Πολιτικής Κοινωνιολογίας και Συγκριτικής Πολιτικής Ανάλυσης. Η ΔΕ έχει τριετή θητεία, η οποία δύναται να ανανεωθεί με απόφαση της Κοσμητείας. Μέλη της ΔΕ είναι οι *Γ. Βούλγαρης* (διευθυντής), *Β. Γεωργιάδου*, *Γ. Μοσχονάς*.

Επιστημονικό Προσωπικό

Το ΚΠΕ στελεχώνεται από μέλη ΔΕΠ της Σχολής Πολιτικών Επιστημών, των οποίων το γνωστικό αντικείμενο της θέσης που κατέχουν εμπίπτει στα διδακτικά και ερευνητικά αντικείμενα του Εργαστηρίου, από μέλη ΕΔΙΠ), από μέλη ΕΤΕΠ, από επισκέπτες μεταδιδακτορικούς ερευνητές, από πανεπιστημιακούς υποτρόφους, από υποψήφιους διδάκτορες και από κάθε άλλη κατηγορία που προβλέπει ο νόμος.

Εργαστήριο:

ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ (KENI)

Αίθουσα ΣΤ-1, 6ος όρ. Νέου Κτιρίου

<http://keni.panteion.gr>

Το ΚΕΝΙ ιδρύθηκε με απόφαση της 30.4.2001 της Συγκλήτου και έκτοτε λειτουργήσει στο πλαίσιο του τομέα Νεώτερης Ιστορίας του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, με σκοπό την προαγωγή της έρευνας και της επιστημονικής γνώσης, στο γνωστικό πεδίο της νεώτερης ιστορίας. Το 2015 (ΦΕΚ 1722/18.8.2015) μετεξελίχθηκε σε εργαστήριο νεώτερης ιστορίας διατηρώντας όμως τον ίδιο τίτλο.

Σκοπός

Ο σχεδιασμός και η εκπόνηση ειδικών προγραμμάτων βασικής ιστορικής έρευνας για τη διάσωση και καταγραφή των πρωτογενών ιστορικών πηγών, της ανάδειξής τους και της διάδοσής τους στο επιστημονικό και στο ευρύτερο κοινό· η διοργάνωση επιστημονικών διαλέξεων, ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων επιστημονικών εκδηλώσεων, καθώς και η πραγματοποίηση δημοσιεύσεων και εκδόσεων·

Η συνεργασία με άλλα εκπαιδευτικά, ερευνητικά και εν γένει επιστημονικά ιδρύματα και άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς από την Ελλάδα και την αλλοδαπή, σε αντικείμενα κοινού ενδιαφέροντος που αφορούν στην ιστορική έρευνα και την ανάδειξη και διάδοση των αποτελεσμάτων της·

Η κάλυψη σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο διδακτικών και ερευνητικών αναγκών του Τμήματος, καθώς και άλλων ακαδημαϊκών μονάδων του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, σε θέματα που εμπίπτουν στα αντικείμενα του εργαστηρίου, και μέσω του σχεδιασμού σεμιναρίων και κύκλων μαθημάτων·

Η υποδοχή μεταδιδακτορικών ερευνητών από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

Διοίκηση

Το ΚΕΝΙ διοικείται από τριμελή Διοικούσα Επιτροπή (ΔΕ) η οποία ορίζεται από την Κοσμητεία της Σχολής Πολιτικών Επιστημών, ύστερα από εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος μετά από πρόταση του Τομέα Νεώτερης Ιστορίας. Η ΔΕ έχει τριετή θητεία η οποία δύναται να ανανεωθεί με απόφαση της Κοσμητείας. Μέλη της ΔΕ είναι οι *Α. Βεντούρα* (διευθύντρια), *Στ. Παπαγεωργίου*, *Α. Λούβη*. Χρέη επιστημονικής γραμματείας έχουν αναλάβει ο *Κ. Κατσάπης* και η *Χ. Μητσοπούλου*.

Επιστημονικό προσωπικό

Το ΚΕΝΙ στελεχώνεται από μέλη ΔΕΠ της Σχολής Πολιτικών Επιστημών, των οποίων το γνωστικό αντικείμενο της θέσης που κατέχουν εμπίπτει στα διδακτικά και ερευνητικά αντικείμενα του Εργαστηρίου, από μέλη ΕΔΙΠ, από μέλη ΕΤΕΠ, από Επισκέπτες Μεταδιδακτορικούς Ερευνητές, από Πανεπιστημιακούς Υποτρόφους, από υποψήφιους διδάκτορες και από μεταπτυχιακούς φοιτητές.

Ερευνητικές μονάδες

Στο πλαίσιο του ΚΕΝΙ λειτουργούν πέντε διακριτές ερευνητικές μονάδες: Τεκμηρίωσης και Μελέτης της Ελληνικής Επανάστασης, Μελέτης της Ιστορικής Κουλτούρας, Οθωμανικών, Αποικιακών και Μεταποικιακών μελετών, Τεκμηρίωσης και Μελέτης του Ελληνικού Τύπου και Ιστορίας των Μεταναστευτικών και Προσφυγικών Μετακινήσεων. — Αναλυτικά:

Ερευνητική Μονάδα Τεκμηρίωσης και Μελέτης της Ελληνικής Επανάστασης (ΕΤΜΕΛΕΠ).

Διευθυντής: Στ. Παπαγεωργίου — Η ΕΤΜΕΛΕΠ επικεντρώνεται στην έρευνα θεματικών πεδίων σχετικών με την ιστορία της Ελληνικής Επανάστασης.

Ερευνητικό έργο μέχρι σήμερα: σύνταξη Ηλεκτρονικού Λεξικού της Ελληνικής Επανάστασης (1821 Lexicon), στο οποίο μέχρι σήμερα έχουν ενταχθεί περί τα 200 λήμματα σχετικά με πολιτικούς διοικητικούς και στρατιωτικούς θεσμούς, διπλωματικές πράξεις πρόσωπα, τόπους κλπ. συγκέντρωση, μεταγραφή και ψηφιοποίηση πρωτογενούς υλικού της περιόδου (αρχεία, ανέκδοτα κείμενα, καταγραμμένες προφορικές αφηγήσεις και συνεντεύξεις κλπ).

Ερευνητική Μονάδα Μελέτης της Ιστορικής Κουλτούρας (ΕΜΙΚ).

Διευθύντρια: Χρ. Κουλούρη — Η ΕΜΙΚ επικεντρώνεται στη μελέτη της σχέσης ιστοριογραφίας και δημόσιας ιστορίας, μνήμης και ιστορίας, καθώς και του ρόλου της ιστορίας στη διαμόρφωση της εθνικής ταυτότητας, με έμφαση στην ανάδειξη των ποικίλων όψεων της σύγχρονης ιστορικής κουλτούρας στην Ελλάδα και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Ερευνητικό έργο μέχρι σήμερα: *Παρατηρητήριο των Συγκρούσεων για την Ιστορία* (έχει συγκροτηθεί μια βάση δεδομένων με τις αποδελτιώσεις από το 2013), *«Τόποι Μνήμης» για την Ελληνική Επανάσταση στην Αθήνα, 19ος-20ός αιώνας* (δημιουργία ηλεκτρονικού αρχείου των δημόσιων νεότερων μνημείων του δήμου της Αθήνας ιδωμένων υπό το θεματικό πρίσμα της Ελληνικής Επανάστασης), *Πανηγυρικοί λόγοι του Παντείου Πανεπιστημίου* (έχουν καταγραφεί σε αρχείο Excel οι τίτλοι των πανηγυρικών λόγων της περιόδου 1950-2004 με στόχο την τεκμηρίωση ενός σημαντικού μέρους της ιστορίας του Πανεπιστημίου).

Ερευνητική Μονάδα Οθωμανικών, Αποικιακών και Μεταποικιακών Μελετών (ΕΟΘΑΜ)

Διευθύντρια: Σ. Αναγνωστοπούλου — Η ΕΟΘΑΜ επικεντρώνεται σε έρευνες που αφορούν στην Κύπρο σε τρεις διαφορετικές περιόδους (οθωμανική επαρχία, βρετανική αποικία, περίοδος της Ανεξαρτησίας).

Βασικοί στόχοι του είναι: η μελέτη του ζητήματος των δικοινοτικών συγκρούσεων αλλά και του εθνικισμού, ως ζητημάτων τόσο σε αποικιακό όσο και σε μεταποικιακό πλαίσιο, και η συγκριτική προσέγγιση της ελληνικής (ελληνοκυπριακής) και τουρκικής (τουρκοκυπριακής) βιβλιογραφίας, κυρίως σε ό,τι αφορά το κυπριακό πρόβλημα, καθώς και την ανάλυσή τους με εργαλείο τις αποικιακές και μεταποικιακές σπουδές.

Ερευνητική Μονάδα Τεκμηρίωσης και Μελέτης της Ιστορίας του Ελληνικού Τύπου

(ETMIET). Διευθύντρια: Γιούλα Κουτσοπανάγου — Η ETMIET έχει ως βασικό στόχο τη συνθετική ιστοριογράφηση του ελληνικού Τύπου από τα τέλη του 18ου αιώνα έως σήμερα και τη συγκριτική θεώρησή του σε σχέση με άλλες εθνικές ιστορίες του Τύπου. Για το σκοπό αυτό, το Εργαστήριο συγκροτεί δύο ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων για τον ελλαδικό και τον εξωελλαδικό Τύπο: (1) Τράπεζα Δεδομένων Ελληνικού Τύπου, όπου συγκεντρώνεται πρωτογενές και δευτερογενές υλικό (εφημερίδες, περιοδικά, προφορικές μαρτυρίες, φωτογραφικά τεκμήρια, κλπ.) και (2) Μητρώο Δημοσιογράφων, Εκδοτών και Ανθρώπων του Τύπου της Ελλαδικής και Εξωελλαδικής Δημοσιογραφίας, όπου συγκεντρώνονται βιογραφικά και εργογραφικά στοιχεία, προσωπικές συνεντεύξεις, προσωπικά αρχεία και αδημοσίευτα έργα ανθρώπων του Τύπου.

Ερευνητική Μονάδα για την Ιστορία των Μεταναστευτικών και Προσφυγικών Μετακινήσεων (EMIM). Διευθύντρια: Λίνα Βεντούρα — Η EMIM λειτουργεί ως τόπος διεπιστημονικής έρευνας, παραγωγής και μετάδοσης γνώσης, αλλά και ως χώρος συνάντησης και ανταλλαγής απόψεων όλων όσων ενδιαφέρονται για τις παγκόσμιες πληθυσμιακές μετακινήσεις και τις σχέσεις τους με την ιδιότητα του πολίτη στο παρελθόν και το παρόν. Ενταγμένη στο KENI, η Μονάδα θα συνεισφέρει στην πληρέστερη ένταξη της ιστορίας των πληθυσμιακών μετακινήσεων, της διασποράς και της ιδιότητας του πολίτη στη συνολική μελέτη του παρελθόντος κατά τη νεότερη και σύγχρονη εποχή. Με τη μελέτη της ιστορίας του μεταναστευτικού, προσφυγικού και διασπορικού φαινομένου, με τον εντοπισμό και την αξιοποίηση συναφών αρχείων (γραπτά τεκμήρια, προφορικές μαρτυρίες, οπτικοακουστικό υλικό, κλπ.) και με τη διάχυση της γνώσης για τους μετακινούμενους και τις σχέσεις τους με τους εκάστοτε γηγενείς και εδραίους πληθυσμούς, η Μονάδα επιχειρεί να συμβάλλει στην καλύτερη κατανόηση της περιπλοκότητας των αιτιών, των χαρακτηριστικών και των συνεπειών των πληθυσμιακών μετακινήσεων καθώς και του μετασχηματισμού των πολιτικών κοινοτήτων και των συλλογικών αναπαραστάσεων που αυτές επιφέρουν, λειτουργώντας ως χώρος διαμεσολάβησης μεταξύ της επιστημονικής κοινότητας και του ευρύτερου κοινού.

Εργαστήριο:

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΣΥΓΚΡΟΥΣΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Αίθουσα Δ-3, 4ος όρ. Νέου Κτιρίου

<http://contentiouspoliticscircle1.blogspot.gr/>

Το Εργαστήριο ιδρύθηκε με την από 7.4.2015 απόφαση της Συγκλήτου του Παντείου (ΦΕΚ 1722/18.8.2015).

Σκοπός

Το Εργαστήριο Συγκρουσιακής Πολιτικής αποτελεί μετεξέλιξη του Κύκλου Συγκρουσιακής Πολιτικής, που λειτουργεί από το 2008. Συνεργάζεται στενά με την Ομάδα Εργασίας *Contentious Politics and Social Movements* της Committee on Political Sociology, μέλους της Διεθνούς Εταιρείας Πολιτικής Επιστήμης (IPSA) και της Διεθνούς Κοινωνιολογικής Εταιρείας (ISA) και αποσκοπεί στην κάλυψη —σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο— διδακτικών και ερευνητικών αναγκών του Τμήματος, καθώς και άλλων ακαδημαϊκών μονάδων του Παντείου σε θέματα που εμπίπτουν στο αντικείμενο του Εργαστηρίου, τη μελέτη της συγκρουσιακής πολιτικής, των συλλογικών δράσεων και των κοινωνικών κινημάτων. Στους στόχους του

συγκαταλέγονται επίσης: ο σχεδιασμός προωθημένων διδακτικών μορφών, όπως εντατικά σεμινάρια (workshops) και θερινοί κύκλοι μαθημάτων με τη συμμετοχή συναδέλφων από την Ελλάδα και το εξωτερικό· η συνεργασία κάθε μορφής με κέντρα ερευνών και ακαδημαϊκά Ιδρύματα της ημεδαπής και της αλλοδαπής, εφόσον οι επιστημονικοί στόχοι, συμπίπτουν, συμβαδίζουν και αλληλοσυμπληρώνονται με εκείνους του Εργαστηρίου· η διοργάνωση επιστημονικών διαλέξεων, ημερίδων, σεμιναρίων, συμποσίων, συνεδρίων και άλλων επιστημονικών εκδηλώσεων, καθώς και η πραγματοποίηση δημοσιεύσεων και εκδόσεων και η παροχή υπηρεσιών σε ιδιώτες και σε κάθε νομικής μορφής οργανισμούς κατά τα προβλεπόμενα στο ΠΔ 159/1984 (Α' 53).

Διοίκηση

Το Εργαστήριο διευθύνεται από μέλος ΔΕΠ του Τμήματος που ανήκει σε μία από τις τρεις καθηγητικές βαθμίδες. Ο Διευθυντής εκλέγεται από τη Συνέλευση του Τμήματος και έχει τριετή θητεία. Διευθυντής είναι ο Σ. Σεφεριάδης.

Επιστημονικό Προσωπικό

Το ΚΠΕ στελεχώνεται από μέλη ΔΕΠ της Σχολής Πολιτικών Επιστημών, των οποίων το γνωστικό αντικείμενο της θέσης που κατέχουν εμπίπτει στα διδακτικά και ερευνητικά αντικείμενα του Εργαστηρίου, από μέλη ΕΔΙΠ), από μέλη ΕΤΕΠ, από επισκέπτες μεταδιδακτορικούς ερευνητές, από πανεπιστημιακούς υποτρόφους, από υποψήφιους διδάκτορες και από κάθε άλλη κατηγορία που προβλέπει ο νόμος.

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

European Political Science Network (eps Net, ΕΔΠΕ)

Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Πολιτικής Επιστήμης (ΕΔΠΕ) γεννήθηκε ως θεσμός το 1996. Υπήρξε αποτέλεσμα μακράς σκέψης και διεργασιών που καλλιεργήθηκαν με αφετηρία το Ινστιτούτο Πολιτικής Επιστήμης του Παρισιού. Αποστολή του ΕΔΠΕ είναι η προαγωγή της πολιτικής επιστήμης στην Ευρώπη με ειδικότερο ενδιαφέρον στην ανάπτυξη της δια-πανεπιστημιακής συνεργασίας στους τομείς των προγραμμάτων σπουδών, των μεθόδων και μέσων διδασκαλίας, της χρήσεως νέων τεχνολογιών και της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, των μεταπτυχιακών σπουδών κ.λπ., στη δημιουργία θεσμών επικοινωνίας για την επιστήμη και το επάγγελμα, στην ενίσχυση της ανταλλαγής και της κινητικότητας των φοιτητών και των μελών ΔΕΠ πολιτικής επιστήμης, στη διευκόλυνση του διαλόγου ανάμεσα στις Εθνικές Εταιρίες Πολιτικής Επιστήμης, στην προαγωγή της επιστήμης και του επαγγέλματος και, τέλος, στην καλλιέργεια μιας ευρωπαϊκής διάστασης της πολιτικής επιστήμης κ.λπ.

Το ΕΔΠΕ περιλαμβάνει 200 περίπου μέλη (Πανεπιστήμια, Ινστιτούτα κ.λπ.) και όλες τις Εθνικές Εταιρίες Πολιτικής Επιστήμης. Είναι επίσημος συνομιλητής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία χρηματοδοτεί τη λειτουργία του και σειρά μελετών όπως: αξιολόγηση προγραμμάτων σπουδών πολιτικής επιστήμης, δημιουργία τράπεζας δεδομένων και επικοινωνίας στο τεχνοδίκτυο (internet), διδασκαλία της “Ευρώπης” στα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια, καθεστώς υποψηφίων διδασκτόρων στην ΕΕ, δημιουργία καταλόγου (directory) ακαδημαϊκών θεσμών των πολιτικών επιστημόνων στην Ευρώπη, κατάσταση της πολιτικής επιστήμης στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη (συμπεριλαμβανομένης και της Κύπρου), χρήσεις νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία της πολιτικής επιστήμης κ.ά. Το ΕΔΠΕ διατηρεί στο τεχνοδίκτυο (internet) μια εξαιρετικά πλούσια “σελίδα”, όπου υπάρχουν πληροφορίες για την ευρωπαϊκή και διεθνή πολιτική επιστήμη (<http://www.thema.sciences-po.fr>). Το ΕΔΠΕ διοικείται από εξαμελή Επιτροπή των ιδρυτικών μελών, στα οποία περιλαμβάνεται και το Πάντειο Πανεπιστήμιο μέσω του Τμήματος ΠΕΙ.

European consortium for political research (ecpr)

Το Τμήμα επαναδραστηριοποιεί από το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014 τη συνεργασία του με το Ευρωπαϊκό Consortium Πολιτικής Έρευνας, το οποίο ιδρύθηκε το 1970.

Στόχος του είναι να συγκροτήσει και αναπτύξει ισχυρές βάσεις και την αντίστοιχη υποδομή ώστε να προωθήσει την εκπαίδευση και την έρευνα στο χώρο της Πολιτικής Επιστήμης. Για το λόγο αυτό έχει δημιουργήσει ένα εκτεταμένο διεθνές δίκτυο πολιτικών επιστημόνων. Στις δραστηριότητές του περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η οργάνωση σεμιναρίων εργασίας, συνεδρίων, θερινών κύκλων σπουδών, η έκδοση περιοδικών, βιβλίων, άρθρων και ενημερωτικών δελτίων. Με τον τρόπο αυτό προωθείται η συγκριτική έρευνα και η διεθνής συνεργασία. Στον τομέα αυτό συνεργάζεται με την Αμερικανική Εταιρεία Πολιτικής Επιστήμης (APSA), τη Διεθνή Εταιρεία Πολιτικής Επιστήμης (IPSA) καθώς και τις αντίστοιχες Εταιρείες των ευρωπαϊκών κρατών - 251 Πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα είναι μέλη του ECPR

ενώ παράλληλα λειτουργεί ως κέντρο ενός δικτύου που υπερβαίνει τους 5.000 πολιτικούς επιστήμονες. Το ECPR χρηματοδοτεί τη μετακίνηση μεταπτυχιακών φοιτητών και νέων επιστημόνων που επιθυμούν να λάβουν μέρος στις δραστηριότητές του και διαθέτει τράπεζα πληροφοριών που αναφέρεται σε Ιδρύματα που χρηματοδοτούν έρευνα στον τομέα της πολιτικής επιστήμης. Οι κεντρικές υπηρεσίες στεγάζονται στο Department of Government (University of Essex).